

	Σελ.		Σελ.
Σκια (αἱ) τῆς χειρός, (μετὰ 5 εἰκόνων)	7, 83	Ταμεῖον ὑπὲρ τῶν ἀπόρων ἐπιμελῶν μαθητῶν καὶ	
Σοφὴ (ἡ) γάτα, (εἰκὼν)	124	μαθητῶν 62, 78, 94, 110, 126, 142, 159,	191
Συγκινήσεις (αἱ) τοῦ μικροῦ μουστάκα (μετὰ εἰκόνος)	71	Τί γράφει; (μετὰ εἰκόνος)	87
Συμπόσιον (τὸ) τῆς οἰκογενείας τοῦ μουστάκα (μετὰ εἰκόνος)	45	Φάσεις (αἱ) τῆς Σελήνης, (μετὰ εἰκόνος)	43
Συνεισφοραὶ (αἱ) (μετὰ εἰκόνος)	172	Φυσικὴ Ζωγραφικὴ, (μετὰ 3 εἰκόνων)	22
Συνωμοσία τῶν γραμμάτων, (μετὰ εἰκόνος)	165	Φωλεὰ (ἡ) τοῦ ἀετοῦ, (μετὰ εἰκόνος)	36
Σχέδια (τὰ) τοῦ Φιλοποίμενος (μετὰ 5 εἰκόνων)	89	Φωσφόρα (τὰ)	136
		Χῆνα (ἡ) ποὺ ἤθελε νὰ γείνη σοφὴ, (μετὰ εἰκόνος)	70
		Ὁρολόγιον (τὸ) (μετὰ 2 εἰκόνων)	174

ΠΟΙΗΜΑΤΑ

Ἀδελφὸς καὶ ἀδελφὴ, (μετὰ εἰκόνος)	13	Μικροῦλα μου κοιμήσου, (μετὰ εἰκόνος)	41
Ἀνοιξιάτικα	54	Νοικοκυροῦλα (ἡ) (μετὰ εἰκόνος)	168
Ἀνοιξὶς καὶ Πασχαλιὰ	54	Παιχνιδιάρης (ὁ)	20
Γιατὶ λοιπὸν θέλει νὰ φύγῃ, (μετὰ εἰκόνος)	88	Προσευχὴ (ἡ)	152
Εἰς λεύκωμα φίλου, (μετὰ εἰκόνος)	141	Πρωτομαγιά (ἡ) (μετὰ εἰκόνος)	72
Ἐπιστροφὴ (ἡ) τοῦ ἀσώτου	40	Πῶς νὰ πειράξω τὴν μητέρα!	125
Ἡμέρα (ἡ) καὶ ἡ Νύκτα, (μετὰ εἰκόνος)	121	Συμβουλὴ (ἡ) τοῦ Βῆδιου (μετὰ εἰκόνος)	187
Κάθε πρᾶγμα ἔς τὸν καιρὸ του, (μετὰ εἰκόνος)	91	Συμβουλὴ Γάτας, (μετὰ 2 εἰκόνων)	5
Καλὴ νύκτα	168	Τί μπορεῖ κανεὶς νὰ βλέπῃ (μετὰ εἰκόνος)	170
Καλὸς (ὁ) Θεὸς	135	Τραγοῦδι (τὸ) τῶν Γάτων, (μετὰ εἰκόνος)	149
Μαρμαράδες (οἱ)	152	Φώφῃ καὶ Λιλῇ, (μετὰ εἰκόνος)	76
Μασκαράτα (ἡ) τῆς Κούκλας	23	Χωριανοπούλα (ἡ), (μετὰ εἰκόνος)	141
Μελπομένη (ἡ) εἰς τὴν κούνια	151	Ψάρακι καὶ παιδί	125
Μὴ με λησμόνει, (μετὰ εἰκόνος)	104	Ὁραϊότατον (τὸ) μητρικὸν κόσμημα	121
Μικρὸς (ὁ) καπνιστής, (ἐπὶ εἰκόνος)	169		

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΑΙ

Ὁ τόμος οὗτος περιέχει 121 εἰκονογραφίας

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΠΑΙΔΙΚΟΝ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

ΜΕΤΑ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΩΝ

ΙΔΡΥΘΕΝ ΕΝ ΕΤΕΙ 1879

ΤΟΜΟΣ ΕΚΤΟΣ—ΕΤΟΣ ΕΚΤΟΝ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΙ ΕΚΔΟΤΗΣ

Ν. Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΥΔΡΑΙΟΣ

1884

ΤΙΜΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ ΑΠΟ 1^{ης} ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1885

Ἐν Ἑλλάδι φρ. 5, — Ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ χρυσᾷ φρ. 6.

Αἱ συνδρομαὶ εἶνε ἐτήσιαι ἀπὸ 1^{ης} Ἰανουαρίου μέχρι τῆς 31^{ης} Δεκεμβρίου

ΤΟΜΟΙ ΤΩΝ ΕΤΩΝ 1879 — 1884 πωλοῦνται

Ἄδεται πρὸς φρ. 2,50 ἕκαστος — Ταχυδρομικῶς πρὸς φρ. 2,80

Χαρτύτετοι " 3,50 " — " " 4

Τὸ ἀντίτιμον εἶνε δεκτὸν καὶ εἰς γραμματόσημον παντὸς ἔθνους.

ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

	σελ.		σελ.
Ἀγωνία (ἡ) τοῦ κυνηγοῦ.....	114	Μπεκάτσα (ἡ) καὶ ἡ Χελιδὼν (μετὰ εἰκόνας)...	81
Ἀλεποῦ (ἡ) ἑστὸ Χαϊζηλίκι.....	110	Μυλωνᾶς (ὁ) ὁ υἱὸς τοῦ καὶ ὁ ὄνος τῶν (μετὰ 6 εἰκόνων).....	136
Ἀλληλογραφία τῆς « Διαπλάσεως τῶν Παιδῶν » 31, 47, 63, 78, 94, 111, 143, 159		Ὅρειχάλκινος (ὁ) ἀγριόχοιρος (μετὰ 3 εἰκόνων).....	132, 146
Ἀνοικτόκαρδος (ὁ) (μετὰ 22 εἰκόνων) 24, 35, 51, 69, 86, 103, 119, 129, 150		Πάγει νὰ ψωνίσῃ (μετὰ εἰκόνας).....	145
Ἀρουραῖοι (οἱ) μῦς καὶ ὁ ἱέραξ (μετὰ εἰκόνας)...	113	Παιδικὸν πνεῦμα 30, 46, 62, 78, 94, 110, 127, 144, 158	
Γλυκοπύρρηνα καὶ πικροπύρρηνα.....	82	Παιδίον (τὸ) καὶ τὸ περιστέρι.....	83
Γρήγορον (τὸ) ἄλογον (μετὰ εἰκόνας).....	65	Παραγγέλματα.....	58
Διοργανισμὸς τοῦ Ταμείου ὑπὲρ τῶν ἀπόρων ἐπι- μελῶν μαθητῶν καὶ μαθητριῶν.....	14	Περίπατος μετὰ πολλὰς περιπετείας (μετὰ 2 εἰκό- νων).....	168
Δις τοῦ μηνὸς ὅλ' ἐκδίδεται ἡ ΔΙΑΠΑΛΕΣΙΣ.....	142	Πνευματικαὶ ἀσχήσεις... 16, 32, 48, 64, 79, 96, 112, 128, 144, 160	
Εἰκοστὴ πέμπτῃ Μαρτίου.....	35	Πονηρὰ (ἡ) ἄλποῦ (μετὰ 2 εἰκόνων).....	43
Εἰς τὸν κήλον (μετὰ εἰκόνας).....	84	Πρίγευμα (τὸ) τοῦ Κουκουρίκου (μετὰ εἰκόνας).....	55
Ἐχθεις μνημείων τοῦ ἱεροῦ ἀγῶνος.....	50	Πρὸς μεσημβρίαν.....	6
Ἐν ἀνέκδοτον περὶ πιθήκων.....	77	Πρὸς τοὺς ἡμετέρους συνδρομητάς.....	109
Ἐν ᾧ ἔχει βῆχα ὁ ἐξάδελφος.....	66	Πρῶτα (τὰ) γάντια (μετὰ εἰκόνας).....	49
ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΠΤΗΝΩΝ: Γάλος (μετὰ εἰκόνας) Χήνα (μετὰ εἰκόνας).....	42 18	Πρώτη (ἡ) τουφεκία.....	122
Ἐξοχή (ἡ) (μετὰ εἰκόνας).....	97	Πρῶτοι (οἱ) μουσικοὶ (μετὰ 7 εἰκόνων).....	59, 72
Εὐγνωμοσύνη (ἡ) τοῦ μικροῦ Νικολάου.....	90	Πῶς πρέπει νὰ φερώμεθα εἰς τὴν τράπεζαν.....	149
Ζωγράφος (ὁ) καὶ ὁ παρμάγειρος.....	56	Σαχορράφα (ἡ).....	76
Θαλάσσια λουτρὰ (μετὰ εἰκόνας).....	104	Σκιάχτρο (τὸ) τοῦ χωραφιοῦ (μετὰ εἰκόνας).....	17
Κάθε πρᾶγμα δι' ὃ, τι ἔγεινε (μετὰ εἰκόνας)...	1	Σκούπισε τὴν μύτη μου ἀδελφούλα μου (μετὰ εἰ- κόνας).....	118
Καλὴ (ἡ) κόρη.....	166	Αἱ ΣΥΝΔΙΑΔΕΞΕΙΣ ΤΟΥ ΠΑΠΟΥ: ἡ καρφίτσα.....	2
Κλέπτης (ὁ) (μετὰ εἰκόνας).....	135	ἡ ζάχαρις.....	20
Κουνούπαρος (ὁ) (μετὰ 3 εἰκόνων).....	108	ὁ σάπων... τὸ ἄλας...	38 74
Μάθε νὰ ἐκθέτῃς τὰς ιδέας σου (μετὰ εἰκόνας).....	124	Ταμεῖον ὑπὲρ τῶν ἀπόρων ἐπιμελῶν μαθητῶν καὶ μαθητριῶν.....	14, 46, 62, 78, 94, 127, 160
Μαῦρος (ὁ) καὶ τὸ κρύσταλλον (μετὰ 9 εἰκόνων).....	10, 29	Τί εἰμαι.....	34
Μεταμορφώσεις (αἱ) τῆς Μελίας (μετὰ 3 εἰκόνων).....	175, 177	Τρομάρας (ὁ).....	171, 182
Μία ἐπιστολή.....	15	Φάντασμα (τὸ) τῆς ἐρήμου (μετὰ 3 εἰκόνων).....	139
Μία ἐπιστολή περὶ φόρων.....	156	Φρικτὸς (ὁ) ὁδοντόπονος (μετὰ 22 εἰκόνων).....	91, 100
Μικρὸς (ὁ) βιολιστὴς (μετὰ 3 εἰκόνων).....	125	Χορὸς (ὁ) τῶν χελιδόνων (μετὰ 2 εἰκόνων).....	157
Μικρὸς (ὁ) βοσκὸς καὶ τὸ μπαρπούνη.....	98	Ὡφέλιμα καὶ ἐπιβλαβῆ βιβλία.....	138
Μικρὸς (ὁ) μάγος.....	126		
Μπαμπούλας (ὁ) (μετὰ 4 εἰκόνων).....	161, 186		

ΠΟΙΗΜΑΤΑ

	Σελ.		Σελ.
'Αποχαιρετισμός (μετὰ εἰκόνα καὶ μουσικῆς)	33	Μητρικὰ (τὰ) δάκρυα.....	27
Γέρον καὶ θάνατος (μετὰ εἰκόνα).....	181	Μητρικὴ (ἡ) καρδιά.....	40
Δὲν θέλει τὸ σχολεῖο.....	40	Παιδὶ (τὸ) 'στὸ ποτάμι.....	136
'Ἐνας σκάθαρος 'στὸ παραθύρι (μετὰ εἰκόνα).....	23	Πόθοι (οἱ) τῆς Σερπετῆς καὶ τῆς Αἰλίνας (μετὰ εἰκόνα).....	4
'Εργασία (ἡ) τῶν μελισσῶν.....	62	Προσευχὴ ὑπὲρ τῶν εὐεργετῶν.....	125
'Ημερονύκτιον (τὸ).....	169	Πρὸς (ἡ) τὸν Θεὸν ἐλπίς.....	13
Θαλασσινὰ τραγούδια.....	85	Σημεῖα (τὰ) τοῦ ὀρίζοντος.....	93
Κίχλα καὶ μυρσίνη.....	180	Τελευταῖος (ὁ) Παλαιολόγος.....	102
Κυνηγὸς δεῖλὸς καὶ δρυστομός.....	167	Φωλὴν (ἡ) (μετὰ εἰκόνα).....	74
Λαγουδάκι (τὸ) (μετὰ μουσικῆς).....	68	Χελώνη καὶ ἄετος (μετὰ εἰκόνα).....	170
Λέων καὶ βάρταχος.....	176	Χελιδόνα (τὰ) (μετὰ εἰκόνα).....	56

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΑΙ

Ὁ τόμος οὗτος περιέχει 121 εἰκονογραφίας

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΚΑΘΕ ΠΡΑΓΜΑ ΔΙ' ΟΤΙ ΕΓΕΙΝΕ

Ὁ Ἀντωνάκης κάθηται εἰς τὴν αὐλὴν. Ἡ μητέρα του ἔχει πλύσιν εἰς τὸ πλυσταριὸν καὶ ἔβαλε τὸν Λεβέντην νὰ φυλάττῃ τὸν Ἀντωνάκην.

Ὁ Λεβέντης κάθηται κοντὰ του καὶ μὲ τὰ ἔξυπνά του ὀμμάτια τὸν κυττάζει. Εἶνε ἥσυχος ὁ Λεβέντης· ἀλλὰ ἄς κάμῃ τάχα κανεὶς πῶς θέλει νὰ τὸν πειράξῃ τὸν Ἀντωνάκην καὶ τότε θὰ ἰδῇτε πῶς θ' ἀγριέψῃ, καὶ πῶς θὰ ὀρμήσῃ μὲ δυνατὰ γαυγίσματα ἐπάνω εἰς τὸν ἀδιάκριτον ἐκείνον ποῦ τολμᾷ νὰ ἐγγίξῃ τὸν ἀφέντην του. Ὁ Λεβέντης λοιπὸν εἶνε λαμπρὸς σκύλος· εἰξεύρει τί θὰ 'πῇ καθηκὸν καὶ εἰξεύρει ἀκόμη ὅτι τὸ καθήκον του εἶτε σκύλος εἶνε κανεὶς εἶτε ἄνθρωπος πρέπει νὰ τὸ κάμνῃ πιστά.

ΕΤΟΣ ΣΤ'.

Ὁ Ἀντωνάκης κάθηται φρόνιμος· διότι εἶνε πολὺ καλὸ παιδάκι κι' αὐτός· ἀλλ' εἶνε τώρα κάμποση ὥρα πού κάτι τι τὸν κεντᾷ ἀπὸ μέσα· πεινᾷ, πεινᾷ πολὺ. Τί καλὰ νὰ ἦτο ἐκεῖ ἡ μητέρα! θὰ τοῦ ἔδιδε νὰ φάγῃ ἀμέσως· μὰ ἐκείνη εἶνε εἰς τὸ πλυσταριὸ καὶ τὰ ποδάκια τοῦ Ἀντωνάκη δὲν ξεύρουν ἀκόμη νὰ περιπατοῦν διὰ νὰ πάγουν ἕως ἐκεῖ.

Κυττάζει λοιπὸν τριγύρω μήπως εὕρῃ τίποτε διὰ τὰ ὀδόντια του· βλέπει βαρέλια, μαστέλλο, ἕνα κούτσουρο πού ὁμοιάζει ὥσάν ἄλογο ἀπὸ ἴσιω. Κανὲν ἀπ' αὐτὰ τὰ πράγματα δὲν τρώγεται.

Ἄλλ' ἐξαφνα βλέπει καὶ κάτι τι τὸ ὁποῖον τοῦ φαίνεται ὡς φέτα ψωμιοῦ· δίχως νὰ συλλογισθῇ καὶ διὰ προσφάγι, τὸ παίρνει καὶ τὸ βάζει εἰς τὸ στόμα του.

Ἄλλὰ ὁ Λεβέντης δὲν συνειθίζει νὰ φορῇ παπούτσια, καὶ μολονότι περιπατεῖ ὅλο ξυπόλυτος, εἰξεύρει ὅμως ὅτι τὰ παπούτσια τὰ ἔχουν διὰ νὰ τὰ βάζουν εἰς τὰ πόδια καὶ ὅχι εἰς τὸ στόμα· καὶ σηκώνεται καὶ ἀπλώνει τὸ ἕνα του τὸ πόδι ὡς νὰ θέλῃ νὰ τοῦ εἰπῇ:

— Μὴ δά, Ἀντωνάκη, τί εἶν' αὐτὸ πού κάμνεις, καλὲ τὸ παπούτσι σου θὰ φᾶς· μὴ χειρότερα!

Ὁ Ἀντωνάκης τὸ ἐκατάλαβε προτῆτερα μόνος του· διότι ἀφοῦ τὸ ἐβύζαξε κάμποσην ὥραν καὶ εἶδε πὺς δὲν βγαίνει τίποτε ἀπὸ δαῦτο τὸ κατέβασε ἡσυχᾶ ἡσυχᾶ καὶ τὸ ἀφῆκε χάμου. Εἶχε μισοκαταλάβει φαίνεται ὅτι κάθε πρᾶγμα πρέπει νὰ τὸ μεταχειρίζομεθα δι' ἐκεῖνο ὅπου ἔγεινε, τὸ παπουτσάκι διὰ τὸ πόδι, ἢ φέτα διὰ τὸ στόμα, καὶ ὅτι δὲν εἶνε φρόνιμος ὅποιος κάμνει τὸ ἀνάποδο, δηλαδὴ βάζει τὸ παπουτσάκι εἰς τὸ στόμα του καὶ τὴν φέτα τοῦ ψωμιοῦ εἰς τὸ πόδι του.

Αὐτῆς τῆς ιδέας εἶνε καὶ ὁ Λεβέντης.

ΑΙ ΣΥΝΔΙΑΛΕΞΕΙΣ ΤΟΥ ΠΑΠΠΟΥ

Η ΚΑΡΦΙΤΣΑ

Μίαν ἡμέραν ἡ Οὐρανία ἢ Βερενίκη καὶ ἡ Θεανὼ ὑπῆγαν μὲ τὸν πάππον των εἰς τὰ Πατήσια. Ἦτο πολὺ ὠραία ἡμέρα, αἱ δὲ τρεῖς ἀδελφαί, αἱ ὁποῖαι μίαν ὁλόκληρον ἑβδομάδα εἶχαν μείνει κλεισμένοι ἐξ αἰτίας τῆς κακοκαιρίας, ἅμα εὐρέθησαν εἰς τὴν ἐσχόλῃν, ἔτρεχαν, ἐπηδοῦσαν ζωηραί, ἔκοπταν ἄνθη, ἐσταματοῦσαν ὅταν ἔβλεπαν μακρὰν καμμίαν ὠραιαν τοποθεσίαν καὶ τὴν ἐκύτταζαν μὲ θαυμασμόν. Ὁ πάππος ἐπήγαινε κατόπιν των εὐτυχῆς διὰ τὴν χαρὰν τῶν ἐγγονῶν του.

— Οὐρανία, Βερενίκη, ἕνα ὠραῖο ἄνθος ἐκεῖ, θὰ πάγω νὰ τὸ κόψω! εἶπεν ἡ Θεανὼ καὶ ἐπλησίασεν εἰς τὴν μικρὰν φραγὴν ἐνὸς κήπου· καὶ τὸ ἔφθασε τὸ ἄνθος καὶ τὸ ἔκοψε καὶ κατέβαινε κατευχαριστημένη ὅτε... ἔπαθε ἐν δυστύχημα· τὸ φέρεμά της ἐσκόλασε εἰς τὴν βάτον καὶ ἐσχίσθη.

Αἱ δύο ἀδελφαί της ἔτρεξαν ἀμέσως. Ἀλλὰ δυστυχῶς οὔτε βελόνην οὔτε κλωστήν εἶχαν μαζί των διὰ νὰ κάμουν εἰς τὸ φέρεμά της δύο τρεῖς ράφας, οὔτε καρφίσταν διὰ νὰ τὸ καρφώσουν. Λοιπὸν τί ἔπρε-

πε νὰ γείνη; ἔπρεπε νὰ ἐπιστρέψῃ μὲ σχισμένο φέρεμα ἢ Θεανὼ εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ νὰ τὴν κυττάζουν εἰς τὸν δρόμον ὅλοι καὶ νὰ γελοῦν μὲ αὐτὴν καὶ μὲ τὰς ἀδελφάς της; Μόνον αὐτὸ δὲν ἐγένετο.

Εἰς αὐτὸ τὸ μεταξύ ἔφθασε καὶ ὁ πάππος.

— Τί τρέχει; ἠρώτησε.

— Ὅταν ἔμαθε τί συνέβη ἔχαμογέλασε, καὶ εἶπεν εἰς τὴν Οὐρανίαν νὰ κόψῃ δύο τρία ἀγκάθια ἀπὸ τὴν φραγὴν ἐκείνην.

Ἡ Οὐρανία ὑπήκουσε καὶ ὁ πάππος τότε τῆς εἶπε νὰ καρφώσῃ μὲ αὐτὰ τὸ σχισμένον φέρεμα τῆς Θεανῶς ὅσον καλλίτερα εἴμποροῦσε.

Ἡ Θεανὼ, ἡ ὁποία εἶχε ζαρῶσει ἀπὸ τὴν λύπην ὅσῃ ἔβλεπε νὰ κρέμεται τὸ φέρεμά της, ἅμα τὸ εἶδε διορθωμένον πού δὲν διεκρίνετο σχεδὸν τὸ σχίσμον, ἐπαρηγορήθη, καὶ πλησίασας εἰς τὸν πάππον τῆς:

— Εὐχαριστῶ, παππού· καλὰ τὸ λέγω ἐγὼ πὺς εἶσαι σοφός· πὺς τὸ ἐσκέφθηκες τὸ ἀγκάθι διὰ καρφίτσα;

— Κρῖμα εἰς τοὺς ἐπαίνους σου· ἡ ιδέα δὲν εἶνε ἰδική μου· οἱ ἄγριοι εἰς πολλὰ μέρη ἕως τώρα ἀκόμη μεταχειρίζονται ἀγκάθια διὰ καρφίτσας.

— Καὶ δὲν ἔχουν καρφίτσας;

— Ἐννοεῖται ὅτι δὲν ἔχουν, ἀφοῦ δὲν ἔχουν τόσα ἄλλα πράγματα. Δὲν ἔχουν οὔτε βελόνας, καὶ ὅταν θέλουν νὰ ράψουν, κόπτουν εἰς λεπτὰς λωρίδας τὸ νεῦρον κανενὸς ζώου ἢ ἐν κομμάτιον φλούδας δένδρου καὶ κάμνουν κλωστήν, τὴν ὁποῖαν περνοῦν ἢ δένουν εἰς τὴν ἄκραν ἐνὸς μυτεροῦ κοκκάλου καὶ μὲ αὐτὸ ράπτουν. Διὰ καρφίτσας μεταχειρίζονται ψαροκόκαλα.

— ὦ! τί χάριν πού θὰ ἔχουν αἱ κυραὶ τῶν βαρβάρων μὲ τὰς ψαροκοκκαλένιαις καρφίτσας των! θὰ εἶνε μιὰ χαρὰ καὶ δύο τρομάραις, εἶπεν ἡ Βερενίκη γελῶσα.

— Μὴ τὰς κατηγορῆς δὰ καὶ τόσον πολὺ, εἶπεν ὁ πάππος, διότι πρὶν τελειοποιηθῇ ἡ βιομηχανία, καὶ ἡμεῖς ἡμεθα ὥσάν τοὺς βαρβάρους· οἱ πρόγονοί μας, οἱ ὁποῖοι ἦσαν τόσον πολιτισμένοι καὶ εἰξευραν τόσα πράγματα, εἶχαν νομίζεις καρφίτσας; διόλου· αἱ δὲ ἀρχαῖαι ἑλληνίδες ἐκάρφωναν τὰ φορέματά των μὲ κάτι χονδρὰς περόνας ἀπὸ μέταλλον ἢ ἀπὸ κόκκαλον. Μόνον ἡ βιομηχανία τῶν νεωτέρων χρόνων κατεσκεύασε τὴν καρφίτσαν μὲ τὸ μικρόν της κεφαλῆ καὶ τόσον εὐθνήν, πού δὲν κοστίζει σχεδὸν τίποτε.

— Καὶ πὺς γίνονται αἱ καρφίτσαι; εἶπεν ἡ Θεανὼ, μόλις κρατήσασα τὴν περιέργειάν της ἕως ὅτου νὰ τελειώσῃ ὁ πάππος τῆς τὸν λόγον του.

— Εἰς τὸ σπῆτι τὰ λέμε, εἶπεν ὁ πάππος, περιμένων ἀργὰ ἢ γρήγορα τὴν ἐρώτησιν τῆς περιέργου ἐγγονῆς της, τώρα παρατηρήσατε τὰ θαυμάσια ἐκεῖνα χρώματα, τὰ ὁποῖα σχηματίζει ἐκεῖ κάτω εἰς τὸν ὀρίζοντα ἡ δύσις τοῦ ἡλίου.

Ὅταν ἐπέστρεψαν εἰς τὴν οἰκίαν των, ἡ Θεανὼ ἀπὸ παρεκάλεσε τὴν μητέρα της νὰ μὴ τὴν ἐπιπλήξῃ διὰ τὸ σχίσμον τοῦ φορέματός της, ὑπῆγε καὶ ἐκάθισε πλησίον τοῦ πάππου της, εἰς τὸν ὁποῖον συχνὰ πυκνὰ ἀπέτεινε τὴν ἐξῆς ἐρώτησιν:

— Καὶ λοιπὸν αἱ καρφίτσαι;

Θὰ ἐνόμιζε κανεὶς ὅτι τὴν ἐκεντοῦσαν καὶ δὲν τὴν ἄρταν νὰ ἡσυχάσῃ.

Ὁ πάππος, ἀφοῦ εἶδεν ὅτι ἡ περιέργεια τῆς φιλομαθοῦς ἐγγόνῃς της δὲν εἶχε πλέον ὅρια, ἤρχισε:

— Αἱ καρφίτσαι κατασκευάζονται ἀπὸ πάφυλαν, ὁ ὁποῖος εἶνε μῆγμα χαλκοῦ καὶ ψευδαργύρου (σίγινου). Κατ' ἀρχὰς τὸν πάφυλαν τὸν κάμνουν σύρματα λεπτὰ ὅσον αἱ καρφίτσαι. Τοῦτο δὲ γίνεται μὲ ἐν ἰδιαιτέρον ἐργαλεῖον, δηλαδὴ μίαν πλάνα ἀπὸ χάλυβα ἢ ὁποῖα ἔχει μίαν σειρὰν τρύπας ὁλονὲν στενωτέρας· ὁ ἐργάτης περνᾷ τὸ σύρμα εἰς τὴν μεγαλύτεραν τρύπαν, ἔπειτα τραβᾷ μὲ δύναμιν. Τὸ σύρμα ἅμα περάτῃ ἀπὸ τὸ στενὸν ἐκεῖνο πέρασμα γίνεται λεπτότερον καὶ μακρύτερον. Τότε ὁ ἐργάτης τὸ θέτει εἰς στενωτέραν τρύπαν καὶ τὸ τραβᾷ· τὸ σύρμα γίνε-

ται λεπτότερον καὶ μακρύτερον. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον τὸ σύρμα ἐκεῖνο τὸ περνοῦν ἀπὸ μεγαλύτεραν εἰς μικροτέραν τρύπαν ἕως ὅτου νὰ τὸ κάμουν ὅσον θέλουν λεπτόν.

— Καὶ ἔπειτα, ἠρώτησεν ἡ Θεανὼ πὺς τὰ σύρματα γίνονται καρφίτσαι;

— Μὴν ἀνυπομονεῖς· τώρα θὰ σοῦ εἰπῶ τὸ πὺς. Τὰ σύρματα τοῦ πάφυλα τὰ παίρνει ὁ κόπτης, ὁ ὁποῖος μαζεύει πολλὰ καὶ τὰ κάμνει ἐν δέμα, ἔπειτα μὲ χονδρὸν ψαλίδι κόπτει αὐτὰ εἰς κομμάτια τὰ ὁποῖα ἔχουν δύο φορὰς τὸ μῆκος μιᾶς καρφίτσας. Ἐπειτα εἰς ἐργάτης κάμνει μυτερὰ τὰ δύο ἄκρα τοῦ τεμαχίου μὲ μίαν χαλυβδίνην μυλόπετραν τῆς ὁποίας ἡ περιφέρεια τριγύρω εἶνε χαραγμένη ὡς ῥινὴ καὶ γυρνᾷ μὲ πολὺ μεγάλην ταχύτητα. Ὁ ἐργάτης ὁ ὁποῖος κάμνει αὐτὴν τὴν ἐργασίαν κάθηται κατὰ γῆς ἐμπρὸς εἰς τὴν μυλόπετραν του, σταυροπόδι ὅπως οἱ ράπται. Παίρνει εἴκοσι ἕως σαράντα κομμάτια σύρματος τ' ἀνοίγει ὡς ῥιπίδιον καὶ πλησιάζει συγχρόνως τὴν μίαν ἄκραν των εἰς τὴν μυλόπετραν ἐνῶ στρέφει αὐτὰ ἀνάμεσα εἰς τὰ δάκτυλά του διὰ νὰ τριφθῇ ἐξ ἴσου εἰς ὅλα τὰ μέρη ἢ ἄκρα των καὶ ἡ μύτη των γείνη κανονική. Τὸ ἄλλο ἄκρον γίνεται μυτερόν κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον.

Τὰς μύτας ὅμως αὐτῶν τὰς κάμνει ἐντελῶς μυτερὰς ἄλλος ἐργάτης, ὁ ὁποῖος τὰς ἀκονίζει ἐπάνω εἰς μυλόπετραν λεπτοτέραν. Τέλος πολλὰ τοιαῦτα κομμάτια σύρματος μυτερὰ εἰς τὰς δύο ἄκρας μαζεύει ἄλλος ἐργάτης τὰ κόπτει εἰς τὴν μέσην μὲ τὸ ψαλίδι καὶ τὰ κάμνει δύο· μόνον ἡ κεφαλὴ ταῖς λείπει πλέον διὰ νὰ γείνουν σωσταὶ καρφίτσαι.

Ἀφοῦ κατασκευασθοῦν καὶ αἱ κεφαλαὶ ἀπὸ σύρμα ὀλίγον τι χονδρότερον, ὁ ἐργάτης παίρνει τὰς ἀκεφάλους καρφίτσας καὶ τὰς βουτᾷ ἀπὸ τὴν μυτεράν των ἄκραν εἰς λεκάνην γεμάτην κεφαλᾶς· ἡ καθεμία παίρνει ἀπὸ μίαν κεφαλὴν τὴν ὁποῖαν ὁ ἐργάτης μὲ τὴν χεῖρά του φέρει εἰς τὸ δίχως μύτην ἄκρον. Ἀμέσως τὴν θέτει εἰς ἐν μικρὸν ἀμμόνι, τὸ ὁποῖον ἔχει μίαν κοιλότητα διὰ νὰ ἐμβάιῃ ἡ κεφαλὴ· ἔπειτα μὲ ἐν σφυρίον, τὸ ὁποῖον ἔχει καὶ αὐτὸ κοιλότητα, τὴν κτυπᾷ πέντε ἢ ἕξ φορὰς καὶ τότε πλέον ἡ κεφαλὴ κολλᾷ ὅλως διόλου μὲ τὴν καρφίτσαν.

Ἐπειτα ἄλλος ἐργάτης τὰς βράζει μὲ καλὰ διὰ νὰ γείνουν λευκαί, ἄλλος τὰς πλύνει, ἄλλος τὰς ξηραίνει καὶ ἄλλος τὰς τρίβει μὲ πίτυρα διὰ νὰ ὑαλίζον.

Τότε πλέον τὰς ἀραδιάζουν εἰς τὸ χαρτί, ὅπως τὰς βλέπομεν εἰς τὰ ἐμπορικά. Μὲ μίαν κτέναν, ἡ ὁποία ἔχει μακρὰ χαλιδίνα ὀδόντια, εἰς ἐργάτης τρυπᾷ τὸ χαρτί. Γυναῖκες δὲ περνοῦν μίαν πρὸς μίαν τὰς καρφίτσας εἰς τὰς τρύπας ἐκεῖνας. Μία γυναῖκα συνειθισμένη εἴμπορεῖ νὰ περάσῃ σαράντα ἕως πενήντα χιλιάδας καρφίτσας τὴν ἡμέραν.

— Πώ! πώ! εἶπεν ἡ Βερενίκη.

Ἡ κατασκευὴ μιᾶς καρφίτσας ἀπαιτεῖ δεκατεσσάρων εἰδῶν ἐργασίαν, ὥστε διὰ νὰ γείνη μία καρφίτσα χρειάζονται δεκατέσσαρες ἐργάται.

— Δεκατέσσαρες ἐργάται διὰ μιὰ τόση καρφίτσα; εἶπε μὲ δυσπιστίαν ἡ Θεανώ.

— Ναί, ἀλλὰ μὲ τόσην γρηγοράδα τὴν κάμνουν ὥστε αὐτοὶ οἱ δεκατέσσαρες ἐργάται εἰμποροῦν νὰ κατασκευάσουν δώδεκα χιλιάδας καρφίτσας διὰ πόσον νομίζετε; μόνον διὰ τέσσαρας δραχμᾶς.

Ἄφου ἐτελείωσεν ὁ πάππος καὶ ἐσηκώθησαν ἀπὸ πλησίον τοῦ αἰ ἐγγοναί του, ἡ Θεανώ ὑπῆγεν εἰς τὸ

δωμάτιόν της καὶ ἐπῆρε μιάν καρφίτσαν καὶ τὴν παρέτρησε συλλογίζομένη πόσα ὑπέφερε διὰ νὰ φθάσῃ ἕως ἐκεῖ τὸ σύρμα τοῦ πάφυλα. Καὶ δὲν τῆς ἐφάνη μὲν παράπολὺ διασκεδαστικὴ ἡ ἱστορία τῆς καρφίτσας, ἀλλ' ἡ Θεανώ ἡ ὁποία εἶνε πραγματικῶς φιλομαθὴς εἶνε κατευχαριστημένη διότι ἔμαθε πῶς γίνεται ἡ καρφίτσα, καὶ δὲν κινδυνεύει ἅμα τὴν ἐρωτήσῃ κανεὶς δι' αὐτὸ τὸ πρᾶγμα τὸ ὁποῖον καθημέραν κρατεῖ εἰς τὰς χεῖράς της, σηκώνουσα τοὺς ὤμους της, ὅπως πολλὰ ἄλλα κοράσια, ν' ἀπαντήσῃ:

— Δὲν εἰξεύρω!

ΦΙΛΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΟΙ ΠΟΘΟΙ ΤΗΣ ΣΕΡΠΕΤΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΛΙΛΙΝΑΣ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Σὲ θέσι ἐξοχικὴ
Γεμάτη ἀπὸ λουλουδάκια
Κλουβὶ ἦταν ἐκεῖ
Μὲ πέντε ὠμορφα πουλάκια.

Χαρούμενα πουλιὰ
Γλυκεῖα περνούσανε ζωή,
Μὲ χίλια χάδια καὶ φιλιὰ
Ξυπνούσανε κάθε πρωί.

Τὰ ἔζηλεψαν μιὰ μέρα —
Γιατὶ τῆς ἔθριζε ἡ πεῖνα —
Μιὰ μάνα καὶ μιὰ θυγατέρα
Ἡ Σερπετὴ καὶ ἡ Λιλίνα.

Εὐθὺς ἀντίκρου των καθίζουν
Καὶ μὲ λαχτάρα τὰ κυττοῦνε,
Τὰ ἔντερά των γουργουρίζουν
Κι' ἔτσι ἔστην γλῶσσά των ἰμιλοῦνε.

ΣΚΗΝΗ ΠΡΩΤΗ ΚΑΙ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ

ΣΕΡΠΕΤΗ

Ὅσον ὕπνο μου τὰ εἶδ' ἀπόψε
Τὰ παχουλά αὐτὰ πουλάκια
Καὶ φώναξα: «Λιλίνα, κόψε
Τὰ στρογγυλά των κεφαλάκια».

ΛΙΛΙΝΑ

Ἄχ! καὶ νὰ ἦταν ἀνοιγμένη
Λιγάκι τοῦ κλουβιοῦ ἡ πόρτα

Τί γλέντι ἤθελε νὰ γένη
Ἐδῶ ἔτὰ δροσισμένα χόρτα.

ΣΕΡΠΕΤΗ

Φαντάσου τώρα νὰ γινῶταν
Θαῦμα καλὸ ἔτὰ χρονικά μας
Καὶ τὸ κλουβὶ νὰ κρημιζῶταν,
Νὰ πέφταν τὰ πουλιὰ ἔμπροστά μας.

ΛΙΛΙΝΑ

Φρικτὴ καὶ αἰώνια κατάρρα
Στὴν κεφαλὴ αὐτοῦ νὰ πέσῃ,
Ποῦ ἔκανε τὴν κουταμάρα
Νὰ βγάλῃ τὰ κλουβιά ἔστῃ μέση.

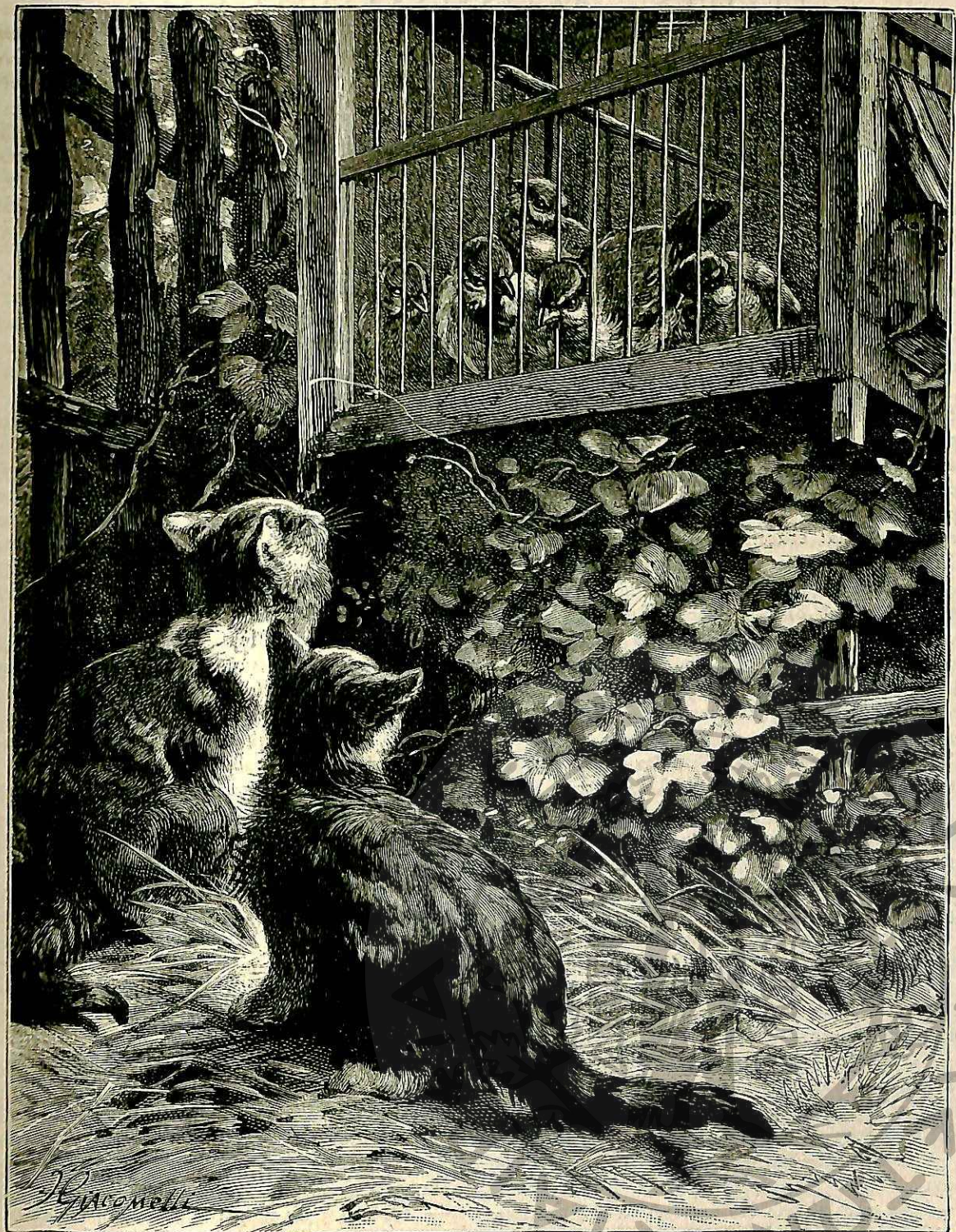
ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Κρῖμα σὲ σᾶς ποὺ λέτε τάχα
Πῶς εἴσθε ζῶα μὲ μυαλό,
Ἄφου δὲν ξέρετε μονάχα
Τί πρᾶγμα εἶνε πειδὶ καλό.

Ἀντὶ νὰ χάνετε τὴν ὥρα
Μὲ πόθους, ποὺ δὲν εἰμπορεῖτε
Οὐτ' ἄλλοτε, οὔτε καὶ τώρα
Πραγματικούς νὰ τοὺς ἰδῆτε,

Δὲν θᾶταν τάχα πειδὶ καλὰ
Ν' ἀφίνατε τὰ ὄνειρά σας
Καὶ μὲ ποντίκια παχουλά
Νᾶταν γεμάτη ἡ κοιλιὰ σας;

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΟΛΕΜΗΣ

«ΑΧ! ΚΑΙ ΝΑ ΗΤΑΝ ΑΝΟΙΓΜΕΝΗ ΛΙΓΑΚΙ ΤΟΥ ΚΛΟΥΒΙΟΥ Η ΠΟΡΤΑ!...»

(Τὸς σελ. 4)

ΠΡΟΣ ΜΕΣΗΜΒΡΙΑΝ

Ἦτο φθινόπωρον. Τὰ ὀψιμώτερα ἀγλάδια καὶ δαμάσκηνα εἶχον πλέον ὠριμάσει καὶ ὁ σῖτος εἶχε συλλεχθῇ.

Οἱ πελαργοὶ εἶχον ἀναχωρήσει καὶ ἀκόμη πολλὰ ἄλλα εἶδη πτηνῶν ἡτοιμάζοντο διὰ ταξείδιον. Διότι ὁ δρόμος ὑπεράνω τῆς θαλάσσης εἶνε μακρὸς, πολὺ μακρὸς, καὶ χρειάζονται πολλαὶ ἡμέραι ἕως ὅτου τὰ πτηνὰ φθάσωσιν εἰς τὴν νέαν τῶν κατοικίαν, ἐκεῖ μακρὰν εἰς τὰς μεσημβρινὰς χώρας. Ἀνεχώρουν λοιπὸν τὴν ἐπαύριον πρωΐ, πρωΐ καὶ αἱ χελιδόνες, αἵτινες ὑπὸ τὸ ἐξέχον πλάσιον τῆς στέγης μιᾶς μεγαλοπρεποῦς οἰκίας, ἐντὸς τῆς πόλεως, εἶχον κτίσει τὴν μικρὰν φωλεάν τῶν.

Μία ἐξ αὐτῶν, ὅταν ἤρχισε νὰ σκοτεινιάζῃ, ἐπέταξε πρὸς τὸ ἀνοικτὸν παράθυρον, ἄνωθεν τοῦ ὁποῦ ἐκρέματο ἡ φωλεὰ τῆς. Εἰς τὸ παράθυρον αὐτὸ εὐρίσκειτο ὠραῖον χρυσόλευκον κλωδίον καὶ ἐντὸς αὐτοῦ ἐκάθητο ἄφρων καὶ καταλυπημένον ὁλοκίτρινον καναρίνιον. Ὁ κύριος τῆς οἰκίας, ὁ ὁποῖος ἦτον ἐμποροπλοίαρχος καὶ ἐταξίδευεν εἰς ἀπομεμακρυσμένα πελάγη, τὸ εἶχε φέρεи δῶρον εἰς τὰ τέκνα του, ἀπὸ τὰς Καναρίους νήσους, τὴν πατρίδα τῶν καναρινίων, ὅπου λάμπει καθ' ὅλον τὸ ἔτος ὁ ἥλιος μέ τὰς χρυσᾶς του ἀκτίνας. Ἐντελῶς σιωπηλὸν καὶ περιλυπὸν ἐκάθητο τὸ καναρινάκι, διότι ἐσυλλογίζετο τὰς θερμὰς ἀκτίνας τοῦ ἡλίου τῆς πατρίδος του καὶ τ' ἀδελφάκια του τὰ ὁποῖα ἀφῆκεν ἐκεῖ. Ἐδῶ ἦτο ξένον καὶ δὲν εἶχε καθόλου ὄρεξιν νὰ κελαδησῇ.

Ἡ χελιδὼν ἐπέταξε καθ' εὐθείαν ἐπάνω εἰς τὸ κλωδίον, ὡς ἔκαμε πολλαῖς, πολλαῖς φοραῖς κατὰ τὸ διάστημα τοῦ θέρους. Διότι εἶχεν ἀγαπήσει τὸ μικρὸν πουλάκι, τὸ ὁποῖον δὲν ἠδύνατο νὰ πετάξῃ ἐλευθέρως ἔξω, ὡς αὐτή.

— Αὐριον ταξιδεύομεν πρὸς μεσημβρίαν, ἐταίρ-ταίρῃσιν ἡ χελιδὼν.

— Τὸ γνωρίζω, εἶπε θλιβερῶς τὸ ἀτυχὲς σκλαβωμένον πουλάκι, ἤκουσα νὰ ὁμιλοῦν περὶ τούτου... βλέπεις ἦτο καὶ τὸ παράθυρόν μου ἀνοικτὸν... Νά! σεῖς ταξιδεύετε τώρα πρὸς ἐκεῖνα τὰ μέρη ὅπου ὁ ἥλιος ἀκτινοβολεῖ καὶ θερμαίνει. ὦ πατρίς μου!

— Δὲν ταξιδεύομεν εἰς τὴν πατρίδα σου, εἶπεν ἡ χελιδὼν, ἀλλὰ καὶ ἐκεῖ ὅπου πηγαίνομεν εἶνε ἐπίσης ὠραῖα, πολὺ ὠραιότερα ἢ ἐδῶ κατὰ τὸν χειμῶνα. Ἐδῶ πέφτει χιόνι καὶ παγωνιά καὶ κάμνει κρύο...

— Τί εἶνε χιόνι καὶ παγωνιά; ἠρώτησε τὸ καναρινάκι.

— Νά αὐτὸ κ' ἐγὼ δὲν ἠμπορῶ νὰ σοῦ τὸ περιγράψω, διότι δὲν τὸ εἶδα ἀκόμη ἕως τώρα. Ἀλλὰ πρέπει νὰ εἶνε κάτι τι πολὺ τρομερὸν. Θέλεις νὰ ἔλθῃς μαζί μας; Ἡμεῖς αἱ χελιδόνες εἴμεθα πολὺ

ἐπιτήδεια εἰς τὸ νὰ εὐρίσκωμεν τὸν δρόμον ὑπεράνω τῆς θαλάσσης.

— Ἀχ! ἂς ἠμποροῦσα! Ἀλλὰ βλέπεις τὸ κλωδί-μου εἶνε κλεισμένον! Ἰσως ὅμως, ὡς ἴσως τὰ παιδιὰ, τὰ ὁποῖα πάντοτε μοῦ φέρουν τὸ κεγρί μου, κάμουν τὴν ἀπροσεξίαν—καθὼς συνέβη καὶ ἄλλην μίαν φορὰν—καὶ ἀφῆσιν ἀνοικτὴν τὴν θύραν τοῦ κλωδίου μου. Τότε θὰ δοκιμάσω νὰ σωθῶ καὶ νὰ πετάξω μαζί σου.

— Ναί, ἔτσι κάμε. Εἶπεν ἡ χελιδὼν καὶ ἐπέστρεψεν εἰς τὴν φωλεάν τῆς, δι' ἣν ἀναπαυθῇ ἐνωρίς.

Τὸ μικρὸν καναρίνιον ἐκάθησεν εἰς μίαν γωνίαν σιωπηλὸν καὶ πάλιν, ἀλλ' ὅχι τὸσον λυπημένον ὡς πρότερον. ὦ, πόσον ἠλπίζειν, ὅτι αὐριον θὰ παρουσιάξῃτο ἡ εὐκαιρία νὰ φύγῃ!

Ἐσκοτεινίασε πλέον καλὰ. Ἐγένετο νύξ, καὶ ὅλοι οἱ ἄνθρωποι τῆς οἰκίας ἐπῆγαν νὰ κοιμηθῶν. Τὰ παράθυρα ὅλα ἐκλείσθησαν καὶ τὸ κλωδίον μὲ τὸ καναρίνιον ἐκρεμάσθη ἐντὸς τοῦ παραθύρου, ὅπου σιωπηλὸν διαρκῶς ἐπερίμενε τὴν πρωΐαν. Πόσον πολὺς, πόσον μακρὸς χρόνος παρήλθεν ἕως ὅτου γείνῃ ἡμέρα! Καὶ ποῖα βαθεῖα σιωπή! Τί φρίκη! Σκότος, σκότος, καὶ ν' ἀκούεται μόνον τὸ τικ—τάκ τοῦ ἐπὶ τοῦ τοίχου ὥρολογίου!

Ἐπὶ τέλους ἔφεξε. Μὲ τὴν πρώτην χαραυγὴν τῆς ἡμέρας ἤρχισεν ὀλίγον κατ' ὀλίγον καὶ ὁ θόρυβος καὶ ἡ κίνησις, καὶ δὲν ἠκούετο πλέον τὸσον ἀπαισίως τὸ ἀναθεματισμένον ἐκεῖνο ἔρρυθμον τικ—τάκ τοῦ ὥρολογίου. — Ἀλλὰ δὲν θὰ ἔλθουν σήμερον τὰ παιδάκια νὰ φέρουν κεγρί; Πόσον ἀργοῦν!

Ἀλλ' ἐπὶ τέλους νά τα, ἔρχονται! Ἦνοιξαν τὸ παράθυρον, καθὼς χθές, καὶ ἐκρέμασαν τὸ κλωδίον εἰς τὴν ἐν τῇ μέσῃ αὐτοῦ σιδηρὰν θηλειάν, ὅπου συναντῶνται καὶ κλείουν τὰ δύο παραθυρόφυλλα. Ἀνοίγουν τὸ θυρίδιον τοῦ κλωδίου καὶ δίδουν τὸ κεγρί καὶ ἀλλάζουν τὸ νερὸν εἰς τὸν δεσμώτην τῶν. Καὶ τί ἀπόσεκτα! Ἀφίνουν τὴν θύραν ἡμιάνοικτον, τὸσον ὥστε τὸ καναρίνιον ἠδύνατο εὐκόλως νὰ τὴν ὠθήσῃ ὀλίγον καὶ νὰ πετάξῃ ἔξω. ὦ! πῶς κτυπᾷ ἡ καρδουλά του! Ὅλα τοῦ ἔρχονται δεξιὰ καὶ περιμένει μόνον νὰ ἐξέλθουν τὰ παιδάκια ἀπὸ τὸ δωμάτιον, ὅτε πλέον θὰ ἔφρουγεν ὀριστικῶς διὰ νὰ ταξιδεύσῃ μαζί μὲ τὰς χελιδόνες.

Ἀλλὰ φαίνεται ὅτι ματαίως ἠλπισε. Διότι τὸ ἐν τῶν παραπετασμάτων τοῦ παραθύρου ἐξωγκώθη ἔξαφνα ἀπὸ τὸν ὀλίγον πρωϊνὸν ἄνεμον καὶ περιπλάκην περὶ τὸ κλωδίον καὶ τὸ ἔσεισε.

— Ἰδὲ ποῦ ἡ μία κουρτίνα ἐμπλέχθη στὸ κλωδί! εἶπε τὸ ἐν ἀπὸ τὰ παιδάκια, ἐνῶ ἦτο ἐτοιμὸν νὰ ἐξέλθῃ ἀπὸ τὸ δωμάτιον. Σταθῆτε νὰ τὴν ξεμπλέξωμεν μὴ ξεσχισθῇ ἢ μὴ ρίψῃ τὸ κλωδί.

Ἀνέβη εἰς ἐν κάθισμα διὰ ν' ἀπαλλάξῃ τὸ κλωδίον ἀπὸ τὸ παραπέτασμα καὶ τότε ἐπρόσεξε νὰ κλείσῃ καλῶς καὶ τὴν θύραν τοῦ κλωδίου.

ὦ τὸ ἀτυχὲς πουλάκι! Ἐμνε λοιπὸν ἐκεῖ καὶ δὲν ὑπῆρχε καμμία ἐλπίς ν' ἀνοιχθῇ καὶ πάλιν ἐντὸς τῆς ἡμέρας ἐκείνης τὸ κλωδίον!

Μετ' ὀλίγον ἦλθε καὶ ἡ χελιδὼν καὶ τὸ ἠρώτησεν ἂν ἦτο ἐτοιμὸν νὰ συνταξιδεύσωσι. Δὲν ἠδύνατο νὰ τὸ περιμένῃ περισσότερον, διότι ὅλαι αἱ σύντροφοὶ τῆς ἀνεχώρουν ἐκείνην τὴν στιγμὴν.

— Δὲν ἠμπορῶ νὰ σὲ συντροφεύσω, εἶπε τὸ πτωχὸν φυλακισμένον πουλάκι. Καλὸ ταξίδι, κατευόδιον! Πρὸς μεσημβρίαν πετάτε, εἶπες; Ἰσως ἔλθω ἀργότερα ἂν θελήσῃ ἡ τύχη.

— Αὐτὸ νὰ μὴ τὸ κάμῃς, ἐσπέρῃσιν ἡ χελιδὼν. Δὲν θὰ εὐρῇς τὸν δρόμον. Ἐχε ὑπομονὴν ἕως τοῦ χρόνου καὶ ἴσως τότε τὸ κατορθώσωμεν. Σοὶ ἀφίνω ὑγίαν. Καλὴν ἐντάμωσιν.

Εἶπε καὶ ἐπέταξε καὶ αὐτὴ ὁμοῦ μὲ ὅλην τὴν λοιπὴν οἰκογένειαν τῶν χελιδόνων. Τὸ δὲ μικρὸν καναρίνιον ἔχανε καὶ τὴν μόνην φίλην του! Τὴν συνώδευσε διὰ τοῦ βλέμματός ὅσον μακρὰν ἠδύνατο! Ἐκείνη ἦτο ἐλευθέρη! ἀλλ' αὐτὸ... αὐτὸ βεβαίως δὲν ἠδύνατο νὰ κλαύσῃ, καθὼς κλαίουσιν οἱ ἄνθρωποι, ἀλλ' ὅταν ἐνίστε τὰ πτηνὰ κελαδοῦσι μὲ τὸσον παράπονον καὶ τὸσον θλιβερῶς, καθὼς τὸ καναρίνιον τὴν στιγμὴν ἐκείνην, τότε κλαίουσιν καὶ αὐτά, καὶ κλαυθμηρισμός τῶν εἶνε τὸ λυπηρὸν ἐκεῖνο ἄσμά των!

Ἡ ἐπιλοπίος ἡμέρα παρήλθε πολὺ βραδέως καὶ ἦλθεν ἡ νύξ. Ἀλλὰ πολλαὶ ἡμέραι καὶ νύκτες παρήλθον οὕτω καὶ οὐδεμία μεταβολὴ εἰς τὴν τύχην τοῦ μικροῦ καναρινίου. Δὲν ἠδύνατο σχεδὸν ν' ἀνθέξῃ πλέον καὶ οὐδέποτε ἕως τότε ἠσθάνθη ἑαυτὸ τὸσον ἀπομεμονωμένον, τὸσον ἔρημον καθὼς τώρα. Καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς ἡμέρας ἐκάθητο σιωπηλότατον, ἔχων τὴν μικρὰν κεφαλὴν του ὑπὸ τὴν χρυσὴν του πτέρυγα καὶ δὲν ἔτρωγε διόλου.

— Εἶνε ἄρρωστον, ἔλεγον τὰ παιδάκια, κοντεύει νὰ ψοφήσῃ τὸ καυμένο!

Ἀλλὰ δὲν ἦτο ἄρρωστον μόνον πολὺ λυπημένον ἦτο. Πολλάκις εἶνέ τις τὸσον λυπημένος, ὥστε πάσχει περισσότερον, παρὰ ἐὰν ἦτο ἀσθενής!

— Δὲν ἠμπορῶ πλέον νὰ ὑποφέρω αὐτὴν τὴν κατάστασιν, ἔλεγε καὶ αὐτὸ τὸ ἴδιον καθ' ἑαυτό. Δὲν ἠμπορῶ πλέον νὰ μένω ἐδῶ. Εὐθὺς ἄμα εὐρω εὐκαιρίαν θὰ πετάξω νὰ φύγω.

Ἀλλὰ πολλαὶ ἐβδομάδες παρήλθον καὶ οὐδεμία εὐκαιρία παρουσιάσθη. Ὁ καιρὸς ἐψυχράνθη πολὺ καὶ τὸ παράθυρον δὲν ἔμνε πλέον ἀνοικτὸν. Τὰ φύλλα ἔπεσαν ὅλα ἐκ τῶν δένδρων καὶ πολλάκις ἦδη κατὰ τὰς νύκτας ἔπιπτε παγωνιά. Ἦτο πλέον ἡ τελευταία περίοδος τοῦ φθινοπώρου.

— Ἄν ἠμποροῦσα νὰ ἐξέλθω μόνον ἀπ' ἐδῶ,

διελογίζετο τὸ καναρίνιον, θὰ εὕρισκα πλέον τὸν δρόμον πρὸς μεσημβρίαν.

Μίαν πρωΐαν ἀφῆκαν καὶ πάλιν τ' ἀπρόσεκτα παιδάκια ἀνοικτὴν τὴν θύραν τοῦ κλωδίου. Τὸ καναρίνιον ἐκαιροφυλάκτησε καὶ ἐπετάχθη ἔξω. Καὶ ἀφοῦ κανεὶς δὲν ἦτο εἰς τὸ δωμάτιον ἐπέταξεν ἔξω εἰς τὸν διάδρομον καὶ ἀπὸ τὴν αὐλόθυραν, ἡ ὁποία ἦτο καὶ αὐτὴ ἀνοικτὴ, εὐρέθη ἔξω ἀπὸ τὴν οἰκίαν.

Ἄ! τώρα πλέον ἦτο ἐλεύθερον! Τὰ παιδάκια καὶ ὅλοι οἱ ἄνθρωποι τῆς οἰκίας ἔτρεξαν διὰ νὰ τὸ συλλάβουν καὶ πάλιν, ἀλλ' ἐκεῖνο ἐτίναξε τὰς πτέρυγας του καὶ ἐκάθησεν ἐπὶ τῆς γειτονικῆς στέγης ὅπου δὲν ἠδύνατο νὰ τὸ συλλάβουν. Ἐκεῖθεν ἐπέταξε πάλιν ἀκόμη δύο οἰκίας μακρύτερον, ἀλλὰ πάντοτε μετὰ μικρὸν διάστημα ἔπρεπε νὰ σταματᾷ καὶ ν' ἀναπαύηται ἐκάστοτε, διότι δὲν ἦτο πλέον ἐξησκημένον εἰς τὴν πτήσιν. Καὶ μετὰ τινα ὥραν ἤρχισε καὶ νὰ πεινᾷ. Ἐπέταξε λοιπὸν ἐντὸς μεγάλης τινὸς αὐλῆς, ὅπου πληθὺς μικρῶν στρουθίων ἐπῆδων συνάζοντα ἀπὸ τὴν γῆν παντοειδῆ τροφήν.

Μὲ πολλὴν δειλίαν ἐτίμπα καὶ αὐτὸ ἐδῶ καὶ ἐκεῖ κανένα μικρὸν σπύρον. Τὸ φαγητὸν ἐκεῖνο ἦτο ἀσύννηθες δι' αὐτό, ἀλλὰ τὸσον πολὺ ἐπεινά!

— Πίπ... τ' εἶσαι σύ; πίπ... ἀπὸ ποῦ ἔρχεσαι; πίπ... τί θέλεις ἐδῶ; ἐπιπύριλιν εἰς γεροσπουργίτης, ὁ ὁποῖος βαρεῖα καὶ στερεὰ ἐπηδούσε πρὸς αὐτό.

— Τί ἄσχημο κιτρινόμουτρο, ἐφώνησε δεύτερος σπουργίτης, καὶ ἐσεῖσθη κατηχηχαριστήμενος ἀπὸ τὸ ἰδικόν του στακτόχρουν πτίλλωμα.

Τὸ καναρινάκι τὸ ὁποῖον τὸσον αὐταρέσκως ἐσκέπτετο πάντοτε, ὅτι «τὸ φόρεμά του ἐχρύσιζεν ὡς ὁ ἥλιος», τώρα ν' ἀκούσῃ νὰ τὸ λέγουν «ἄσχημο κιτρινόμουτρο», δὲν τοῦ ἦτο καθόλου εὐχάριστον. Ἀλλ' ἦδη καὶ τὰ ἄλλα στρουθία ἐπρόσεξαν εἰς αὐτό, καὶ ἐπῆδων πρὸς τὸ μέρος τοῦ καὶ τὸ ἠρώτων.

— Εφύγα ἀπὸ ἐνᾶ κλωδί καὶ θέλω νὰ πετάξω πρὸς μεσημβρίαν, εἶπε τὸ μικρὸν καναρίνιον, μήπως ἔξευρετε ποῖον δρόμον ᾗ ἦσαν αἱ χελιδόνες;

— Ἡμεῖς δὲν ἔχομεν καμμίαν δοσοληψίαν μὲ τὰς χελιδόνες, εἶπεν ὁ γεροσπουργίτης, ὁ ὁποῖος τῷ εἶχεν ὁμιλήσει ἐν ἀρχῇ, αὐταὶ μᾶς κάμουν τὸν περηφάνο!

— Δὲν ἠμπορεῖ τοῦλάχιστον κανεὶς νὰ μοῦ εἰπῇ ποῦ εἶνε μεσημβρία;

— Περὶ αὐτοῦ ὅμως δὲν εἶχον φροντίσει ποτὲ νὰ μάθουν οἱ πυργίται. Ἀλλὰ μικρὸς τις σκουφάτος κορυδαλός, ὁ ὁποῖος ἐκάθητο μὲ πολλὴν σοβαρότητα ἐπάνω εἰς τὸ ὑννίον ἐνδὸς ἀρότρου, ἀπεκρίθη:

— Δὲν ἠμπορεῖς σύ νὰ κάμῃς τὸν δρόμον ποῦ ἐπῆραν αἱ χελιδόνες. Εἶνε πολὺ, πολὺ μακρυνός. Πολλῶν ἡμερῶν ταξίδι. Ἐγὼ αὐτὰ τὰ ἔξερω καλά, διότι πολλοὶ ἀπὸ τοὺς ἀδελφούς μου ταξιδεύουν. Καὶ τὸ κάτω, κάτω, τραβάει πολλαῖς ἡμέραις πᾶνω

από την θάλασσαν. Οὐφ! ὅλο θάλασσα, ὅλο θάλασσα καὶ ἐπὶ πολὺν καιρὸν δὲν ἡμπορεῖς οὔτε μὴ στιγμὴ ν' ἀναπαυθῇς. Εἰς αὐτὰ σὺ δὲν ἡμπορεῖς ν' ἀνθέξης. Ἡ φτεροῦγές σου δὲν βαστοῦν γιὰ τόσο μακριά!

— Ἀλλ' ἐγὼ ἐπεθύμουν νὰ δοκιμάσω, εἶπε τὸ καναρίνιον. Ξεύρει κανεὶς ποῦ εἶνε μεσημβρία;

Κανεὶς δὲν τὸ ἤξευρεν, ἀλλ' ὁ γλυκὺς σκουφάτος κορυδαλίσκος ὑπεσχέθη νὰ πετάξῃ εἰς τὸν μετὰ-λινον ἀνεμοδείκτῃ ἀλέκτορα, ὁ ὁποῖος εὐρίσκειτο εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ κωδωνοστασίου τῆς ἐκεῖ πλησίον ἐκκλησίας, καὶ νὰ τὸν συμβουλευθῇ, ὅπερ καὶ ἐπραξε. Τὸ καναρίνιον ἠὲ χαρίστησε τὸν ὑποχρεωτικὸν κορυδαλὸν καὶ ἐπέταξε πρὸς τὴν διεύθυνσιν τὴν ὁποίαν ἔδειξεν ὁ ἀνεμοδείκτης ἀλέκτωρ. Ἀλλ' ἤδη μετὰ βραχεῖαν πτήσιν ἦτο τόσοσιν κουρασμένον, ὥστε ἐσκέφθη ὅτι ἔπρεπε πρῶτον ν' ἀναπαυθῇ καλῶς κατ' ἐκείνην τὴν νύκτα, καὶ τὴν ἐπιούσαν νὰ ἐπιχειρήσῃ τὸ ταξιδίδιον τοῦ. Ἀνεζήτησε λοιπὸν νὰ εὕρῃ κάμμιαν κρύπτην κατάλληλον, καὶ εὗρε τοιαύτην εἰς μίαν ἐγκαταλειμμένην χελιδονοφωλήν. Καθ' ὅλην τὴν νύκτα ἦτο ἀληθῶς πολὺ ψυχρὸς. Τὸ μικρὸν καναρίνιον ἐρρίγει φρικωδῶς ἀλλὰ τὸ πρῶτ' ἐπέταξε καὶ πάλιν μὲ νέον θάρρος.

Ἐδῶ καὶ ἐκεῖ εὕρισκεν ὀλίγην τροφήν εἰς τοὺς δρόμους, μαζὶ μὲ τοὺς πυργίτας, οἱ περισσότεροι τῶν ὁποίων ἐδείκνυν πολλὴν φιλίαν πρὸς αὐτό· ἀλλὰ δὲν τὸ προσεκάλουν ἐν τούτοις νὰ μείνῃ μαζὶ τῶν, διότι καὶ αὐτοὶ οἱ ἴδιοι δὲν ἐγνώριζον πῶς θὰ διήρχοντο τὸν χειμῶνα χωρὶς νὰ ὑποφέρουν στενοχωρίας. Καὶ ἐκεῖνο ὅμως δὲν ἤθελε ποσὸς νὰ μείνῃ ἐκεῖ. Κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἐπέταξε κατὰ ἓν χωρίον μακρύτερα. Δὲν εἶχεν ἄλλως κανένα κίνδυνον νὰ διατρέξῃ, καὶ τὴν ἐβδόμην ἡμέραν ἐθαύμαζε καὶ αὐτὸ πῶς δὲν ἔφθασεν ἀκόμῃ πλησίον τῆς θάλασσης. Μήπως ἔχασε τὴν διεύθυνσιν πρὸς μεσημβρίαν! Συνεβουλευέτο περὶ τούτου ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν τοὺς ἀνεμοδείκτας ἀλέκτορας, οἵτινες ἦσαν τοποθετημένοι ἐπὶ τῶν κωδωνοστασίων τῶν ἐκκλησιῶν εἰς τὰ διάφορα χωρία, ἅτινα διήρχετο. Ἀχ! τὸ δυστυχὲς δὲν ἐγνώρισε πόσον ἀτελεύτητον ἦτο τὸ ταξιδίδιον τοῦ καὶ πόσον ἀπορροιασμένον τὸ τέρμα τοῦ. Δὲν ἐγνώριζεν ὅτι πολλὰ μίλια ἔπρεπε νὰ διατρέχῃ καθ' ἡμέραν, ἕως ὅτου ἐπιτύχῃ τὸν σκοπὸν τοῦ.

Καὶ καθ' ἡμέραν ὁ καιρὸς ἐγίνετο ψυχρότερος! Αἱ νύκτες ἐγίνοντο παγερώτεραι καὶ ἐπὶ τῶν δένδρων δὲν ὑπῆρχε πλέον οὔτε ἕχνος φύλλου. Καθίστατο ἤδη πολὺ συχνὰ δύσκολον νὰ εὕρῃ ὀλίγην τροφήν, διότι εἰς τὰ λειβάδια ἢ ἐπὶ τῶν δένδρων δὲν ἐφύετο πλέον τίποτε τὸ ὁποῖον νὰ τῷ χρησιμεύσῃ ὡς τροφή. Ἐκείνην δὲ τὴν ὀλίγην ῥυπαρὰν τροφήν, ἢ ὁποία ἐπῆρχε εἰς τὰ στρουθία, αὐτὸ οὐδεμίαν ἢ σθάνετο ὀρεξιν νὰ τὴν ἀπολαύσῃ. Καὶ λοιπὸν ἐπέπαι-

Τὴν δωδεκάτην ἡμέραν ἀφ' ἧς ἤρχισε νὰ ταξιδεύῃ ἔφθασεν εἰς ἄλλο πάλιν χωρίον. Ἦτο πολὺ ψυχρὸς, τοῦλάχιστον διὰ τὸ καναρίνιον, τὸ ὁποῖον ἔτρεμεν ἀπὸ τὸν πάγον καὶ τὴν πείναν. Διότι τίποτε δὲν εἶχε τσιμπήσει ἐκείνην τὴν ἡμέραν, τὴν δὲ πρωταίαν πολὺ ὀλίγον. Ἐσταμάτησεν εἰς ἓνα κήπον ἐπὶ κλάδου τινός, πλησίον τοῦ δὲ ἐκάθητο μία πυραλίς καμαρώνουσα τὸν ἐρυθρὸν λαιμὸν τῆς. Ἀμα εἶδε τὸ κίτρινον πτίλλωμα τοῦ καναρινίου ἤρχισε νὰ τὸ περιεργάζεται καὶ νὰ τὸ θαυμάζῃ. Ἦνοιξε μετ' αὐτοῦ συνομιλίαν ἐκφράζουσα τὸν θαυμασμόν τῆς διὰ τὰ χρυσὰ πτερά τοῦ καὶ ἀφοῦ ἤκουσε τὴν ἱστορίαν τοῦ συνεπάθησε πρὸς αὐτὸ πολὺ καὶ τῷ εἶπε νὰ περιμένουν ὀλίγον ἕως ὅτου ἀνοιχθῇ ἓν παράθυρον τῆς ἀντικρὺ οἰκίας, ἀπὸ τὸ ὁποῖον καθ' ἡμέραν τοῖς ἐρρίπτετο τροφή.

Τότε ἀμφότερα ἐπέταξαν πρὸς τὸ παράθυρον, καὶ ἡ πυραλίς, ἢ ὁποία, ὡς ἐφαίνετο, ἦτο πολὺ γνωστὴ ἐκεῖ, ἔκρουσε μὲ τὸ ῥάμφος τῆς τὰς ὕαλους τοῦ παραθύρου. Ἦνοιχθη ἀμέσως ὀλίγον τὸ παράθυρον καὶ μία παιδικὴ χεὶρ ἔρριψεν ὀλίγους κόκκους καὶ ψυχία ἄρτου ἐπάνω εἰς τὴν σανίδα, ἢ ὁποία εὐρίσκειτο ἐξωθεν. Διὰ μέσου ὅμως τῆς χαραμάδας διήρχετο ἄλλος τόσοσιν θερμός, ὥστε τὸ μικρὸν καναρίνιον ἐπεθύμησε νὰ εὐρίσκειτο ἐντὸς τοῦ δωματίου. Ἀλλὰ τὸ παράθυρον ἐκλείσθη καὶ πάλιν.

— Ἰδέ, μητέρα, σήμερον εἶνε δύο, ἔκραξεν ἐνδοθεν τὸ παιδίον, καὶ τὸ ἐν εἶνε τόσῳ ὥραϊον, κίτρινο, κίτρινο. Ἰδέ το, μητέρα, πῶς κρυώνει, τρέμει ὅλοι! Ἀν τοῦλάχιστον ἤρχετο μέσα, πῶς θὰ τὸ ἐπεριποιούμην, πῶς θὰ τὸ ἀγαποῦσα!

«Θὰ τὸ ἀγαποῦσε!» Αὐταὶ αἱ λέξεις ἤχουν θαυμασίως διὰ τὸ μικρὸν καναρίνιον. Ἐδῶ εἰς τὸν ξένον τόπον κανεὶς ἀκόμῃ δὲν τὸ εἶχεν ἀγαπήσει. Καὶ ἐκεῖ μέσα ἦτο τόσῳ ζεστό. Καὶ ὑπῆρχε τόση ἀφθονία τροφῆς. Ἐλησμόνησε πρὸς στιγμὴν ὅλον τὸ σχέδιον τοῦ ταξιδιδίου πρὸς μεσημβρίαν.

— Ἰσως ἔλθῃ, εἶπε τὸ παιδάκι, καὶ ἡνοιξὲ πάλιν ὀλίγον τὸ παράθυρον. Τὸ ἠτένισε φιλικώτατα μὲ τοὺς γαλανοὺς ὀφθαλμούς τοῦ καὶ ἔρριψεν ἐπὶ τῆς σανίδος ἀκόμῃ ὀλίγα ψυχία ἄρτου.

— Τί εὐμορφὸ καὶ τί κομψὸ πού εἶνε! Ξεύρεις, μητέρα, ἓνα ἀπαράλλακτο πουλάκι ἔχει ἡ κυρία τοῦ δασκάλου μας. Ἀχ, πῶς κελαδεῖ! Ἀριστοῦργημα!

Τὸ καναρίνιον ἤθελε νὰ εἰσελθῇ ἐντὸς τοῦ δωματίου. Ἐπεθύμει πλείοτερον νὰ πετάξῃ ἐπὶ τῆς σανίδος ὅπου ἦσαν τὰ ψυχία. Ἀλλὰ παρέτήρησε μὲ φρίκην τοῦ, ὅτι ἐντὸς τοῦ δωματίου ἐσπινθήριζον δύο πράσινοι καὶ λαμπεροὶ ὀφθαλμοὶ ἀνήκοντες εἰς μίαν σοβαρὰν μορφήν καλοθεμεμένης γάτας, ἢ ὁποία τὸ ἠτένιζε μὲ πολὺν πόθον.

Ἀμέσως ὀπισθοχώρησεν. Ὅχι! ποτέ! Ἐκεῖ μέσα ἦτο ἀφεικτος ὁ θάνατος! Καὶ μὲ ὅσῃν δυνάμιν

εἶχεν ἐπέταξε ταχέως ἐπάνω εἰς ἓν ὑψηλὸν δένδρον. Ἡ πυραλίς τὸ ἠκολούθησε.

— Θὰ σὲ ἔκλειαν μέσα εἰς κανένα κλωβὸ καὶ δὲν θὰ σὲ ἄφιναν πλέον ἐλεύθερον, τῷ εἶπεν, ἐὰν δὲν ἐπρωλάμβανεν ἡ γάτα νὰ σὲ χάψῃ. Ἀχ! αὐτὸ ἐνομάζουν «ἀγάπην» οἱ κύριοι ἄνθρωποι.

— Ἐχεις πολὺ δίκαιον, ἀπεκρίθη μελαγχολικῶς τὸ ἀτυχὲς καναρίνιον, τοῦ ὁποίου ὅλα τὰ μέλη ἔτρεμον ἀκόμῃ ἐκ τοῦ φόβου. Καὶ προσέθηκεν:

— Ἀλλως τε ἐγὼ θέλω νὰ ταξειδεύσω πρὸς μεσημβρίαν. Ξεύρεις ποῦ εἶνε μεσημβρία καὶ πῶς πηγαίνουν ἐκεῖ αἱ χελιδόνες;

Ποῦ εἶνε μεσημβρία ἐγνώριζεν ἡ πυραλίς, ἀλλὰ πῶς πηγαίνουν ἐκεῖ αἱ χελιδόνες, δὲν εἶχεν ἰδεάν. Μετ' ὀλίγον τὰ δύο πτηνὰ ἀπεχαιρέτισθησαν! Τὸ καναρίνιον ἐξεκίνησεν ὅπως ἐξακολούθησεν τὸ ταξιδίδιον τοῦ πρὸς μεσημβρίαν.

Πρὸς μεσημβρίαν τοῦ χωρίου ἐξετείνετο δάσος μουρζίν, σκοτεινὸν καὶ ἀφιλόξενον κατὰ τὸν χειμῶνα. Πρὸς ἐκεῖ ἐπέταξε τὸ καναρίνιον. Οὐδὲν ἄλλο πτηνὸν σηνήντησε καθ' ὁδόν. Διότι ὅλα, ὅσα δὲν εἶχον ἤδη ἀναχωρήσει, διημέρευον, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ἐν γειτονείᾳ ἀνθρώπων. Ἐνῶ ἐκεῖ ἦτο τόσοσιν ψυχρὸς! Τὸ δάσος ὠμοῖαζε κατ' ἐκείνην νεκρῶν. Τὸ καναρίνιον ἐπέταξε ἐδῶ καὶ ἐκεῖ διὰ νὰ εὕρῃ ὀλίγην τροφήν, ἀλλὰ τίποτε, τίποτε δὲν εὗρε. Εἶνε ἀληθὲς ὅτι ἐκεῖ ὑπῆρχον ξυλοκέρατα καὶ κουκουναρία, ἀλλὰ τὸ ῥάμφος τοῦ ἦτο πολὺ λεπτὸν διὰ νὰ θραύσῃ τοὺς σκληροὺς αὐτοὺς ἀγριοκάρπους.

Κεκοπιακὸς πλέον καὶ καταβεβλημένον ἐτοποθετήθη ἐπὶ ἐνὸς κλάδου καὶ ἀνεπαύθη ἐκείνην τὴν νύκτα. Ἀλλ' ὁ ἄνεμος ἐσύριζε περὶ αὐτὸ καὶ διὰ μέσου τῶν κλάδων καὶ τῶν ξηρῶν φύλλων τοῦ δάσους ἐμυκάτο γοερώς. Ἡ δρόσος τῆς νυκτὸς ἐπάγωνεν ἐπὶ τῶν πτερῶν τοῦ καὶ αὐτὸ ἐπὶ τοῦ κλάδου, ὅπου βεβαρημένον εἶχεν ἀκουμῆσει, ἐλκινίζετο ὑπὸ τοῦ ἀνέμου καὶ ὠνειρεύετο τὸν ἥλιον τῆς πατρίδος τοῦ!

Ὅταν τὸ πρῶτ' ἐξύπνησε μὲ τὴν χαραυγὴν, ἐπέπαι φρικωδῶς. Παρατήρησε δεξιᾷ καὶ ἀριστερᾷ μὴπως ἀνακαλύψῃ ὀλίγην τροφήν καὶ διέκρινε τεμάχιον ξηροῦ ἄρτου, τὸ ὁποῖον βεβαίως εἶχε πέσει ἀπὸ κάποιον ὀδοιπόρον. Ἀχ! ποίαν χαρὰν ἠσθάνθη! Ἐπήδησεν ἀπὸ τοῦ κλάδου τοῦ κάτω διὰ ν' ἀπολαύσῃ τὸν ἄρτον ἐκεῖνον καὶ ἦτο ἐτοιμὸν ν' ἀρχίσῃ νὰ τὸν τσιμπᾷ, ὅταν ἤκουσε πλησίον τοῦ νὰ τριέξῃ κάτι καὶ ἐτρόμαξε. Ἦτο μία μεγάλη κατάμαυρη κορώνη. Τοιοῦτον θηρίον τὸ μικρὸν καναρίνιον δὲν εἶχεν ἰδεῖ ἀκόμῃ, τοῦλάχιστον ἐκεῖ εἰς τὰ περίεξ. Διὸ ἐφοβήθη παραπολὺ καὶ ἀφήκε τὸ τεμάχιον τοῦ ἄρτου νὰ κυλίσῃ πρὸς τὸ μικρὸν ρυάκιον, ὅπερ εὐρίσκειτο ἐκεῖ φέρον λεπτὸν στρώμα πάγου ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ.

— Τί ἔχεις αὐτοῦ; ἐγουργούρισεν ἡ κορώνη.

— Ἐνα ψιγάλο ψωμάκι, ἀπεκρίθη κατατρομασμένον τὸ καναρίνιον. Τὸ εὗρηκα ἐδῶ καὶ ἐσκέφην...

— Δὲν εἶχες τίποτε νὰ σκεφθῇς; αὐτὸ εἶνε 'δικό μου ψωμί, διέκοψε μὲ ἀγρίαν φωνήν, ψευδομένη ἡ κορώνη. Φέρε το γλήγωρα ἐδῶ.

Τὸ δυστυχισμένον καναρίνιον, μολοντί τόσοσιν ἐπείνα, δὲν ἤξευρε τί ὤφειλε νὰ πράξῃ ἄλλο, ἢ ν' ἀφήσῃ τὸ τεμάχιον ἐκεῖνο τοῦ ἄρτου εἰς τὴν διάθεσιν τῆς λαιμάργου κορώνης, ἢ ὁποία ἄλλως τε ἦτο τόσοσιν πολὺ μεγαλητέρη τοῦ καὶ εἶχε τόσοσιν δυνατὸν ῥάμφος. Ἀλλ' αὐτὴ ὑπῆρξε λίαν ἀγνώμων, διότι ἐπλησίασε τὸ δυστυχὲς καναρίνιον, τὸ ὁποῖον ἦτο τόσοσιν καταβεβλημένον, καὶ τὸ ὤθησε τόσοσιν δυνατὰ καὶ τόσοσιν ἀσπλάγχχνως ἀπὸ τοῦ κλάδου εἰς ὃν εἶχεν ἀναβῆ, ὥστε ἐκεῖνο ἐγλύστρισε καὶ κατέπιπτεν ἐντὸς τοῦ ρυακίου.

Τὸ ὕδωρ τοῦ ρυακίου ἦτο παγωμένον καὶ ἀφεύκτως ἢ θὰ ἀπέθνησκεν ἐκ τοῦ ψύχους ἢ θὰ ἐπνίγετο τὸ καναρίνιον, ἂν μὴ εὐρίσκετο παρὰ τὴν ὄχθην γηραιὰ ἐλάτη, τῆς ὁποίας εἰς κλάδος ἔκλεινε πρὸς τὸ ὕδωρ, νὰ σταματήσῃ καὶ ν' ἀναχαίτῃ τὴν πτώσιν τοῦ. Ἀλλὰ μὲ πολλὴν κόπον κατῴρωσε νὰ σταθῇ καὶ πάλιν εἰς τ' ἀδύνατα πόδια τοῦ καὶ νὰ περιμείνῃ τὴν ἀναχώρησιν τῆς κορώνης. Ἦτο ὅμως καθ' ὅλοκληρίαν βρεγμένον. Τὰ πτερά τοῦ ἐκόλλων ἐπάνω εἰς τὸ ἰσχνόν τοῦ σώματος καὶ τὸ ὕδωρ, τὸ ὁποῖον ἔσταζεν ἀπὸ ἐπάνω τοῦ, ἤρχισε νὰ παγώνῃ. Καὶ τότε ἐννόησε καὶ ἔμαθε τί ἦτο παγωνιά!

— Δυστυχισμένον πουλάκι, εἶπεν ἡ γηραιὰ ἐλάτη μὲ τόνον συμπαθητικόν, μείνε ἐδῶ ἐπάνω μου. Θὰ σὲ προφυλάξω ὅσον ἡμπορῶ. Εἶνε ἀλήθεια ὅτι δὲν ἔχω τροφήν νὰ σοὶ δώσω καὶ τὰ ἀγκλωτὰ μου φύλλα ὀλίγον σὲ προφυλάττουν ἀπὸ τὸν ἄνεμον, ἀλλ' ἀκούμβησε τὸ κεφαλάκι σου ἐπάνω μου καὶ στερεώσου.

Τὸ καναρίνιον ἐστερεώθη ὅσον ἡδύνατο καλλίτερον καὶ ἔκλεινε τὴν μικρὰν κεφαλὴν τοῦ ἐπὶ τῆς γηραιᾶς ἐλάτης. Ἀλλὰ τί τὸ ὄφελος! Ἐκεῖνο ἦτο τόσοσιν ἄρρωστον καὶ τόσοσιν πεинаσμένον!

— ὦ! μόνον ἓνα ψιγάλο ψωμάκι, μία ἀκτίς ἡλίου! ἐσκέπτετο.

— Ἀλλ' ὁ ἥλιος δὲν ἔμελε ν' ἀνατελῇ. Μαῦρα σύννεφα ἐσύροντο καὶ ἐσυγκυλίνοντο εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἤρχισε νὰ χιονίζῃ. Νιφάδες χιόνος ἐχοροπήδων μανιωδῶς περὶ τὴν γηραιὰν ἐλάτην καὶ τὸ ἀτυχὲς καναρίνιον. Τῷ ἤρχετο πλέον σκοτοδίνη!

— Στερεώσου καλά, καυμένο πουλάκι, εἶπεν ἡ ἐλάτη.

— Ἀλλ' ἐκεῖνο δὲν εἶχε πλέον δυνάμεις νὰ στερεωθῇ καλλίτερον. Κύκλω τοῦ τὸ πᾶν ἐλευκάνθη. Τὸ ἔδαφος κάτω ἦτο κεκαλυμμένον ὑπὸ χιόνος καὶ οἱ κλάδοι τῆς ἐλάτης ἐκλινον ὑπὸ ψυχρὸν βάρος. Τώρα πλέον ἤρχισε νὰ μανθάνῃ καὶ τί εἶνε χιών!

Τώρα όμως, ὅτε τὸ χρυσοῦν πτίλωμά του εἶχε γίνεи κατάλευκον ἐκ τῆς ἐπ' αὐτοῦ χιόνος! Ἐπεχείρησε νὰ ἀνατιναχθῇ καὶ ν' ἀπλώσῃ ὀλίγον τὰς πτέρυγας του, ἀλλὰ δὲν εἶχε δυνάμεις πλέον.

— Δὲν ἔχω πλέον δυνάμεις! εἶπε σιγανὰ καὶ περίλυπον τὸ ἀτυχές.

Ἀφῆκε τὸν κλάδον ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐστηρίζετο καὶ ἐκατρακύλισεν ἐπὶ τῆς ἀπαλῆς χιόνος.

Ἡ γηραιὰ ἐλάτη δὲν ἠδύνατο βεβιάως νὰ τὸ ἀνεγείρῃ καὶ νὰ τὸ βοηθήσῃ. Ἦτο τόσο στερεῶς φυτρωμένη ἐκεῖ, ὥστε δὲν ἠδύνατο νὰ σεισθῇ ἀπὸ τὸν τόπον τῆς. Μόλις ἠδύνατο νὰ κλίνη ὀλίγον ὑπεράνω αὐτοῦ διὰ νὰ τὸ παρηγορήσῃ καὶ νὰ τὸ ἐνθαρρύνῃ κάπως, ἀλλὰ τὸ καναρίνιον δὲν τὴν ἤκουε πλέον!

Καὶ ἤρχισε τότε νὰ χιονίζει πυκνότερον. Ὁ παγερός ἀνεμος τὸ ἐλίκνιζε καὶ ὁ ἄνευ θερμότητος ἥλιος διαρρήξας πρὸς στιγμὴν τὰ πυκνὰ νέφη ἐφώ-

τισε μελαγχολικῶς τὸ χιονισμένον δάσος καὶ τὸ ἄφρονον πλέον καὶ ἄπνον καναρίνιον!.....

Τὴν ἐπιούσαν παιδία τινα περιπάτου ἐντὸς τοῦ δάσους. Ἐφόρουσαν ὥραϊα χονδρὰ καὶ θερμὰ ὑποδήματα καὶ ἐπάτουσαν ἀφόδως ἐπὶ τῆς χιόνος.

— Ἰδέτε τ' εἶνε ἐκεῖ! ἔκραξε τὸ ἐν ἐξ αὐτῶν καὶ ἀνεσήκωσε τὸ καναρίνιον. Ἦτο τόσο ἐλαφρόν, ὥστε δὲν εἶχε χωθῇ ἐντὸς τῆς χιόνος.

— Ἐφόφησε βεβαίως ἀπὸ τὴν πείναν, εἶπε τὸ ἄλλο παιδίον.

— Ἡ ἀπὸ τὸ κρύον, εἶπε τὸ τρίτον.

Τὸ ἔλαβον ἐντὸς τῶν χειρῶν των, τὸ ἐχουχούλισαν μὲ τὴν θερμὴν πνοήν των, ἔθεσαν ψυχία εἰς τὸ ράμφος του, ἀλλὰ τὸ ἀτυχές καναρίνιον ἦτο πλέον νεκρὸν καὶ ἔμεινε νεκρὸν. Εἶχεν ἐκπνεύσει μὲ τὸν πόθον νὰ ταξιδεύσῃ πρὸς μεσημβρίαν!

(Κατὰ γερμανικὸν μυθολόγημα).

ΚΑΛΛΙΒΟΥΛΟΣ ΠΟΛΥΔΕΣΧΟΛΟΣ

Ο ΜΑΥΡΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΚΡΥΣΤΑΛΛΟΝ

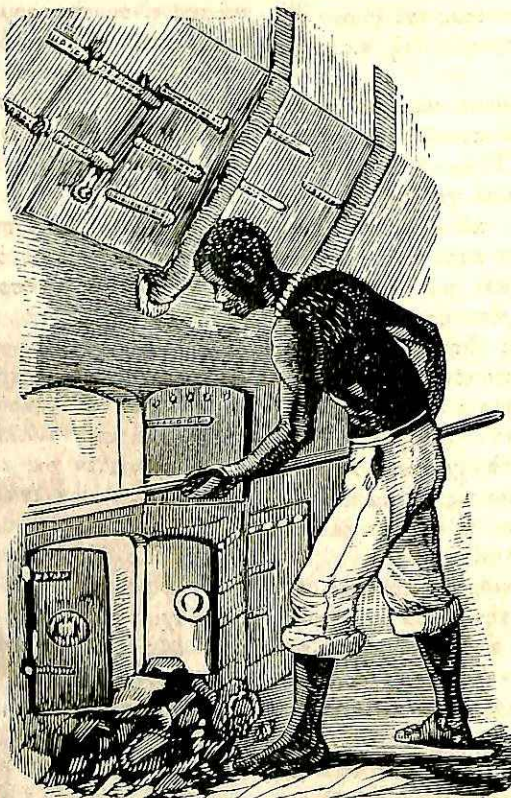
Σήμερον, μικροὶ μου ἀναγνώσται, θὰ σᾶς διηγηθῶ μίαν παράξενον ἱστορίαν, τὴν ὁποίαν ἐδιάβασα εἰς ἓν βιβλίον· δὲν συνέβη ἐδῶ, ἀλλ' εἰς μακρινόν, πολὺ μακρινὸν μέρος, εἰς τὴν ἄκραν τοῦ κόσμου, καὶ εἶμαι βεβαία ὅτι θὰ εὐχαριστηθῇτε πολὺ, διότι εἶναι τόσο ἀστεία, τόσο ἀστεία!

Λοιπὸν ἀρχίζω:

«Ὁ Τιεμ-βὸ ἦτο εἰς μαῦρος ἀπὸ τὴν Σενεγάλην καὶ εἶχεν ἐμβῇ ὡς θερμαστὴς μέσα εἰς τὴν φρεγάταν Ἀστραπὴν ἢ ὁποία ἔκαμνε τὸν γυρὸν ὅλου τοῦ κόσμου.

Πρῶτα πρῶτα πρέπει νὰ εἶπω ὅτι εἰς τὰ ἀτμόπλοια διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τῆς μηχανῆς προτιμοῦν νὰ παίρνουν μαύρους.

Διότι εἶναι πολὺ δύσκολη αὐτὴ ἡ ἐργασία. Φαντάζεσθε τί ζέστη θὰ κάμνῃ εἰς τὸ ἀμπάρι τοῦ πλοίου, ἢ, διὰ νὰ ἐννοήσῃτε καλλίτερα, εἰς τὸ τέταρτον πάτωμα κάτω ἀπὸ τὸ κατὰστρωμα; διότι ἐκεῖ εὐρίσκεται καὶ ὁ ἀτμολέβης καὶ αἱ ἐστὶαι μιᾶς φρεγάτας ἢ ὁποία κινεῖται μὲ ἀτμόν.

«ἘΠΡΕΠΕ ΝΑ ΤΟΝ ΙΔΗΤΕ ΕἰΣ ΤΗΝ ΔΟΥΛΕΙΑΝ»

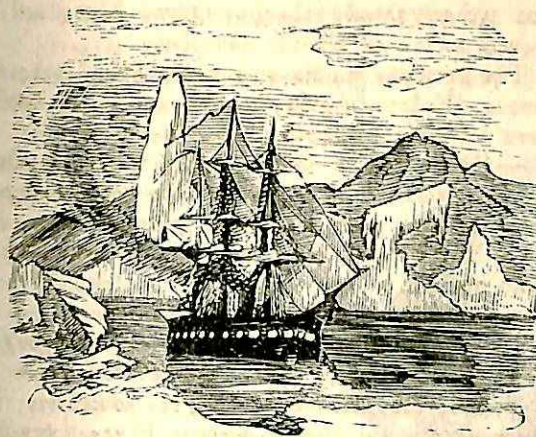
Φαντάζεσθε δὲ τί θὰ εἴπῃ νὰ περνᾷ κανεὶς ὅλην τὴν ἡμέραν ρίπτων μεγάλας πυρρίας καρβούνων εἰς τὰς ἐστίαις, διὰ νὰ διατηρῇ τὴν φωτιάν; Καὶ ἐνῷ ἔξω συνήθως κάμνει ζέστην τὴν ὁποίαν ποτὲ δὲν εἶδαμεν οὔτε εἰς τὰ πλέον ζεστά μας καλοκαίρια.

Οἱ μαῦροι εἶναι καταλληλότεροι ἀπὸ τοὺς εὐρωπαίους ναύτας διὰ τὴν δυσκολοτάτην αὐτὴν ἐργασίαν, διότι ἀπὸ μικρὰ παιδιὰ εἶναι συνειθισμένοι εἰς τὴν ζέστην τῆς διακεκαυμένης ζώνης.

Ὁ Τιεμ-βὸ λοιπὸν ἦτο θερμαστὴς μέσα εἰς τὴν Ἀστραπὴν.

Ἦτο μάλιστα καὶ πολὺ καλὸς θερμαστὴς, καὶ ἔκαμνε τὸ καθήκον του μὲ πολὺν ζήλον καὶ ὑπέφερε δίχως κανέν παράπονον τοὺς κόπους. Ποτὲ δὲν ἐφαίνετο ὅτι ἐκάψωνε, καὶ τὸ μαῦρον καὶ ὑαλιστερόν πρόσωπόν του ποτὲ δὲν ὕδρωνε.

Ἐπρεπε νὰ τὸν ἴδῃτε εἰς τὴν δουλειάν· ἐφοροῦσε ἐν πανταλόνιον ἀπὸ πανίον ἄσπρον, ὅσο ἄσπρον ἦτο

«Ἡ ΑΣΤΡΑΠΗ ΤΟΤΕ ΕΥΡΙΣΚΕΤΟ ΕἰΣ ΤΗΝ ΓῆΝ ΤΟΥ ΠΥΡΟΣ»

δυνατὸν νὰ μείνῃ μέσα εἰς τὰ κάρβουνα, κοντὰ εἰς τὸ ὅποιον τὸ δέρμα του ἐφαίνετο ἀκόμη πλέον μαῦρον. Ὡς μαῦρος ὁ Τιεμ-βὸ ἦτο ὥραϊος μαῦρος. Εἶχε δὲ προγόνους βασιλεῖς καὶ ὑπερφηανεύτους δι' αὐτὸ καὶ συνείθιζε νὰ καυχᾶται διὰ τὸ γένος του εἰς τοὺς ἄλλους ναύτας, ὅταν τὸ ἐσπέρας τοῦ ἔδιδαν τὴν ἀδειαν νὰ ἀναβῇ εἰς τὸ κατὰστρωμα διὰ νὰ πάρῃ ὀλίγην δροσιάν.

Δυστυχῶς ὁμως δὲν κατώρθωνε νὰ ἐλκύσῃ τὸν θαυμασμόν ἢ τὸν φθόνον τῶν ἀκρατῶν του. Ὅταν τοῖς διηγεῖτο πῶς ὁ πάππος του Τζάμ-᾽Οάχ, ὁ ὁποῖος εἶχε τὸν θρόνον του κάτω ἀπὸ μίαν χουρμαδιάν, ἐφαγώθη ἀπὸ ἓνα γειτονικὸν λαόν, τοῦ ὁποῦ ὁ βασιλεὺς ἐφαγώθη καὶ αὐτὸς ἀπὸ τὸν λαόν του, οἱ ναῦται ἐξεκαρδίζοντο ἀπὸ τὰ γέλοια καὶ μὲ τὰς ἀξιώσεις ὅπου εἶχε ὅτι ἡ καταγωγὴ του ἦτο βασιλική καὶ μὲ τὸν τρόπον μὲ τὸν ὅποιον τὰς διηγεῖτο. Τὸ ἴδιον συνέβαινε ὅταν τοῖς ἔλεγε διὰ τὴν κοκκίνην μαλλίνην ἐπωμίδα μὲ τὴν ὁποίαν ἐστολίζετο ὁ πατέρας του τὰς ἐπισήμους ἡμέρας, ἢ διὰ τὸ ἀπὸ χάνδρας περιδέ- ραιον, τὸ ὁποῖον αὐτὸς ὁ Τιεμ-βὸ εἶχε κληρονομήσει καὶ τὸ ἐφοροῦσε ὅταν ἦτο κάτω εἰς τὸ ἀμπάρι καὶ ἔρριπτε κάρβουνα εἰς τὴν ἐστίαν, τὸ ἐβγάζε δὲ ὅταν ἐφοροῦσε τὴν ναυτικὴν του στολὴν.

— Πατέρα δικό μου πειδ ὠμορφο ἀπὸ ὅλοι σὰς, ψηλὸς τόσο, ἔλεγε σηκώνων τὴν χεῖρά του ἐπάνω ἀπὸ τὴν κεφαλὴν του· ἀγόρασαν ἀκριβὰ ἀκριβὰ αὐτόν. Μάνα ἐμένα πολὺ ὠμορφη· καὶ αὐτὴν· πούλησαν ἀκριβὰ, πολὺ ἀκριβὰ μὲ τὸ μικρό. Καὶ ἔπειτα μάνα καὶ μικρὸ πῆγαν Σενεγάλην· τότε ὅχι πειὰ σκλάβοι. Μάνα εὐτυχής· μάνα δοῦλα σὲ καλὸ ἄνθρωπο καὶ τὸ μικρὸ θερμαστὴς. Τιεμ-βὸ ὅχι πειὰ σκλάβος.

— Ὅχι πειὰ μαῦρος, αἶ· τοῦ λέγει μὲ εἰρωνίαν ἓνας ναύτης.

Διὰ τὸ περίπαιγμα ἐκεῖνο ἐλυπήθη κατάκαρδα ὁ

Τιεμ-βὸ καὶ ἄμα ἔφθασεν εἰς τὴν Σενεγάλην ἢ πρῶτη σκέψις ἦτο νὰ κάμῃ τὸ δέρμα του ἄσπρον ὡς τῶν Εὐρωπαίων. Εἶναι περιττὸν γὰρ σὰς εἶπω ὅτι δὲν τὸ κατώρθωσε.

Ὅτε ἤρχετο ἡ Κυριακὴ οἱ ἄλλοι θερμασταὶ ἔκαμαν ἀλυσίδα, καὶ μὲ αὐτὴν ἐβγάζαν τὴν μαυράδα τῶν καρβούνων καὶ τὴν καπνίαν ἀπὸ τὸ πρόσωπόν των καὶ τὰς χεῖράς των, καὶ τὰς ἔκαμαν ὅπως ἦσαν· ὁ ταλαίπωρος Τιεμ-βὸ εἰς τὰ χαμένα ἔκαμνε ὅπως ἐκεῖνοι, τὸ δέρμα του δὲν ἐγίνετο ἄσπρον. Ὅσα χρήματα εἶχε περισσευμένα τὰ ἐξώδευσε εἰς σαποῦνι· ἀλλ' ἐπὶ τέλους βλέπων ὅτι τίποτε δὲν ἔκαμνε ἐπῆρε τὴν ἀπόφασιν ὅτι θὰ μείνῃ μαῦρος.

Ἀλλὰ τώρα δὲν πρόκειται δι' αὐτό.

Ἡ Ἀστραπὴ τότε εὐρίσκετο εἰς τὴν Γῆν τοῦ Πυρός, ἢ ὁποία, ὡς γνωρίζετε βέβαια, εἶναι μεγάλη νῆσος πρὸς νότον τῆς Νοτίου Ἀμερικῆς, ἀπὸ τὴν ὁποίαν τὴν χωρίζει ὁ Μαγγελανικὸς πορθμός. Ἴσως θὰ νομίζετε ἀπὸ τὸ ὄνομά της ὅτι εἰς αὐτὴν κάμνει ζέστην ὅπως εἰς τὸν Ἰσημερινόν· διόλου, τὸ ἀνάπαλιν κάμνει παρὰ πολὺ κρύο. Ονομάζεται Γῆ τοῦ Πυρός, διότι ἔχει πολλὰ ἡφαίστεια καὶ αὐτὴ καὶ αἱ πλησίον νῆσοι, τὰ ὁποῖα ἐβγάζουσι φλόγας, ἐνῷ τὰ βουνὰ της εἶναι σκεπασμένα ἀπὸ αἰωνίους χιόνους. Τὸ ἔδαφος τῆς Γῆς τοῦ Πυρός εἶνε ξηρὸν καὶ δὲν παράγει τίποτε, διὰ τοῦτο καὶ οἱ κάτοικοί της εἶνε παρὰ πολὺ πτωχοὶ καὶ ζοῦν ἀπὸ τὸ ψάρευμα τῶν φωκῶν, καὶ τὸ κυνῆγι λευκῶν ἀρκτῶν· αἱ ὁποῖαι εἶνε τὰ μόνα τετράποδα τὰ ὁποῖα εὐρίσκονται εἰς τὴν ἔρημον ταύτην χώραν.

Περισσότερον κρύον εἰς τὴν Γῆν τοῦ Πυρός κάμνει τὸν χειμῶνα· τότε θεόρατοι πάγοι ἐμποδίζουν τὰ πᾶν γῆ τις ἀπὸ μίαν νῆσον εἰς ἄλλην.

«Αἱ ΛΕΥΚΑΙ ΑΡΚΤΟΙ ΕἶΝΕ ΤΑ ΜΟΝΑ ΤΕΤΡΑΠΟΔΑ ΕἰΣ ΤΗΝ ΓῆΝ ΤΟΥ ΠΥΡΟΣ»

“Άλλοι πάγοι πολὺ μεγαλειότεροι ἀκόμη, ὁμοιάζοντες μὲ πύργους, μὲ κωδωνοστάσια, μὲ καμάραις καὶ κατὰ τὸ σχῆμα καὶ τὸ ὕψος ὅμοιοι μὲ φρούρια καὶ μὲ μεγάλας γοθικὰς Ἐκκλησίας σκεπάζουν ἔξω τὴν ἀκρογιαλίαν καὶ ἐμποδίζουν τὰ πλοῖα νὰ πλησιάσουν εἰς αὐτήν.

Τὴν ἀνοίξιν οἱ ὄγκοι ἐκεῖνοι τῶν πάγων, ξεκολλοῦν ἀπὸ τὴν ἀκτὴν, ἀρχίζουν νὰ κινοῦνται καὶ προχωροῦν ἡσυχα εἰς τὴν θάλασσαν. Ἄλλοι μόνον τότε εἰς τὸ πλοῖον τὸ ὁποῖον ἀπαντήσουν· διότι οἱ πάγοι αὐτοὶ ἔχουν πολλάκις ἔκτασιν πολλῶν μιλίων καὶ καὶ δὲν εἶναι εὐκόλῳ νὰ τοὺς ἀποφύγῃ τις. Τὰ πλοῖα τὰ ὁποῖα εὗρεθουν εἰς τὸν δρόμον τῶν κατακομματιαζόντων ἀπὸ τοὺς θεωράτους ἐκείνους ὄγκους, οἱ ὁποῖοι ἐξακολουθοῦν τὸν δρόμον τῶν χωρὶς τίποτε νὰ εἴμωρῃ νὰ τοὺς σταματήσῃ. Ἄν ὁ ἀνεμος τοὺς σπρώχνῃ εἰς τόπον ζεστὸν λυθύνουν ὀλίγον κατ’ ὀλίγον· ἀλλὰ τὸν ἄλλον χειμῶνα ἄλλοι πάλιν ὄγκοι πάγου σχηματίζονται, ὅμοιοι μὲ τῶν περασμένων χρόνων. Τότε ἦτο φθινόπωρον καὶ μόλις κατάρθωνεν ἡ Ἀστραπὴ ν’ ἀνοίξῃ δρόμον ἀνάμεσα ἀπὸ τοὺς πάγους.

Ὁ Τιεμ-βό, ὁ ὁποῖος ἕως τότε δὲν εἶχεν ἀκόμη ἐβγῆ ἔξω ἀπὸ τὴν Σενεγάλην, ὅπου δὲν κάμνει διόλου κρύον, τούναντιον μάλιστα κάμνει πολλὴν ζέστην, δὲν εἶχεν ἰδῆ ἕως τότε οὔτε πάγον, οὔτε χιόνα.

Ἐκύταξε μὲ ἐκπληξιν καὶ θαυμασμόν τοὺς λευκοὺς καὶ διαφανεῖς ἐκείνους ὄγκους, εἰς τοὺς ὁποῖους τὸ φῶς εἶδε διάφορα μαγικὰ χρώματα, ὁ δὲ ἥλιος τοὺς ἔκαμνε νὰ λαμποκοποῦν ὡς πολύτιμοι λίθοι.

— Τί εἶναι αὐτό; ἠρώτησεν ἓνα ναύτην ὁ ὁποῖος εὗρίσκετο εἰς τὸ κατάστρωμα πλησίον του.

— Αὐτό; Εἶναι διαμάντι. Ξεύρεις τί εἶναι τὸ διαμάντι;

— Ναί, εἶπεν ὁ μαῦρος, καὶ ἔλαμψαν τὰ ὀρμάτια του, ἐνῶ τὰ ἄσπρα του ὀδόντια ἐφάνιντο μέσα ἀπὸ τὸ στόμα του, τὸ ὁποῖον ἐσγίζετο ἕως εἰς τὰ αὐτὰ του. Ναί, κυρία μάνας ἐμένα ἔχει διαμάντια, ἐκεῖ καὶ ἔδειξε τὴν ἄκραν τοῦ αὐτίου του. Πολὺ εὐμωρᾶσαν φωτὰ λάμπουν· μάνα ἐμένα εἶπε πῶς κάνουν πολλὰ πολλὰ λεπτὰ.

— Ἀρ. δὲν τὸ ξεύρεις; Τὰ διαμάντια ποῦ φορεῖ ἡ κυρία τῆς μάνας σου ἀπ’ ἐδῶ ἤλθαν καὶ τὰ ἐπῆραν.

— Ἐδῶ; ἐρώναξεν ὁ Τιεμ-βό μὲ ἐκπληξιν.

— Ναί, δὲν βλέπεις πόσα ἔχει ἐδῶ;

Ὁ μαῦρος ἔκαμνε ἀμέσως τὸ σχέδιόν του. Ἐφόρεσε τὰ καλά του φορέματα, καὶ ξυπόλυτος, ὅπως συνείθιζε, παρυσιάσθη εἰς τὸν ἀντιπλοίαρχον, ὁ ὁποῖος ἐπεριπατοῦσεν ἐπάνω εἰς τὸ κατάστρωμα.

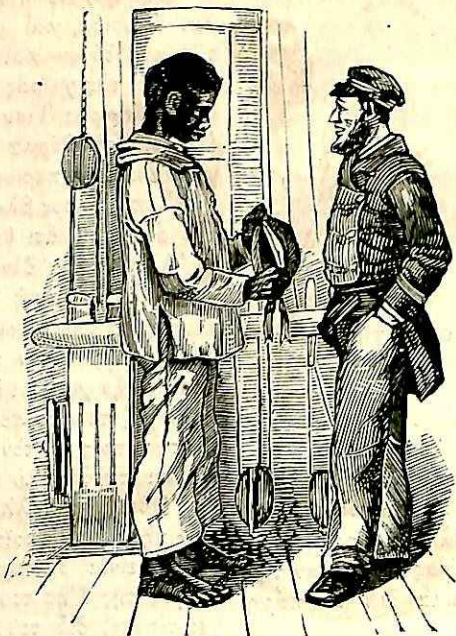
— Τί εἶναι; ἠρώτησεν ὁ ἀξιωματικός. Γελῶν ἀπὸ προτέτερα μὲ τὴν ιδέα τοῦ πλούτου τὸν ὁποῖον ἐπρόκειτο ν’ ἀποκτήσῃ, καὶ στρέφων τὸν σκούφόν του ἀνάμεσα εἰς τὰ δάκτυλά του (διὰ νὰ λάβῃ θάρρος) ὁ Τιεμ-βό παρυσίασε τὴν ἀναφορὰν του· ἐζητοῦσε τὴν ἀδειαν νὰ ἐβγῇ ἔξω.

Ἐπειδὴ ὁ Τιεμ-βό ποτὲ σχεδὸν δὲν ἐζητοῦσεν ἀδείας, ὁ ἀντιπλοίαρχος τοῦ ἔδωκεν αὐτὴν δίχως καμμίαν δυσκολίαν.

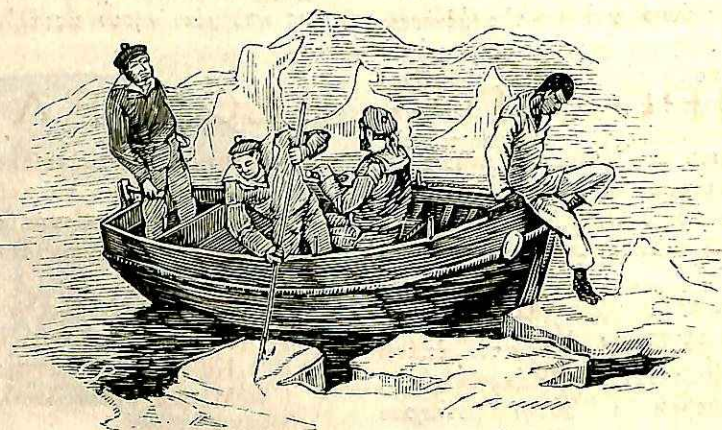
Ἐπειτα ἀπὸ ὀλίγα λεπτὰ κατέβη

μὲ ἓν σχοινίον τὸ ὁποῖον ἐκρέματο εἰς τὰ πλευρὰ τοῦ πλοίου καὶ ἐκάθησεν εἰς τὴν μικρὰν βάρκαν, ἡ ὁποία ὠνομάζετο Γιο υ γιο ὁ καὶ ἐπῆγγαγεν ἔξω.

Ἡ καρδιά τοῦ Τιεμ-βό ἐκτυποῦσεν ἀπὸ χαράν.

“ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΘΗ Εἰς ΤΟΝ ΑΝΤΙΠΛΟΙΑΡΧΟΝ”

“Ἡ ΜΙΚΡΑ ΒΑΡΚΑ ΕΦΘΑΣΕΝ ΕΞΩ”

Ἄμα ἐπατοῦσεν ἔξω, ἐπάνω εἰς τοὺς ὄγκους ἐκείνους τῶν ἀδαμάντων, ποῖος θὰ τὸν ἐμπόδιζεν νὰ πάρῃ ὅσον εἰμωροῦσε περισσοτέρους καὶ νὰ ζήσῃ πλούσιος ὅλην τὴν τὴν ζωὴν;

Δὲν τοῦ ἤλθε διόλου εἰς τὸν νοῦν νὰ σκεφθῇ: διατί, ἂν αἱ πέτραι ἐκεῖναι ἦσαν τόσον μεγάλης ἀξίας, ὅπως ἔλεγαν, δὲν ἐσταματοῦσε τὸ πλοῖον νὰ πάρῃ ἐν ὁλόκληρον φόρτωμα ἀπὸ αὐτὰς καὶ νὰ πλουτήσουν διὰ μιᾶς ὅλοι οἱ ἦσαν εἰς τὸ πλοῖον, ἀπὸ τὸν πλοίαρχον ἕως εἰς τὸν μούτσον;

Αἱ! τί νὰ ᾤσῃ δὲν εἴμωρεῖ κανεὶς νὰ τὰ σκέπτεται ὅλα!

Ἡ μικρὰ βάρκα ἐφθασεν ἔξω εἰς ναύτης μ’ ἓνα γάντζον τὴν ἐκράτησεν ἀκίνητον, ἐνῶ ὁ Τιεμ-βό γρήγορα γρήγορα ἐπῆδησεν ἔξω. Ἐνθυμεῖσθε ὅτι ὁ ταλαίπωρος δὲν ἐφοροῦσεν ὑποδήματα, διότι οἱ μαῦροι δὲν συνειθίζουν νὰ φοροῦν ὑποδήματα· εἶνε βάσανον νὰ φορέσουν, ἐνῶ ἀπ’ οὗτο ἐγεννήθησαν ζοῦν ξυπόλυτοι. ἀπ’ αὐτὰς! Συλλογίσου δὲ μαυρίκο μου! ποτὲ δὲν

— Αἱ! αἱ! ὦχ! ὦχ! Ἀλλάχ! Αἱ! αἱ! ἐφώθη εὐρῆς ἄλλην τέτοιαν εὐκαιρίαν διὰ νὰ γείνης ναξεν ὅτε τὸ πέλμα τοῦ ποδὸς τοῦ ἐπάτησε τὸν πᾶπλουσίος!

γον’ ὦχ! ὦχ! αὐτὸ καίει, καίει, αἱ! αἱ! Καὶ ἐξηκολούθει νὰ φωνάζῃ καὶ νὰ παραδέρνῃ,

ὡσὰν ὀρνιθοπούλι τὸ ὁποῖον τὸ ἔβαλαν ζωντανὸν ἐπάνω εἰς τὴν ἐσχάραν.

Ἡ ἀλήθεια εἶνε, ὅτι κάτω ἀπὸ τοὺς πόδας τοῦ ἑσθάνετο ὡς νὰ ἐκαίετο, ἀπαράλλακτα ὅπως ὅταν ἐπλησίαζε πολὺ εἰς τὸν ἀτμοσφῆρα.

— Καίει αὐτὸ! καίει! ἐπανελάμβανε πηδῶν πότε ἀπὸ τὸ ἐν καὶ πότε ἀπὸ τὸ ἄλλο πόδι.

Αἱ φωναὶ του, τὰ πηδήματά του διεσκέδαζαν πολὺ τοὺς ναύτας, οἱ ὁποῖοι δὲν ἦσαν καὶ παρὰ πολὺ εὐσπλαγχνοί.

— Ἐμένα φύγει θέλω· φύγει θέλω ἐμένα! εἶπε τέλος ὁ Τιεμ-βό, φύγει θέλω ἀμέσως!

— Τί; νὰ φύγῃ; καὶ τότε δὲν ἤξιζε τὸν κόπον νὰ ἔλθῃς, εἶπεν ὁ ναύτης ὁ ὁποῖος εἶχε βάλει τὴν ιδέα τοῦ πλούτου εἰς τὸν μαῦρον, εἰπὼν ὅτι ὁ πάγος ἐκεῖνος ἦτο διαμάντια. Νὰ φύγῃ; Καὶ χωρὶς νὰ πάρῃς μιὰ πέτρα τοῦλάχιστον

[“Ἐπεταὶ τὸ τέλος.” ΣΟΦΙΑ ΔΗΜΟΥ (Κατὰ μεταφράσιν ἐκ τοῦ γαλλικοῦ).]

“ΩΧ! ΩΧ! ΚΑΙΕΙ! Αἱ! Αἱ! ΚΑΙΕΙ!”

Η ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΘΕΟΝ ΕΛΠΙΣ

Κ’ ἂν δὲν μοῦ μείν’ ἐντὸς τοῦ κόσμου
Ποῦ ν’ ἀκουμβήσω, νὰ σταθῶ,
Ἐκεῖ ᾤψῃ εἶνε ὁ Θεός μου,
Πῶς εἰμωρῶ ν’ ἀπελπισθῶ;

Εἶν’ ὁ Θεός, ποῦ μ’ ἔχει πλάσει
Τὸ χέρι του τὸ σπλαχνικόν,
Δὲν εἰμωρεῖ νὰ μὲ ξεχάσῃ
Καὶ νὰ μ’ ἀφήσῃ νηστικόν.

Φαιδρὰ στὰ δάση ὀλογορίζουν
Τοῦ Οὐρανοῦ τὰ πετεινά,
Ποτὲ δὲν σπεύρουν, δὲν θερίζουν,
Κ’ ὅμως κανένα δὲν πεινᾷ.

Μέσ’ στὰ λειβάδι’ ἀνθοὶ καὶ κρίνοι
Δὲν ἔμαθαν ὑφαντική,
Κ’ ὅμως ὁ Πλάστης τοὺς ἐνδύει
Μὲ μιὰ στολὴ βασιλική.

Κ’ ἐμὲ λοιπὸν ἐντὸς τοῦ κόσμου,
Μικρὸ παιδάκι κι’ ὄρφανόν
Θὰ μὲ φροντίσ’ ὁ Πλαστοργός μου
Ποῦ κατοικεῖ στὸν Οὐρανόν.

Γ. Μ. ΒΙΖΥΗΝΟΣ

ΤΑΜΕΙΟΝ ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΑΠΟΡΩΝ ΕΠΙΜΕΛΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΚΑΙ ΜΑΘΗΤΡΙΩΝ

ΕΤΟΣ Β'.—ΠΡΩΤΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΩΝ

κατατεθεισών εν τῷ Γραφείῳ τῆς ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ μέχρι τέλους Ἰανουαρίου 1884.

Φρ. Ἐκ.	Φρ. Ἐκ.	Φρ. Ἐκ.
Ἰπόδοιπον ἐκ τοῦ παρελθόντος ἔτους, κατὰ τὴν λογοδοσίαν τὴν δημοσιευθεῖσαν ἐν τῷ φυλλάδιῳ τοῦ παρελθόντος Δεκεμβρίου φρ. 1,10	Εὐτέρπη Ἀλεξ. Θωμοπούλου, Πατρῶν 75	Ἐλευθ. Δούκας, Ἀλεξανδρείας 80
Ι. Χριστοδούλου, Ἀθηνῶν 50	Κωνστ. Καραθεοδωρῆς, Βρυξελλῶν 1	Εὐανθία Νικολαΐδου, Κορίνθου 20
Βασίλ. Α. Ἀθανασίου 25	Ἰουλίᾳ Καραθεοδωρῆς 1	Μιχ. Βουτυρᾶς, Κερκύρας 40
	Μαρία Φιλίππιδου, Κρήτης 1	Σ. Βασιλόπουλος, Ναυπλίου 25
	Χαρ. Α. Σταυριανῆς Κ/πόλεως 1,50	Φωκίων Πολιτόπουλος, Τριπόλεως 40
	Γ. Μ. Μαυρογένης 1,10	Γεώργ. Καραντζᾶς, 1,10
	Ἐν ὅλῳ μέχρι τέλους Ἰανουαρίου... φρ.	11,35

Ἀπὸ τὸ φυλλάδιον τοῦτο εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Β' ἔτος τοῦ «Ταμείου ὑπὲρ τῶν ἀπόρων ἐπιμελῶν μαθητῶν καὶ μαθητριῶν», καὶ ἀρχίζομεν τὴν δημοσίευσιν νέου Δελτίου συνεισφορῶν. Τὰ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἐν διαστήματι ἐπτά σχεδὸν μηνῶν εἰσπραχθέντα ἐκ συνεισφορῶν τῶν συνδρομητῶν καὶ συνδρομητριῶν ἡμῶν ἀνῆλθον εἰς φρ. 374,85 ἀντὶ τῶν ὁποίων διανεμήθησαν εἰς ἀπόρους μαθητὰς καὶ μαθητρίδας διὰ τοῦ πρὸς Διάδοσιν τῶν Ἑλληνικῶν Γραμμάτων Συλλόγου, τοῦ Συλλόγου Παρνασσοῦ, τῆς Λέσχης τῶν Μικρασιατῶν Σπουδαστῶν, τῆς ἐν Πάτραις ἀλληλοβοηθητικῆς Ἑταιρίας ἢ «Ὁμόνοια» καὶ διὰ τῶν δημοδιδασκάλων Πόρου καὶ Δοδρῆς, 184 τόμοι τῆς «Διαπλάσεως» τοῦ 1882 ὡς φαί-

νεται καὶ ἐν τῇ λογοδοσίᾳ ἥτις ἐδημοσιεύθη ἐν τῷ φύλλῳ τοῦ παρελθόντος Δεκεμβρίου.

Χάριν τῶν νέων συνδρομητῶν τῆς «Διαπλάσεως» δημοσιεύομεν καὶ πάλιν τὸν διοργανισμὸν τοῦ Ταμείου, ὅπως καὶ οὕτως καὶ οὕτως καὶ τὸν σκοπὸν αὐτοῦ καὶ τὸν τρόπον δι' οὗ ἐπιτυγχάνεται ὁ σκοπὸς οὗτος. Ἐλπίζομεν δ' ὅτι οἱ μικροὶ ἡμῶν ἀναγνώσται καὶ αἱ μικραὶ ἀναγνώστριαι καὶ ἐφέτος προθύμως θέλουσι συνεισφέρει, ὅπως καὶ κατὰ τὸ τέλος τοῦ ἔτους τούτου πολὺ περισσότερα πτωχὰ παιδιά λάβωσι τὴν «Διάπλασιν τῶν Παίδων» ὡς βραβεῖον τῆς ἐπιμελείας τῶν, εὐγνωμονοῦντα τὰ καλὰ ἐκεῖνα παιδιά τὰ ὁποῖα ἔγειναν αἰτία ν' ἀπολαύσωσι τόσον ὠφέλιμον ὄμιον.

ΔΙΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ

ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΑΠΟΡΩΝ ΕΠΙΜΕΛΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΚΑΙ ΜΑΘΗΤΡΙΩΝ

1. Ἰδρῦθη ἐν τῷ Γραφείῳ τῆς «Διαπλάσεως τῶν Παίδων» Ταμεῖον ὑπὲρ τῶν ἀπόρων ἐπιμελῶν μαθητῶν καὶ μαθητριῶν.

2. Πόροι τοῦ Ταμείου εἶνε αἱ συνεισφοραὶ τῶν ἀναγνώστων τῆς «Διαπλάσεως τῶν Παίδων», ὡς καὶ παντὸς ἄλλου ἐπιθυμοῦντος νὰ συντελέσῃ εἰς ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ τοῦ Ταμείου.

3. Σκοπὸς τοῦ Ταμείου εἶνε ν' ἀπονέμηται ἡ «Διάπλασις τῶν Παίδων» ὡς βραβεῖον εἰς τοὺς ἀριστεύοντας κατὰ τὰς δημοσίας ἐξετάσεις ἀπόρους μαθητὰς καὶ μαθητρίδας τῶν Δημοτικῶν καὶ Ἑλληνικῶν Σχολείων τῆς Ἐλευθέρας Ἑλλάδος, τῆς Ἡπείρου, τῆς Μακεδονίας, τῆς Θράκης, τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, τῶν Νήσων καὶ ὅλων τῶν ἄλλων μερῶν ὅπου ὑπάρχουσιν ἑλληνικαὶ κοινότητες.

4. Ἐλάχιστον ποσὸν συνεισφορᾶς ὀρίζονται λεπτὰ εἴκοσι κατ' ἔτος, διὰ νὰ δύνανται καὶ οἱ πτωχοὶ

νὰ συνεισφέρωσιν ὑπὲρ τῶν πτωχότερων ἀπὸ αὐτοῦ. Δύναται ὅμως ὅστις εὐαρεστεῖται νὰ συνεισφέρῃ καὶ περισσότερα.

5. Αἱ συνεισφοραὶ κατατίθενται ἐν τῷ Γραφείῳ τῆς «Διαπλάσεως τῶν Παίδων» ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν δὲ καὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἀπευθύνονται: Πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τῆς «Διαπλάσεως τῶν Παίδων» εἰς Ἀθήνας, δι' ἐπιστολῶν ἐλευθέρων ταχυδρομικῶν τελευτῶν. Μικραὶ ποσότητες ἀποστέλλονται, χάριν εὐκολίας, εἰς γραμματόσημον παντὸς ἔθνους.

6. Ὅσοι, ἐκ ζήλου νὰ συντελέσωσιν ἀποτελεσματικώτερον εἰς τὸν σκοπὸν τοῦ Ταμείου τούτου, εὐαρεστηθῶσι νὰ ἀναλάβωσι τὴν εἰσπραξίν συνεισφορῶν καὶ νὰ ἀποστείλωσιν αὐτὰς ταυτοχρόνως πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τῆς «Διαπλάσεως τῶν Παίδων», πρέπει νὰ ἀποστείλωσιν ἐν ταύτῃ καὶ ἀκριβῆ κατὰλογον τῶν ὀνομάτων τῶν προσεγεγόνων τὰς

συνεισφορὰς, ὡς καὶ τὸ ποσὸν ὃ ἕκαστος συνεισφέρειν.

7. Εἰς ἕκαστον φυλλάδιον τῆς «Διαπλάσεως τῶν Παίδων» δημοσιεύεται Δελτίον τῶν συνεισφορῶν, ἐν τῷ ὁποίῳ σημειοῦνται τὰ ὀνόματα τῶν συνεισφερόντων, καθὼς καὶ τὸ ποσὸν τὸ ὁποῖον ἕκαστος συνεισέφερε.

8. Τὰ ὀνόματα τῶν ἀποστελλόντων ταυτοχρόνως τὴν συνεισφορὰν πλειόνων τῶν πέντε, δημοσιεύονται διὰ κεφαλῶν γραμμάτων.

9. Ἡ Διεύθυνσις τῆς «Διαπλάσεως τῶν Παίδων» θὰ φροντίξῃ νὰ λαμβάνῃ πανταχόθεν, ἐγκαίρως μετὰ τὸ πέρασ τῶν δημοσίων ἐξετάσεων, καταλόγους τῶν ἀριστευσάντων ἀπόρων μαθητῶν καὶ μαθητριῶν ἐπιτεκνωμένους ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων ἀρχῶν καὶ ὑπὸ τῶν Ἑφορειῶν τῶν Σχολείων.

10. Τὴν πρώτην Κυριακὴν τοῦ μηνὸς Σεπτεμβρίου γίνεται ἐν τῷ Γραφείῳ τῆς «Διαπλάσεως τῶν Παίδων» ἡ ἀρίθμησης τῶν ἀριστευσάντων ἀπόρων μαθητῶν καὶ μαθητριῶν, ὧν τὰ ὀνόματα θὰ περιλαμβάνωνται ἐντὸς τῶν μέχρι τῆς ἡμέρας ἐκείνης ληφθησομένων καταλόγων, καὶ ἐὰν μὲν τὸ εἰσπραχθὲν ἐκ τῶν συνεισφορῶν ποσὸν ἐπαρκῆ, ἀπο-

στέλλεται πρὸς ὅλους ἡ «Διάπλασις τῶν Παίδων», ἐὰν δὲ δὲν ἐπαρκῇ, τότε, ἐνώπιον πενταμελοῦς ἐπιτροπῆς, γίνεται κλήρωσις κατὰ τὴν ὁποίαν τίθενται ἐντὸς τῆς κληρωτίδος τὰ ὀνόματα ὅλων τῶν ἀριστευσάντων ἀπόρων μαθητῶν καὶ μαθητριῶν, ἐξάγονται δὲ τόσοι λαχοὶ ὅσα ἀντίτυπα τῆς «Διαπλάσεως» ἀναλογοῦσι πρὸς τὸ ἐκ τῶν συνεισφορῶν εἰσπραχθὲν ποσόν.

11. Τὰ ἀποτελέσματα δημοσιεύονται εἰς τὸ φυλλάδιον τῆς «Διαπλάσεως τῶν Παίδων» τὸ ἐκδιδομενον τὸν ἐπόμενον μετὰ τὴν κλήρωσιν μῆνα, συγχρόνως δὲ δημοσιεύονται καὶ τὰ ὀνόματα τῶν ἀριστευσάντων ἀπόρων μαθητῶν καὶ μαθητριῶν πρὸς οὓς ἀπενεμήθη ὡς βραβεῖον τῆς ἐπιμελείας τῶν ἢ «Διάπλασις».

12. Εἰς ἕκαστον φυλλάδιον τῆς «Διαπλάσεως τῶν Παίδων» δημοσιεύεται Δελτίον τῶν κατὰ τὸν παρελθόντα μῆνα κατατεθεισῶν εἰς τὸ Γραφεῖον αὐτῆς συνεισφορῶν, εἰς τὸ τέλος δὲ τοῦ ἔτους ἡ γενικὴ λογοδοσία περὶ τῆς διαχειρίσεως τοῦ καθ' ὅλον τὸ ἔτος συλλεχθέντος ποσοῦ.

Η ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ
ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ»

ΜΙΑ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

Ἀγαπητὴ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ,

Ὅσάκις ἀπὸ τὴν οἰκίαν μου πηγαίνω εἰς τὸ κατάστημά μου τὸ ὁποῖον εἶνε εἰς τὴν ὁδὸν Αἰόλου, ἢ ἐπιστρέφω ἀπὸ αὐτοῦ, ἢ πηγαίνω εἰς διάφορα μέρη διὰ τὴν ἐργασίαν μου, εἰς τὸν δρόμον ἀπαντῶ πολλὰ παιδιά. Μερικὰ ἀπ' αὐτὰ ἢ μόνον εἶνε, ἢ ὁ πατήρ των, ἢ ἡ ὑπερένδρα των τὰ συνοδεύει: ὅταν ἐπιστρέφουν τὴν μεσημβρίαν ἢ τὸ δειλινὸν ἀπὸ τὸ σχολεῖον, περιπατοῦν ἡσυχά, κόσμια, καὶ χαίρουν νὰ τὰ βλέπῃς.

— Αὐτὰ εἶνε ἀληθινὰ παιδιά τοῦ σχολείου! λέγεις μὲ τὸν νοῦν σου. Ἄλλ' ἐκτὸς ἀπ' αὐτὰ εἶνε καὶ μερικά ἄλλα παιδιά τὰ ὁποῖα δὲν πηγαίνουν ἡσυχά, ἀλλὰ στέκονται ἐμπρὸς εἰς τὰ μαγαζεῖα, γελοῦν μέσα εἰς τοὺς δρόμους, σκουτᾷ τὸ ἔνα τὸ ἄλλο, μαλώνουν, ὑβρίζονται, ἀν' ἀπαντήσουσαν κανένα ἐπαίτην τὸν πειράζουν. Ὅποιος τὰ βλέπει λυπείται καὶ αὐτὰ καὶ τοὺς δυστυχεῖς γονεῖς ποὺ ἔχουν τόσον κακοαναθρεμμένα παιδιά καὶ λέγει μὲ τὸν νοῦν του:

— Αὐτὰ εἶνε παιδιά τοῦ δρόμου, δὲν εἶνε παιδιά τοῦ σχολείου!

Λοιπὸν, ἀγαπητὴ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ἐσκέφην ὅταν τυχαῖν καὶ βλέπω αὐτὰ τὰ παιδιά ν' ἀτακτοῦν εἰς τοὺς δρόμους καὶ εὐρίσκω εὐκαιρίαν ἀπὸ τὰς πολλὰς μου ἐργασίας, νὰ σοὺ γράψω τί εἶδα καὶ τί ἤκουσα. Εἰμπορεῖ κανὲν ἀπὸ τὰ παιδιά αὐτὰ νὰ εἶνε συνδρομητὴς σου ἢ ἀναγνώστης σου καὶ τίτε, ἀνὰ ἀναγνώστη τί κάμνει, νὰ συναίσθανθῇ τὸ σφάλμα του καὶ νὰ μὴ τὸ ξανακάνῃ ἢ εἰμπορεῖ καὶ ἄλλος συνδρομητὴς ἢ ἀναγνώστης σου, εἰς ἄλλην πόλιν, νὰ εἶνε ὅμοιος μὲ τὰ παιδιά ἐκεῖνα καὶ νὰ διορθωθῇ ἄμ' ἰδῇ πόσον κακὰ εἶνε αἱ πράξεις τὰς ὁποίας κάμνει. Ἀφοῦ λοιπὸν ὁ σκοπός σου εἶνε νὰ ἐμπνέῃς τὴν χρηστοθήθειαν εἰς τὰ παιδιά, πιστεύω ὅτι θὰ δημοσιεύσῃς τὴν ἐπιστολήν μου καὶ τώρα καὶ ἂν καμμίαν ἄλλην φορὰν σοὺ γράψω.

Προχθὲς εἰς τὴν Νεάπολιν, κατὰ παιδιά ἐφώνησαν ἕνα γέρον στραγαλῆν ν' ἀγοράσουν στραγάλια· ὁ στραγαλῆς ἐπλησίασε καὶ ἐν ἀπὸ τὰ παιδιά ἠγόρασε πέντε λεπτῶν· ἀλλὰ δύο ἄλλα παιδιά, ποὺ ἦσαν ἐκεῖ, ἐκλεψαν ἀπὸ κάμποσα στραγάλια κ' ἔφυγαν· ὁ στραγαλῆς ἐγύρισε καὶ τὰ εἶδε καὶ εἶπε:

— Δὲν ἔντρέπεσθε νὰ κλέβετε στραγάλια;

Τότε τὰ δύο παιδιά εἶπαν ἕνα κακὸν λόγον εἰς τὸν γέρον· ὁ στραγαλῆς ἐπειράχθη πολὺ καὶ ἠθέλησε νὰ τὰ κυνηγήσῃ· ἀλλὰ ἤτο γέρος ὁ κακόμοιρος καὶ δὲν εἰμποροῦσε νὰ τρέξῃ, κ' εἵπειτα δὲν ἐφαίνετο καὶ κακὸς ἄνθρωπος· ἤθελε νὰ τὰ κυνηγήσῃ ἐκεῖνα τὰ παιδιά διὰ νὰ τὰ φοβερίσῃ νὰ μὴ λέγουσαν κακὰ λόγια εἰς ἕνα γέρον, ποὺ δὲν φθάνει ὅτι τοῦ ἐκλεψαν τὰ στραγάλια ἀλλὰ τὸν ὕβριζαν κ' ὅλα.

Ἀλλὰ τὰ δύο παιδιά ἐμάνησαν, διατὶ νὰ κάμῃ πῶς ἤθελε νὰ τὰ κυνηγήσῃ ὁ στραγαλῆς; καὶ ἄμ' ἐπῆρ' αὐτοὺς τὰ στραγάλια του καὶ ὑπῆγε νὰ πωλήσῃ, φωνάζων:

— Στραγάλια! φρέσκα στραγάλια! ὁ στραγαλῆς!

Τὰ δύο παιδιά ἤρχισαν νὰ τοῦ ῥίπτουν πέτραις· ὁ γέρος ἐγύρισε καὶ εἶπε:

— Δὲν ἔντρέπεσθε νὰ πετροβολᾶτε ἕνα γέρο; τί κακὰ παιδιά εἰσθε εἰς!

Καὶ ἐτράβηξε τὸν δρόμον του· ἀλλὰ τὰ παιδιά ἔτρεχαν κατόπισ του καὶ τοῦ ἐφώνησαν:

— Εἰκουτάρη! καὶ τοῦ ἔριπταν πάλιν πέτραις.

Ὁ γέρον ἐγύρισε ἐστῶθ'· τὰ εἶδε καλὰ καλὰ μὲ ἐν θυμῶν καὶ ἄγριον βλέμμα, ἐκίνησε τὴν κεφαλὴν του καὶ εἵπειτα ἐξηκολούθησε τὸν δρόμον του· τὰ παιδιά ὅμως ἔτρεχαν καὶ πάλιν κατόπισ του καὶ τὸν ἐπετροβολοῦσαν καὶ μία πέτρα ὀλίγον ἐλείψε νὰ τὸν κτυπήσῃ, ἀλλὰ ἔπεσε μέσα εἰς τὰ στραγάλια τοῦ γέροντος καὶ τοῦ τὰ ἐσκόρπισε χάμου.

“Αν εὐρίσκετο κανείς κλητὴρ ἐκεῖ, δίχως ἄλλο θὰ ἔπιανε τὰ κακόπαιδα ἐκεῖνα καὶ θὰ τὰ ἐπῆγγινεν εἰς τὴν ἀστυνομίαν· ἀλλὰ δὲν εὐρέθη.

Ὁ στραγαλὶς ἀφῆκε τὰ στραγάλια του τότε μὲ τὴν ἀπόφασιν νὰ τρέξη νὰ πιάσῃ, νὰ δέρῃ τὰ κακὰ ἐκεῖνα παιδιά.

Τότε ἐπέρασε ἀπ’ ἐκεῖ κάποιος καὶ ἄμα εἶδε τί ἔτρεχε κατεπράυνε τὸν γέρον στραγαλὶν, τοῦ ἔδωκε εἴκοσι λεπτά διὰ τὴν ζημίαν τῶν στραγαλίων του καὶ τοῦ εἶπε νὰ προχωρήσῃ ἄφοβα, διότι αὐτὸς δὲν θ’ ἀφήσῃ τὰ παιδιά νὰ τὸν πειράξουν.

Καὶ πραγματικῶς ἄμα τὸν εἶδαν τὰ παιδιά ἔφυγαν γρήγορα.

Δὲν εἶνε μεγάλη ἡ κακοήθεια αὐτῶν τῶν παιδιῶν, ἀγαπητή μου ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ, τὰ ὁποῖα ὄχι μόνον ἔκλεψαν στραγά-

λια, ἀλλὰ ὕβρισαν καὶ τὸν γέρον στραγαλὶν, ἐνῶ ἡ Χρηστοθήεια λέγει: ὅτι πρέπει νὰ σεθώμεθα τοὺς γέροντας, καὶ τὸν ἐπετροβολοῦσαν τὸν πτωχὸν ἄνθρωπον ἐνῶ ἔπρεπε σεβασμὸν νὰ αἰσθανθοῦν πρὸς ἓνα ἄνθρωπον, ὅστις ἀντὶ νὰ εἶνε ὀκνηρὸς καὶ νὰ διακονεῖ, ἐπρωτιμοῦσε νὰ ἐργάζεται καὶ νὰ κερδίξῃ τὸ ψωμί του; δὲν εἴξευραν αὐτὰ τὰ παιδιά πόσον πρέπει νὰ τιμῶμεν ἐκείνους οἱ ὁποῖοι ζοῦν τιμῶς καὶ μὲ τὴν ἐργασίαν των· καὶ ὅμως ἀπὸ τὰ φορέματά των ἐφαίνοντο παιδιά καλῶν οἰκογενειῶν. Εὐχομαι κανὲν ἀπὸ αὐτὰ τὰ παιδιά νὰ μὴ εἶνε συνδρομητὴς τῆς «Διαπλάσεως» διότι οἱ συνδρομηταὶ τῆς «Διαπλάσεως» πρέπει νὰ εἶνε καλὰ παιδιά· ὄχι· εὐχομαι νὰ εἶνε συνδρομηταὶ τῆς «Διαπλάσεως», διὰ ν’ ἀναγνώσουν τὸ σφάλμα των καὶ διορθωθῶν, ἀφοῦ οἱ γονεῖς των δὲν φροντίζουν, φαίνεται, νὰ τὰ διορθώσουν.

ΠΑΙΔΟΝΟΜΟΣ

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Φωνηεντόλιπον. Οἱ —δ’δ’ν’τ’ς—σ’μ’β’λ’ς—ν’ν’—π’ρ’δ’γ’μ’τ’ν—μ’ζ’ζ’σ’—π’ρ’ς—τ’ς—π’σ’λ’ς—κ’ν’ν’ς—τ’ς—ξ’χ’ς—τ’ν’ς—δ’κ’ν’σ’—τ’ν—δ’ρ’μ’ν—χ’ρ’ς—ν’—τ’ν—δ’τ’ρ’ξ’σ’ν—

Ἑστέλη ὑπὸ Κωνσταντίνου Π. Παντοσίτου.

2. Συλλαβόγριφος. Τὸ πρῶτόν μου εἶνε ἀπαραίτητον εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν καχητῶν, τὸ δευτέρον μου εἶνε μικρὸν τετραπύον ζῶον καὶ τὸ σύνολόν μου εὐρίσκεται εἰς τὴν Αἴγυπτον.

Ἑστέλη ὑπὸ τοῦ Μέλανος Ἀετοῦ.

3. Συλλαβόγριφος. Τὸ πρῶτόν μου εἶνε νῆσος, τὸ δευτέρον μου ἐπίσης νῆσος, τὸ σύνολόν μου κάτοικος τῆς πρώτης νήσου.

Ἑστέλη ὑπὸ Παντελῆ Γ. Ζέλλη.

4. Συλλαβόγριφος. Τὸ πρῶτόν μου εἶνε γράμμα, τὸ δευτέρον μου ἐπίσης, τὸ τρίτον μου ἀντωνυμία, τὸ σύνολόν μου ποταμὸς τῆς Ἑλλάδος.

Ἑστέλη ὑπὸ Ἰωάννας Δουκῆ.

5. Συλλαβόγριφος.

Τὸ πρῶτόν μου εἶν’ ἄλ’ ἡ γῆ τὸ δευτέρον μου γράμμα, τὸ σύνολόν μου... ἂν σ’ τὸ πῶ θάμ’ εὐρὴς ἐν τῷ ἄμα.

Ἑστέλη ὑπὸ τοῦ Πολυγράφου.

6. Συλλαβόγριφος.

Τὰ ἀρχικά μου σύνδεσμος ἀλλὰ ἑμῶς κομμένος, Τρωάδος ἦρως τ’ ἄλλα μου κλεινὸς καὶ φημισμένος, τὸ σύνολόν μου τὴν αὐγὴ φωνάζει ‘ς τὴν αὐλή σου· τώρα, ἂν θέλῃς νὰ μ’ εὐρὴς, δλίγον συλογίσου.

Ἑστέλη ὑπὸ τῆς Μικρούλας Τραλαλά.

7. Λεξιγρίφος. Μὲ κεφαλὴν καὶ με οὐρὰν εἶμαι εἰς ἓκ τῶν ἐπτὰ σοφῶν τῆς Ἑλλάδος, ἄνευ αὐτῶν εὐρίσκομαι εἰς τοὺς κήπους.

Ἑστέλη ὑπὸ Κωνστ. Α. Οἰκονόμου.

8. Παίγνιον. Διὰ τῶν ἀρχικῶν γραμμάτων τῶν ἀντιθέτων λέξεων τοῦ: γέρον, παιδί, ἄφρων, καθήμενος, καλὸς, ἔμφρων, ἀνίκανος, δλίγον, ἀδύνατος, ψευδὸς, νηνεμία, ἄτριωτος, δοῦλος, σχηματίσιν γνωμικόν τι.

Ἑστέλη ὑπὸ τῆς Λευκῆς Περιστερᾶς.

9. Αἶνιγμα.

Εἶμαι πρῶγμά τι καὶ τρέχω

Χωρὶς πόδας καὶ πτερὰ.

Παύω ὑπαρξιν νὰ ἔχω.

Ἄμα λείψουν τὰ νερά.

Ἑστέλη ὑπὸ τοῦ Τσάπλιακου.

10. Αἶνιγμα.

Ποῖο εἶν’ ἐκεῖνο τὸ μικρὸ καὶ ὠμορφο σπητάκι πρὸ οὐτε πόρτ’ ἀπέκτεσε οὐτε παραθυράκι, π’ ὁ νοικοκύρης, ἀπ’ ἐκεῖ νὰ ἔβγῃ ἂν θελήσῃ, εἶνε ἀνάγκη πάντοτε τὸν τοῖχον νὰ κρημνίσῃ;

Ἑστέλη ὑπὸ τοῦ Κορκοράν.

11. Λογοπαίγνιον. Ποῖος ἀνδρεῖος τῆς ἀρχαιότητος κρέμεται ὡς καρπὸς ἐπὶ δένδρου;

Ἑστέλη ὑπὸ τοῦ Σπουργίτου τοῦ Ἀθηναίου.

12. Λογοπαίγνιον. Ποῖος ἀριθμὸς εὐρίσκεται εἰς τὰ ποιμνία;

Ἑστέλη ὑπὸ τῆς Χίονος τοῦ Ὑμηττοῦ.

ΛΥΣΕΙΣ

181. Καλλιτέρα νὰ σιωπᾷς παρὰ νὰ λέγῃς πράγματα δυσάρεστα. — **182.** Τράχηλος (χεῖλος). — **183.** Ἦσαν τρεῖς πρόσωπα: ἡ μάμμη, ἡ κόρη τῆς καὶ ἡ ἐγγονή τῆς· ἐπειδὴ ἡ κόρη τῆς μάμμης ἦτο συγχρόνως καὶ μήτηρ τῆς ἐγγονῆς, ἦσαν δύο μητέρες καὶ δύο τέκνα.

ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΟΝΟΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΛΥΤΩΝ

Ἀετὸς τῶν Λευκῶν Αἰθῶν, 5. — Ἀνατὼν Ἀστὴρ, 4. — Ἀσπὸς 7 καὶ 8. — Ἀνθὸς τοῦ Ἀγροῦ, 9. — Βλίσσα Σ. Ἀρτεμῖς, 2. — Βουναῖος Κ. Χ. Γ. καὶ Α. 11. — Γαῖα Αἰκατερίνη, 3. — Γεωργιάδου Ν. Δ. 2. — Γαλιάνδρα, 5. — Γαζία, 7. — Λίγχο-Μπίχο, 7. — Δουκὶς Ἰωάννα, 5. — Εἰλικνὶδης Παρθένος, 10. — Εὐδότης, 2. — Ἐκατόφυλλον Τριαντάφυλλον, 7. — Εὐπλάκαμος Ἀθηνᾶ, 8. — Ζέλλης Παντελῆς Γ. 12. — Ζωήδος Ἰππεύς, 10. — Ζωήδος Α. 8. — Ἠλιακοπούλου Παναγιώτα καὶ Σταυρὸς, 6. — Ἠρώς τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως, 12. — Θεοφάνης Ἐλευθ. καὶ Σταυρὸς Π. 6. — Θεοφάνης, 8. — Ἰατρίδου Ἑλένη Π. 2. — Καραϊσχωρῆς Κωνσταντῖνος. — Κηρίκου Ἑλένη 2. 10. — Κολιάτσου Βαῖζα, 9. — Κόδρος, 11. — Κόλλα Κατὶνα Χαρ. 12. — Κορκοράν, 9. — Καρχαδὴ Ἰωάννα, 10. — Κύκνος, 9. — Λαζαρίδου Μαρία, 2. — Λάρδη Μαρία Ε. 4. — Μαῦρον Κόρα, 10. — Μικρὸς Κουκουρῖκος, 4. — Μελισσα τῆς Ἰθάκης, 4. — Μικροῦ Τραλαλά, 7. — Μαῦρον Σύννεφον, 6. — Μικρὸς Ἐλέφαν, 4. — Μορμολων, 11. — Οἱ Τρεῖς Ἰππεῖς τοῦ Ἀλῆ, 12. — Οἰκονόμου Κωνστ. Α. 8. — Πάσσαρη Ἀλεξάνδρα, 10. — Πάνδροςος Ἀθηνᾶ, 9 καὶ 10. — Πανταζῆς Α. Β. 7. — Πιπίγχα, 3. — Πολίτης Κωνστ. Ι. 13. — Πολίτης Ν. 4. — Ποσειδών, 9. — Σαρδέλη Ἀγγελική, 7. — Σκοῖνης Ἰωάν. Π. 10. — Σπουργίτης ὁ Ἀθηναῖος, 9. — Σιγαλὸς ΑΘ. 3. — Τάτσα Γελαστή, 6. — Τσῖρος τοῦ Πελάγου, 6. — Τσικνζαμίν, 3. — Ταμπακοπούλου Μαρία Γρ. 13. — Χαραμῆς Νικ. 6. — Χίον τοῦ Ὑμηττοῦ, 8. — Ὑάκυνθος, 9. — Ψαράς Ν.

ΤΟ ΣΚΙΑΧΤΡΟ ΤΟΥ ΧΩΡΑΦΙΟΥ

Ο ΜΠΑΡΜΠΑΣΤΑΘΗΣ ἔσπειρε σιτάρι εἰς τὸ χωράφι του, διὰ νὰ φυτρώσουν στάχυα, νὰ μεγαλώσουν, νὰ μεστώσουν, νὰ κιντρινίσουν, καὶ ἔπειτα νὰ τὰ θερίσῃ καὶ τὰ ἀλωνίσῃ ὁ Μπαρμπαστάθης, νὰ βάλῃ τὸ σιτάρι εἰς τὰ σακ-

κιά, νὰ τὸ πάγῃ εἰς τὸν μύλον, νὰ τοῦ τ’ ἀλέσῃ ὁ μυλωνᾶς, νὰ τὸ πάγῃ ἀλεσμένον ἀλεῦρι εἰς τὸ σπῖτι του μὲ τὸν γαῖδαρόν του, νὰ τὸ ζυμώσῃ ἡ κυρὰ Στάθαινα, νὰ κάμῃ πῆταις καὶ ψωμιὰ καὶ νὰ φάγουν τὰ παιδάκια του.

Ἀλλὰ τὰ πουλιὰ δὲν εἰξεύρουν διατί τὸ ἔσπειρε τὸ σιτάρι ὁ Μπαρμπαστάθης· νομίζουν ὅτι τὸ ἔσπειρε δι’ αὐτὰ.

Καὶ πετοῦν λοιπὸν μέσα εἰς τὸ χωράφι καὶ τρώγουν ὅσο εἰμποροῦν.

Ὁ Μπαρμπαστάθης ὅμως δὲν εἶνε διόλου εὐχαριστημένος· καὶ διὰ νὰ μὴ τοῦ τρώγουν τὰ πουλιὰ τὸ σιτάρι του, ἔβαλε μέσα εἰς τὸ χωράφι του ἓνα φύλακα.

Κυττάζετε τὴν εἰκόνα διὰ νὰ ἰδῆτε ποῖος εἶν’ αὐτὸς ὁ φύλακας.

Ἀπὸ μακρὰν, μὲ αὐτὸ τὸ φόρεμα καὶ τὸ

καπέλλον ὁμοιάζει μὲ κύριον... ἀλλὰ πολὺ κακονδυμένον κύριον.

Ἀλλὰ τί νομίζετε; ἐφοβήθησαν τὰ πουλιὰ;

Τὰ πονηρὰ ἐκατάλαβαν ὅτι ὁ φύλακας ἐκεῖνος εἶνε ψεύτικος καὶ πετοῦν ἄφοβα εἰς τὸ χωράφι. Ἐνα μάλιστα ὑπῆγε κ’ ἔκαμε τὴν φωλεάν του μέσα εἰς τὴν τσέπην τοῦ κυρίου· ἀνέβη καὶ εἰς τὸ κλαδάκι ποῦ βγαίνει ἀπὸ τὸ καπέλλο του καὶ κυττάζει τὰ μικρά του.

Ὁ Μπαρμπαστάθης ὅταν ἤλθεν εἰς τὸ χωράφι του, τὰ εἶδε καὶ ἔχαμογέλασε· ἀλλὰ δὲν ὑπῆγε νὰ κρημνίσῃ τὴν φωλεάν, καὶ νὰ σκοτώσῃ τὰ μικρά, οὔτε παραμόνευσε τὴν μητέρα των μὲ τὸ τουφέκι νὰ τὴν σκοτώσῃ.

Ὁ Μπαρμπαστάθης εἶνε καλὸς ἄνθρωπος καὶ τὰ λυπᾶται τὰ πουλιὰ, γι’ αὐτὸ καὶ ὁ Θεὸς θὰ τοῦ δώσῃ πολὺ σιτάρι· ὅσο καὶ ἂν φάγουν τὰ πουλιὰ, θὰ μείνῃ πάλι πολὺ νὰ πάγῃ εἰς τὸ σπῖτι του, νὰ ζυμώσῃ πῆταις καὶ ψωμιὰ ἡ κυρὰ Στάθαινα καὶ νὰ φάγουν τὰ παιδιά των.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΠΤΗΝΩΝ

Η ΧΗΝΑ

Κύριε,

Προχθές τὸ βράδυ ἐκεῖ πού ἐτσαλαβουτούσα εἰς τὰ ὄλκτα νερά τοῦ Ἰλισσοῦ, εἰς τὴν Καλλιρρόην, ἤκουσα νὰ μαλώνουν δύο παιδιά ἐπάνω εἰς τὴν γέφυραν τοῦ Σταδίου.

— Εἶσαι χῆνα! εἶπεν ἑξαφνα τὸ ἔν.

— Ἐμένα, βρέ, λές χῆνα; σὺ εἶσαι χῆνα! εἶπε θυμωμένον τὸ ἄλλο, καὶ τοῦ ἐκαταίβασε μίαν γροθιάν.

Δὲν ἐπερίμενα νὰ ἰδῶ πῶς ἐτελείωσε τὸ ξυλοκόπημα, διότι ἔφυγα ἀπ' ἐκεῖ κατασυγχισμένη.

— Χῆνα! ἔλεγα μὲ τὸν νοῦν μου, μὲ τὸν ὕβριστικὸν τρόπον πού τὸ λέγουν, θὰ πῇ: κοιμισμένη, κουτέ, βλάνα! Μὰ διατὶ κατήντησε εἰς τέτοιαν σημασίαν τὸ ὄνομά μας, διατὶ;

Ἐτρεξα ἴσια κ' εὐρῆκα κατὶ γράϊας χήνας.

— Διατὶ οἱ ἄνθρωποι ἔχουν τὸνομά μας διὰ ὕβριν των; ταῖς λέγω μὲ παράπονον.

Μοῦ ἀπεκρίθησαν ὅτι καὶ αὐταὶ δὲν εἰξεύρουν διατὶ, ἀλλ' ὅτι οἱ ἄνθρωποι μᾶς θεωροῦν ὡς τὰ πλέον κουτὰ πτηνά. Μία μάλιστα, ἡ ὁποία περνᾷ ὡς ἡ πλέον γραμματισμένη, μοῦ εἶπε ὅτι καὶ αὐτὴ ἡ «ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ» πού λέγει ὅτι ἀγαπᾷ τὰ πτηνά καὶ τὰ ζῷα, μᾶς ἔκαμε γελοίας, διότι διηγῆθη εἰς τὰ παιδιά μίαν ἱστορίαν, ὅτι τάχα μία χῆνα ἤθελε νὰ μάθῃ γράμματα καὶ μία ἄλωπού ἔκαμε τὸν δάσκαλον καὶ τὴν ἐπροσκάλεσε κοντά της καὶ τὴν ἔφαγε καὶ ἀπὸ τότε, ὅταν θέλουν νὰ εἰποῦν κανένα κουτόν, τὸν λέγουν: Χῆνα!

Εἶνε ψεῦμα ψεῦμα, κύριε, αὐτὴ ἡ ἱστορία! καὶ εἶνε ὀλοφάνερὸν ὅτι τὴν ἔβγαλαν ἀπὸ τὸν νοῦν των, διὰ νὰ δείξουν ἐξυπνάδα εἰς βάρος μας ἢ καμμία πονηρὰ ἄλωπού, ἢ κανεὶς κουτὸς συγγραφεὺς πού δὲν θὰ εἶχε τί νὰ γράψῃ.

* *

Νὰ μᾶς ὑβρίζουν ἄλλοι αἱ, εἶνε δυσάρεστον. ἄλλὰ κάπως ὑποφέρεται· ἀλλὰ καὶ σεῖς οἱ Ἕλληνες νὰ συκοφαντῆτε τόσον ἄδικα ἡμᾶς τὰς Ἕλληνίδας; μὴν ἀνοίγετε τὰ ὀμμάτιά σας μὲ ἔκπληξιν, κύριε· ναὶ εἴμεθα Ἕλληνίδες, διότι εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐπρωτοφανήκαμεν, ὅπως καὶ τόσα ἄλλα μεγάλα πράγματα, καὶ ἔπειτα ὑπήγαμεν καὶ εἰς ἄλλα μέρη· εἰς τὴν Ἑλλάδα ἡμεθα ἡμεῖς ἀπὸ τοὺς χρόνους τοῦ Ὀμήρου· ὁ μέγας φιλόσοφος Ἀριστοτέλης ὅταν ὀμιλῇ δι' ἡμᾶς (καὶ ὀμιλεῖ μὲ σπουδαιότητα, κύριε, αὐτὸς καὶ ὅχι ὅπως ἡ πονηρὰ ἄλωπού ἢ ὁ κουτὸς συγγραφεὺς) ὀμιλεῖ ὡς νὰ εὕρισκώμεθα εἰς τὴν Ἑλλάδα πολλὰς ἑκατοντάδας χρόνους πρὸ τῆς ἐποχῆς του.

Εἴμεθα λοιπὸν Ἕλληνίδες, κύριε, καὶ ἡ εὐγένεια ἀποτεῖ νὰ μὴ μᾶς ὑβρίζετε, καὶ ὅχι μόνον ἡ εὐγένεια, ἀλλὰ καὶ ἡ δικαιοσύνη· διότι δὲν εἴμεθα διόλου κουταὶ ἡμεῖς· ἐρωτήσατε, ὅχι τοὺς ἀμαθεῖς οἱ ὁποῖοι δὲν εἰξεύρουν τί χρῶμα ἔχει τὸ αὐγὸν μας, ἀλλ' ἐκείνους οἱ ὁποῖοι ἔλαβαν τὸν κόπον καὶ ἐξήτασαν μὲ προσοχὴν τί εἴμεθα καὶ πῶς ζοῦμεν, δηλαδὴ τοὺς Ὀρνιθολόγους καὶ θὰ σᾶς εἰποῦν ὅτι ὅχι μόνον δὲν εἴμεθα κοιμισμένοι, ἀλλ' ὅτι εἴμεθα καὶ πολὺ ἐξυπναὶ ὅταν τὸ φέρῃ ἡ ἀνάγκη.

* *

Τὸν παλαιὸν καιρὸν εἶχαν πολὺ καλλιτέραν ἰδέαν δι' ἡμᾶς· ἂν τώρα τὸ μέλλον μας εἶνε νὰ κατανησώμεν εἰς τὸ ταψὶ καὶ εἰς τὸν φούρνον (καὶ ποῶς εἰξεύρει ἂν ἐμὲ δὲν μὲ φάγῃ κανεὶς ἀπὸ σᾶς πού μὲ διαβάχετε τώρα), τὸν παλαιὸν καιρὸν ὅμως οἱ Αἰγύπτιοι μᾶς ἐλάτρευαν ὡς θεούς, οἱ Ῥωμαῖοι μᾶς ἐτιμούσαν καὶ μᾶς ἔτρεφαν μέσα εἰς τὸ Καπιτώλιον, καὶ ἡμεῖς ἐσώσαμεν τὴν Ῥώμην. Ὡ! αὐτὴ εἶνε ἡ μεγαλειτέρα πράξις τὴν ὁποίαν ἐκάμαμεν εἰς τὸν κόσμον, καὶ ὅταν τὴν ἐνθυμοῦμαι κινῶ τρεμουλιαστὰ τὸν λαιμόν μου καὶ ἀνοίγω τὸ ῥάμφος μου ὡς νὰ χάπτω κατὶ τι (κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, κύριε, συνειθίζομεν νὰ συκινούμεθα ἡμεῖς αἱ χῆναι.) Καὶ θὰ σᾶς τὴν διηγῆθαι τὴν πράξιν μας. Οἱ Γαλάται ἐπολιορκούσαν τὴν Ῥώμην εἰς τὰ 390 π. Χ. μίαν σκοτεινὴν, κατασκότεινην νύκτα πού δὲν εἴμποροῦσε κανεὶς νὰ διακρίνῃ τὸ ῥάμφος του, ἐσκαρφάλωσαν εἰς τὸ φρούριον καὶ μερικοὶ ἀνέβησαν ἕως εἰς τὰς ἐπάλξεις· ἐτελείωσε! μετὰ δύο λεπτὰ ἡ Ῥώμη, ἡ μεγάλη, ἡ πρωτεύουσα τοῦ κόσμου Ῥώμη θὰ ἐκυριεύετο ἀπὸ τοὺς Γαλάτας· ἀλλὰ μερικοὶ πρόγονοί μου ἀφιερωμένοι εἰς τὴν Ἥραν ἔβαλαν τὰς φωνάς· ἐξύπνισεν ἕνας γενναῖος πολεμιστής, ὁ Μάνλιος, ἐκρήμνισε κάτω ἀπὸ τὸ φρούριον τοὺς δύο τρεῖς Γαλάτας πού εἶχαν ἀναβῆ, ἐφώνησε τὴν φρουρὰν εἰς τὰ ὅπλα, ὑπερῆσπισαν τὸ μέρος, καὶ... ἐσώσαμεν τὴν Ῥώμην!

* *

Εἶνε δύο εἰδῶν χῆναι, ἄγριαι καὶ ἡμεροὶ· αἱ ἄγριαι πετοῦν, ἡμεῖς δὲν πετοῦμεν καὶ ἐξ αἰτίας τῆς ἀχρηστίας ἐγενίαν μικρότερα τὰ πτερά μας (αὐτὸ ὅς τὸ συλλογισθῶν ὅσα παιδιά ἀφίνουν ἀχρηστον τὸν νοῦν των)· καὶ ἐνῶ ἐκεῖναι διασχίζουν τὸν ἀέρα καὶ ταξεύδουσιν ἀπὸ χώρας εἰς χώραν, ἡμεῖς περιπατοῦμεν

βαρεῖα βαρεῖα ὡς σωματώδεις γραταὶ εἰς τὴν αὐλήν, ἢ πηγαίνουмен τὸ βράδυ βράδυ εἰς τὸ ποτάμι νὰ ἀνωμεν τὸ λουτρόν μας καὶ νὰ φάγωμεν καὶ κανέν σκολῆκι, ἢ ἄλλο τίποτε, διότι τρώγομεν καὶ ρίζας, χόρτα, λάχανα, κριθάρι, καὶ καρπούς.

Ἐπακούομεν εἰς τὰ μικρὰ παιδιά τὰ ὁποῖα μᾶς πηγαίνουν εἰς τοὺς ἀγρούς καὶ μᾶς βόσκουν· καὶ διὰ νὰ ἐννοήσητε πόσον τοὺς ἀγαπῶμεν τοὺς μικροὺς μας εὐλάκας καὶ πόσῃ ἐγνωμοσύνην αἰσθανόμεθα εἰς ὅσους μᾶς κάμουν καλόν, θὰ μοῦ ἐπιτρέψετε νὰ σᾶς εἰπῶ τὴν ἱστορίαν τῆς γιαγιάς μου τὴν ὁποίαν μοῦ διηγῆθη ἡ ἰδία.

«Ἐνα κορίτσι ἕως δώδεκα χρόνων, πού τῷλεγαν Ἀμυγδαλιά, ἐφύλαγε μερικά πρόβατα καὶ λίγαις χήναις. Ἐνα βράδυ ἔκαμε πολὺ ζέστην καὶ ἀπεκοιμήθη ἡ Ἀμυγδαλιά κάτω ἀπὸ ἕνα δένδρον· αἱ χῆνες ἔβασκαν τριγύρω της· ἔξαφνα μὴ ἄλωπού βγαίνει μέσα ἀπὸ τὰ χαμόκλαδα, ὀρμᾷ καὶ πιάνει τὴν γιαγιά μου ἀπὸ τὸν λαιμόν!...

Ἡ καυμένη ἡ γιαγιά μου σπαρταρᾷ εἰς τὸ στόμα τῆς ἄλωπούς καὶ αἱ ἄλλαι χῆνες βάζουν ταῖς φωναὶς καὶ φεύγουν. Μερικαὶ τρέχουν εἰς τὴν Ἀμυγδαλιά, κτυποῦν τὰ πτερά των μὲ τὸν τρόπον καὶ τὴν τραβοῦν ἀπὸ τὰ φορέματα διὰ νὰ τὴν ἐξυπνήσουν. Εἰς τὴν ζωή σας, κύριε, εἰπῆτέ μου, εἴμποροῦσαν ἀνόητα ζῷα νὰ τὸ κάμουν αὐτὸ ποτέ;

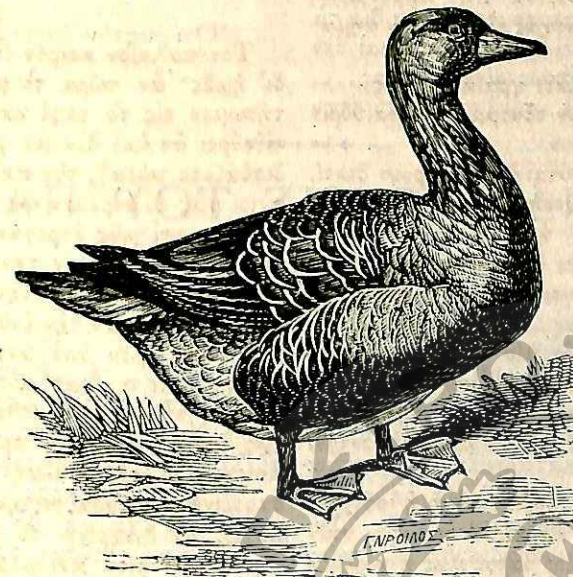
Ἡ Ἀμυγδαλιά σηκώνεται ἑξαφνα, βλέπει τὰς χῆνάς της σκορπισμένας καὶ τὴν ἄλωπού νὰ τραβᾷ μὲ κόπον τὸ θῦμά της. Τὸ καλὸ ἦτο πού ἡ μακαρίτισσα ἡ γιαγιά μου ἦτο πολὺ παχειά· τὸ πάχος της τὴν ἔσωσε· ἡ ἄλωπού δὲν εἴμπορεσε νὰ τὴν σηκώσῃ καὶ νὰ φύγῃ γρήγορα, καὶ ἡ Ἀμυγδαλιά τὴν ἐπρόφθασε. Ἦτο πλέον εἰς τὸ νῦν καὶ αἰεὶ τὴν εἶχε μισοστραγγαλίσει καὶ ὀλίγον ἀκόμη θὰ τὴν ἐπνιγε. Ἡ Ἀμυγδαλιά τὴν ἐπῆρε εἰς τὴν ἀγκαλιά της, τὴν ἐπεριποιήθη ὅσον εἴμποροῦσε. Ἐπὶ τέλους ἡ γιαγιά μου ἔγεινε καλὰ.

Ἀπὸ τὴν ἡμέραν ἐκείνην, κύριε, στιγμὴν δὲν ἀπεμακρύνθη ἀπὸ τὴν Ἀμυγδαλιά, ἔτρεχε κατόπιν της παντοῦ ὅπου ἐπήγαγε· αὐτὸ ἐβάσταξεν ἕνα χρόνον, ἀλλὰ μίαν ἡμέραν ἦλθαν χωροφύλακες κ' ἐπῆραν τὴν Ἀμυγδαλιά καὶ κατὰ ἄλλους ἀνθρώπους καὶ τοὺς ὑπῆγαν εἰς τὰς Ἀθήνας διὰ νὰ μαρτυρήσουν εἰς τὸ

κακουργιοδικεῖον διὰ τὸν φόνον πού εἶχε γείνει ἔξω ἀπὸ τὸ χωριό των. Ἐπειτα ἀπὸ ἕνα μῆνα ἐπέστρεψεν ἡ Ἀμυγδαλιά καὶ ὑπῆγε ν' ἀγκαλιάσῃ τὴν μάνα της καὶ τ' ἀδέλφια της· ἦτο βράδυ· ἐκείνην τὴν ὥραν ἴσα ἴσα ἦλθαν αἱ χῆνες ἀπὸ τὸ λιβάδι· μία ἀπ' αὐτὰς χωρίζεται ἀπὸ τὰς ἄλλας, ἀνοίγει τὰ πτερά της, καὶ πηδᾷ μέσα ἀπὸ τὸ παράθυρον μὲ μίαν φωνὴν τόσον δυνατὴν πού κατετρόμαξαν ὅλοι. Ἦτο (τὸ ἐννοήσατε βέβαια) ἡ γιαγιά μου, πού ἄμα ἤκουσε τὴν φωνὴν τῆς Ἀμυγδαλιάς ἔτρεξε νὰ τὴν ἰδῇ καὶ ἐφάνέρωσε (ὅπως εἰξευρε ἡ κακομοίρα) τὴν χαρὰν της πού ἦλθε...

* *

Καὶ ἄλλα εὐγενῆ αἰσθήματα εἴμποροῦμεν, κύριε, νὰ αἰσθανθῶμεν ἡμεῖς αἱ χῆνες· πρὸ πάντων τὴν μητρικὴν στοργήν· ἀπὸ τ' αὐγά μας (τὰ ὁποῖα εἶνε πολὺ ἀλγίστερα ἀπὸ τῆς κότας· αἱ ἔχουν χρῶμα θαμβὸν πράσινον) εἰς εἰκοσιοκτὼ ἡμέρας ξεκλωσσώμεν ὅκτω ἕως δώδεκα χηνάκια· τὰ καυμένα· τί εὐμορφα πού εἶνε! μὲ τὸ κίτρινον των χνοῦδι ὁμοιάζουν ὡτὰν καναρινάκια· καὶ τ' ἀγαπῶμεν, τὰ λατρεύομεν· τὰ περιποιούμεθα, τὰ προσέχομεν, τὰ προστατεύομεν· ὅς τολμήσῃ νὰ τὰ πειράξῃ κανεὶς καὶ βλέπει· προχωροῦμεν ἐπάνω του μὲ λαιμόν τεντωμένον, μὲ ὀμμάτια γουρλωμένα, μὲ ῥάμφος ὀλάνοικτον, καὶ

σφυρίζοντας παρακολουθοῦμεν μὲ τὸ ἀγριεμμένον βλέμμα μας καὶ μὲ τὰς κινήσεις τῆς κεφαλῆς μας τὰς κινήσεις τοῦ ἐχθροῦ μας· καὶ ὅχι μόνον τὰ ἰδικά της παιδιὰ ὑπερασπίζεται κάθε χῆνα, κύριε, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων χηνῶν· μήπως διὰ τοῦτο μᾶς νομίζετε κουτάς;

* *

Σᾶς στέλλω τὴν φωτογραφίαν μου· ἡ κεφαλὴ μου, (ὡς βλέπετε), εἶνε μικρά, τὸ ῥάμφος μου πλατὺ καὶ (ὅπως δὲν βλέπετε) πορτοκαλὶ καὶ ἔχει εἰς τὸ ἄκρον κατὶ ὀδόντας οἱ ὁποῖοι δαγκάνουν, ὅταν τύχῃ ἀνάγκη· ἔχομεν αὐτιά, τὰ ὁποῖα δὲν τὰ βλέπετε οὔτε εἰς τὴν φωτογραφίαν, οὔτε εἰς τὸ πρωτότυπον, διότι εἶνε παρὰ πολὺ μικρὰ καὶ κρύπτονται κάτω ἀπὸ τὰ πτερά τοῦ λαιμοῦ μας· ἐν τούτοις ἀκούομεν, καὶ ἔχο-

μεν μάλιστα ὁξεῖαν τὴν ἀκοήν, ὥστε νὰ μὴ μᾶς διαφεύγῃ καμμία ἀνοησία ἀπὸ ὅσας λέγουν οἱ ἀμαθεῖς διὰ λογαριασμόν μας. Οἱ πόδες μας εἶνε πρὸς τὰ ὀπίσω τοῦ σώματός μας καὶ εἶνε κοντοί· ἀνάμεσα εἰς τὰ δάκτυλά μας ἔχομεν δέρμα πλατὺ τὸ ὁποῖον μᾶς εὐκολύνει πολὺ ὅταν κολυμβῶμεν διότι μεταχειρίζομεθα τοὺς πόδας μας ὡς κωπία· δι' αὐτὸ δὲ τὸ δέρμα μᾶς λέγουν στεγανόποδα, ὅπως καὶ ταῖς πάπαις καὶ ἄλλα πτηνά. Αἱ πτέρυγές μας εἶνε πλατεῖαι καὶ ὄχι μακραί, ἡ δὲ οὐρά μας εἶνε κοντή· μετὰ τὰ μικρά μας δὲ πτερὰ, τὰ πτίλα, γερμίζουν στρώματα.

Ὅταν πίπτουν τὰ πτερὰ μας, κρυπτόμεθα, διότι ἐννοοῦμεν ὅτι εἶνε ἐντροπή νὰ εἶνε κανεὶς γυμνός· μόνον δὲ ὅταν φυτρῶσιν βγαίνομεν ἔξω καὶ τρέχομεν ἐπάνω κάτω μετὰ φωνὰς χαρᾶς· μοῦ φαίνεται, κύριε, ὅτι ἔχομεν τὸ δικαίωμα νὰ ὑπερηφανευώμεθα διὰ τὰ πτερὰ μας, διότι ἐπὶ τέλους εἶνε ἰδικά μας, καὶ δὲν καμαρώνομεν μετὰ ξένα πτερὰ ὅπως αἱ κυρίαί σας....

Ὅλη ἡ ἀνθρωπότης, κύριε, τιμᾷ τὸν ἐφευρέτην

τῶν σιδηρῶν γραφίδων, ἀλλὰ κανεὶς λέξιν δὲν λέγει δι' ἡμᾶς αἱ ὁποῖαι τὰς ἐφευρήκαμεν πολὺ προηγουμένως ἀπ' αὐτόν, τοῦλάχιστον ἐδώκαμεν τὴν ὕλην, τὰ πτερὰ, ἀπὸ τὰ ὁποῖα τὰς κατασκευάζουν μετὰ ὀλίγον ξύσιμον· αἰῶνας ὁλοκλήρους ἔγραψαν οἱ ἄνθρωποι μετὰ τὰ πτερὰ μας· ἀκόμη ἕως σήμερον τὰς γραφίδας τὰς λέγετε πέννας ἀπὸ τὸ λατινικὸν penna, τὸ ὁποῖον σημαίνει πτερόν. Πόσαι μεγάλοι ἰδεοὶ ἐπέρασαν ἀπὸ τὰ πτερὰ μας, πόσοι ποιηταὶ καὶ φιλόσοφοι ἐκράτησαν τὸ πτερόν μας εἰς τὴν χεῖρά των! Εἰς ἀπὸ τοὺς μεγαλύτερους ἀνθρώπους τῶν χρόνων τούτων, ὁ Βίκτωρ Οὐγγώ, γράφει, λέγουν, ἀκόμη μετὰ πτερόν χήνας.

Κ' ἐγὼ ἔβγαλα ἐν ἀπὸ τὴν πτέρυγάν μου καὶ σὰς ἔγραψα τὴν ἐπιστολήν αὐτὴν μολονότι δὲν εἶμαι οὔτε μέγας ἀνθρώπος, οὔτε καὶ ἄνθρωπος, ἀλλ' ἀπλῶς

Χῆνα.

Ὅτι πιστὸν ἀντίγραφον

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ Π. ΚΟΥΡΤΙΔΗΣ
(Διμήλιος Εἰμαρμένος)

ΑΙ ΣΥΝΔΙΑΛΕΞΕΙΣ ΤΟΥ ΠΑΠΠΟΥ

Η ΖΑΧΑΡΙΣ

Ἡ οἰκία τῶν τριῶν γνωστῶν μας ἀδελφῶν, τῆς Οὐρανίας, τῆς Βερενίκης καὶ τῆς Θεανῶς εἶνε εἰς ἀνησυχίαν· διότι ἡ Σταυρούλα, ἡ ὁποία εἰξεύρε νὰ ψήνῃ τόσον λαμπρὸν καφέ, ὅπως ἐνθυμεῖσθε, ἡ Σταυρούλα, ἡ ὁποία ἦλθε δεκατριῶν ἐτῶν κοριτσάκι εἰς τὴν οἰκίαν ἐκείνην καὶ ἔμεινεν ἐννέα ὁλόκληρα ἔτη, ἡ καλὴ Σταυρούλα ἀνεχώρησεν εἰς τὴν Ἀνδρόν, τὴν πατρίδα της, διὰ νὰ ὑπανδρευθῇ. Μετὰ τὴν λυπὴν τὴν ἐβλεπαν αἱ τρεῖς ἀδελφαὶ τὰς τελευταίας ἡμέρας νὰ ἐτοιμάζῃ τὰ φορέματά της, νὰ ταυτοποιῇ τὰ προικιά της εἰς τὸ ὠραῖον σεντοῦνι τὸ ὁποῖον τῆς ἐχάρισεν ἡ κυρία της, καὶ μετὰ τὴν συγκίνησιν τῆς ἐπρόσφερεν ἡ καθεμία ὡς δῶρον καὶ τι χρήσιμον διὰ τὸ νοικοκυριὸν της!

Ἀλλ' ὅταν ἦλθεν ὁ θεὸς τῆς Σταυρούλας, εἰς γέρον Ἀνδριώτης μετὰ βαμβακερὰν βράκαν καὶ μεγάλο φέσι, νὰ τὴν πάρῃ, καὶ ἔφθασεν ἡ πικρὰ ὥρα τοῦ χωρισμοῦ, αἱ τρεῖς ἀδελφαὶ ἤρχισαν τὰ κλαύματα εἰς τὰ γερά. Τὴν ἀγαποῦσαν πολὺ τὴν Σταυρούλαν, ἀπὸ μικρὰ κοριτσάκι τὴν εἶχαν εἰς τὸ πλάγι των καὶ ἦτο τόσον καλὴ, καὶ τὰς ἐπεριποιεῖτο τόσον καλὰ τὰς τρεῖς ἀδελφάς, καὶ τώρα ἔφευγε πλέον διὰ πάντα, διὰ πάντα! Ἡ Θεανὼ μάλιστα ἡ ὁποία εἶχε γεννηθῇ τὸν ἴδιον χρόνον πού εἶχεν ἔλθῃ ἀπὸ τὴν Ἀνδρόν ἡ Σταυρούλα, καὶ ἐμεγάλωσεν εἰς τὰ χέρια της, ὅπως λέγουν, ἔκλειεν ὡς ἄν μωρόν, ἦτο ἀπαρηγόρητη.

— Παππού, λέγει ἔξαφνα, ὡς νὰ τῆς ἦλθε μία ἰδέα, παππού, νὰ μᾶς πᾶς ἔς τὸν Πειραιᾶ, νὰ τὴν ξεπροδοδίσωμεν τὴν Σταυρούλα!

— Ναί, ναί! παππού, ἐφώναξαν καὶ αἱ ἄλλαι ἀδελφαὶ ἐναγκαλιζόμεναι τὸν πάππον των.

— Μά... ἠθέλησε νὰ εἰπῇ ὁ πάππος.

— Δὲν ἔχει μὰ, θὰ μᾶς πᾶς, αἱ; τί καλὰ!

Καὶ τὸν ἐξίλουσαν, τοῦ ἐχάδευαν τὰ ἄσπρα γένη. Ὁ πάππος θέλοντας καὶ μὴ θέλοντας ἐδέχθη νὰ τὰς καταβῇ εἰς τὸν Πειραιᾶ, διότι ἐσκέφθη ὅτι θὰ κάμουν καὶ ἕνα πολὺ καλὸν περίπατον μετὰ τὸν ὠραῖον καιρὸν ὅπου ἔκαμνε τὴν ἡμέραν ἐκείνην· ἀλλὰ προπάντων διότι συνεκινήθη καὶ αὐτὸς ἀπὸ τὴν εὐγενῇ καρδίαν τῶν ἐγγονῶν του, αἱ ὁποῖαι ἀντὶ νὰ περιτρονίσουν, ὡς τόσα φαντασμένα κοράσια, τὰς ὑπηρετίας των, ἀγαποῦσαν τὴν καλὴν των Σταυρούλαν.

Μετὰ ὀλίγον λοιπὸν ὁ πάππος, ἡ Οὐρανία, ἡ Βερενίκη, ἡ Θεανὼ καὶ ἡ Σταυρούλα μετὰ μίαν ἀμαξίαν ὑπῆγαν εἰς τὸν σταθμὸν τοῦ σιδηροδρόμου καὶ ἀπ' ἐκεῖ εἰς τὸν Πειραιᾶ, ἐνῶ ὁ θεὸς τῆς Σταυρούλας κατέβασε μετὰ ἑνὸς κάρρου τὰ φορέματά της εἰς τὸ ἀνδριώτικον πλοιαρίον.

Μετὰ δύο ὥρας τὸ τρεχαντήριον ἀνεχώρησεν, αἱ δὲ τρεῖς ἀδελφαὶ στεκόμεναι εἰς τὴν προκυμαίαν, πλησίον τοῦ πάππου των, ἐβλεπαν τὴν Σταυρούλαν νὰ κινῇ ἀπὸ τὴν πρύμνην τὸ λευκὸν μανδύλιόν της.

Ὅταν ἀνέβησαν ἔπειτα εἰς τὰς Ἀθήνας ἦσαν μελαγχολικαί· δὲν ἔτρεχαν ἐπάνω κάτω, δὲν ἐγελοῦσαν, ἡ οἰκία των δὲν ὠμοῖαζε πλέον ὡς κλωβὸν τοῦ ὁποῖου αὐταὶ ἦσαν τὰ ζωηρὰ πουλάκια πού ἀκατάπαυστα ἐκελαδοῦσαν· εἰς τὸ τραπέζι ἐκάθησαν τὸ βράδυ δίχως νὰ θέλουν, καὶ ἔφαγαν χωρὶς ὄρεξιν· ἔπειτα ἦλθεν ἡ ὥρα τοῦ καφέ, καὶ τὸν ἔφερεν ἡ νέα ὑπηρετρία· ἀλλὰ πού ὁ καφὲς τῆς Σταυρούλας; καὶ πρῶτα πρῶτα ἦτο πικρός.

— Τριανταφυλλία! λίγη ζάχαρι! εἶπεν ὁ πάππος.

Ἡ Τριανταφυλλία ἔφερε τὴν ζαχαροθήκην, καὶ ὁ καθεὶς ἔδωκεν ὅσην ἤθελεν εἰς τὸν κυλισκόν του (φιλιτζάνι του).

Ὁ πάππος τότε παρετήρησε τὴν ζάχαριν καὶ ἔπειτα τὴν μικροτέραν του ἐγγονήν, τῆς ὁποίας τὰ ὀμμάτια ἐλαμπαν καὶ τὰ μάγουλα ἦσαν κόκκινα ὡς νὰ εἶχε κλαύσει· καὶ εἶχε κλαύσει πραγματικῶς ἀφοῦ ἀνέβη ἀπὸ τὸν Πειραιᾶ· καὶ εἶπε μετὰ τὸν νοῦν του: «Αἱ ἐγγοναὶ μου εἶνε λυπημέναι καὶ πρὸ πάντων ἡ Θεανὼ· πρέπει νὰ ταῖς εἰπῶ καὶ τι νὰ δώσῃ ὁ νοῦς των» ἅς ἐπωφεληθῶ λοιπὸν ἀπὸ τὴν περιέργειάν των καὶ ἀπὸ τὴν ἀγάπην πού ἔχουν διὰ νὰ μανθάνουν».

Καὶ ἔξαφνα ἐνῶ κανεὶς δὲν ἐπερίμενε τοιαύτην ἐρώτησιν·

— Δὲν μοῦ λέγετε, σὰς παρακαλῶ, λέγει πρὸς τὰς ἐγγόνας του, ἀπὸ τί κάμουν τὴν ζάχαριν;

Ἡ Οὐρανία καὶ ἡ Βερενίκη καὶ ἡ Οὐρανία ἡτοίμασθησαν νὰ ψιθυρίσουν μετὰ δειλίαν, διότι αἱ γνώσεις των διὰ τὴν ζάχαριν ἦσαν πολὺ ὀλίγαι, ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ πάππος παρατηροῦσε τὴν Θεανὼ, ἀφῆκαν εἰς τὴν μικρὰν ἀδελφήν των τὴν φροντίδα ν' ἀπαντήσῃ.

— Λοιπὸν, εἶπεν ὁ πάππος, ἀπὸ τί κάμουν τὴν ζάχαριν;

— Ἀπὸ κόκκαλα ἀποθαμένων, εἶπεν ἡ Θεανὼ.

Ὁ πάππος, αἱ δύο ἀδελφαὶ της καὶ οἱ γονεῖς της ἔμειναν ἐκπληκτοί.

— Καὶ ποῖος σοῦ τὸ εἶπε αὐτὸ, μικρούλα μου; ἠρώτησεν ὁ πάππος.

— Εἰς τὸ Ἀρσάκειον μοῦ τὸ εἶπε ἕνα κορίτσι, ἀπεκρίθη ἡ Θεανὼ, ἐννοήσασα καὶ αὐτὴ ὅτι εἶπεν ἀνοησίαν.

Ἡ φίλη σου ἠθέλησε νὰ σὲ πειράξῃ βέβαια, εἶπεν ὁ πάππος. Ἡ ζάχαρις δὲν ἔχει καμμίαν σχέσιν μετὰ τοὺς ἀποθαμένους καὶ μετὰ τὸ νεκροταφεῖον· ἐν τούτοις ὁ λόγος τῆς φίλης σου ἔχει μέσα του καὶ ὀλίγην ἀλήθειαν· διότι, διὰ νὰ καθαρῶσιν τὴν ζάχαριν καὶ νὰ τὴν κάμουν ἄσπρην σὰν τὸ χιόνι, μεταχειρίζονται κόκκαλα ζώων, ἀφοῦ τὰ καύσουν καλὰ καὶ τὰ κάμουν κάρβουνα. Ἀλλὰ τὰ κόκκαλα αὐτὰ ἔπειτα τὰ πετοῦν, καὶ εἰς τὴν ζάχαριν αὐτὴν τὴν ὁποίαν μᾶς ἔφερεν ἡ Τριανταφυλλία διὰ νὰ βάλωμεν εἰς τὸν πικρὸν καφέ μας, ὅπως καὶ εἰς κάθε ἄλλην

ζάχαριν καθόλου δὲν ὑπάρχει κόκκαλον. Δὲν εἰξεύρεις λοιπὸν, μικρά μου, ἀπὸ τί γίνεται ἡ ζάχαρις;

— Ὁχι, εἶπεν ἡ Θεανὼ.

Ὁ πάππος παρετήρησε μετὰ εὐχαρίστησιν τοῦ ὅτι ἡ περιέργεια ἐδίωξε τὴν μελαγχολίαν ἀπὸ τὴν Θεανὼ, ὅπως καὶ ἀπὸ τὰς ἄλλας δύο ἀδελφάς, εἶπε μέσα του «Καλὰ πάγει ἡ δουλειά μας» καὶ ἐξηκολούθησε.

— Δὲν εἰξεύρεις ἀπὸ τί γίνεται ἡ ζάχαρις, καὶ ὅμως εἰξεύρεις καὶ καλοξεύρεις τόσα πράγματα πού ἔχουν μέσα των ζάχαριν, ὅπως τὰ πεπόνια, τὰ σταφύλια, τὰ σύκα, τ' ἀπίδια.

— Ἀλήθεια, εἶπεν ἡ Θεανὼ, εἶνε γλυκὰ σὰν νὰ ἔχουν ζάχαριν μέσα των, ἀλλὰ πού τὴν εὐρίσκουν, ποῖος τὰ ζαχαρώνει;

— Ὁχι βέβαια ἡμεῖς, εἶπεν ὁ πάππος· κάποιος ἄλλος τὰ ζαχαρώνει· καὶ αὐτὸς ὁ ἄλλος εἶνε τὸ φυτὸν ἢ τὸ δένδρον πού τὰ παράγει. Αὐτὸ τὸ φυτὸν ἢ τὸ δένδρον μετὰ καὶ πρόστυχον ὕλικόν, τὸ ὁποῖον ἀπορροφᾷ ἀπὸ τὴν γῆν μετὰ τὰς ρίζας του, μετὰ τέχνην πολὺ μεγαλειτέραν ἀπὸ τὸν καλλιτέτερον μάγειρον, κάμνει τὴν ζάχαριν καὶ τὴν σκορπίζει μέσα εἰς τοὺς καρποὺς τοὺς ὁποῖους τρώγομεν μετὰ τὴν εὐχαρίστησιν. Ἔως τώρα, μικρά μου Θεανὼ, ἐνόμιζες ὅτι ἡ ζάχαρις γίνεται ἀπὸ κόκκαλα ἀποθαμένων, μάθε λοιπὸν ὅτι δὲν γίνεται ἀπὸ καλλιτέτερον πρᾶγμα, διότι γίνεται ἀπὸ ἀκαθαρσίας.

— Ἀπὸ ἀκαθαρσίας! ἐφώναξαν καὶ αἱ τρεῖς ἀδελφαὶ μετὰ δυσπιστίαν· καὶ συγχρόνως ἐκύτταξαν μετὰ ὑποψίαν τὴν ζαχαροθήκην.

— Μάλιστα, διότι ἡ ρίζα τοῦ φυτοῦ ἢ τοῦ δένδρου ἀπορροφᾷ τὸν χυμὸν ἀκαθαρσιῶν τὰς ὁποίας ρίπτουν εἰς τοὺς κήπους ἢ εἰς τ' ἀμπέλια ὡς κοπρίαν, ἀλλὰ μὴν ἀνησυχεῖτε· ἡ ρίζα των τὰ καθαρίζει ὅλα· τὸ ἴδιον συμβαίνει καὶ εἰς τὰ ἄνθη ἀπὸ τὰς σάπιας οὐσίας τῆς κοπρίας, τὰς ὁποίας βυζαίνουν αἱ ρίζαι των, γίνονται τὰ λαμπρὰ των χρώματα τὰ ὁποῖα θαυμάζομεν, καὶ αἱ θελκτικαὶ των εὐωδία, αἱ ὁποῖαι μᾶς μαγεύουν. Τὴν ζάχαριν λοιπὸν δὲν τὴν κατασκευάζει ὁ ἄνθρωπος, ἀλλὰ τὸ φυτὸν, μόνον τὸ φυτὸν τὴν παράγει· ὥστε ἡ μόνη ἐργασία τοῦ ἀνθρώπου εἶνε νὰ τὴν μαζεύῃ ἀπ' ἐκεῖ ὅπου εὐρίσκεται· εἰς τὴν μαζεύσιν αὐτὴν τὴν ζάχαριν ἀπὸ τῆς διαφόρου οὐσίας μετὰ τὰς ὁποίας εἶνε ἀκαταωμένη. Ἀλλὰ δὲν εἶνε μόνον τὰ πεπόνια, τὰ σύκα, τ' ἀπίδια, τὰ σταφύλια πού ἔχουν μέσα των ζάχαριν· καὶ ἄλλα φυτὰ ἔχουν· μασήσατε ἕνα κόκκον σίτου ὅταν εἶνε πράσινος ἀκόμη, ἐν κοτσάνι καλαμιού, ἢ ὅτι ἄλλο χόρτον· θὰ ἔχη κάποιαν γεῦσιν ζαχαρέως. Ἀλλὰ φυτὰ τὴν ζάχαριν τὴν ἔχουν εἰς τὴν ρίζαν των· ἡ ἀγριάδα, προστυχώτατον χορτάρι, ἔχει πολὺ γλυκεῖαν ρίζαν· ἡ μεγάλη ρίζα τοῦ κοκκινόγουλιου εἶνε ἀκόμη γλυκυ-

τέρα, εἶνε σωστὸν ἐργαστάσιον ζαχαρέως. Λοιπὸν, καθὼς βλέπετε, ἡ ζάχαρις εὐρίσκεται μέσα εἰς τὰ φυτὰ· ἀλλ' ὁ ἄνθρωπος δὲν εἰμπορεῖ νὰ τὴν βγάλῃ βιομηχανικῶς ἀπὸ ὅλα, διότι πολλὰ ἔχουν πολὺ ὀλίγην. Δύο μόνον φυτὰ, ποὺ ἔχουν πολὺ, πολὺ περισσότερον ἀπὸ τὰλλα, παράγουν ὅλην σχεδὸν τὴν ζάχαριν ποὺ ἐξοδεύεται εἰς ὅλα τὰ μέρη τοῦ κόσμου.

ΕΝΑΣ ΣΚΑΘΑΡΟΣ 'Σ ΤΟ ΠΑΡΑΘΥΡΙ! (ἴδε σελ. 23)

— Ποῖα εἶν' αὐτὰ τὰ φυτὰ; ἠρώτησεν ἡ Θεανώ.
— Τὸ ζαχαροκάλαμον καὶ τὰ κοκκινογούλια.
— Αὐτὰ ποὺ κάμνομεν σαλάτα;
— Ἐπάνω κάτω· τὸ ζαχαροκάλαμον εἶνε ὕψι-
λὸν δύο ἕως τριῶν μέτρων ὕψους, καὶ τὸ ὑαλιστε-
ρόν των κοτσάνι εἶνε γεμάτον ἀπὸ ζωμερὰν καὶ ζα-
χαρωμένην ψίχαν, γλυκειὰν ὥσάν τὸ μέλι. Κυρίως
φυτρώνει εἰς τὰς Ἰνδίας, ἀλλὰ τὸ καλλιεργοῦν

εἰς ὅλα τὰ ζεστὰ μέρη τῆς Ἀφρικῆς καὶ τῆς Ἀ-
μερικῆς. Διὰ νὰ βγάλουν τὴν ζάχαριν κόπτουν τὰ
κοτσάνια ὅταν ὠριμάσουν, ἀφαιροῦν τὰ φύλλα των,
τὰ κάμνουν δεμάτια καὶ τὰ σπάνουν ἀνάμεσα εἰς δύο
κυλίνδρους οἱ ὁποῖοι γυροῦν κατ' ἐναντίαν διεύθυνσιν
εἰς ὀλίγην ἀπόστασιν ὁ εἰς ἀπὸ τὸν ἄλλον. Ὁ χυ-
μὸς ποὺ βγαίνει ὀνομάζεται μέλι τοῦ ζαχαροκα-
λάμου, τόσον πολὺ γλυκὺς εἶνε. Τὸν βάζου-
ν εἰς μεγάλους λέβητας καὶ τὸν ζεσταί-
νουν ἕως ὅτου νὰ δέσῃ καὶ νὰ γείνη σιρόπι.
Ἐνῶ βράζει ὁ χυμὸς, ρίπτουν μέσα εἰς αὐτὸν
ὀλίγον ἀσβέστην ὁ ὁποῖος καθαρίζει τὸ σι-
ρόπι καὶ χωρίζει τὰς ἄλλας οὐσίας ποὺ
ἔχει μέσα του. Ἀλλ' ἡ ζάχαρις αὕτη δὲν
εἶνε καθαρὰ ἀκόμῃ· ἔχει κάπως κιτρινωπὸν
χρῶμα καὶ ἡ γεῦσίς της ἔχει κάποιαν ἀνο-
στιάν. Διὰ νὰ τὴν κάμουν λοιπὸν κατάλευ-
κην, καὶ νὰ τὴν καθαρίσουν ἀπὸ κατὶ οὐσίας
ποὺ τῆς χαλοῦν τὴν γεῦσιν, τὴν λαγαρί-
ζου ν. . . Τώρα ἂς ἔλθωμεν εἰς τὰ κοκκι-
νογούλια. Εἰς τὴν Γαλλίαν τὴν ζάχαριν τὴν
βγάζουν ἀπὸ τὰ ἄσπρα παντζάρια, τὰ ὁποῖα
καλλιεργοῦν ἐπίτηδες εἰς τὰς βορείους ἐπαρ-
χίας, διὰ νὰ κατασκευάζουν ζάχαριν.

— Διατί, παπποῦ, ἀπὸ τὰ ἄσπρα; αὐτὰ
ποὺ κάμνομεν σαλάτα, τὰ κόκκινα, δὲν ἔχουν
καὶ αὐτὰ ζάχαριν; διατί δὲν κάμνουν καὶ ἀπ'
αὐτά;

— Ἐχουν, ἀλλὰ ὀλιγωτέραν ἀπὸ τὰ ἄ-
σπρα. Κ' ἐπειτα τὸ κόκκινόν των δὲν ἀφίνει
νὰ γείνη κατάσπρη ἡ ζάχαρις, δι' αὐτὸ προ-
τιμοῦν τὰ ἄσπρα. Πλύνουν καλὰ τὰς ῥίζας
των, τὰς κάμνουν ὥσάν πελτὸν μὲ μεγάλους
τρούπας τοὺς ὁποῖους κινοῦν μηχαναί,
τὸν δὲ πελτὸν τὸν στίβουν εἰς μεγάλους μαλ-
λίνους σάκκους· τὸν χυμὸν, ὁ ὁποῖος βγαίνει
ἀπὸ τοὺς σάκκους ἐκείνους, τὸν βράζουν ὅπως
καὶ τοῦ ζαχαροκαλάμου καὶ πῆζει καὶ γίνε-
ται ζάχαρις· ἀλλὰ καὶ αὕτη οὔτε χρῶμα κά-
τασπρον ἔχει, οὔτε γεῦσιν καλὴν καὶ διὰ
τοῦτο τὴν λαγαρίζουσιν ὅπως καὶ τοῦ
ζαχαροκαλάμου.

— Καὶ με τί τὴν λαγαρίζουν; ἠρώτησεν
ἡ Θεανώ.

— Μὲ τὸ κάρβουνον, εἶπεν ὁ πάππος· πα-
ρετήρησαν ὅτι τὸ κάρβουνον ἔχει τὴν ιδιότητα νὰ ξε-
χρωματίζῃ τὰ ὑγρά καὶ νὰ κρατῇ μέσα του τὰς οὐσίας
αἱ ὁποῖαι τὰ χρωματίζουν· παραδείγματός χάριν ἂν
ἐν κάρβουνον καλὰ καμμένον τὸ κάμωμεν χονδρὴν
σκόνιν καὶ διαλύσωμεν αὐτὴν εἰς ξεῖδι κόκκινον βαθὺ
καὶ χύσωμεν αὐτὰ εἰς πανὶ λεπτὸν ἢ εἰς στουπό-
χαρτον, καμωμένον ὡς χωνί, τὸ πανί, πρὸ πάντων
τὸ χαρτί, θὰ κρατήσῃ τὸ κάρβουνον, καὶ θ' ἀφήσῃ

νὰ περάσῃ μόνον τὸ ξεῖδι. Ἀλλὰ τί θὰ γείνη; ἐνῶ
τὸ ξεῖδι θὰ διατηρήσῃ τὴν γεῦσιν του καὶ τὴν ὁσμὴν
του, θὰ χάσῃ τὸ χρῶμά του καὶ θὰ γείνη σχεδὸν
ὡσάν νερόν. Ἀφοῦ λοιπὸν τὸ κάρβουνον εἰμπορεῖ νὰ
κρατῇ μέσα του ὅλας τὰς χρωματιστικὰς οὐσίας, τὸ
μεταχειρίζονται καὶ διὰ τὸ λαγάρισμα τῆς ζαχαρέως·
ἀλλὰ τὴν ιδιότητα αὐτὴν περισσότερον ἀπὸ ὅλα ἔχει
ὁ ζωϊκὸς ἄνθρωπος δηλαδὴ τὸ κάρβουνον τὸ ὁποῖον γί-
νεται ἀφοῦ καύσωμεν κόκκαλα ζῶων. Ἰδοὺ δὲ πῶς
γίνεται τὸ περιέργον αὐτὸ κάρβουνον: Ρίψατε ἐν
κόκκαλον εἰς τὴν φωτιάν· θὰ ἴδῃτε ὅτι θ' ἀνάψῃ ἁ-
μέσως καὶ θὰ γείνη μαῦρον. Ἄν περιμένετε πολὺ,
τὸ κάρβουνον ἐκεῖνο θὰ κατ' ὅλον καὶ θὰ γείνη ἄσ-
προν· ἀλλ' ἂν τὸ βγάλετε πρὶν κατ' ὅλως διόλου,
θὰ εἶνε μαῦρον ὥσάν τὸ συνειθισμένον κάρβουνον.
Τρίψατε αὐτὸ τὸ κάρβουνον, κάμετέ το σκόνιν καὶ
θὰ ἔχετε τὸν ζῶϊκὸν ἄνθρωπον. Μὲ τὰ κόκκαλα
λοιπὸν λαγαρίζουν τὴν ζάχαριν. Μὲ τὰ κόκκαλα
κάθε εἶδους ζῶου, μὲ αὐτὰ ὅπου μένουν εἰς τὰ σφα-
γεῖα, εἰς τὰ μαγειρεῖα, εἰς τοὺς δρόμους· ὅλα
αὐτὰ τὰ μαζεύουν, τὰ βάζουν εἰς φούρνους, τὰ καίουν
ὅσον χρειάζεται, τὰ κάμνουν κάρβουνον, λαγαρίζουν
τὴν ζάχαριν, τὴν ἀσπρίζουν ὥσάν τὸ χιόνι, καὶ κά-
μνουν τὴν Θεανώ νὰ νομίζῃ, ὅτι ἡ ζάχαρις βγαίνει
ἀπὸ τὰ κόκκαλα τῶν πεθαμένων.

— Μὰ δὲν εἶνε καὶ τόσον ἀνόητη ἡ ἰδέα μου,
παπποῦ, εἶπεν ἡ Θεανώ· ἡ ζάχαρις ἂν δὲν βγαί-
νῃ ἀπὸ κόκκαλα πεθαμένων, περὶ ὅμως ἀπὸ κόκκαλα
ζῶων πεθαμένων.

— Δὲν εἶνε διόλου τὸ ἴδιον, μικρούλα μου, εἶπεν
ὁ πάππος· τὰ κόκκαλα αὐτὰ τῶν ζῶων, ὅταν περ-
νᾷ ἡ ζάχαρις ἀπὸ μέσα των, δὲν εἶνε πλέον κόκκαλα,
ἀλλὰ κάρβουνον· ἡ φλόξ δὲν ἀφίνει τίποτε ἀκάθα-
ρον εἰς αὐτά, τίποτε· εἰδεμὴ ποτὸς δὲν θὰ ἐσυχαι-

νετο τὴν ζάχαριν, ὅταν εἴξωρεν ὅτι τὴν λαγαρίζουν
μὲ τόσον βρωμερὰ κόκκαλα;

— Ἀλήθεια, εἶπεν ἡ Θεανώ, ὡς νὰ ἐπείσθῃ.

— Μὴ συχαίνεσαι λοιπὸν διόλου τὴν ζάχαριν
σου, μικρά μου, καὶ χωρὶς καμμίαν ἀνησυχίαν τρῶγε
κάπου κάπου κανὲν γλυκίσμα, ὅχι πολλά, ἐννοεῖται,
διὰ νὰ μὴ σοῦ χαλάσουν τὸ στομάχι.

— Καὶ πῶς τὴν λαγαρίζουν; εἶπεν ἡ Θεανώ.

— Ἰδοὺ πῶς· τὴν ἀλαγάριστην ἀκόμῃ ζάχαριν,
εἴτε ἀπὸ ζαχαροκάλαμον εἴτε ἀπὸ κοκκινογούλια εἶνε
βγαλμένη, τὴν λυώνουν εἰς ζεστὸν νερόν, εἰς δὲ τὸ
σιρόπι ἐκεῖνο ἀνακατώνουν ὅσον χρειάζεται κάρβουνον
ζῶων, τὸ ὁποῖον κρατεῖ ὅλας ἐκείνας τὰς οὐσίας αἱ
ὁποῖαι δίδουν εἰς τὴν ἀλαγάριστην ζάχαριν τὸ κιτρι-
νωπὸν χρῶμα καὶ τὴν ἄνοστην γεῦσιν. Τὸ μίγμα
ἐκεῖνο τὸ βάζουν ἐπάνω εἰς πυκνὰ μάλλινα ὑφά-
σματα τὰ ὁποῖα χρησιμεύουν ὡς στραγγιστήρια. Ἡ
σκόνη τοῦ καρβούνου μένει ἐπάνω, τὸ δὲ σιρόπι
περνᾷ καθαρὸν ὡς νερόν ποὺ τρέχει ἀνάμεσα ἀπὸ
βράχον. Τότε τὸ σιρόπι ἐκεῖνο τὸ πῆζουν εἰς τὴν
φωτιάν καὶ γίνεται ἡ λευκὴ ἐκείνη ζάχαρις, τὴν ὁ-
ποῖαν ἕως προχθὲς ἀκόμῃ ἀγαποῦσαν τόσον πολὺ νὰ
ροκανίζουσιν τὰ δοντάκια τῆς μικρᾶς μου Θεανοῦς.

Αἱ τρεῖς ἐγγοναὶ ἠὲ χαρίστησαν τὸν πάππον των,
διότι μὲ τόσην λεπτομέρειαν ταῖς εἶπε πῶς καὶ ἀπὸ
τί γίνεται ἡ ζάχαρις. Ἀλλὰ περισσότερο καὶ ἀπὸ
τὰς τρεῖς εὐχαριστημένους ἦτο ὁ πάππος, ὁ ὁποῖος
τόσον εἶχε κατορθώσει νὰ κινήσῃ τὴν περιέργειάν
των, ὥστε ἐλησμόνησαν ὅλως διόλου τὴν λύπην
τοῦ ἀποχωρισμοῦ· καὶ ὅταν ὑπῆρχαν νὰ πλαγιάσουν
τόσον μακρὰν ἦτο ἡ μελαγχολία ἀπὸ τὸν νοῦν
των, ὅσον καὶ ἡ Σταυροῦλα μέσα εἰς τὸ τρεχαντήρι
τὸ ὁποῖον μὲ φουσκωμένα πανιά ἔτρεχε κατὰ πρῶτον
εἰς τὴν Ἀνδρόν. ΦΙΛΕΠΙΣΤΗΜΟΝ

ΕΝΑΣ ΣΚΑΘΑΡΟΣ 'Σ ΤΟ ΠΑΡΑΘΥΡΙ!

'Σ τὸ παράθυρο μιὰ 'μέρα
'Βγήκε μὲ λυτὰ μαλλάρια
'Ἡ Ἀνθὴ νὰ πάρῃ ἀέρα
Καὶ νὰ 'δῇ τὰ λουλουδάκια.

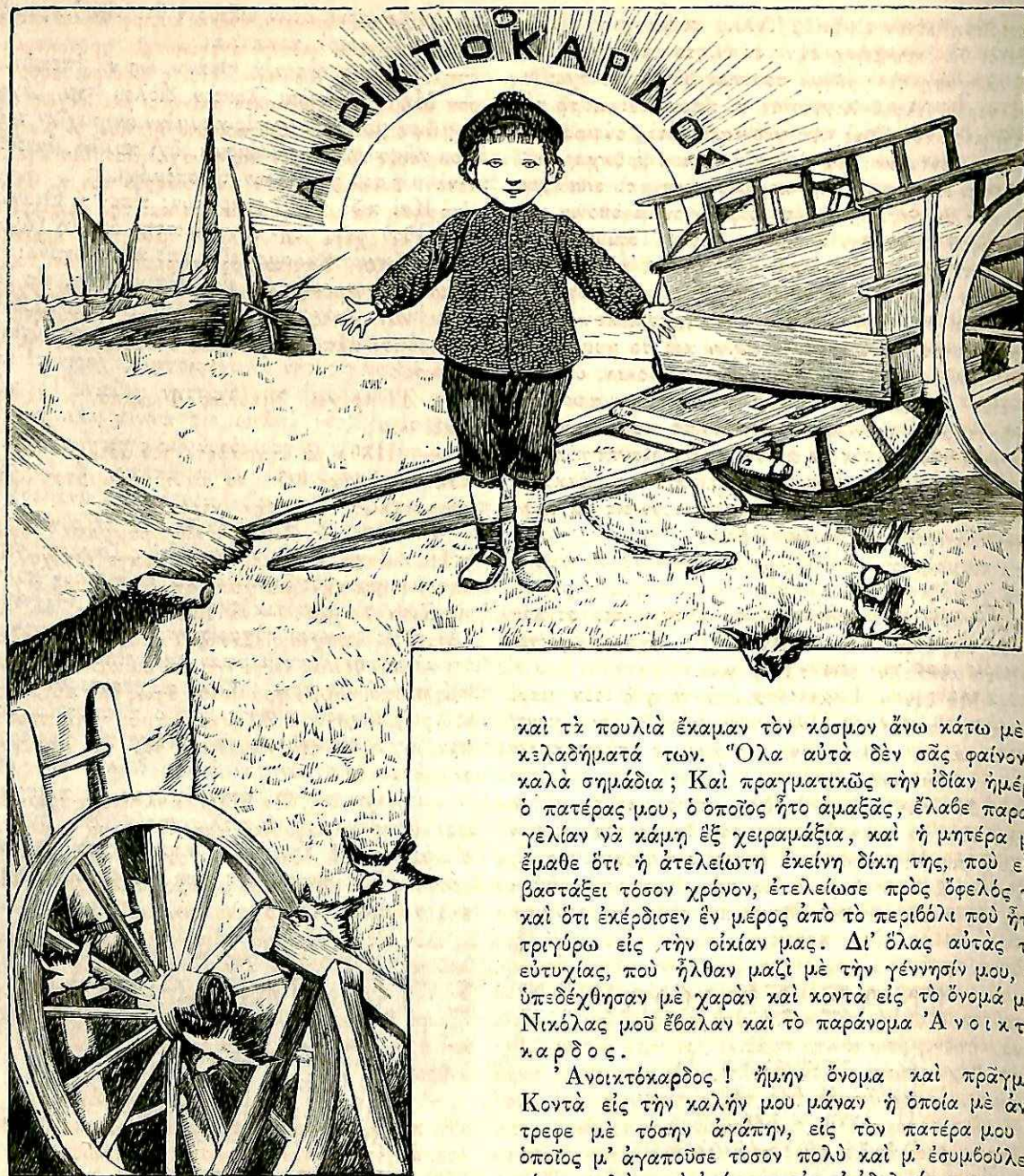
'Αλλὰ ξάφνω τρομασμένη
Χίλια χρώματα ἀλλάζει,
'Σ τὴν γαργάλα τῆς μιὰ πηγαίνει
Καὶ μὲ ταραχὴ φωνάζει:

— Τρέξε, πρόφθασε, γιὰγιά μου,
Τὸ θηρίο θὰ μὲ φάῃ,
Π' ὅλῳ ἔρχεται κοντά μου
Καὶ μὲ ἀγρυοκυττάει.

'Χαμογέλας' ἡ γιὰγιά της,
'Πῆρε τὴν Ἀνθὴ 'ς τὸ πλάι,
'Έβαλε καὶ τὰ γυαλιά της
Καὶ 'ς τὸ παραθύρι πάει.

Τ' ἦταν ἐκεῖνο τάχα;
Τί θηρίο! μιὰ σταλιά,
Ποῦ γιὰ νὰ τὸ 'δῇς μονάχα
Πρέπει νὰ φορῇς γυαλιά.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΟΛΕΜΗΣ

Α'

Ἐγεννήθη τὴν Πέμπτην τῆς Турινῆς, ὅταν τὸ ὠρολόγιον τῆς ἐκκλησίας ἐκτυποῦσε μεσημέρι. Ἐκαμνε πολὺ ὠραῖον καιρὸν, μολονότι δὲ ὁ Μάρτιος ἦτο εἰς τὴν ἀρχὴν του, εἶχε 5 νομίζω, ὁ ἥλιος ἔλαμπεν εἰς τὸν οὐρανὸν γαλάζιον ὡς τὸ πᾶν μου φόρεμα. Τὰ γέρικα δένδρα τοῦ δρόμου καὶ τοῦ νεκροταφείου ἀκόμη ἐστολίζοντο μὲ νέα κλαδιά,

καὶ τὰ πουλιά ἔκαμαν τὸν κόσμον ἄνω κάτω μὲ τὰ κλαδῆματά των. Ὅλα αὐτὰ δὲν σὰς φαίνονται καλὰ σημάδια; Καὶ πραγματικῶς τὴν ἰδίαν ἡμέραν ὁ πατέρας μου, ὁ ὁποῖος ἦτο ἀμαξῆς, ἔλαβε παραγγελίαν νὰ κάμῃ ἕξ χειραμάξια, καὶ ἡ μητέρα μου ἔμαθε ὅτι ἡ ἀτελείωτη ἐκείνη δίκη της, ποῦ εἶχε βαστάξει τὸσον χρόνον, ἐτελείωσε πρὸς ὄφελός της καὶ ὅτι ἐκέρδισεν ἓν μέρος ἀπὸ τὸ περιβόλι ποῦ ἦταν τριγύρω εἰς τὴν οἰκίαν μας. Δι' ὅλας αὐτὰς τὰς εὐτυχίας, ποῦ ἦλθαν μαζί μὲ τὴν γέννησίν μου, μὲ ὑπεδέχθησαν μὲ χαρὰν καὶ κοντὰ εἰς τὸ ὄνομά μου Νικόλας μου ἔβαλαν καὶ τὸ παράνομα Ἀνοιχτόκαρδος.

Ἀνοιχτόκαρδος! ἤμην ὄνομα καὶ πρᾶγμα. Κοντὰ εἰς τὴν καλὴν μου μάναν ἡ ὁποία μὲ ἀνέτρεφε μὲ τόσῃν ἀγάπῃ, εἰς τὸν πατέρα μου ὁ ὁποῖος μ' ἀγαποῦσε τόσο πολὺ καὶ μ' ἐσυμβούλευε τόσο καλὰ, καὶ ἀνάμεσα εἰς τ' ἀδελφάκια μου ποῦ τ' ἀγαποῦσα μὲ ὅλην μου τὴν καρδίαν ἤμην τὸ πλέον εὐτυχισμένον παιδί τῆς χώρας. Ἀλλὰ παιδιὰ ἦσαν πλέον πλοῦσια, πλέον εὐμορρα, πλέον γραμματισμένα, ἀλλ' ἐπειδὴ ὅλα αὐτὰ τὰ προτερήματα δὲν δίδουν τὴν εὐτυχίαν, ἐγὼ ὁ πτωχὸς Νικόλας ὁ υἱὸς τοῦ ἀμαξῆ Θανάση Φλαμπᾶ καὶ τῆς Μαρίας Βινοῦ ἤμην ὁ πλέον εὐχαριστημένος ἀπὸ ὅλους. Κ' ἔπειτα ὁ φθόνος εἶνε κακὸν ἐλάττωμα, καὶ ὁ Ἀνοιχτόκαρδος δὲν ἐφθονοῦσε κανένα.

Τοὺς πρώτους μου χρόνους ἐπέρασα ἢ εἰς τὴν ἄμμον τῆς ἀκρογιαλίδος ὅπου ἐζητοῦσα κογχύλια, ἢ εἰς τὴν θάλασσαν ὅπου ἐπῆνα καραβίδας καὶ γαρίδας. Ὅταν ἔγεινε πέντε χρόνων, μ' ἔστειλαν εἰς τὸ σχολεῖον. Νὰ σὰς εἰπῶ τὴν ἀλήθειαν, αὐτὸ δὲν μοῦ ἤρесе διόλου· δὲν μοῦ ἤρχετο νὰ κάθῃμαι φρόνιμα εἰς ἓν θρανίον ὅλην τὴν ἡμέραν ἐνῶ ἤμην συνειθισμένος νὰ τρέχω ὅλην τὴν ἡμέραν, ἢ νὰ μαθαίνω κατὰ παράξενον σημεῖα τὰ ὁποῖα λέγουν ἀριθμούς, καὶ ἄλλα ἀκόμη περισσότερα καὶ τόσο διαφορετικὰ τὸ ἐν ἀπὸ τὸ ἄλλο τὰ ὁποῖα λέγουν γράμματα, τὰ ὁποῖα τυπωμένα εἶνε ἀλλεῶς καὶ γραμμένα ἀλλεῶς, καὶ δὲν εἰμποροῦσα νὰ τὰ βάλω εἰς τὸ μυαλὸν μου καὶ νὰ τὰ ἐννοήσω. Ἀλλὰ εἶχα ἐπιμονὴν καὶ ἡ φιλοτιμία μου ἔλεγε ὅτι ἔπρεπε νὰ πάρω τὸν σταυρὸν τὸν ὁποῖον ἔδιδεν ὁ διδάσκαλος κάθε σάββατον. Ἀπεφάσισα λοιπὸν νὰ γείνω καλὸς μαθητὴς καὶ νὰ μάθω γράμματα. Καὶ ὅταν ἔγεινε ἐπτὰ ἐτῶν ἐδιάβαζα σχεδὸν ἐλεύθερα καὶ ἔγραφα χωρὶς νὰ πολυμουντζουρώνω τὰ τετράδιά μου.

Β'

Τὸ πρῶτον σάββατον ὅπου ἐπῆρα τὸν σταυρὸν, (τὸ ἐνθυμοῦμαι ὡς νὰ ἦτο χθές) εἶχα ἀναχωρήσει ἐνωρίς ἀπὸ τὴν οἰκίαν μας μὲ τὸ φαγητόν μου εἰς τὸ καλάθι μου. Ἐκρατοῦσα ἀπὸ τὸ χέρι τὸν μικρότερόν μου ἀδελφὸν Παυλάκην, ὁ ὁποῖος ἦτο πεντέμισυ χρόνων καὶ ἐκείνην τὴν ἡμέραν ἐπρωτοῦρχετο εἰς τὸ σχολεῖον. Ἐκλαιεν εἰς τὸν δρόμον χωρὶς νὰ δίδῃ προσοχὴν εἰς ὅσα καλὰ λόγια τοῦ ἔλεγα διὰ τὸ σχολεῖον, καὶ ἐνθυμοῦμαι ὅτι, διὰ νὰ τὸν κάμω νὰ σιωπήσῃ, ἐθυσίασα τὴν δεκάραν τὴν ὁποίαν μοῦ εἶχε δώσει ἡ μητέρα μου διὰ τὴν Κυριακὴν καὶ τοῦ ἡγόρασα χαλβᾶν καὶ ἔπαυσε τὰ δάκρυά του. Ἀλλὰ τί μ' ἔμελε! ὅταν κανεὶς μὲ μιὰ δεκάρα ποῦ ἐξοδεύει προξενὴ εὐχαρίστησιν εἰς ἐκείνους ὅπου ἀγαπᾷ, μοῦ φαίνεται ὅτι κερδίζει ἀντὶ νὰ χάσῃ. Καὶ ἐκτὸς τούτου δι' αὐτὴν τὴν καλὴν μου πρᾶξιν (ἂν εἰμπορῶ νὰ τὴν ὀνομάσω καλὴν πρᾶξιν) γρήγορα ἀνταμειβήθηκα. Εἶχα φθάσει εἰς τὸ σχολεῖον εἰς τὰς ὀκτὼ παρὰ πέντε, ὀλίγα λεπτὰ πρὸ τῆς προσευχῆς, καὶ ἀφοῦ ἔβγαλα τὸ καπέλλον τοῦ Παύλου καὶ τὸ ἰδικόν μου, ἐπροχώρησα δειλὰ πρὸς τὴν καθέδραν ὅπου ἐκάθητο ὁ κύριος Φίλιππος, ὁ διδάσκάλης μας. Δὲν εἰξεύρω διατί, μ' ἐπιανε δειλία ὅταν ἐπλησίαζα εἰς τὴν μαύρην καὶ τετραγώνον ἐκείνην ἔδραν ἐπάνω εἰς τὴν ὁποίαν ἐκάθητο μὲ τόσῃν μεγαλοπρέπειαν ὁ διδάσκαλος. Καὶ ὅμως δὲν ἦτο διόλου σοβαρὸς ὁ καλὸς ἐκεῖνος ἄνθρωπος. Ἡ ρόγα τὴν ὁποίαν ἐκρατοῦσεν εἰς τὴν χειρὰ του μόνον εἰς τὴν ἔδραν ἐπάνω ἐκτυποῦσε, καὶ ποτὲ δὲν μᾶς εἶπε κακὴν λέξιν.

Ἦμεθα λοιπὸν τρία ἢ τέσσαρα βήματα μακρὰν ἀπὸ τὴν ἔδραν ὁ Παυλάκης καὶ ἐγὼ μὴ τολμῶν-

τες λέξιν νὰ εἰπῶμεν, ἐνῶ ὁ κύριος Φίλιππος μὲ τὰ ὕαλιά εἰς τὴν μύτην ἀνεγίνωσκε προσεκτικὰ τὴν ἐφημερίδα «Κλειώ». Ποῖος εἰξεύρει πόσον καιρὸν ἀκόμη θὰ ἐμέναμεν ἀκίνητοι ἐκεῖ δίχως νὰ μᾶς ἰδῇ, ἂν οἱ μαθηταὶ τοῦ πρώτου θρανίου, οἱ μεγάλοι, ὅπως τοὺς ἐλέγαμεν εἰς τὸ σχολεῖον, δὲν ἐγελοῦσαν τόσο δυνατὰ ὥστε ν' ἀναγκάσουν τὸν κ. Φίλιππον ν' ἀφήσῃ τὰ ματογυᾶλια του καὶ τὴν ἐφημερίδα του.

— Τί ἔχετε καὶ γελάτε, ἀνόητοι; ἠρώτησε μὲ σοβαρότητα. Ἐπειτα ἀφοῦ παρετήρησε ὅτι τὰ βλέμματα ἦσαν προσηλωμένα ἐπάνω εἰς ἡμᾶς, ἐχαμογέλασε καὶ αὐτὸς καὶ μοῦ εἶπε μὲ γλυκύτητα ἀλλὰ μὲ τρόπον κάπως εἰρωνικὸν ὁ ὁποῖος δὲν μ' εὐχαρίστησε:

— Τί τρέχει, Νικόλαε Φλαμπᾶ, τί μὲ θέλεις, παιδί μου;

— Ἦλθα νὰ ἐγγράψω τὸν ἀδελφόν μου Παυλάκην ὁ ὁποῖος θέλει νὰ μάθῃ γράμματα, ἐψιθύρισα κατακόκκινος ἀπὸ τὴν ἐντροπὴν μου.

— Ὅχι! ὅχι! δὲν θέλω γράμματα! ἐφώναξεν ὁ Παυλάκης, ὁ ὁποῖος ἀφοῦ ἔφαγε τὸν χαλβᾶν τοῦ ἐλησμόνησε τὴν ὑπόσχεσιν τὴν ὁποίαν μοῦ εἶχε δώσει εἰς ἀντάλλαγμα: — νὰ εἶνε φρόνιμος. — Ἀλλοῖμονον! ἡ ὑπόσχεσις ἐβάσταξε ὅσον καὶ ὁ χαλβᾶς.

— Δὲν θέλεις νὰ γείνης καὶ σὺ καλὸ παιδάκι, καθὼς πρέπει καὶ μὲ γράμματα ὅπως ὅλα αὐτὰ ποῦ εἶνε ἐδῶ; ἠρώτησεν ὁ διδάσκαλός μου Φίλιππος, ἀφοῦ κατέβη ἀπὸ τὴν καθέδραν διὰ νὰ χαϊδεύσῃ τὸν ἀδελφόν μου.

— Ὅχι, ὅχι, δὲν θέλω· καλλίτερα ἔχω νὰ παίζω εἰς τὸ ἀμαξάδικό μας... νὰ κάνω ἀμαξά τ' ἀμαξία ποῦ δὲν ἔχουν τροχοὺς καὶ ἄλογα τοὺς τροχοὺς ποῦ δὲν ἔχουν ἀμαξία, ἀπεκρίθη ὁ Παυλάκης ὁ ὁποῖος δὲν τᾶχανε εὐκολα.

Δὲν εἰξεύρα τί νὰ κάμω· οἱ μεγάλοι ἐκρυφογελούσαν, οἱ ἄλλοι μ' ἔβλεπαν· τί καλὰ ποῦ θὰ ἦτο ἂν τὸν εἶχε φέροι ἡ μητέρα... ὁ Παυλάκης δὲν ἤξευρε διόλου τί θὰ εἶπῃ σ' ἐβασμὸς διδασκάλου, καὶ ὁ κ. Φίλιππος τοῦ ἐφάνετο σὰν κάθε ἄλλος ἄνθρωπος.

— Δὲν παίζει κανεὶς καλὰ παρὰ μόνον ἀφοῦ ἐργασθῇ καλὰ, ἐξηκολούθησε μὲ σοβαρότητα ὁ διδάσκαλος, ἀργότερα, παιδί μου, ἅμα μεγαλώσης, θὰ καταλάβῃς πόσον ἀληθινὰ εἶνε αὐτὰ τὰ λόγια. Πήγαινε νὰ καθύσῃς κοντὰ εἰς τὸν ἀδελφόν σου, θὰ σοῦ δώσῃ μιὰ πλάκα καὶ θὰ κάμῃς ἰώ τ' αἰς ἔως ὅτου νὰ μάθῃς νὰ κάμῃς γράμματα ὡς αὐτόν.

Εἶχα πάρει ἀπὸ τὸ χέρι τὸν Παυλάκην καὶ τὸν ἔσυρα εἰς τὴν θέσιν μου, ἐνῶ τοῦ ἔλεγα εἰς τ' αὐτί:

— Ἐλα, καὶ κάθου φρόνιμα... τὸν βλέπεις αὐτόν τὸν ἄνθρωπον; αὐτὸς ἔχει χαλβᾶ μέσα εἰς τὸ συρτάρι τῆς ἔδρας, καὶ ἂν μείνης ἡσυχος ὅσο νὰ σχολάσωμεν θὰ σοῦ δώσῃ νὰ φάγῃς.

Ἡ ἐλπίς ὅτι θὰ φάγη χαλδᾶ κατάρθωσε νὰ πείσῃ γρηγορώτερα τὸν ἀδελφὸν μου, παρὰ ὅλα ἐκεῖνα τὰ καλὰ λόγια τὰ ὁποῖα τοῦ εἶχεν εἰπεῖ ὁ κ. Φίλιππος.

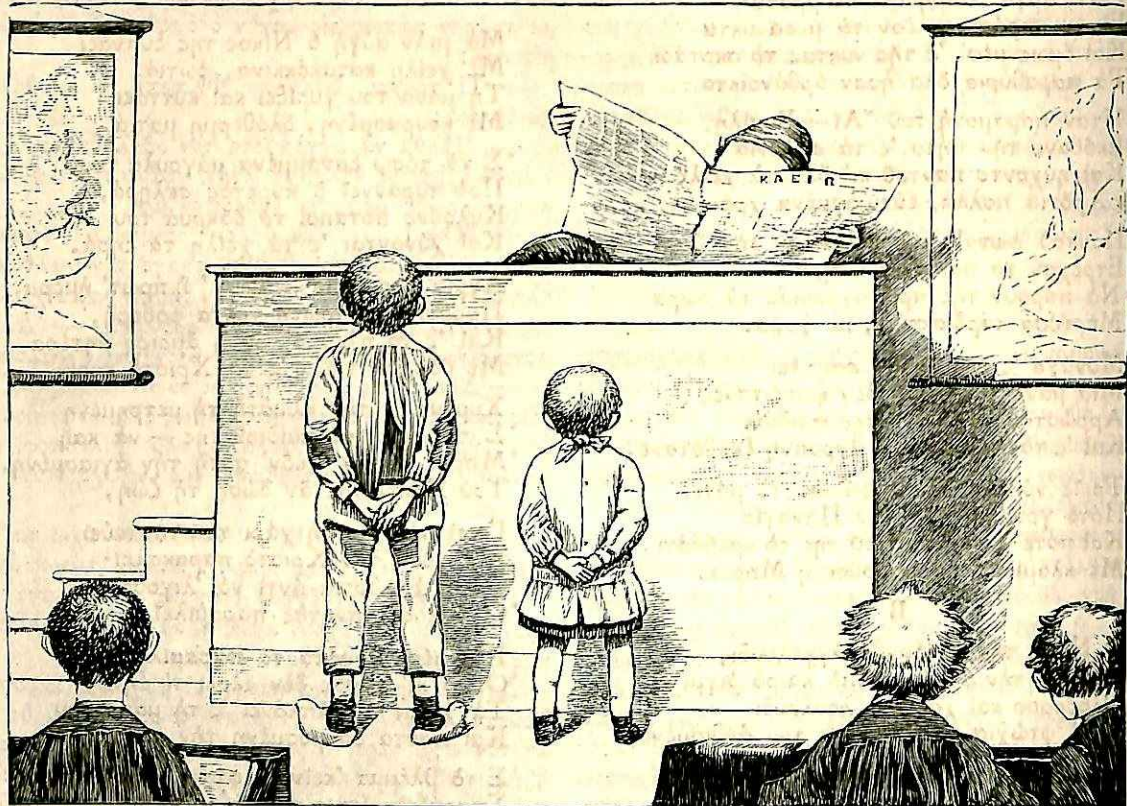
Ὁ Παυλάκης εὗρεν ὅτι ἦτο διασκεδαστικὸν νὰ μουντζουρώνῃ τὴν πλάκα του, καὶ ἐπειδὴ κανεὶς δὲν τοῦ εἶχεν εἰπεῖ πῶς ἔπρεπε νὰ κάμῃ ταῖς ἰώταις, ἐτραβοῦσε κατὰ μεγάλας γραμμὰς ἐπάνω, κάτω, δεξιὰ, ἀριστερά, καὶ αὐτὸ μ' ἔκαμε νὰ μὴ προσέχω καμιὰ φοράν, διότι ἐφοβούμην μήπως τὸν ἐπιπλήξῃ ὁ διδάσκαλος τὸν καυμένον. Ἐν τούτοις ἀπεκρίθην ἀρκετὰ καλὰ ὅταν ὁ κ. Φίλιππος μὲ ἠρώτησεν εἰς ποῖον νο-

— Ἡ Γαλλία εἶναι εἰς τὴν Εὐρώπην, παιδί μου, ἐπανελάθεν ὁ κ. Φίλιππος, ἡ δὲ Εὐρώπη εἶναι μία ἀπὸ τὰς πέντε ἡπείρους τῆς γῆς καὶ, νὰ τὸ ἐνθυμῇται, ἡ πλέον μικρὰ ἀπὸ ὅλας. Νὰ ἰδοῦμεν, ποῖος θὰ μοῦ εἰπῇ τὰς ἄλλας τέσσαρας;

Ἐρριψα γρήγορα ἐν βλέμμα εἰς τὴν Γεωγραφίαν μου: — Ἡ Ἀσία, ἡ Ἀφρική, ἡ Ἀμερική, καὶ ἡ Ὠκεανία, ἀπεκρίθην θριαμβευτικῶς.

— Πολὺ καλὰ, εὖγε! πολὺ καλὰ! ἐφώνασε κτενθουσιασμένος ὁ κ. Φίλιππος:

Μ' ἐπεφόρτισε δὲ νὰ διδάξω τὰ πρῶτα γράμματα

« ΗΜΕΘΑ ΛΟΙΠΟΝ ΤΡΙΑ Η ΤΕΣΣΑΡΑ ΒΗΜΑΤΑ ΜΑΚΡΑΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΔΡΑΝ »

(Ἰδε σελ. 25)

μὸν εὐρίσκετο ἡ πόλις Λαγκρούνη καὶ εἰς ποῖον τόπον εὐρίσκετο τὸ χωρίον μας. Ἀλλὰ δὲν ἐστάθη ἕως ἐδῶ, καὶ ὅταν μὲ ἠρώτησεν εἰς ποῖον μέρος τοῦ κόσμου εὐρίσκεται ἡ Γαλλία, ἔμεινα μὲ ἀνοιχτὸν τὸ στόμα, χωρὶς νὰ εἰξεύρω τί νὰ εἰπῶ.

— Εἰς τὴν Ἀφρικήν, μοῦ ἐψιθύρισεν εἰς συμμαθητῆς μου.

— Εἰς τὴν Ἀφρικήν, εἶπα κ' ἐγώ.

— Ὅχι, Νικόλα παιδί μου, δὲν εἴμεθα εἰς τὴν Ἀφρικήν, καὶ ὁ Σάββας Πομπόνης, ποῦ ἐτόλμητε νὰ σοῦ ψιθυρίσῃ τέτοιαν ἀνοησίαν, ν' ἀντιγράψῃ γρήγορα δύο φορές τὸ ῥήμα « περιπαίζω » διὰ νὰ μάθῃ νὰ περιπαίξῃ ἕνα συμμαθητὴν του.

τοῦ ἀλφαδήτου εἰς τὸν Παυλάκην. Δύσκολη δουλειά! Ἰδρῶσα, ποῦ λέγει ὁ λόγος, ἕως ὅτου νὰ τὴν βγάλω πέρα, μοῦ ἐνθύμισεν δὲ μὲ συγχίνησιν εἰς τί κόπον εἶχα βάλει ἐγὼ πρὸ δύο ἐτῶν τὸν καλὸν μας διδάσκαλον. Μὲ ποῖαν ὑπομονήν, μὲ ποῖον γλυκὺν τρόπον μ' ἔκαμε νὰ ἐπαναλαμβάνω εἴκοσι φορές τὰ ἴδια γράμματα; Ἐβάλα ὅλα μου τὰ δυνατὰ διὰ νὰ μίθῃ ὁ Παυλάκης τὸ α β γ δ ε ζ, καὶ ὅταν ἐκτύπησαν αἱ τέσσαρες διὰ νὰ σχολάσωμεν, ἐγνώριζε ποῖον ἦτο τὸ α, ποῖον τὸ β καὶ ποῖον τὸ γ.

[Ἐπεται συνέχεια.]

ΣΟΦΙΑ ΔΗΜΟΥ

(Κατὰ τὸ γαλλικὸν τῆς ΔΑΔΙΑΝΑΣ ΠΙΑΤΣΗ)

ΤΑ ΜΗΤΡΙΚΑ ΔΑΚΡΥΑ

ΔΙΗΓΗΜΑ ΕΜΜΕΤΡΟΝ

Α

Ἡ πόλις μας μαρμαροστολισμένη
Ἐξύπνησε μιὰ μέρα σὰν παιδί,
Σὲ πάπλωμ' ἀπὸ σύννεφα κρυμμένη
Τὸν ἥλιο ἐφοδότανε νὰ δῇ,

Γιατὶ ἀργὰ κοιμήθηκε τὸ βράδυ.
Εἶχαν περάσει πλέον τὰ μεσάνυχτα
Καὶ ὅμως μέσ' ἔς τῆς νύκτας τὸ σκοτάδι
Τὰ παραθύρια ὅλα ἦσαν ὀρθάνοικτα.

Ἦταν παραμονὴ τοῦ Ἀι—Βασιλῆ,
Ἐκόβανε τὴν πῆτα ἔς τὰ σαλόνια
Καὶ ἠῦχοντο παντοῦ κι' ὅλα τὰ χεῖλη:
« Χρόνια πολλά, εὐτυχισμένα χρόνια ».

Παντοῦ φωναὶς καὶ γέλια ὅλη τὴν ὥρα,
Ἐτρέχαν τὰ παιδάκια ζωηρά
Νὰ πάρουν τῆς πρωτοχρονιάς τὰ δῶρα
Μὲ τόσο καρδιοκτύπι, μὲ χαρά.

Μονάχα ἔς ἕνα ἔρημο σπητάκι
Μιὰ μάνα πονεμένη δὲν κοιμώτανε,
Ἀρρώστησε τὸ μόνο της παιδάκι
Καὶ ἔς τὸ πλευρὸ του ἀγρυπνῆ ἑκαθότανε.

Τρεῖς νύκταις δὲν ἐσφάλισε τὸ μάτι,
Πότε γονατιστὴ ἔς τὴν Παναγία
Καὶ πότε ἔς τοῦ παιδιοῦ τῆς τὸ κρεβάτι
Μὲ κλάμματ' ἀγρυπνοῦσε ἡ Μαρία.

Β

Ὁ Νίκος τῆς δλόξανθο ἀγγελούδι,
Μέσ' ἔς τὴν ὀρφάνια ἀπὸ καιρὸ ριγμένο,
Ὀλόδροσο καὶ χαρωπὸ λουλούδι
Σ τὴ φτώχεια τῆς μητέρας του ἀνθισμένο,

Μεγάλωνε ἔς τὴν ἔρημην ἀγκαλιά τῆς
Μὲ τραγουδάκι πάντα παιδικό,
Κ' ἦταν ἡ μόνη πειὰ παρηγορία τῆς
Σ αὐτὸ τὸν ψεύτη κόσμῳ, τὸν κακό.

Σ τὴν ἀγκαλιά τῆς πάντα τὸ κρατοῦσε,
Τὸ κοιμίζει μὲ χάδια καὶ φιλιὰ,
Καὶ μὲ τραγούδι, ὅταν πειὰ ἔυπνοῦσε,
Τοῦ κτένιζε τὰ δλόξανθα μαλλιά.

Ἐδούλευε γιὰ κεῖνο νύκτα—μέρα,
Χωρὶς οὔτε στιγμή νὰ βαρεθῇ,
Τὴ στερήσει τοῦ δόλιου του πατέρα
Ὁ Νίκος τῆς ποτὲ μὴν αἰσθανθῇ.

Κι' ὅταν καινούριο πειὰ φορεματάκι
Τοῦ ἔρραβε κι' αὐτὴ τοῦ τὸ φοροῦσε,
Μὲ πόνο τὸν καμάρωνε λιγάκι
Καὶ ὕστερα τὴν κεφαλὴ γυρνοῦσε,

Κ' ἐκρύβουνταν μονάχη σὲ μιὰν ἄκρη
Μὴν τύχη καὶ ὁ Νίκος τῆς ἰδῇ
Τοῦ πόνου τῆς τὸ πικραμένο δάκρυ
Καὶ λυπηθῇ τ' ὀλόχαρο παιδί.

Γ

Μὰ μιὰν αὐγὴ ὁ Νίκος τῆς ξυπνάει
Μὲ χεῖλη κατακόκκινα, φωτιά,
Τὴ μάνα του γυρίζει καὶ κυττάει
Μὲ κουρασμένη, δλόθερμη ματιά.

Σ τὰ τόσῳ ξαναμμένα μάγουλά του
Ποῦ τυραννεῖ ὁ πυρετὸς σκληρὰ,
Κυλοῦνε ποταμοὶ τὰ δάκρυά του
Καὶ χύνονται ἔς τὰ χεῖλη τὰ ξηρά.

Ἀγρία ἀρρώστια—Φεῦγ' ἡ πρώτ' ἡμέρα,
Προβάλλ' ἡ πρώτη νύκτα φοδερή,
Καὶ ἔς τὸ πλευρὸ του ἡ ἄμοιρη μητέρα
Μὲ δάκρυα τάζει ἔς τὸ Χριστὸ κερί,

Χυμένο ἔς τὴν κλωστή τῇ μετρημένη
Σ τὸ μπόδι τοῦ παιδιοῦ τῆς—νὰ καὶ
Μπρὸς ἔς τὴν εἰκόν' αὐτὴ τὴν ἁγιασμένη,
Τοῦ Νίκου τῆς ἂν δώσῃ τὴ ζωή,

Γιατὶ μόνο ἔς τὴ χάρι του πιστεύει
Καὶ μόνο τὸν Χριστὸ παρακαλεῖ.
Μὰ ἡ ἀρρώστια ἀντὶ νὰ λιγοστεύῃ
Ὁ Νίκος ξυπνητὸς παραμιλεῖ.

Καὶ μέσ' ἔς αὐτὰ τὰ παραμιλητά του
Ὅπου κι' αὐτὸς δὲν ξέρεי τί ζητᾷ,
Τὰ χέρια του ἀπλόνει ἔς τὴν μαμά του
Καὶ πάντα δακρυομένη τὴν κυττᾷ.

Σ τὸ βλέμμα κεῖνο ἡ φτώχη καρδιά τῆς
Σπαράζει, ὅπως σπαράζει τὸ πουλί,
Καὶ σφίγγει τὸ παιδί ἔς τὴν ἀγκαλιά τῆς
Καὶ τὸ φιλεῖ καὶ πάλι τὸ φιλεῖ.

Ἦλθ' ὁ γιατρός· τὴν βλέπει καὶ δακρύζει
Χωρὶς οὔτε μιὰ λέξι νὰ τῆς πῇ.
Μὰ ἡ καρδιά ποῦ ἀγαπᾷ γνωρίζει
Τί λέγει τοῦ γιατροῦ ἡ σιωπή.

— Γιατρέ, σ' ὀρκίζω ἔς τὸ Θεό, τοῦ λέει,
Ἄν ἔχῃς σπλάγχνα ἀνθρώπινα καὶ σύ,
Λυπήσου τὸ παιδάκι μου ποῦ κλαίει
Καὶ πάρε τὴ ζωὴ μου τὴ μισή,

— Γιατὶ ἐκεῖνο εἶναι ἡ ζωὴ μου.
Γιὰ δὲς πῶς παραδέρνει, πῶς πονεῖ...
Πές μου, γιατρέ, θὰ γιάνῃς τὸ παιδί μου;
Καὶ ὁ γιατρός τῆς λέει: « Ὑπομονή! »

Σάν ἔφυγ' ὁ γιατρός σὲ ὦρα 'λίγη
Καὶ ἡ μητέρα μένη μοναχή,
Κρατεῖ σφικτὰ τὸ Νίκο μὴ τοῦ φύγη
Ἀπὸ τὰ στήθη ἢ ἀθῶα του ψυχῇ.

Δ

Περνοῦν ἡμέραις, μὰ ἡ κάθε 'μέρα,
Ποῦ γιὰ τοὺς ἄλλους φεύγει φτερῶτή
Γιὰ τὴ φτωχή, τὴ δύστυχη μητέρα
Ἀργὰ σὰν κουρασμένη περπατεῖ,

Γιατ' ἡ ἡμέρα φαίνεται σὰν χρόνος
Καὶ σὰν ἡμέρα φαίνεται ἡ στιγμή
Σ' αὐτοὺς ποὺ σφάζει ἀλύπητος ὁ πόνος,
Σ' αὐτοὺς ὅπου τοὺς πνίγουν στεναγμοί.

Μι' αὐγὴ ποὺ μόλις πιάνει νὰ χαράζει
Ὁ Νίκος τῆς γυρνᾷ τὴν κεφαλὴ,
— «Μαμά, μαμά!» βραχνόφωνα φωνάζει
Καὶ ξεψυχᾷ σὰν ἡμερο πουλί....

Μ' ἀπελπισιὰ τὰ χέρια τοῦ σταυρόνει·
Ἦλθ' ὁ παππᾶς, διαβάσει μίαν εὐχὴ·
Τὸ 'πῆρνε δύο-τρὲς καλοὶ γειτόνοι,
Τὸ θάψαν ὅπου θίβοντ' οἱ φτωχοί.

Ἀ! δύστυχη μητέρα! σ' ἔρμα μέρη,
Κάτω ἀπ' ὧνα δλόμαυρο σταυρὸ
Σοῦ ἔκρυσαν τὸ μόνο σου ἀστέρι,
Τὸ μόνο σου 'ς τὸν κόσμον θησαυρό.

Μάνα φτωχή! τί θέλεις τὴ ζωὴ σου;
Τί σ' ὠφελοῦν τὰ χρόνια τὰ πολλὰ
Ἀφοῦ τ' ἀγαπημένο τὸ παιδί σου
Σὰν πρῶτα χαρωπὸ δὲν σοῦ γελά;

Ε

Στὸ σπῆτ' τῆς παντοτεινὰ κλεισμένη,
Πότε φωνάζει μόνη σὰν τρελλή,
Καὶ πότε μέσ' 'ς τὴ θλίψι βυθισμένη
Δὲν τρώγει, δὲν κοιμάται, δὲν 'μιλεῖ.

Μιὰ 'μέρα ὁ Θεὸς τὴν ἐλυπήθη,
Τῆς στέλνει 'λίγο ὕπνο εὐσπλαχνικὸ
Κ' ἡ δύστυχη μητέρα ἀπεκοιμήθη
Σὲ ὄνειρο πανώρηο καὶ γλυκὸ.

Τῆς 'φάνηκε πὼς πάλι ἐπερπατοῦσε
Σ' τὸ κοιμητήρι μέσα μοναχή,
Κ' ἐνῶ τοῦ Νίκου τὸ σταυρὸ 'ζητοῦσε
Γιὰ ναῦρη μὲ μεγάλη προσοχή,

Ἀκούει ψιθυρισμὸ καὶ τραγουδάκια
Ἀπὸ γλυκεῖα, οὐράνια φωνή,
Καὶ ἔαφ' ὧς μύρια ὠραῖα περβολάκια
Τὸ κοιμητήρι ὅλο εἶχε γενῇ.

Καὶ γύρω-γύρω μυρουδιὰς πετοῦνε,
Ὡραῖαις ἀρμονίαις μυστικαῖς.

Κι' ὀλόφωταις γοργ' ἀκτινοβολοῦνε
'Ἀπ' τὰ οὐράνια ἀκτίναις θεϊκαῖς.

Μὰ 'ς ἓνα περβολάκι διακρίνει
Τὸ Νίκο ποὺ καθῶταν θλιβερά·
Φωνὴ σπαρακτικὴ εὐθὺς ἀφίνει
Ὁρμᾶ, τὸν ἀγκαλιάζει ὅλη χαρά,

Καὶ τὸν φιλεῖ, καὶ τὸν φιλεῖ καὶ κλαίει,
Τὸν σφίγγει ὅσῳ 'μπορεῖ 'ς τὴν ἀγκαλιά
Καὶ δὺὸ λογάκια ὠμορφα τοῦ λέει
Χαϊδεύοντας τὰ ὀλόχρυσά μαλλιά:

— Γιατί, γιατί νὰ φύγης ἀπὸ μένα;
Καὶ τώρα γιατί, φῶς μου, σιωπᾶς;
Κι' ὁ Νίκος μὲ τὰ μάτια δακρυσιμένα:
— Μητέρα μου, τῆς λέει, δὲν μ' ἀγαπᾶς!

— Ἐγὼ δὲν σ' ἀγαπᾶ; ἐγώ, παιδί μου,
Ποῦ χύνω τόσα δάκρυα πικρά,
Π' ὀλόκληρη χαρίζω τὴ ζωὴ μου
Ἄν 'ζοῦσες σὺ κ' ἤμουν ἐγὼ νεκρά;

— Μαμά μου, βλέπεις τόσα περβολάκια;
'Ὅσα μικρὰ πεθαίνουνε 'ς τὴ γῆ
'Ὁ Πλάστης μας τὰ κάνει ἀγγελάκια
Καὶ τὸ καθ' ἓνα ἐδῶ καλλιεργεῖ.

Ποτίζει τὰ λουλούδια, τὰ φυτεῖ,
Γλυκὰ σὰν ἀδελφάκια τ' ἀγαπᾶ,
Κάθε αὐγὴ τὰ πειὸ καλὰ μαζεύει
Καὶ 'ς τοῦ Θεοῦ τὰ πόδια τὰ σκορπᾶ.

Εἶχα κ' ἐγὼ μονάχα μιὰ ἀνεμῶνη
'Ὀλόχαρη, μὲ φύλλα δροσερά,
Τὴν ἐδὲλεπα κρυφὰ νὰ μεγαλόνῃ
Κ' ἤθελα νὰ τὴ φέρω μὲ χαρὰ

'Μπρὸς 'ς τοῦ Θεοῦ τὸ δοξασμένο θρόνο·
Ἦλθες ἐσὺ 'ς τὸν κηπὸ μου σιμά
Καὶ ἔκλαιγες καὶ ἔκλαιγες μὲ πόνον
Καί... ἔξερες τί μοῦ ἔκανες, μαμά;

'Ἐπάνω 'ς τὸ λουλουδί μου σταλάζει
'Ἐνα σου δάκρυ τέσῳ φλογερῷ
'Ὅπου εὐθὺς τὰ φύλλα του τινάζει
Καὶ γέρνει χλωμισμένο καὶ ἐρηρό.

Κι' αὔριο σὰν θὰ 'πάγω 'ς τὸ Θεό μου
Δίχως λουλουδί, τί θε νὰ γενῶ;
Μαμά, μὴν κλαίεις πειὰ τὸ θάνατό μου
'Εγώμαι πειὸ καλὰ 'ς τὸν οὐρανό.

ΣΤ

'Εξύπνησ' ἡ μητέρα τρομασμένη,
'Ὅσῳ 'μπορεῖ τὸ δάκρυ τῆς κρατεῖ.
Μὰ δάκρυ, ποῦ τὰ λούλουδα μαράνι,
Δὲν θὰ μαράνῃ, λέτε, καὶ αὕτη;

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΟΛΕΜΗΣ

Ο ΜΑΥΡΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΚΡΥΣΤΑΛΛΟΝ

[Συνέχεια καὶ τέλος ἴδε σελ. 13]

— «ὦχ! ἄχ! αἰ! αἰ! ἐξηκολούθησε νὰ φωνάζη
ὁ Τιέμ.— ἐδ τοῦ ὁποίου τὰ πόδια εἶχαν μισοπισιοθῇ
ἀπὸ τὸ κρύον· ὦχ! ὦ! αἰ! αἰ!
ὅμως κρῖμα εἶνε ἀφήσει ἐδῶ τόσα
διαμάντια.

— Ἐμπρός, κουράγιο, τῷ εἶ-
πεν εἰς ναύτης, θὰ σὲ βοηθήσω-
μεν καὶ ἡμεῖς. Νά, ἐκεῖ ἓνα με-
γάλο κομμάτι. Καὶ μὲ τὸ τακοῦνι
τοῦ ὑποδήματός του ἔσπασεν ἐν
κρύσταλλον τὸ ὁποῖον ἔδωκεν εἰς
τὸν Τιέμ.—δδ.

— «ὦχ! ὦχ! αἰ, αἰ, αἰ! εὐ-
χαριστῶ! εἶπεν αὗτος, καὶ ἐνῶ τὸ
στόμα του εὐχαριστοῦσε διὰ τὸ
λαμπρὸν ἐκεῖνο δῶρον, τὰ ἑμμά-
τιά του ἐδάκρυζαν ἀπὸ τοὺς πό-
νους τοὺς ὁποίους ὑπέφερεν ἀπὸ
τὸ κρύον.

Ἐβόησαν πάλιν εἰς τὴν λέμ-
βον· ὁ Τιέμ.—δδ ἐκάθησεν ὀπίσω
εἰς τὴν πρύμνην τῆς γιουγιού
κρατῶν ἐπάνω εἰς τὰ γόνατά του
τὸ τεμάχιον τοῦ κρυστάλλου.

Τὸ αἶσθημα ἐκεῖνο τοῦ γρύου τοῦ ὁποῖον τὸν ἔκαιεν,
ὡς ἔλεγεν ὁ Τιέμ.—δδ, ἐπῆ-
γεν ἀπὸ τοὺς πόδας του εἰς
τὰς χεῖράς του, μὲ πολλὴν
δυσκολίαν δὲ κατάρθωνε νὰ
κρατῇ τὸν πολυτίμον ἀδά-
μιντα, τριγύρω εἰς τὸ ὁποῖον
εἶχαν σκεδρῶσει τὰ δάκτυ-
λά του.

Ἄλλ' ἡ ἰδέα ὅτι ὁ
ἀποκτήσει πολλὰ, πολλὰ
πλοῦτη τοῦ ἔτιδε δύναμιν
νὰ ὑπφέρει.

Τὸ μούδιον αὐτοῦ ἀπὸ
τὰ δάκτυλα ἀνέβαιναν ἕως
εἰς τοὺς ἀγκῶνας καὶ ὁ
Τιέμ.—δδ ἡσθάνετο ἕως ἐπά-
νω εἰς τὸν ὀμὸν του δυα-
τὸν πόνον.

— Καίει αὐτό! καίει!
ἐφώναζεν ἀκόμη· ἀλλ' ἔξα-
κολουθεῖσε νὰ σφίγγῃ εἰς
τὸ στήθος του τὸ κρύσταλ-
λον τὸ ὁποῖον τὸν κατεπά-
γωνε.

— Φίλοι 'δικοί μου, κάτω 'κεῖ, κάτω (εἰς τὴν
Σινεγάλην, βέβαια) πολλὸ ἀπορήσουν σὰν μάθουν

Τιέμ.—δδ γέννηκε ἀφέντη, μεγάλο
ἀφέντη μὲ καπέλλο καὶ ὠμορφα
φορέματα· καὶ μητέρα τοῦ Τιέμ.—δδ
γείνη μεγάλη κυρία, μὲ ὠραῖα
φουστάνια καὶ διαμάντια, μεγὰλα
διαμάντια! Τώρα μὲ τοῦτο κάμει
καλὰ σκουλαρίκια γιὰ Γρηὰ Σα-
λάμπα καὶ βραχιόλι καὶ δακτυλί-
δια. Τί μεγάλο κομμάτι!

Τόσον πολλὸ εἶχε βυθισθῇ εἰς
τὸ λαμπρὸν τοῦ ὄνειρον, ἡ καλ-
λίτερα τόσον εἶχε μωδιᾶσει, ὥστε
δὲν ἐπονοῦσε πλέον, ἀλλὰ δὲν
ἐνιωθε οὔτε τὰ χεῖρά του, οὔτε τὰ
πόδια του, ὥστε ὅταν ἦλθεν ἡ
σειρά του νὰ σκαρφαλώσῃ εἰς τὸ
σχοινί διὰ ἀναβῇ εἰς τὸ κατὰ-
στρωμα τῆς Ἀστραπῆς δὲν τὸ
κατάρθωσε καὶ τὸν ἐτράδηξεν ἐ-
πάνω οἱ σύντροφοί του αὐτὸν καὶ
τὸ φορτίον του.

Διὰ μιᾶς μέρας εἰς τὸ πλοῖον ἔγενε γνωστὸν τὸ
παιγνίδι τὸ ὁποῖον ἔπαιζαν εἰς τὸν ταλαίπωρον μαύ-
ρον καὶ ὅλοι οἱ ναῦται ἐπῆ-
γαν καὶ συνεχάρησαν τὸν

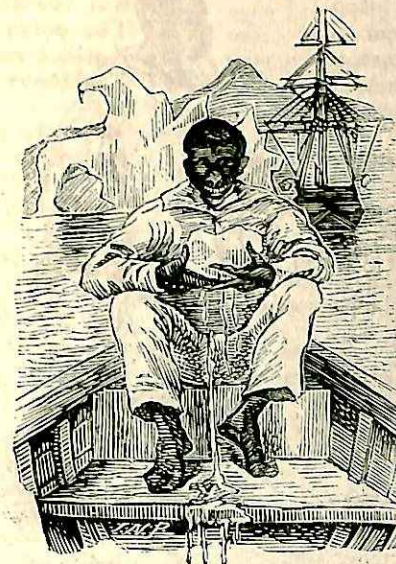
Τιέμ.—δδ διὰ τὴν ἀπόκτησιν
τοῦ πολυτίμου ἀδάμαντος.

Ὁ Τιέμ.—δδ ἐδέχετο μὲ
μειδιάμα εὐτυχίας τὰ συγ-
χαρητήρια τῶν ναυτῶν.

— Τιέμ.—δδ ὅχι κακός,
ἔλεγε, δώσει ὅλοι σας.

Ἐν πρᾶγμα μόνον τὸν
ἐστενοχωροῦσε καὶ τὸν ἔ-
καμνε γ' ἀπορῇ. Ὅσον καὶ
ἂν ἐσκούπιζε τὸ διαμάντι
τοῦ ἡ μὲ τὸν χιτῶνά του, ἡ
μὲ τὸ πανταλόνιόν του, ἐ-
κεῖνο ἔσταζε. Πῶς ἐγένετο
αὐτὸ τὸ πρᾶγμα;

Πῶς ἐγένετο αὐτὸ σείε
τὸ ἐννοεῖται. Ὁ πάγος ἔ-
λυονε εἰς τὰς χεῖράς του,
ἀλλ' ὁ δυστυχὴς μαῦρος δὲν
εἰμποροῦσε νὰ καταλάβῃ διὰ
τί ἀκατάπαυστα ἔσταζεν ὁ
ἀδάμας του.

Ο ΤΙΕΜ-ΒΟ ΕΚΑΘΗΣΕΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΡΥΜΝΗΝ

«ΝΑ ΜΗ ΤΟ ΚΥΤΤΑΞΗΣ ΠΡΙΝ ΓΕΡΑΣΗ ΕΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ»

— Πρέπει να το στεγνώσης, του είπεν εις ναύτης.
 «Η ιδέα του έφ'αυτή λαμπρά.
 — Ναι κάμω στεγνώση, επανέλαβε και αυτός.

Υπήγε λοιπόν με προθυμίαν και ηύρε τον μάγειρον, ο οποίος την στιγμήν εκείνην ήτοίμαζε το γεύμα του πλοιάρχου, και αφού του είπε τί έκαμε, τον παρεκάλεσε να τον αφήση να στεγνώση το διαμάντι του εις την φωτιάν του μαγειρείου.

Να στεγνώση, αυτό; είπε με πονηρίαν ο μάγειρος. Το παιγνίδι δεν είναι άσχημον! Στεγνώσέ το, μαυρέ μου, το διαμάντι σου.

— Ευχαριστώ.

— Α! στάσου, στάσου, να μιὰ κατσαρόλα· βάλ' το μέσα, θα στεγνώση πειό γρήγορα.

Ο Τιμ-βό ηύχαρίστησε με ευγνωμοσύνην τον μάγειρον και αφού έπ'ηρε την χύτραν έθαλε με προσοχήν μέσα εις αυτήν το τεμάχιον του κρυστάλλου.

— Μην τσικνίση; ήρώτησε.

— Μή σε μέλη, είπεν ο μάγειρος γελών.

— Πρέπει βάλλω καπάκι;

— Δεν βλέπεις το καπάκι, βάλε το.

Ο Τιμ-βό έθαλε το σκέπασμα επάνω εις την χύτραν, έθαλεν αυτήν επάνω εις την φωτιάν και έπερίμενε μερικά λεπτά.

« Η ΧΥΤΡΑ ΕΙΧΕ ΜΟΝΟΝ ΚΑΘΑΡΟΝ ΝΕΡΟΝ »

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ο Πάνος γράφει επιστολήν προς την εξαδέλφην του και μεταξύ άλλων θέλει να της γράψη ότι ήτο και αυτός εις τον παιδικόν χορόν των άνακτόρων.

Αϊφνης έρωτά:

— Μαμά, πώς είνε καλλίτερα να λέμε· παρευρίσκομαι έ'ν, ή παρευρίσκομαι εις;

«Η δέ μικρότερα του αδελφή Έλεντίσα, ή όποια είνε πολύ εύφυη και άστέια, προλαμβάνει και του άπαντά:

— «Αν εκείνος που παρευρίσκεται είνε παιδι, πρέπει να λέγη παρευρίσκομαι έ'ν, και αν είνε άνδρας πρέπει να λέγη παρευρίσκομαι εις».

Έστάλη υπό της Τσάτσας Γελαστής.

Εις την οικίαν της μικράς Άσπασίας έχουν έν μικρόν πολύ εύμορφον γατάκι, το όποιον άγαπά ή μικρά Άσπασία.

Άλλ' έπειδή έχει πολλούς ψύλλους, ή μικρά Άσπασία λέγει προχθές εις τη μαμά της: Μαμά δεν κάνει να βρά-

— Στεγνó τώρα; ήρώτησε.

— Όχι ακόμη, είπεν ο μάγειρος· όλίγη ύπομονή· να μή το κυττάξης πριν περάση έν τέταρτον, γιατί θα χαλάση!

— Υπομονή 'λίγη! είπε μέσα του και ο Τιμ-βό, φοβηθείς μήπως πραγματικώς καταστραφή ο θησαυρός του.

Όταν έπέρασε το τέταρτον:

— Τώρα κυττάξω; είπε. Έσώκωσε το σκέπασμα·

ω φρίκη! ή χύτρα δεν είχε πλέον μέσα τον λαμπρόν άδάμαντα με τον όποιον είχε σκεφθή να κάμη τόσα πράγματα, αλλά μόνον καθαρόν νερόν.

Από τον καιρόν εκείνον ο Τιμ-βό είνε εις άπορίαν και δεν είμπορεί να του χωρέση εις τον νουν του πώς ή πέτρα εκείνη, που ήτο τόσον μεγάλη και τόσον σκληρά έγεινε νερόν.

Αν θέλετε, πιστεύσατε εις όσα είπα· αλλά σ'ας βε-

βαιώ ότι την ιστορίαν αυτήν δεν την έβγαλα από τον νουν μου. Ο Τιμ-βό δεν είνε φαντασιώδες πρόσωπον, ή δέ σκηνή αυτή συνέβη έδω και κάμποσα έτη εις έν πολειμικόν πλοϊον εις το όποιον ο γράφας το διήγημα τουτο ήτο δόκιμος.

(Κατά το γαλλικόν)

ΣΟΦΙΑ ΔΗΜΟΥ

σώμε ζεματιστό νερό και να βουτίξωμεν μέσα το γατάκι να ψοφίσουν οι ψύλλοι;

Έστάλη υπό Γεωργ. Κ. Μελαχροινού.

Μεταξύ δύο ψευδολόγων.

— Βλέπεις μιὰ μύγα που περπατάει 'κει 'πάνω στην κορυφή του καμπαναριού; έρωτά ο εις τον άλλον.

— Όχι, άπαντά ούτος, έγω δεν την βλέπω, άκούω όμως το περιπάτημά της.

Έστάλη υπό της Γραίας Δρυός.

Κατά το μάθημα της αριθμητικής ο διδάσκαλος έρωτά τον Γιαννάκη:

— Πρόσεξε, Γιαννάκη, 'ς αυτό που θά σ' έρωτήσω! Έχω 5 καρύδια στην μίαν μου τσέπη και 7 εις την άλλην, πόσα έχω όλα όλα;

Και ο Γιαννάκης με μεγάλην περιέργειαν.

— Γρά να τ'α ιδώ!

Έστάλη υπό Ιωάννας Κ. Βασιλειάδου.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ»

Το υπό τον τίτλον ΕΙΣ ΤΗΝ ΘΑΛΑΣΣΑΝ! βιβλίον το όποιον σοι έστάλη, αγαπητέ Λεανδρε, είνε ο τόμος της δευτέρας έκταξης της ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ» του 1883, έστάλη δε προς όλους όσους ήσαν συνδρομητά της ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ κατά το 1883. Τα ΤΡΙΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ της ΣΟΦΙΑΣ ΔΗΜΟΥ δεν έξεδόθησαν εισέτι· θα έκδοθουν μετ' όλίγον. Επίσης μετ' όλίγον θα έκδοθουν μαζί και τα τρία φυλλάδια της ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ του 'Ιανουαρίου, Φεβρουαρίου και Μαρτίου ένεστώτος έτους. Όλίγην ύπομονήν, φίλε μου· δεν είνε δυνατόν να λησμονηθής· θα σοι σταλούν όλα άμα έκδοθουν, καθώς σοι έστάλη και το «εις την Θάλασσαν!» Τ' άκούτε και οι άλλοι, όσοι άνυπομόνως με έρωτάτε τα ίδια με τον Λεανδρό; Δι' όλους σας το λέγω.

Όσο περισσότερα μου γράφετε, προσφιλές Μη με λησμονεί!· τόσων περισσότερον με εύχαριστείς, ώστε δεν πρέπει να φοβήσαι μή με ένοχλούν αι έκτεταμένα επιστολάι σου. Φίλησέ μου την Μικράν Δούκισσαν, σε παρακαλώ, και είπέ της ότι Έλικωνιάς Παρθένος είνε ή εξαδέλφη της.

Καλώς ώρισες, φίλε Πυγμαλίων· αλλά το όνομά σου πού το έλησμώνησες; δεν είξεύρεις ότι πρέπει να το γράφης πάντοτε κοντά εις το ψευδώνυμόν σου; Άν άλλος φίλος μου θελήση να όνομασθή και αυτός Πυγμαλίων, πώς θα 'ξεύρω έγω να του είπω ότι άνήκει εις άλλον το ψευδώνυμον αυτό;

Ο Μικρός Κυνηγός δεν είξεύρει ότι το Έλληνικόν γραμματόσημον των 30 λεπτών κατηργήθη πρό πολλού; διατί λοιπόν μου έστειλε 6 τοιαύτα γραμματόσημα δια το Ταμείον υπέρ των άπόρων; Αυτά είνε άχρηστα, μικρά μου φίλε· και τα έχω εις την διάθεσιν σου όταν τα ζητήσης· φρόντισε να τα άντικαταστήσης δι' άλλων χρησίμων, εάν θέλεις να συνεισφέρης και συ υπέρ των άπόρων μαθητών.

Εάν το Μαύρον Κύμα είνε αδελφόν του Κύματος θέλεις να μάθης, Έρδνυμίων; είνε κάτι περισσότερον από αδελφόν, είνε αυτό το ίδιο Κύμα, το όποιον δεν 'ξεύρω κ' έγω πώς έγεινεν έτσι μαύρον αυτήν την φορά! Δεν πιστεύω να έμαύρισε από τον ήλιον· αυτός άπ' έναντίας το φωτίζει και το κάμνει να σπινθηρίξη από λάμψιν φαίνεται λοιπόν πως κάποιο σύννεφο θα 'πέρασε και τώρ'ωφεν από τον ήλιον. Τα σύννεφα όμως διαλύονται άργά ή γρήγορα και μαζί μ' αυτά θα διαλυθή έλπίς και ή μαυρίλα του Κύματος, αφού ο ήλιος μένει πάντα φωτεινός...

Είδες, λοιπόν πόσον είχες άδικον, προσφιλεστάτη μου, πρώην Λάινα; Τί άλλο έχεις τώρα; Είπέ μου το· όλα να μου τα είπης...

Και πώς δεν μου το έγραφες τόσον καιρόν, αγαπητέ Άτρώμυτε Κυναίγειρε, ότι άσθενεί ο φίλος μας Βιομήχανος Έλλην; είπέ του ότι πολύ έλυπήθην και εύχομαι να ίατρευθή γρήγορα πλέον· έκτελει προθύμως τας διαταγάς του ίατρού; αυτό πρό πάντων του συνιστώ, αν θέλη γρήγορα να το περάση ο πονόμματος. Να πηγαίνης και ήμεραν να τον βλέπης και να μου γράφης, σε παρακαλώ. — Το νέον περιοδικόν δεν σ'ας έστάλη εκ του Γραφείου μου· δεν είδατε ότι άλλος είνε πού το έκδίδει;

Καλά έκαμες και έλαβες ψευδώνυμον, φίλε Σιλαφέτη· εις τους έχοντας ψευδώνυμον άπαντώ με περισσότεραν έλευθερίαν, όταν μου γράφουν· μόνον πού δεν έκαμες καλήν έκλογήν ψευδωνύμου.

Δεν σημαίνει αν δεν είσαι άπ' εύθείας εις το Γραφείον μου έγγεγραμμένος συνδρομητής, μικρά μου Δομένικε Ίθακήσιε. Και οι δια των άνταποκριτών μου λαμβάνοντες το φύλλον είνε επίσης φίλοι μου και είμπορούν να μου γράφουν και να μου στέλλουν και αυτοί Πνευματικάς Άσκήσεις και Λύσεις και Παιδικόν Πνεύμα τα όποια έγω με χαράν μου θα δημοσιεύω αν είνε καλά και μου άρέσουν.

Γράφε μου, Μιχαήλ Στρογκώφ, γράφε μου συχνά σύ, και έγω δεν σε λησμονώ.

Και σύ, μικρούλα μου Μαρία Βαλιέρη, γράφε μου συχνά. Το Παιδικόν πνεύμα πού μου έστειλεις μου ήρεσε και θα το δημοσιεύσω όταν έλθω ή σειρά του.

Ό,τι μου στέλλης δια τας Πνευματικάς Άσκήσεις, εύοσμον Τσαρτσάμινι μου, πρέπει να το άφίνης εις την κρίσιν μου, και έγω αν είνε ώραϊον θα το δημοσιεύω· δεν πρέπει όμως και να άπελπίζεσαι.

Ο δεύτερος τόμος της Βιβλιοθήκης του 1883 έστάλη εις Άλεξάνδρειαν, φιλάτη Ίερά Ίδεις της Αίγυπτου· τί λέγεις τώρα, να θυμώσω; να γελάσω; άλλ' όχι· έγω δεν θυμώνω τόσων εύκολα, δεν όμοιάω τους πασάδες έγώ.

Άκουσε σύ, Ποιητά Άλεποδ, τι σου ψάλλει ή Άμαρυλλίς· τα δάκρυά σου, λέγει, δεν ήσαν διότι απέθανε το καναρίνι σου, αλλά διότι δεν επρόφθασες να το φάγης ζωντανό, περί δε του θανάτου του γάτου σου έχει πολλές ύποφιας, ύποθέτει ότι τον έθαψες εις την κοιτιά σου δηλαδή.

Βεβαιότατα ότι ενδιαφέρομαι δια την πρόδοον των συνδρομητών μου, μικρά μου φίλη Άγγελική Λεοναρδίδου, και εύχαριστούμαι πολύ όταν τας άκούω· σε συγχάιρω διότι ήρχισες να γράφης στο χαρτί· στέλλε μου τώρα συχνά επιστολάς να βλέπω πόσον προοδεύεις.

Και διατί να μη δεχθώ το ψευδώνυμόν σου, αγαπητέ Τηλέμαχε; είναι τόσων ώραϊον και τόσων ήρωϊκόν! φίλησέ μου τον Άλέξανδρον και είπέ του ελληνικάς Πνευματικάς άσκήσεις να μου στέλλη προς δημοσίευσιν, διότι γαλλικάς δεν δέχομαι από τους συνδρομητάς μου.

Και άλλοι πολλοί τα αυτά μου γράφουν με σέ, προσφιλή μου Τσίρε τοΰ Πελάργου, ότι παρά πολύ τους ήρεσαν ο «Μύθος του Φαέθοντος» και ή «Περήγησις του Άσπροπόδη» δι' αυτό και έγω τα έδημοσίευσα, διότι είξευρα ότι θα άρέσουν εις όλους. — Φαίνεται ότι δεν ήμην εις το Γραφείον μου όταν ήλθε ο πατέρας σου· είπέ του τα σεβάσματά μου, σε παρακαλώ.

Και πού την έχεις φυλαγμένην τη μύτη σου, Χρυσοστεφάγε Άπολλο, πού από την πολλή μελέτη δεν σοϋ έμενε καιρός να την βλέπης;

Ίδου λέγω εις τον Σιφίαν ότι τον γνωρίζεις, χαριστάτη μου Μικρούλα Τίποτε, πού καθώς είσαι τίποτε εύρίσκεισαι παντού, αν και το τίποτε δεν υπάρχει πουθενά. Είπέ τους χαιρετισμούς μου εις τον Μουσώτιδα.

Είσαι πολύ άξιαγάπητος και πολύ άξιεπαινος, φίλη μου Βατοκελαδούσα Περιστέρα· από πότε όμως ήρχισαν να κελαδοϋν τα περιστέρια; Γράφε μου συχνά και θα μάθης να μη κάμνης άνορθογραφίας.

Ό την χαριτωμένην μικράν Δήμητραν, πού άμα είδε το όνομά της πρώτην φοράν τυπωμένον εις την «Διάπλασιν» από την χαράν της έπ'ηρε το φυλλάδιον και το έσφιγγεν εις την άγκυλήν της. Αφού σου άρέσει τόσον πολύ να βλέπης το όνομά σου τυπωμένον, σοϋ εύχομαι να το ίδης και εις ιδικά σου έργα. Αϊ, τί λέγεις, μικρά μου Δήμητρα; Φίλησέ μου και την Άνναν, Άλεξάνδραν και τον μικρόν Πέτρον.

Έρωτήσεις, άσπασμοί, προσήσεις: Η Άαπτος άσπάζεται την Ποικιλανθίδα ή όποια πολύ ταχέως λησμονεί τας φίλας της, λέγει. — ο Μέλας Άετός άσπάζεται τον Άετόν τ'ον Λευκόν Λίθων και τον Άετιδέα τ'ον Μελαύον Λίθων και ζητεί το όνομα του Σιφία και της Πληγωμένης Τρουγός. — Η Φιλέρμος Τρουγών άσπάζεται την Ροδόχρουν Μηλέαν, την Ανατέλλουσαν Σελήνην, την Έλαφράν Άκατον και πολλούς άλλας. — Η Ιωάννα Καγκάδη άσπάζεται την μικράν Δούκισσαν, την Έλικωνιάδα Παρθένον και ζητεί να μάθης εις

ποῖον μέρος τοῦ Πειριαιῶς εὐρίσκεται ἡ οἰκία των. — Ἡ Ἐλαφρὰ Ἀκατος προσφέρει τοὺς ἀσπασμούς της εἰς τὴν Πληγωμένην Τρυγόναν, ἐπίσης ἡ Πρωτόπτερος Μελίσσα ἀσπάζεται τὴν Τσάτσα Γελυστήν καὶ τὴν παρακαλεῖ νὰ τῆς εἴπῃ τὸ ὄνομά της ἂν θέλῃ, εἶνε δὲ πρόθυμη νὰ τῆς εἴπῃ τὸ ἰδικόν της. — Ἡ Ποιμενικὴ Φλογέρα ἀσπάζεται τὸν Ἀρμόδιον καὶ Ἀριστογείτονα καθὼς καὶ τὴν Βοσκοπούλαν, τὴν Μυσοσιτίδα καὶ Ἀμαρυλλίδα,

ἐπιθυμεῖ δὲ νὰ μάθῃ τὸ ὄνομα τῆς Πληγωμένης Τρυγόνος καὶ τοῦ Μαρθωνομάχου. Ἡ Χρυσόκερατος Ἐλαφος ἐπιθυμεῖ νὰ μάθῃ τί γίνεται ἡ Μικρὰ Ἐλαφος καὶ ὁ Κυδαθηναεύς, οὗς ἀσπάζεται μετὰ τῆς Στυμφαλίδος Ὀρνιθός καὶ τῆς Ἑργατικῆς Μελίσσης καὶ τῆς Παρσελήνου. — Ἡ Ἀνατέλλουσα Σελήνη ἐπιθυμεῖ νὰ μάθῃ τὸ ὄνομα τῆς Μικρούλας Τραλαλὰ καὶ τοῦ Μεγάλου Ναπολέοντος Βοναπάρτου.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

13. Ἑλληνοσύμφωνον. "Ο·ι·—ε·—ε·—ά·ε·αι—ε·—ε·—ε·—οὐ·ε·—α·—ω·η·.

Ἐστάλη ἀπὸ τοῦ Τζαντζαμίνι.

14. Συλλαβόγραφος. Τὸ πρῶτόν μου εἶνε πόλις τῆς Ῥωσσίας, τὸ δευτέρον μου ἀκρωτήριον τῆς Ἑλλάδος, τὸ σύνολόν μου ζῶον.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Θύματος τοῦ Ἀραβῆ.

15. Συλλαβόγραφος. Τὸ πρῶτόν μου εἶνε γράμμα, τὸ δευτέρον μου σαρκοφάγον ζῶον, τὸ σύνολόν μου ἐρωτηματικὴ ἀντωνυμία.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Λουκίας δι' Ἀμερμούρ.

16. Συλλαβόγραφος. Ἡ ἀρχὴ μου εἶνε ἐπίθετον μονοσύλλαβον, τὸ τέλος μου καταποντίζει τὰ πλοῖα, τὸ σύνολόν μου ἔδωκε τὸν θάνατον εἰς τὸν ἥρωα Ἀθανάσιον Διάκον.

Ἐστάλη ὑπὸ Δ. Εὐσταθιάδου.

17. Συλλαβόγραφος. Τὸ πρῶτόν μου εἶνε γράμμα, ἐπίσης καὶ τὸ δευτέρον μου, τὸ τρίτον μου εἶνε ἡ γῆ τὸ τέταρτόν μου εἶνε γενικὴ ἄρθρου τινός, τὸ δὲ σύνολόν μου διδάσκει εἰς τὸ Πανεπιστήμιον.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Δωδεκάθλου Ἡρακλείου.

18. Συλλαβόγραφος. Αἱ τρεῖς πρῶται μου συλλαβαὶ ἀποτελοῦν μέρος τοῦ σώματός σου, ἡ τετάρτη εἶνε γράμμα, ἐπίσης καὶ ἡ πέμπτη, τὸ σύνολόν μου εἶνε νῆσος.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Μιχαὴλ Στρογκύφ.

19. Λεξιγραφος. Μὲ κεφαλὴν εἶμαι ἀπαρτίτητον εἰς τὰ ζῷα, ἄνευ κεφαλῆς εἶμαι ἀπαρτίτητον εἰς τὰ πλοῖα.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Τσάπλιακου.

20. Λεξιγραφος.

Τῆς Εὐρώπης κ' ἐγὼ εἶμαι ποταμὸς ἀπ' τοὺς μεγάλους
Ἐν μου γράμμ' ἂν ἀφαιρέσης
Καὶ τὸν τόνον μεταθέσης

Ὅα μὲ εὗρης εἰς τὰ πλοῖα ὅμοιον μὲ τοὺς πασσάλους.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ἱερολοχίτου.

21. Λεξιγραφος. Μὲ κεφαλὴν εἶμαι μέρος τοῦ δένδρου, ἄνευ κεφαλῆς καὶ παραξυτονούμενον εἶμαι σταθμὸς τῶν πλοίων.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Μέλανος Ἀετοῦ.

22. Ἀνιγμα. Τὸ σύνολόν μου ἀποτελεῖται ἐξ ἐννέα γραμμάτων καὶ σημαίνει σπουδαῖον ἐλάττωμα.

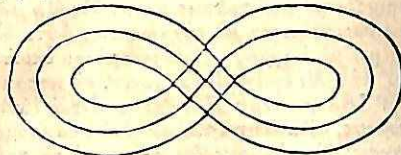
Τὸ 4-2-6-8-9 εἶνε ὄνομα σεβαστόν. Τὸ 1-5-4-3-9 εἶνε πόλις τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος. Τὸ 3-5 εἶνε ἄνθη εὐώδη. Τὸ 2-4-9 εἶνε χρονικὸν ἐπίρρημα. Τὸ 7-6-2-3-5 δεῖται σεβασμοῦ. Τὸ 3-4-5-1-2-8-9 εἶνε ὄρη τῆς Ἀσίας. Τὸ 1-3-4-5 εἶνε τεκτονικὸν ἐργαλεῖον. Τὸ 2-4-5-1-3-9 εἶνε ὄνομα ἀνυχτοῦς βασιλίσσης. Τὸ 9-8-4-5 εἶνε ζωοφόρον ὕγρον. Τὸ 7-9-1-5 εἶνε ἡ πρώτη τροφή τοῦ ἀνθρώπου.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Κύματος.

23. Πρόδλημα. Ποῖος εἶνε ὁ ἀριθμὸς τοῦ ὁποῖου τὸ 1/4 καὶ τὸ 1/8 ἀποτελοῦσι τὸν ἀριθμὸν 33;

Ἐστάλη ὑπὸ Ἰωάννα Κ. Βασιλιάδου.

24. Παίγνιον. Σχημάτισον τὸ κατωτέρω σχῆμα διὰ μονοκονδυλίας, χωρὶς νὰ διέλθῃ ἡ γραφίς διὰ γραμμῆς χαρχθείσης ἤδη.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Κορυδαλλοῦ.

25. Ἑρώτησις. Ποῖα εἶνε τὰ ἀντίθετα τῶν ἑξῆς λέξεων:
1. Μεγάλος. — 2. Τρελλός. — 3. Μαλακός. — 4. Καρέκλα. — 5. Ὀρχίς. — 6. Ἠλίθιος. — 7. Ποτήριον. — 8. Τράπεζα. — 9. Ὀφθαλμός.

Ἐστάλη ὑπὸ τῆς Μικρούλας Τραλαλὰ.

26. Λογοπαίγνιον. Ποῖα πύλαι δὲν εἶνε ψυχραὶ;
Ἐστάλη ὑπὸ τῆς Χιόνης τοῦ Ὑμηττοῦ.

27. Λογοπαίγνιον. Διατί ὁμοιάζει ἡ μοναχὴ μὲ τὸν ἀρτοποιόν;

Ἐστάλη ὑπὸ τῆς Ἀρσαναίδος.

28. Ἀπροσδόκητον. Ὅταν εἰσερχώμεθα εἰς ἓν σκοτεινὸν δωμάτιον μὲ φῶς εἰς τὰς χεῖρας, τί βλέπομεν;

Ἐστάλη ὑπὸ τῆς Τσάτσας Γελασῆς.

29. Γρῦφος. Μυῖα μέλι τρώγει, νοῦ τε πίνειν.

Ἐστάλη ὑπὸ Ζ. Δ. Γ.

30. Γρῦφος. Ὁ Δ, λόγος, ὦτων, χρή, σύ, μόνα, μελῶν, Κέας, χόλου, μένος, ἴσα, χρηστά.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ἀρμονίου.

Διὰ τοὺς μανθάνοντας τὴν γαλλικὴν.

31. Charade.

Adjectif possessif, voilà pour mon premier.
Mon second est un arbre, ainsi que mon entier.

32. Question drôlatique.

Quelle est l'île qui pourrait bien trouver sa place sur la tête d'un coq?

ΛΥΣΕΙΣ

1. Οἱ δίδοντες συμβουλὰς ἄνευ παραδειγμαμάτων ὁμοιάζουν πρὸς τοὺς πασσάλους ἐκείνους τῆς ἐσοχῆς, οἵτινες δεικνύουσι τὸν δρόμον χωρὶς νὰ τὸν διατρέξωσι. — 2. Πυρκαῖς (Πυρά, μῦς). — 3. Ὑδραῖος (Ὑδρα, Ἴος). — 4. Πηγεῖος (Π, Ν, ὅς). — 5. Γυνή (Γῆ, Ν). — 6. Ἀλέκτωρ (Ἀλλ', Ἐκτωρ). — 7. Βίαις, ἴα. — 8. Νόει καὶ πρᾶττε (Ναός, ὄρος, ἔμφρων, ἱστύμενος, κακός, ἄφρων, ἀνίκανος, πολὺ, ῥωμαλέος, ἀλήθεια). — 9. Ποταμός. — 10. Τὸ αὐγόν. — 11. Μίλων (μῆλον) ὁ Κροτωνιάτης. — 12. Ὁ ἀριθμὸς ἐξ (Ἀξί).

*, Τὰ ὀνόματα τῶν λυτῶν θὰ δημοσιευθῶσιν εἰς τὸ προσεχὲς τεῦχος.

Στίχοι: ΙΩΑΝΝΟΥ ΠΟΛΕΜΗ

Μουσική: ΑΛ. ΚΑΤΑΚΟΥΖΗΝΟΥ

Μ' ἄ-νοι-ξιά-τι-κα λου-λού-δια, μυρω-μέ-να, ὀροσε-ρά, μέ παι-

γνί-δια, μέ τρα-γού-δια, μέ φω-ναὶς καὶ μέ χα-ρά, τὸν λευ-κό-μαλλο ἤχει-

μῶ-να ἄς τὸν διώ-ξω-με καὶ πά-λι, κι' ὁ κα-θεὶς μας ἄς τοῦ ψά-λῃ: στὸ κα-

λό, στὸ κα-λό, στὸ κα-λό, γέ-ρο-Χει-μῶ-να, στὸ κα-λό, στὸ κα-λό!

1	2	3	4
Μ' ἀνοιξιάτικα λουλούδια μυρωμένα, ὀροσερά, μέ παιγνίδια, μέ τραγούδια καὶ μᾶς φέρνουν ζωηρὰ τὸν λευκόμαλλο χειμῶνα ἄς τὸν διώξωμε καὶ πάλι κι' ὁ καθεὶς μας ἄς τοῦ ψάλῃ: 'Στὸ καλὸ, γέρο-Χειμῶνα, 'Στὸ καλὸ!	Τοῦ Μαρτίου τὰ χελιδόνια μέ τὰ μαυρὰ των φτερά ἤλθαν κ' ἐδίωξαν τὰ χιόνια καὶ μᾶς φέρνουν ζωηρὰ τόσσα γιοῦλια, τόσσα ῥόδα, καὶ τῆς αὔρας ἡ πνοὴ ἁναφέρει τὴ ζωὴ. 'Στὸ καλὸ, γέρο-Χειμῶνα, 'Στὸ καλὸ!	Οἱ ἄγροὶ ὅλοι φοροῦνε καταπράσινη στολὴ καὶ στοὺς κήπους ποὺ ἀνθοῦνε κελαδεῖ κάθε πουλί, ὅλ' ἡ φύσις λουλουδίσει καὶ φωνάζουν τὰ παιδιὰ μέ χαρούμενη καρδιά: 'Στὸ καλὸ, γέρο-Χειμῶνα, 'Στὸ καλὸ!	Κι' ὅταν θὰ γυρίσης πάλι, ἂν καὶ γέρος, θὰ χαρῆς, γιατὶ ἴσως πεῖθὲς μεγάλην, τὴν Ἑλλάδα μας θὰ ἔρῃς. Τώρα ὅμως, κύρ-Χειμῶνα, σῦρε, σῦρε 'ς τὴ δουλειά σου, γιατὶ πέρασ' ἡ σειρά σου. 'Στὸ καλὸ, γέρο-Χειμῶνα, 'Στὸ καλὸ!

ΤΙ ΕΙΜΑΙ;

Τί είμαι; Δεν είνε διόλου δύσκολον νά τὸ εἰπῇς. Εἶμαι λαγὸς καὶ μάλιστα ἓνας εὐμορφος λαγός.

Ὁμοιάζω πολὺ μὲ τὸν ἐξάδελφόν μου τὸ κουνέλι, ἀλλ' ἐγὼ ἔχω πειρὸ μεγαλείτερα, πειρὸ ὠραῖα αὐτιά.

Ἄς εἶμαι καὶ μικρὸς ἀκόμα, ἔχω μουστάκια· ἔχω καὶ μάτια μεγάλα πού καὶ ὅταν κοιμοῦμαι τὰ ἔχω ἀνοικτά· δηλαδή εἶμαι ἀνοικτοματάς.

Τὰ ὀπίσθιά μου πόδια εἶνε πολὺ μεγαλύτερα ἀπὸ τὰ ἐμπροσθινά, δι' αὐτὸ ἀντὶ νά πηδῶ ἄλλο ἄλλο, ὅπως τὸ κουνέλι, τρέχω μὲ μεγάλα πηδήματα.

Ποτὲ δὲν εἰμπορεῖ νά μὲ φθάσῃ ἓνας σκύλος, τόσο γρήγορα τρέχω. Ἀλλὰ δυστυχῶς, εἶμαι ξεχασμένος, πολὺ ξεχασμένος καὶ δὲν ἔχω περισσότερον μυαλὸ ἀπὸ μερικὰ παιδιὰ.

Λησμονῶ λοιπὸν ἐξαφνα ὅτι μὲ κυνηγοῦν, στέκομαι ἐμπρὸς σὲ καμμιὰ φουντωμένη ῥίγανη ἢ σὲ κανένα θυμάρη, κ' ἔτσι μὲ προφθάνει ὁ σκύλος καὶ μὲ πιάνει.

Μιά φορὰ μάλιστα — πρέπει νά σᾶς τὸ πῶ — τόσο ἄργησα εἰς τὸν δρόμον ὥστε μ' ἐπρόφθασε καὶ ἡ χελῶνα.

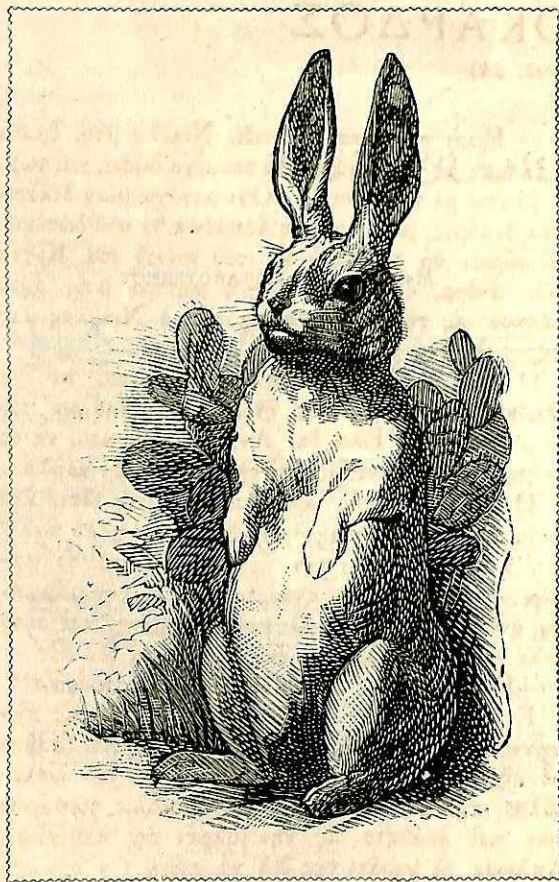
Ἀλλὰ μὴ νομίζετε ἀπ' αὐτὰ ὅτι δὲν εἶνε εὐχάριστη ἡ ζωὴ τῶν λαγῶν. Τὴν νύκτα ὅταν φέγγῃ τὸ φεγγάρι, διασκεδάζομεν μιά χαρὰ μέσα εἰς τὰ χαμόκλαδα. Παίζομεν κάθε εἶδους παιγνίδια.

Θὰ εἴμεθα ὅμως πολὺ περισσότερον εὐχαριστημένοι, ἂν δὲν ἦσαν καὶ κυνηγοὶ εἰς τὸν κόσμον· καὶ ὅσον πονηροὶ καὶ ἂν εἴμεθα, ὅσους γύρους καὶ ἂν κάνωμεν διὰ νά

ἐπιστρέψωμεν εἰς τὴν φωλεάν μας, μπούμ! μία τουφεκιά μᾶς ξαπλώνει χάμου νεκρούς.

Λέγουν ὅτι εἴμεθα δειλοί· δὲν λέγω τὸ ἐναντίον, ἀλλ' ἀφοῦ ὁ σκύλος ἔχει δυνατὰ δόντια καὶ ὁ κυνηγὸς τουφέκι, κ' ἡμεῖς ἔχομεν μόνον γρήγορα πόδια, καὶ δὲν ἔχομεν οὔτε δυνατὰ δόντια οὔτε γεμάτο τουφέκι, πρέπει νά περιμένωμεν νά μᾶς φθάσουν;

Τότε θὰ μᾶς ἔλεγαν παλληκάρια, ἀλλὰ καὶ κουτούς.

23 ΜΑΡΤΙΟΥ

Σὲ κάθε τῆς Πατρίδος μας μεριά
Ἡ γαλανὴ σημαία κυματίζει,
Στὴ θάλασσα καὶ 'ς ὅλη τὴ στεριά
Ἡ θεία τῶν προγόνων Ἀλευθερία
Τὴ δόξα εἰς τὰ τέκνα της χαρίζει,
Στὰ φρούρια, 'ς τὰ ὄρη, 'ς τὰ χωριά
Ὁ Ἕλληνα μὲ λαχτάρη ξεστομίζει:
« Ζήτω Ἑλλάς καὶ ζήτω Ἀλευθερία! »

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΟΛΕΜΗΣ

Ο ΑΝΟΙΚΤΟΚΑΡΔΟΣ

[Συνέχεια ἴδε σελ. 24]

— Ἡ ὦρα τέσσαρες! εἶπα μὲ τὸν νοῦν μου, τί γρήγορα περνᾷ ὁ καιρὸς! Ἔλα, Παυλάκη, εἶπα εἰς τὸν ἀδελφόν μου, πάρε τὸ κασκέτο σου καὶ τὸ καλάθι σου, γιατί θὰ φύγωμεν.

Ὅταν ἐκάμαμεν τὴν προσευχήν μας παρετήρησα ὅτι ὁ κ. Φίλιππος μ' ἐκύτταζεν, ἐνῶ ἐκρατοῦσεν εἰς τὰς χεῖράς του μίαν μικρὰν κόκκινην κορδέλαν.

— Νικόλαε Φλαμπᾶ, εἶπεν ὅταν ἐπέρασα ἐμπρὸς ἀπὸ τὸ θρανίον μου, νὰ ὁ σταυρὸς τῆς εὐταξίας, σοῦ ἀξίζει, παιδί μου. Σοῦ εὐχομαι πολλὰς φορὰς νὰ στολίσῃ τὸ στήθος σου... Καὶ ὁ λαμπρὸς ἄνθρωπος μοῦ ἔδειχεν εἰς τὰ θαμβωμένα ὀμμάτιά μου τὸν ἀσημένιον σταυρὸν μὲ τὴν μεταξίνην κόκκινην κορδέλαν, διὰ τὸν ὁποῖον τὰ παιδιὰ καὶ ἀργότερα οἱ ἄνδρες, κάμνουν τόσας καλὰς πράξεις διὰ νὰ γείγουν ἀξιοὶ νὰ τὸν ἀποκτήσουν.

Ἦμην συγκινημένος· τὰ εἶχα χάσει· δὲν εἴξευρα τί ν' ἀποκριθῶ, ἐπιθύρῃσα μόλις ἐν εὐχαριστῶ καὶ ἐνόησα τὴν καρφίτσα νὰ καρφῶν τὸν σταυρὸν ἐπάνω εἰς τὸ φόρεμά μου. Ἀλλ' ὁ Παυλάκης δὲν εἶχε συγκινηθῇ διόλου, καὶ ἐνθυμηθεὶς τί τοῦ εἶχα εἰπεῖ, ἤρωτησε τὸν κ. Φίλιππον: « Κι' ἐγὼ ἐκάθησα φρόνιμα, πότε λοιπὸν θὰ ἀνοιξῇς τὸ κουτί πού ἔχει τὸν χαλδᾶ; »

— Ὁ Νικόλας ἀντημείφθη, τοῦ εἶπε μὲ ἀγαθότητα ὁ κ. Φίλιππος, καὶ σὺ θ' ἀνταμειφθῇς κατόπιν ὅταν εἰμπορέσῃς νὰ ἐννοήσῃς τί διαφέρει ὁ σταυρὸς τῆς τιμῆς ἀπὸ τὸν χαλδᾶν...

Γ'.

Ἡ μητέρα καὶ ἡ Σοφία, ἡ δευτέρα μου ἀδελφὴ μᾶς εὐρήκαν εἰς τὸν δρόμον, διότι ἡ μητέρα ἐφοβεῖτο μήπως ὁ Παυλάκης κάμῃ ἀταξίας καὶ ἤρχετο νὰ μᾶς ἰδῇ. Πόσον ἐχάρη ὅταν εἶδε ἀπὸ μακρὰν τὸ παράσημόν μου! ἔχαμογέλασε, καὶ ἐγὼ ἡσθάνθην μὲ ὑπερῆραναι ὅτι ἤμην ἀξίος τῆς ἀγάπης της ὅταν μὲ ἐφίλησε τρυφερὰ καὶ μοῦ εἶπε:

— Εἶσαι πολὺ καλὸ παιδί, Νικόλα μου, ἔμαθα τί ἔκαμες μὲ τὴν δεκάρα πού σοῦ εἶχα δώσει, καὶ τώρα σὲ βλέπω μὲ τὸν σταυρὸν. Ὅχι μονάχα μίαν δεκάρα, δέκα δεκάρες, μίαν δραχμὴ ἀσημένια θὰ σοῦ δώσωμε. καὶ αὐρίον θὰ σὲ πᾶμε εἰς τοῦ νοννοῦ σου. Κύττα ἐδῶ, ἄνδρα, ἐξηκολούθησεν ἡ μητέρα μου, ἀφοῦ ἐμβήκεν εἰς τὴν αὐλὴν μας, κύττα, ὁ Νικόλας μας ἐπῆρε τὸν σταυρό!

Ὁ πατέρας ἐσήκωσε τὴν κεφαλὴν του καὶ εἶδε, καὶ καταχαρούμενος ἤνοιξε τὴν ἀγκάλην του καὶ μοῦ εἶπε: « Ἔλα δά, Ἀνοικτοκαρδέ μου, νὰ σὲ φιλήσω, σήμερα ἀνοιξὲς καὶ τὴν δίκην μου καρδιά. »

ὦ! ἤμην εὐτυχὴς! καὶ τόσο εὐτυχὴς ὥστε δὲν ἔφαγα τὴν σοῦπᾶν μου — καὶ ὅμως ἦτο πολὺ καλὴ ἄλλ' ἡ χαρὰ κόπτει τὴν ὄρεξιν ὥσταν μὲ τὸ μαχαίρι. — Ἐδεῖξα τὸν σταυρὸν μου εἰς τὴν μάμμην μου, ἡ ὁποία δὲν καλο-βλέπει ἡ καυμένη, καὶ ἀφοῦ ἔβαλε τὰ ματογυαλιά της ἐπὶ τέλος καὶ τὸν εἶδε,

— Εἶνε ἀσημένιος 'ς τ' ἀλήθεια! εἶπε, καὶ μ' ἐφίλησε.

Ἐτρεξα νὰ δείξω τὸν σταυρὸν μου καὶ εἰς τὴν γρηῃν Φωτεινὴν, τὴν ὑπηρέτρίαν μας, εἰς τὸν Στάθην πού εἶχαμεν εἰς τὸ ἀμαξάδικόν μας, εἰς τὴν Σταυρούλαν τὴν ἀδελφὴν μου πού ἦτο μόλις τεσσάρων ἐτῶν καὶ ἐκάθητο εἰς τὴν μικρὰν της καθέκλαν. Ἀπλωσε τὸ χεράκι της διὰ νὰ πάρῃ τὸν σταυρὸν μου καὶ μοῦ εἶπε: « Δός μου τὸ τὸ παιγνίδι! »

Τόσην χαρὰν εἶχα ὥστε ἔτρεχα εἰς τὴν αὐλὴν ἀνάμεσα εἰς τὰς κότας, τοὺς χοίρους, τοὺς ἰνδιάνους, λέγων εἰς τοὺς φίλους αὐτοὺς οἱ ὁποῖοι δὲν εἰμποροῦσαν νὰ μ' ἐννοήσουν:

— Κυττάξετε, κυττάξετε, ἐπῆρα τὸν σταυρόν!

Τὴν ἀκόλουθον ἡμέραν, μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τῆς ἐκκλησίας, ἐξέψαμεν εἰς τὸ ἀμάξι τὸν Ἐλαφροπόδη, ἀνεβήκαμεν καὶ ἡμεῖς, καὶ ἔπειτα ἀπὸ μισῆς ὥρας δρόμον κατεβήκαμεν εἰς τοῦ Γούση, τοῦ νοννοῦ μου.

Κ' ἐκεῖ μ' ἐφίλησαν καὶ μοῦ ἔδωκαν καὶ ἓνα σωρὸν ἀσημένια νομίσματα, (ὁ σταυρὸς ἐκεῖνος μοῦ ἔφερε πέντε δραχμὰς.)

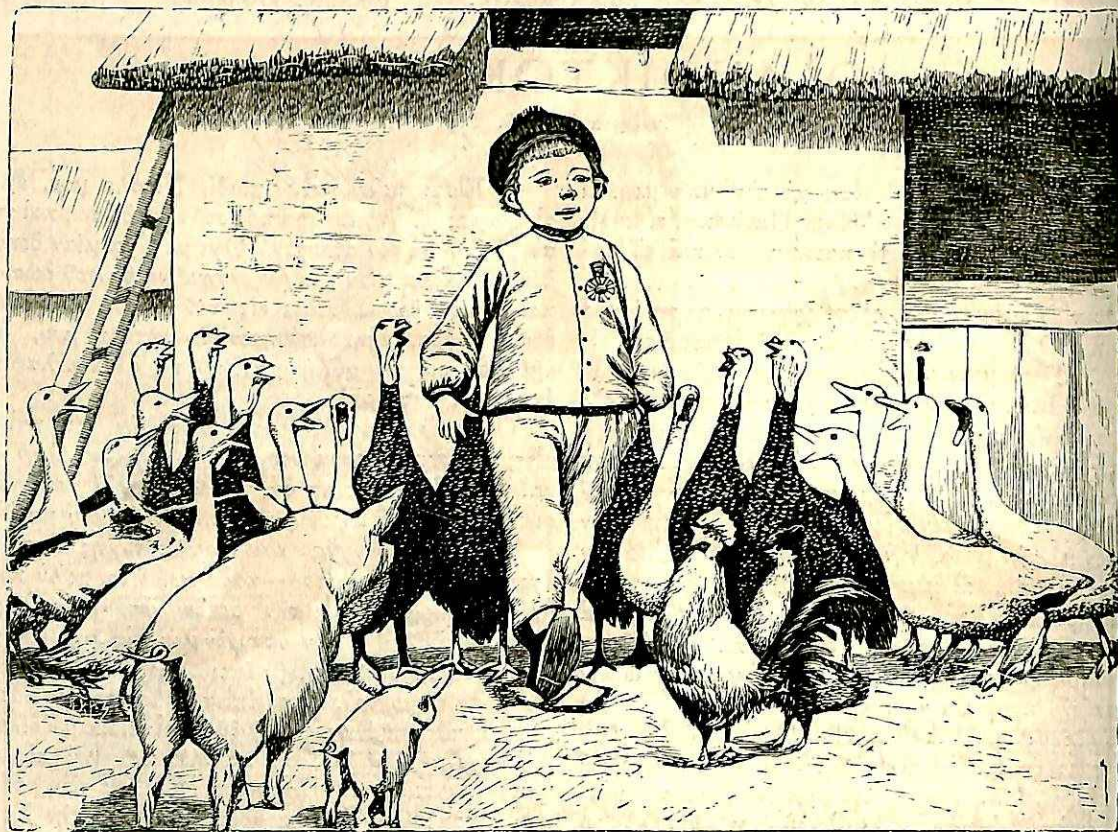
Ὁ νοννὸς μου εἶχε μίαν ἀδελφήν, πολὺ καλὴν γυναῖκα, ἡ ὁποία ὅταν μὲ ἐγκάλιασε καὶ μ' ἐφίλησε, ἐφώναξε:

— Νὰ τὸ χαρῶ ἐγὼ τὸ παλληκάρι πού θὰ μᾶς γείνη μιὰ 'μέρα ἓνας λαμπρὸς ναύτης.

— Σῶπα, Ἀγγελικὴ, τῆς εἶπεν ἡ μητέρα μου... ἀκόμη αὐτὸ μᾶς ἔλειψε...

Δὲν εἰξεύρω διατὶ ὅλην τὴν ἡμέραν ἐσυλλογιζό-

μεγαλοπρεπῆς, κατὰ τὸν ἀέρα πού ἐφυσούσε... Νὰ, τώρα τὸ ἐσυλλογιζόμην, πολὺ θὰ μοῦ ἤρεσκε νὰ γείνω ναύτης. Ὁ πάππος μου, ὁ πατέρας τῆς μητέρας μου, καὶ οἱ δύο θεοὶ μου ἦσαν ναῦται καὶ εἶχαν ἰδικὸν των πλοῖον τὸ ὁποῖον ὠνομάζετο «Ἀνθὴ — Μαρία», τὸ ὁποῖον ἐσχίζε μία χαρὰ τὰ κύματα. Αὐτὰ τὰ εἶχα μάθει ἀπὸ τὴν μάμμην μου, ἡ ὁποία τὸν χειμῶνα, ὅταν εἶχαμεν νυχτέρι, μᾶς διηγεῖτο τὰς δυστυχίας τῆς. Ἀλλοίμονον! αὐτὴ ἡ ἐνθύμις ἐκαμὲ τὴν μητέρα μου νὰ φωνάξῃ «Ναύτης! ἀκόμη αὐτὸ μᾶς ἔλειψε.» Ἦτο πολὺ λυπηρὰ αὐτὴ ἡ ἱστορία.

• ΚΥΤΤΑΞΕΤΕ, ΚΥΤΤΑΞΕΤΕ, ΕΠΗΡΑ ΤΟΝ ΣΤΑΥΡΟΝ! »

μην τοὺς λόγους τῆς ἀδελφῆς τοῦ νοννοῦ μου καὶ τῆς μητέρας μου. Ἔως τότε ποτὲ δὲν εἶχα συλλογισθῇ τί θὰ γείνω ὅταν μεγαλώσω εἶνε ἀλήθεια ὅτι ὅταν κανεὶς εἶνε ὁκτὼ χρόνων μόνον, ἔχει καιρὸν ἐμπρός του νὰ ἐκλέξῃ ἐν ἐπάγγελμα, καὶ ὅμως, χωρὶς νὰ τὸ εἰξεύρῃ, ἡ Ἀγγελικὴ Γούση εἶπε τὴν ἀλήθειαν. Ἡ θάλασσα! αὐτὴν ἀγαποῦσα. Εἰς αὐτὴν ἔκαμα τὰ πρῶτά μου δῆματα ἐπάνω εἰς τὸν λεπτὸν ἄμμον ἢ κοντὰ εἰς τὸ κύμα. Ἀπὸ μικρὸ παιδί εἶχα συνειθίσει νὰ βλέπω ἐμπρός μου τὸν ἀτελείωτον ἐκεῖνον ὁρίζοντα, καὶ τὴν μεγάλην θάλασσαν ἡ ὁποία ἐγίνετο ἄλλοτε τρομερὰ καὶ ἄλλοτε

Καὶ ὅταν ἐπέστρεφα τὸ βράδυ μὲ τ' ἀμάξι ἀπὸ τοῦ νοννοῦ μου Γούση, μὲ τὰς πέντε δραχμὰς εἰς τὸ θυλάκιόν μου καὶ τὸν σταυρὸν εἰς τὸ στήθος μου, τὴν ἐνθυμήθην λέξιν πρὸς λέξιν αὐτὴν τὴν ἱστορίαν διότι μᾶς τὴν εἶχε διηγηθῇ τόσας φορὰς ἡ μάμμη μας!...

Δ'.

Τρία παιδιά εἶχεν ὁ πάππος μου ὁ Βινούης: δύο ἀγόρια καὶ ἓνα κορίτσι, τὸν Γιάννη, τὸν Νικόλαν καὶ τὴν Μαρίαν. Ὁ πλοίαρχος Βινούης, ἀφοῦ ὑπηρετήσεν ὡς ναύτης εἰς τὰ πολεμικὰ πλοῖα, ὅπου ἐγείνε κα-

λευστής, ἐπώλησε τὰ χωράφια, τὰ ὁποῖα εἶχε κληρονομήσει ἀπὸ τοὺς γονεῖς του, διὰ ν' ἀγοράσῃ ἐν ναυτικὸν κτῆμα (κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ὠνομάζετο τὸ πλοῖόν του). Δὲν ἦτο τόσον ἀσφαλὲς αὐτό, ὅσον τὰ χωράφια, ἀλλ' ἔφερε περισσότερον κέρδος καὶ ἐκτὸς ἀπ' αὐτό, τὴν ἀγαποῦσεν ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος τὴν θάλασσαν χωρὶς αὐτὴν δὲν εἰμποροῦσε νὰ ζήσῃ, ὅπως καὶ τὰ ψάρια τὰ ὁποῖα ὅταν τὰ βάλλουν εἰς τὴν ξηρὰν ἀποθνήσκουν. Ἡ πολυαγαπημένη του γυναῖκα Ἀνθὴ Βινού, ἔκλαιεν ἀπὸ τὴν λύπην τῆς κάθε φορὰν ὅπου ἐφευγε, καὶ ἔκλαιεν ἀπὸ τὴν χαρὰν κάθε φορὰν

ρείας!... Ἐνῶ ὁ Ἐλαφροπόδης ἐπέστρεφε σιγὰ σιγὰ εἰς τὸ χωρίον μας τὸ ὁποῖον ἐφαίνετο εἰς τὴν σκιάν, ἐγὼ στριμωγμένος εἰς τὸν τελευταῖον πάγκον ἐδίεπα ἀπὸ μακρυὰ τὴν θάλασσαν νὰ σχηματίζῃ μίαν γραμμὴν ἄσπρην καὶ ὡσὰν ἀσημένιαν. Αὐτὰ τὰ κύματα, τὰ ὁποῖα ἐκείνην τὴν βραδίαν ἦσαν τόσον ἤσυχα καὶ τόσον ὡραῖα, τὰ εἶχε ταξειδεύσει τόσους χρόνους ὁ πάππος μου Βινούης... Καὶ ὅταν καὶ οἱ δύο τοῦ υἱοῦ ἔμαθαν νὰ τραβοῦν τὸ κουπί καὶ νὰ κρατοῦν τὸ τιμόνι τῆς βάρκας τοὺς ἐπῆρε μαζί του εἰς τὸ πλοῖόν του.

« ΤΟΤΕ ΕΚΛΑΥΣΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟΝ Ἡ ΚΑΛΗ ΑΝΘΗ »

ὅπου ἤρχετο. Εἰς τὴν ἐποχὴν τῶν μελετημῶν, ὅταν ὁ Ὠκεανὸς ἐσήκονε μὲ μουγκρητὰ τὰ ἀφρισμένα ὑψηλά του κύματα, ἡ Ἀνθὴ ἔκλαιεν ὥστε ἡ ζωὴ τῆς καυμένης ἐπέρασεν ὅλη εἰς τὰ δάκρυα, δι' αὐτὸ τώρα φορεῖ ματογυῶλια καὶ πάλιν δὲν βλέπει καλά! Το δικάταρτον ὡραῖον καρδί, κατὰμαυρα βαμμένον, μὲ ἄσπρας σειράς, εἶχεν εἰς τὴν πρύμνην τοῦ μέσα εἰς ἐν στεφάνι ἀπὸ τρυαντάφυλλα γλυμμένα ἐπάνω εἰς ξύλον καὶ μὲ γράμματα χρυσὰ «Ἀνθὴ-Μαρία», τὰ δύο ἀγαπητὰ ὀνόματα τοῦ πλοίαρχου: τῆς γυναικὸς του καὶ τῆς κόρης του.

Πῶς ἐνθυμούμην καὶ τὰς μικροτέρας λεπτομε-

Τότε ἔκλαυσε περισσότερον ἀπὸ κάθε ἄλλην φορὰν ἡ καλὴ Ἀνθὴ ἅμα ἔμεινε μόνη εἰς τὴν ἀκρογαλιάν με τὴν κόρην τῆς τὴν Μαρίαν δὲν ἦτο συνειθισμένη ἀκόμη εἰς τὰ βάσανα τὰ ὁποῖα ὑποφέρουν αἱ γυναῖκες τῶν ναυτῶν.

Ὁ Γιάννης καὶ ὁ Νικόλας ἦσαν, καθὼς φαίνεται, πολὺ καλὰ παιδιά: ὁ κ. Φίλιππος τὰ εἶχε μάθει ἀνάγνωσιν καὶ γραφήν, ὀλίγην γεωγραφίαν, ὀλίγην ἀριθμητικὴν καὶ τόσῃν ἀστρονομίαν ὥστε νὰ διακρίνουν τὴν πούλιαν ἀπὸ τὴν Μεγάλην Ἀρκτον. Κακόμοιρα παιδιά, κακόμοιρε πλοίαρχε, καὶ πρὸ πάντων κακόμοιρα Ἀνθὴ. Μίαν ἡμέραν ὅπου ἐπερίμενε τὸ

πλοιάριον νὰ ἔλθῃ φορτωμένον μὲ βέγκαις, ὁ ἄνεμος ἐφύσησε δυνατὰ καὶ ἐσήκωσεν ὑψηλὰ κύματα, οὐρανὸς ἔγεινε κατάμαυρος. Ἡ Ἀνθή καὶ ἡ κόρη τῆς ἐβγήκαν μὲ τρεμουλιαν ἀπὸ τὸ χαμόσπιτόν των, καὶ ἐκεῖ, εἰς τὴν ἀκρογιαλίαν, ὅπου ἐχύνοντο μὲ μουγκρητὸν τὰ κύματα καὶ τὰς ἔβρεχαν, ἔμειναν ὡχραὶ καὶ ἀνήσυχοι, κυττάζοντας μὲ προσοχὴν τὸ μαῦρο ἐκεῖνο σκέπασμα τὸ ὁποῖον ἐφαίνετο ὡς νὰ εἶχε σκεπάσει τὸν Ὁκεανὸν ὡς σημεῖον πένθους... Καὶ ἄλλαις γυναῖκες ναυτῶν εἶχαν ἐλθεῖ ἐκεῖ, καὶ ἐπροσπαθοῦσαν νὰ δώσουν θάρρος ἢ μία εἰς τὴν ἄλλην, ἀλλὰ ὅλαι ἔτρεμαν καὶ δὲν ἐπίστευαν οὐδ' αὐταὶ τὰ ἐνθαρρυντικά λόγια τὰ ὁποῖα ἔλεγαν:

— Θὰ πῆγαν σὲ κανένα λιμάνι, ἔλεγεν ἡ μία.

— Ἰσως εἰς τὴν Χάβερν, ἔλεγεν ἡ ἄλλη.

Ἀλλοίμονον! Ὅσον λυπημένη καὶ ἂν εἶνε ἡ καρδία, θέλει νὰ ἔχῃ πάντα μίαν ἐλπίδα. Ὅταν ἐφάνη-

κε ἡ αὐγὴ, ἡ θάλασσα ἦτο πλέον ἡσυχὴ, ἀλλ' ἀκόμη ἦτο κάτασπρῃ ἀπὸ ἀφρούς. Κανὲν πανὶ δὲν ἐφαίνετο εἰς τὸν ὀρίζοντα... Ἀλλὰ τὸ βράδυ βράδυναι γυναῖκες ἔμαθαν ὅτι τὴν περασμένην νύκτα δύο πλοῖα ἐβούλιαξαν καὶ οἱ ναῦται των ἐπνίγησαν. Ἐνα ξύλο ποῦ εἶχεν ἐπάνω γραμμένο Ἀνθή — Μαρία, τὸ ὄνομα τοῦ πλοίου τοῦ πάππου μου, ἦλθε εἰς τὴν ἀκρογιαλίαν καὶ δὲν ἔμενε πλέον καμμία ἀμφιβολία ποῖον ἦτο τὸ ἐν ἅπ' αὐτὰ τὰ δύο πλοῖα.

Ἐκείνην τὴν ἡμέραν ἡ μάμμη μου ἔβαλε τὴν κόρη τῆς καὶ ὠρκίσθηκε πῶς δὲν θὰ πάρῃ ἄνδρα ναυτικὸν καὶ δὲν θ' ἀφήσῃ τοὺς υἱοὺς τῆς νὰ γείνουν ναῦται.

[Ἐπεταί συνέχεια.]

ΣΟΦΙΑ ΔΗΜΟΥ

(Κατὰ τὸ γαλλικὸν τῆς ΔΑΡΙΑΝΑΣ ΠΙΑΤΣΗ)

ΑΙ ΣΥΝΔΙΑΛΕΞΕΙΣ ΤΟΥ ΠΑΠΠΟΥ

Ο ΣΑΠΩΝ

Δὲν εἰξεύρω πῶς ἔρχονται αἱ ιδέαι εἰς τὰς μικρὰς μου ἀναγνωστρίδας, ἀλλ' εἰς τὴν Θεανὴν ἔρχονται ὅπου καὶ ἂν εἶνε, ὅπου καὶ ἂν σταθῇ. Ὁ νοῦς τῆς δουλεύει ἀκατάπαυστα μέσα εἰς τὴν κεφαλὴν τῆς ὡς ἂν ὠρολόγι· δὲν ἀκούεται, ἀλλὰ κάμνει ὁλοένα τίς τάς τίς τάς· καὶ τί ἄξιον ὠρολόγι οὔτε κούρδισμα δὲν θέλει.

Προχθὲς λοιπὸν ἡ Θεανὴ ἐπλύνετο· ἐκρατοῦσεν ἐν κοιμᾷτιον σαποῦνι καὶ τὸ ἐστρεφογύριζε μέσα εἰς τὰς χεῖράς τῆς καὶ παρατηροῦσε τὸν ἀφρὸν ποῦ ἔκαμνε. διὰ μιᾶς τῆς ἦλθε μία ιδέα καὶ αἱ χεῖρές τῆς ἔμειναν ἀκίνητοι· ἐκύτταξε μὲ προσοχὴν τὸ σαποῦνι, τὸν ἀφρὸν, ἔπειτα ἐπλῦθη γρήγορα γρήγορα καὶ ἐπῆγε νὰ εὕρῃ τὸν πάππον τῆς.

Ἄν, ὅπως τὰ ὠρολόγια ἔχουν καμπάναν διὰ νὰ κτυποῦν τὰς ὥρας, ἡ ὠροδείκτας διὰ νὰ τὰς δείχνουν, εἶχε καὶ αὕτη κατὰ διὰ νὰ δείχνῃ τὰς ιδέας τῆς, ἡ κεφαλὴ τῆς θὰ ἔδειχνε ὅτι εἶχε τὴν ἐξῆς ιδέαν μέσα τῆς:

— Πόθεν γίνεται τὸ σαποῦνι; διατὶ πλυνόμεθα μὲ τὸ σαποῦνι διὰ νὰ καθαρισθῶμεν;

Ἀλλ' ἂν δὲν εἶχεν οὔτε τὴν καμπάναν, οὔτε ὠροδείκτην, εἶχεν ὅμως τὴν γλώσσάν τῆς, ἡ ὁποία ἐφανερόνε τι ἐσκέπτετο ὁ νοῦς τῆς, τὴν γλώσσάν τῆς ἡ ὁποία εἴξευρε νὰ ἐρωτᾷ τὸσον καλὰ τὸν πάππον τῆς καὶ νὰ τὸν κάμνῃ νὰ τῆς λέγῃ τόσα περίεργα πράγματα.

Ὁ πάππος ἔπαιρνε τὸ πρόγευμά του ἀκόμη εἰς τὸ γραφεῖόν του, ὅπως συνείθιζεν ὅταν εἶχεν ἐργασίαν·

ἡ Θεανὴ ἔκρουσε τὴν θύραν καὶ ἀφοῦ τῆς εἶπεν ὁ πάππος «Ἐμπρός!» ἐμβόηκεν.

— Καλημέρα, παππού, τί εἶνε τὸ σαποῦνι; εἶπεν ἀμέσως.

Ἡ πρωῒνὴ ἐπίσκεψις, ἡ ἐξαφνικὴ καὶ ἀνέλπιστος ἐρώτησις κατόπιν ἀπὸ τὴν καλημέραν ἐφάνησαν τὸσον ἀστείαι εἰς τὸν πάππον, ὥστε ἀφῆκεν ἐπάνω εἰς τὸ τραπέζι τὸ χονδρὸν βιβλίον τὸ ὁποῖον εἶχεν ἐμπρός του, καὶ παρετήρησε γελῶν τὴν ἐγγονὴν του.

Ἡ Θεανὴ ἐκοκκίνησεν, ἐνόησεν ὅτι ἐδιάσθηκε πολὺ καὶ ὑπῆγε νὰ ἐνοχλήσῃ τὸν πάππον τῆς πρωῒ, πρωῒ.

Ὁ πάππος τῆς ὅμως διὰ νὰ τῆς δώσῃ θάρρος τὴν ἐπῆρεν εἰς τὴν ἀγκάλην του, τὴν ἐφίλησε, καὶ τῆς εἶπε μὲ γλυκὺν τρόπον.

— Τώρα ἔχω σπουδαίαν ἐργασίαν, κόρη μου· τὸ μεσημέρι μετὰ τὸ φαγητὸν θὰ σοῦ εἰπῶ διὰ τὸ σαποῦνι.

Καὶ ἀνεχώρησεν ἡ Θεανὴ ἦτο κάπως δυσανεστήμενη μὲ τὸν ἑαυτὸν τῆς, διότι ἐφάνη ὡς ἂν ἀδιάκριτος, ἀλλὰ πάλιν ἦτο καὶ εὐχαριστημένη, διότι ἐπῆρε τὴν ὑπόσχεσιν τοῦ πάππου τῆς· ἦτο ὡς νὰ κρατῇ χρεωστικὸν ὁμολογὸν εἰς τὰς χεῖράς τῆς· τώρα πλέον ὁ πάππος τῆς ἐχρεωστοῦσε τὴν ἱστορίαν τοῦ σαπουνιοῦ.

Ἀφοῦ κατέβη ὁ πάππος τὸ μεσημέρι εἰς τὸ τραπέζι καὶ ἔφαγε καὶ ἔπινε τὸν καφέ — τὸν ὁποῖον ἤρχιζε νὰ ψήνῃ ὑποφερτὰ ἡ νέα ὑπηρέτρια, — ὁ πάππος εἶδεν ὅτι αἱ τρεῖς ἐγγοναὶ τῆς ἐκάθησαν κοντὰ του. Ἐνόησεν ἀμέσως, ὡς ἔξυπνος ποῦ ἦτο, τί ἔτρεχε, καὶ ἤρχιζε:

— Τὸ σαποῦνι, τὸ ὁποῖον ἡ Θεανὴ θὰ εἶδε δίχως ἄλλο εἰς τὸν ὕπνον τῆς καὶ ἦλθε πρωῒ πρωῒ νὰ μ' ἐρωτήσῃ, γίνεται ἀπὸ λάδι ἢ ἄλειμμα, καὶ σόδαν ἢ πτότασαν. Ἡ σόδα ἐγίνετο πρώτα ἀπὸ τὴν στάκτιν τῶν φυκιῶν τῆς θαλάσσης· ἐμάζευαν πολλὰ φύκια, τὰ ἐξήραιναν, τὰ ἔκαιαν μέσα εἰς ἓνα λάκκον καὶ ἔτσι ἐγίνετο ἡ στάκτη, ἡ ὁποία εἶχε μέσα τὴν σόδαν· ἀλλ' ἐπειδὴ μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον ἐπερνοῦσε πολλὸς καιρὸς καὶ ἔβγαине καὶ ὀλίγη σόδα, ἐνῶ ἡ βιομηχανία χρειάζεται πολλήν, μερικοὶ ἐπιστήμονες ἐσκέβησαν ἄλλους τρόπους· σήμερον τὴν σόδαν τὴν κάμνουν ἀπὸ τὸ ἄλας τοῦ μαγειρείου, τὸ ὁποῖον γίνετα ἀπὸ τὴν θάλασσαν. Μεγάλα ἐργοστάσια μὲ χιλιάδας ἐργάτας κατασκευάζουν σόδαν.

— Καὶ εἶνε σπουδαῖο πρᾶγμα τάχα ἡ σόδα; ἠρώτησεν ἡ Θεανὴ.

— Σπουδαιότατον διὰ τὴν βιομηχανίαν, ἀπήντησεν ὁ πάππος. Πολλὰ πράγματα πολὺ ὠφέλιμα καὶ τῆς πρώτης ἀνάγκης χρειάζονται σόδαν διὰ νὰ κατασκευασθῶν. Τὸ ὠραῖον ἄσπρο χαρτὶ ἐπάνω εἰς τὸ ὁποῖον γράφεις, τὸ ὑαλὶ τῶν φιαλῶν μας καὶ τῶν τζαμιῶν, τὸ σαποῦνι, διὰ τὸ ὁποῖον ὁμιλοῦμεν τώρα, καὶ ἓνα σωρὸ ἄλλα πράγματα, διὰ νὰ γείνουν, χρειάζονται σόδαν, ἢ πτότασαν ἡ ὁποία, εἰμφορεῖ κανεὶς νὰ εἴπῃ πῶς εἶνε ἀδελφὴ τῆς σόδας, τόσον τῆς ὁμοιάζει.

— Ἀπὸ ποῦ τὴν κάμνουν καὶ τὴν πτότασαν, ἀπὸ τὸ ἄλατι καὶ αὐτὴν;

— Ὅχι· δι' αὐτὸ ἴσα ἴσα εἶνε καὶ πλέον ἀκριθὴ, διότι εἶνε ὀλιγώτερον ἀφθονῇ.

Τὴν κατασκευάζουν, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ἀπὸ τὴν στάκτιν φυτῶν τῆς γῆς. Εἰς τοὺς τόπους λοιπὸν ὅπου ἔχουν μεγάλα καὶ πυκνὰ δάση, ὅπως παραδείγματος χάριν μερικὰ μέρη τῆς Ρωσσίας καὶ τῆς Βορείου Ἀμερικῆς, κόπτουν ὁλόκληρα δάση, τὰ καίουν εἰς τὴν θέσιν των διὰ νὰ βγάλουν πτότασαν ἀπὸ τὴν στάκτιν των. Ἀλλὰ ἡ σόδα καὶ ἡ πτότασσα ἔχουν σχεδὸν τὰς ἰδίας ιδιότητες· καὶ αἱ δύο εἶνε ὁλόασπραι ὅταν εἶνε καθαραί, καὶ ὁμοιάζουν μὲ ἄσπρον μάρμαρον. Καὶ αἱ δύο λύνουν πολὺ εὐκολὰ μέσα εἰς τὸ νερόν· καὶ αἱ δύο ἔχουν φρικτὴν γεῦσιν· ἓνα κομματάκι μικρὸ ὡς ἂν κεφαλὴ καρφίτσας, ἂν τὸ βάλῃ κανεὶς εἰς τὴν γλῶσσάν του, τοῦ καίει εἰς ἐκεῖνο τὸ μέρος τὴν γλῶσσαν. καὶ αἱ δύο τρώγουν τὸ δέρμα, τὸ μαλλί, τὸ μετάξι· καὶ αἱ δύο λύνουν τὰς λιγδερὰς οὐσίας. Τὰ ἀσπρόρρουχά μας ὅταν λερόνουν ἀπὸ τὴν μεταχείρισιν, τὸ νερόν μόνον δὲν ἡμπορεῖ νὰ λυώσῃ τὴν λέραν των. Διὰ νὰ τὰ καθαρίσωμεν λοιπὸν εἶνε ἀνάγκη νὰ κάμωμεν διαλυτὰς αὐτὰς τὰς λέρας, τοῦτο δὲ τὸ κατορθώνομεν ἂν ἐνώσωμεν αὐτὰς μὲ μίαν οὐσίαν ἡ ὁποία εἰμφορεῖ νὰ τὰς διαλύσῃ· ἡ πτότασσα καὶ ἡ σόδα χρησιμεύουν πολὺ καλὰ εἰς τὸν σκοπὸν τοῦτον. Ἀλλὰ δὲν εἰμφοροῦμεν νὰ τὰς μεταχειρισθῶμεν μόνον των αὐτὰς τὰς οὐσίας. Τί θὰ γείνουν

αἱ χεῖρες ἐκείνων ὅπου πλύνουν, ὅταν τρίβουν τὰ ἀσπρόρρουχα μὲ μίαν οὐσίαν ἡ ὁποία καίει χειρότερα ἀπὸ τὴν φωτιά; εἰς μίαν στιγμὴν θὰ καταπληγῶθουν φρικτὰ, καὶ τὰ ἀσπρόρρουχα ὅσον γερά καὶ ἂν εἶνε θὰ καταστραφῶν ἐπὶ τέλους.

— Καὶ λοιπὸν τί κάμνουν; εἶπεν ἡ Βερενίκη.

— Ἀφοῦ δὲν εἰμφοροῦν νὰ τὰς μεταχειρισθῶν μόνον των τὴν πτότασαν καὶ τὴν σόδαν, τὰς ἀνακατεύουν μὲ μίαν ἄλλην οὐσίαν, ἡ ὁποία ἀφαιρεῖ τὴν τρομερὰν δύναν μὲ ἔχουν εἰς τὸ νὰ καίουν, χωρὶς ὅμως νὰ ὀλιγοστεύῃ καὶ τὴν ιδιότητα ποῦ ἔχουν εἰς τὸ νὰ διαλύουν· τὴν σόδαν ἢ τὴν πτότασαν λοιπὸν τὴν ἀνακατεύουν μὲ μίαν λιγδερὰν οὐσίαν, λάδι ἢ ξύγγι, καὶ ἔτσι γίνεται τὸ σαποῦνι.

— Καὶ πῶς τὸ κάμνουν; ἠρώτησεν ἡ Θεανὴ.

— Τὸ σαποῦνι, τὸ ὁποῖον μετεχειρίζομεθα εἰς τὰς συνήθεις ἀνάγκας μας, τὸ κατασκευάζουν ἀπὸ σόδαν καὶ λάδι κατωτέρας ποιότητος, ἢ ξύγγι βυδιῶν ἢ προβάτου. Μέσα εἰς μεγάλους κάδδους, γεμάτους ἀπὸ νερόν ποῦ βράζει, χύνουν ὅσην σόδαν χρειάζεται, ἔπειτα τὸ λάδι ἢ τὸ ξύγγι, καὶ τὰ κινοῦν πολὺ διὰ νὰ ἀνακατωθῶν καλά. Ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἡ σόδα ἐνώνεται μὲ τὴν λιγδερὰν οὐσίαν, τὸ δὲ σαποῦνι ποῦ σχηματίζεται ὡς ἂν ζύμη, τὸ χύνουν εἰς μὴ τρας (καλούπια) ὅπου παίρνει τὸ σχῆμα μεγάλων πλακῶν τετραγώνων· ἔπειτα δὲ τὰς πλάκας αὐτὰς τὰς διαίρου εἰς τὰς μικρὰς πλάκας τὰς ὁποίας μεταχειρίζομεθα. Ἡ βιομηχανία τοῦ σάπωνος εἶνε ἀρκετὰ προωδευμένη εἰς τὴν Ἑλλάδα, διότι καὶ εἰς τὴν Ζάκυνθον καὶ εἰς τὴν Ἐλευσίαν εἶνε σαπωνοποιεῖα· ἐκτὸς ἀπὸ τὸ λευκὸν κάμνουν καὶ τὸ πράσινον ἐκεῖνο σαποῦνι τὸ ὁποῖον διατηρεῖ τὸ χρῶμα τοῦ λαδιοῦ ἀπὸ τὸ ὁποῖον κατασκευάσθη. Καὶ εἰς τὴν Κρήτην δὲ γίνεται τὸ ὠραιότατον ἐκεῖνο σαποῦνι τὸ ὁποῖον γνωρίζετε.

— Ἀρὴ τὰ μοσχολάπουνά ἀπὸ ποῦ γίνονται; ἠρώτησεν ἡ Θεανὴ.

— Μὲ τὸν ἴδιον τρόπον γίνονται καὶ τὰ μοσχολάπουνά, μὲ τὴν διαφορὰν μόνον ὅτι τὰ ὑλικά ἀπὸ τὰ ὁποῖα τὰ κατασκευάζουν εἶνε διαλεκτά, καὶ ἀνακατεύουν διαφόρους εὐωδίας διὰ νὰ μοσχοβολοῦν.

Ἀφοῦ ἐτελείωσεν ὁ πάππος, ἡ Θεανὴ τὸν ἠύχαριστησε διὰ τὴν καλωσύνην ποῦ ἔχει νὰ τῆς λέγῃ τόσον ὠφέλιμα πράγματα. Καὶ ἐνῶ ἐκάθητο εἰς τὴν καθέκλαν δ' οὐς τῆς ἤρχιζε νὰ δουλεύῃ πάλιν γρήγορα μέσα εἰς τὸ κεφάλι τῆς ὡς ἂν μηχανὴ ὠρολογίου. Ποῖαν ιδέαν θὰ ἔδειχνε τώρα ὁ ὠροδείκτης, ἂν ἀπεφάσιζε νὰ κινήθῃ; Ἀλλὰ, νά, ἐκινήθη.

— Καὶ μὲν Βερενίκη, λέγει ἡ Θεανὴ ἔπειτα ἀπὸ ἀρκετὴν σκέψιν· ὅλα τὰ πράγματα καὶ τὰ πειρὰ μικρὰ ἔχουν ἀκόμη τὴν ἱστορίαν των· ἡμεῖς δὲν ξέρομε τίποτε· δὲν ξέρομεν οὔτε γιὰ ἐκεῖνα ποῦ τὰ ἔχομε καθημέραν ἐμπρός εἰς μάτια μας· εὑράμεν ἔως σή-

μερα για τὸ σαποῦνι; ξέρομε για τὸ ψωμί πὸν τρώ-
γομεν, για τὸ πετρέλαιον πὸν καίομεν, για τὸ χαρτί
πὸν γράφομεν, για τόσα ἄλλα πράγματα ἀπὸ τί καὶ
πῶς γίνονται; εἴμεθα τρομερὰ ἀμαθεῖς.

— Ἀλήθεια; εἶπεν ἡ Βερενίκη.

— Ἀλλὰ πρέπει νὰ τὰ μάθωμεν ὅλα αὐτὰ τὰ
πράγματα, εἶπε μετ' ὀλίγον ἡ Θεανώ, καὶ θὰ τὰ
μάθωμεν, ὅς εἶνε καλὰ ὁ παπποῦς πὸν εἶνε ζωντανή.
βιβλιοθήκη.

ΦΙΛΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΔΕΝ ΘΕΛΕΙ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Ἵστὸ πάτωμ' ἀπ' τὰ χέρια του τὴ σάκκα του πετάει,
Γιατὶ δὲ θέλει σήμερα στὸ δάσκαλο νὰ πάη.
Κ' ἐνῶ μαθαίνουν γράμματα τὰ ἄλλα τὰ παιδάκια
Σκουντουφλισμένο χάνεται μὲ τὴν πολλή του κάκκια.
Μὰ πάλι σὺ νὰ ντρέπεται γι' αὐτὸ τὸ κάμωμά του,
Μασσᾷ τὸ δακτυλάκι του, καὶ τρώει τὴν ποδιά του.

Τρέξε, παιδί, ὅς τὸ δάσκαλο νὰ ἰδῇς τί ἐμορφάδα,
Τί εὐωδιά τὰ γράμματα σκορποῦν κ' ἡ φρονιμάδα
Εἰς τὸ παιδί ὅταν γυρνᾷ τὸ βράδυ ἀπ' τὸ σχολεῖό του.
Κι' ὅποιο παιδί τὴ σάκκα του δὲ θέλει στὸ πλευρό του
Εἶνε πουλί πὸν ἔχουνε τὰ δυὸ φτερά του κόψει.
Μπορεῖ ἐκεῖνο νὰ πετᾷ, καὶ τοῦτο νὰ προκόψῃ;

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

Η ΜΗΤΡΙΚΗ ΚΑΡΔΙΑ

«Εἶνε βαρειά, παιδί μου, ἡ μαμά σου,
Γι' αὐτὸ σιγὰ σιγὰ ὅσῳ μπορεῖς!
Ἄς λείπουν ἡ πολλαῖς φωναίς. Στοχάσου...
Τὸ εἶπεν ὁ γλατρός ἀπὸ 'νωρίς.»

Σωπαίνει τὸ παιδί. Μὰ ἡ μητέρα
Τὴν νύχτα στὰ οὐράνια πετᾷ.
Αὐτὸ ξυπνᾷ, κ' οἱ ἄλλοι κλαῖν' πειὸ πέρα
«Ἐ! τώρα νὰ φωνάξω;» ἐρωτᾷ.

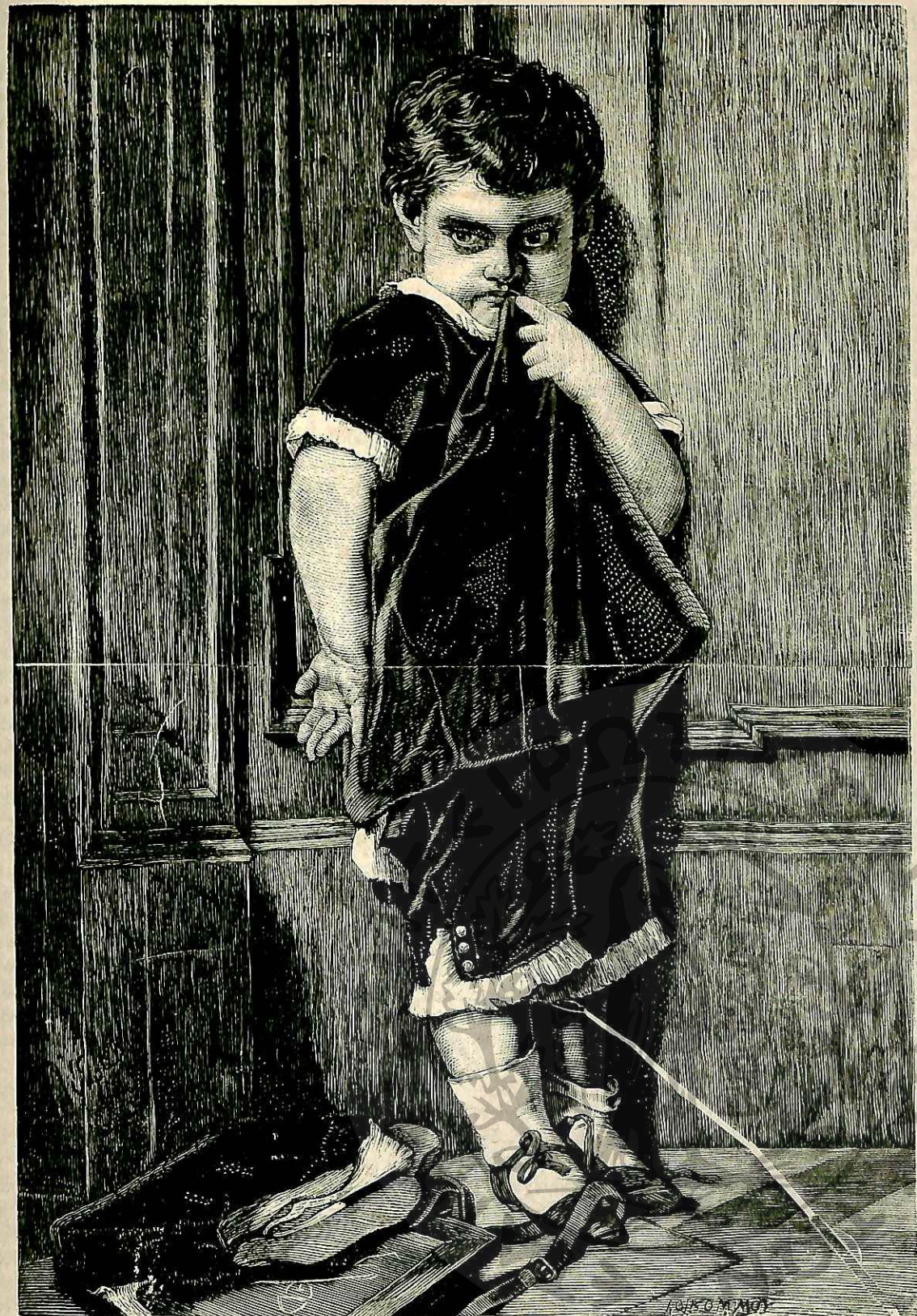
Μὲ θλίψι ὁ πατέρας του γυρῶν,
Ἐνῶ στὰ μαῦρα ντύνουν τὸ παιδί.
Κι' αὐτό: «Ἄ! πῶς μοῦ πᾶνε!» ψιθυρίζει.
«Ποῦν' ἡ μητέρα;»

— «Πᾶμε νὰ σὲ 'δῇ...»

Τὶ θαῦμα! — Ἡ καρδιά ἡ νεκρωμένη
Σὰν πῆγε τὸ παιδάκι της σιμά,
Ἀρχίζει νὰ κτυπᾷ, κι' ἀναστημένη
Σηκώνεται μὲ γέλιο ἡ μαμά!...

(Κατὰ τὸν Ρατισθών.)

Μ. ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΔΕΝ ΘΕΛΕΙ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟΝ. Κατὰ φωτογράφημα μεγάλης εἰκόνας τοῦ κ. Ν. ΛΥΤΡΑ.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΠΤΗΝΩΝ

Ο ΓΑΛΟΣ

Κύριε,

Ὁ πετεινός, ἡ κότα, ἡ χήνα σὰς ἔγραψαν μὲ κάποιο καμάρι ὅτι εἶνε ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα, (τὸ εἰς-εύρω αὐτό, διότι εἰς τὸ κοτέτσι ὅλο αὐτὰ συζητοῦμεν, ἂν μάλιστα εἶνε ἀλήθεια ὅτι ἐκεῖνος διὰ τὸν ὁποῖον ὀμιλοῦν φταρνίζεται, πιστεύω ὅτι παραπολὺ θὰ φταρνίξεσθε, κύριε) ἐγὼ ὅμως δὲν κατάγομαι ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα ὅπως αὐτοί· οὔτε ὅμως ἀπὸ τὴν Γαλλίαν μολονότι μὲ λέγουν γάλον, οὔτε ἀπὸ τὰς Ἰνδίας μολονότι μὲ λέγουν ἰνδιάνον (θὰ εἰξεύρετε δὲ βέβαια ὅτι τὸν τόπον τῆς καταγωγῆς μου τὸν ὠνόμασαν κατ' ἀρχὰς Ἰνδίας, κατὰ λάθος, καὶ ἔπειτα Δυτικὰς Ἰνδίας διὰ τὸν ἔξωχρίσιν ἀπὸ τὰς Ἀνατολικὰς Ἰνδίας, τὰς καθ' αὐτὸ Ἰνδίας τῆς Ἀσίας). Κατάγομαι λοιπὸν ἀπὸ ἓνα μέγαλον τόπον πολὺ διαφορετικὸν ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα, ὅπου οἱ ἄνθρωποι καυχῶνται ἔχει διὰ τὴν περασμένην δόξαν τοῦ ἔθνους των, ἀλλὰ διὰ τὴν τωρινήν, καὶ ὅπου, ἂν δὲν ἔχουν ἀρχαῖα διὰ τὸ εὐ-ρύν, εὐρίσκουν ὅμως νέα καὶ κάμνουν τὸν κόσμον διὰ τοὺς θαυμάζοντες διὰ τὰς ἐφευρέσεις καὶ τὰς ἀνακαλύψεις των· ἐνοήσατε πλέον ὅτι ἐννοῶ τὴν Ἀμερικὴν, τὴν πατρίδα τοῦ Φραγκλίνου, τοῦ ἐφευρετοῦ τοῦ ἀλεξιεραινοῦ, τοῦ Φούλτωνος, τοῦ ἐφευρετοῦ τοῦ ἀτμοπλοίου, τοῦ Ἐδισῶνος, τοῦ ἐφευρετοῦ... τί νὰ πρωτοειπῶ; τοῦ ἡλεκτρικοῦ λύχνου κτλ. κτλ.

**

Οἱ πρόγονοί μου λοιπὸν ἦσαν ἀπὸ τὸν Νέον Κόσμον, (μολονότι μοῦ φαίνεται ὅτι καὶ αὐτὸς εἶνε παλαιὸς ὅπως καὶ ὁ ἄλλος, διότι ἔγεινε μὲ τὸ ἴδιον Γενεθῆτω τοῦ Θεοῦ καὶ εἰς τὰς ἰδίας ἐπτὰ ἡμέρας τῆς Δημιουργίας)· μόλις εἰς τὰ 1500 μ. Χ. ἔφεραν εἰς τὴν Εὐρώπην κατὰ ὀλίγους ἀπὸ ἡμᾶς. ἀλλὰ δὲν εἰξεύραν τί νὰ μᾶς κάμουν· ἐπὶ τέλους ὅμως ἐνόησαν τί νόστιμη τροφή εὐρίσκειτο κάτω ἀπὸ τὰ πτερά μας· χάριν δὲ τῆς ἱστορίας σὰς λέγω ὅτι τὸ πρῶτον τραπέζι εἰς τὴν Εὐρώπην εἰς τὸ ὁποῖον ἔφα-ραν γάλον ἦτο τὸ τραπέζι τοῦ Καρόλου Θ', βασι-λέως τῆς Γαλλίας εἰς τὰ 1570· ἀπὸ τότε ἤρχισεν ἡ μεγάλη ὑπόληψις, τὴν ὁποίαν ἔχουν δι' ἡμᾶς, ὅχι ὅμως ὅσον εἴμεθα ζωντανοί, ἀλλ' ἀποθάνωμεν, ὅπως καὶ διὰ τοὺς περισσοτέρους μεγάλους ἀνθρώπους· ἀπὸ τότε μᾶς ἔβαλαν καὶ ἡμᾶς εἰς τὴν τάξιν ἐκείνων τῶν πραγμάτων τὰ ὁποῖα εἰς τὴν γῆν, εἰς τὴν θάλασσαν, εἰς τὸν ἀέρα, μεγαλύνουν διὰ τοὺς ὀδόντας τοῦ ἀνθρώπου, καὶ τὰ μὲν χορταρικά βγά-ζουν φύλλα, τὰ δὲ πουλιὰ βγάζουν πτερά, τὰ φάρια πτερύγια ἢ λέπια καὶ ἔχουν ὡς προορισμὸν των ὅλα

νὰ καταντήσουν εἰς τὴν τρομερὰν ἐκείνην ἀβυσσον, ἢ ὁποία λέγεται στομάχος τοῦ ἀνθρώπου.

**

Ἐπειδὴ μὲ βλέπετε συχνὰ ἐσκόπευα νὰ μὴ σὰς στελῶ τὴν εἰκόνα μου, ἀλλ' ἀφοῦ ἔμαθα ὅτι σεῖς οἱ ἄνθρωποι συνειθίζετε νὰ ἔχετε φωτογραφίας ἴσα ἴσα ἐκείνων τοὺς ὁποίους συχνότερα βλέπετε, σὰς τὴν στέλλω.

Ἡ κεφαλὴ μου, ὅπως εἰξεύρετε, εἶνε σκεπασμένη μὲ ἓν δέρμα κόκκινον, τὰς κυρβάσεις αἱ ὁποῖαι φθά-νουν ἕως εἰς τὸ ράμφος μου. Εἰς τὸ στήθος μου κρέ-μαται μία φούντα ἀπὸ πτερὰ ὡσὰν ἀλογότριες. Ἐδῶ εἰς τὴν εἰκόνα μου εἶμαι συμμαζεμένος, ἀλλὰ κά-ποτε ρίπτω πρὸς τὰ ὀπίσω τὸ κεφάλι μου, ἀνοίγω ὡσὰν τροχὸν τὰ πτερὰ τῆς οὐρᾶς μου καὶ ἀφίνω νὰ σύρῶνται χάμου τὰ ἄκρα τῶν μισοανοιγμένων πτε-ρύγων μου· τότε φροντωτὸς καὶ καμαρωτὸς τριγυρῶ ἀργοπατώντας διὰ νὰ μὲ θαυμάζουν ὅλοι· ὅταν εἶμαι πολὺ εὐχαριστημένος καὶ χαρούμενος, ἐπειδὴ δὲν εἰ-ξεύρω νὰ γελῶ καὶ νὰ κάμνω χά! χά! χά! κάμνω πούφ! πούφ! πούφ! καὶ κατόπιν τεντώνω τρεμου-λιαστὰ τὰ πτερά μου. Ἀλλὰ μόλις ἀκούσω θόρυβον, ἢ σφύριγμα, διπλῶν ἀμέσως τὰ στολίδια μου, τὰ βάζω εἰς τὴν θέσιν των, τεντώνω τὸν λαιμὸν μου καὶ βγά-ζω ἓνα γκλού! γκλού! τὸ ὁποῖον θαρρεῖτε ὅτι βγαίνει ἀπὸ τὸ βάθος τοῦ στομάχου μου.

Ἐκεῖνο τὸ κόκκινόν μου κρέας, αἱ κυρβάσεις, γίνεται κάποτε κοκκινώτερον, ἀπὸ τί νομίζετε; ἀπὸ τὸν θυμὸν, διότι δυστυχῶς εἶμαι θυμώδης· καὶ θυ-μόνω μὲ τὸ τίποτε· ἅμα μοῦ εἰποῦν δύο λόγια μὲ κακὸν τρόπον ἀνάπτω· ἀλλὰ πρὸ πάντων θυμόνω ἂν μοῦ δείξουν ἓν πρᾶγμα πολὺ κόκκινον· διατί; ἀπὸ εὐθὺν μήπως τάχα εἶνε κοκκινώτερον ἀπὸ τὴν κου-κούλάν μου; ἢ διότι μὲ βιάζει εἰς τὰ μάτια τὸ κόκ-κινον χρώμα; Δι' ἐμὲ εἶνε αἰνίγμα, καὶ εἰπέ τοι εἰς τοὺς συνδρομητὰς τῆς «Διαπλάσεως» ἴσως τὸ λύσῃ αὐτοί.

**

Ἐγὼ, κύριε, κλωσῶ δύο φορὰς τὸν χρόνον· ἀπὸ τ' αὐγὰ μου, τὰ ὁποῖα εἶνε ἄσπρα μὲ κοκκινωπὰ ση-μάδια ἀνκατωμένα μὲ κίτρινα, εἰς 40 ἡμέρας βγάζω κατὰ γαλόπουλα μικρούτσικα, κουτρούλικά, δίχως πτερά τὰ καυμένα, τὰ ὁποῖα ὅταν τρέχουν τρι-γύρω μου φαίνονται σὰν ζωντανὰ ὑποκοριστικὰ τοῦ σώματός μου. Τὶ ντελικάτα ποὺ εἶνε! ἅμα βρα-

χοῦν, ἅμα κρυσώσουν ὀλίγον, σφαλοῦν τὰ ματάκια των καὶ ξεψυχοῦν· δι' αὐτὸ τὰ προφυλάττω, τὰ περι-ποιούμαι, τὰ ζεσταίνω διότι τ' ἀγαπῶ, τ' ἀγαπῶ μὲ ὅλην τὴν ἀγάπην μιᾶς μητέρας καὶ, ὅταν γείνη ἀνάγκη, τὰ υπερασπίζω μὲ κίνδυνον τῆς ζωῆς μου.

**

Ἐπειδὴ ἡ γενεὰ μου ἔχει περισσότερον ἀπὸ ἑκα-τὸν χρόνους εἰς τὴν Ἑλ-λάδα καὶ ἀπεκτέθησαν καὶ ἡμεῖς ὅλα τὰ ἰδιώματά σας, διὰ τοῦτο πιστεύω ὅτι θὰ μοῦ ἐπιτρέψετε νὰ ὀμιλήσω καὶ ἐγὼ ὀλίγον διὰ τοὺς πρόγονους μου.

Οἱ πρόγονοί μου ζοῦν ἀκόμη εἰς ἀγρίαν κατὰ-στασιν εἰς τὰ δάση τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς· κάμνουν τὴν φυλετὴν των χάμου μὲ ξηρὰ φύλλα, εἰς μίαν τρύπαν, ἀνάμεσα εἰς βάτους· μο-λονότι δὲ, ὅπως ὅλα τὰ ἀλε-κτοροειδῆ, ἔχουν βαρεῖα τὰ πτερά των ἐν τούτοις κά-μνουν μακρινὰ ταξείδια. Τόσον δὲ ἀγαποῦν τὰ παι-διά των ὥστε τὰ υπερασπι-ζονται μὲ γενναϊότητα ἐναν-τίον καὶ αὐτῶν τῶν ἀγρίων θηρίων καὶ τῶν ἀρπακτικῶν ὀρνέων.

Εἶπα παιδιά καὶ ἐνθυμήθηκα κατ' ἑπ' αὐτὸ τὸ ὁποῖον θὰ σὰς φανῇ ἀπίστευτον· ἀλλὰ ἂν δὲν πιστεύετε ἐμὲ, δὲν εἰμπορεῖτε παρὰ νὰ πιστεύσετε τοὺς περιηγη-τὰς· ποὺ τὸ βεβαιοῦν. Εἶπα ὅτι τὰ παιδιά μας γεν-νῶνται δίχως πτερά· τὸ ἴδιον καὶ τῶν ἀγρίων ἰνδιάνων· ὅταν λοιπὸν βραχοῦν καὶ κινδυνεύουν ν' ἀποθάνουν

ἀπὸ ποῦντα, ἡ μητέρα των τοῖς δίδει καὶ καταπί-νουν βλαστάρια μερικῶν φυτῶν ποὺ μωσχοβολοῦν καὶ μ' ἐκεῖνα τὰ ζεσταίνονται καὶ τὰ ιατρεύουν. Ἐφρατὰζεσθε ποτέ, κύριε, ὅτι οἱ ἰνδιάνοι δίδουν χάπια εἰς τοὺς ἀρρώστους των; Ἄς τὸ μάθουν οἱ ἱατροὶ σας!...

Εἶναι πολὺ ἐξυπνα πτηνὰ οἱ ἀγριοὶ γάλοι. Ἐπειδὴ πρέπει μόνοι των νὰ φροντίζουν διὰ τὴν τροφήν των, διὰ τὴν κατοικίαν των, διὰ τὴν υπεράσπισίν των, θέ-τουν εἰς ἐνέργειαν ὅλην των τὴν προσοχήν, ὅλην των τὴν ἐξυπνάδα· ἐνῷ ἡμεῖς οἱ ἡμεροὶ ποὺ δὲν φρον-τίζομεν διὰ τίποτε, ποὺ εὐρίσκομεν ὅλα ἑτοίμα, ἀ-φίνομεν τὸν νοῦν μας νὰ κοιμάται καὶ εἰς τὰ ὕστερα νὰ ξεκουτιαίνη.

Διὰ τοῦτο σὰς παρακα-λῶ νὰ μὴ μὲ κατηγορή-σετε ἂν ἡ ἐπιστολή μου δὲν εἶνε ἐξυπνὸς· καὶ πῶς θ' ἀπαιτήσετε ἐξυπνάδα ἀπὸ ἐν ὄν, τὸ ὁποῖον σεῖς οἱ ἄν-θρωποι θέλετε νὰ ἔχη σῶ-μα μόνον καλὸν καὶ δὲν σὰς μέλη ἂν ἔχη ἢ δὲν ἔχη διόλου κεφαλὴν;

Ὁ φίλος σας

Κοκκινόχαραλος.

Υ. Γ. Χθὲς εἶδα ἓνα κα-

κὸν ὄνειρον· μήπως μοῦ εἶνε γραμμένον νὰ ἐκπληρώσω σήμερα τὸν προορισμὸν μου μέσα εἰς κανένα φοῦρνον;

Ὁ ἴδιος Κοκκινόχαραλος.

Ὅτι πιστὸν ἀντίγραφον

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ Π. ΚΟΥΡΤΙΑΝΗΣ
(Αἰμίλιος Εἰμαρμένος)

Η ΠΟΝΗΡΑ ΑΛΩΠΟΥ

Μία ἄλωπού ἤθελε νὰ ἔμβη μέσα εἰς ἓνα κοτέτσι, τοῦ ὁποίου τὸ πλεόν σπουδαῖον πρόσωπον ἦτο εἰς πετεινός, ὑπερήφανος καὶ μὲ ἀριστοκρατικούς τρό-πους· δι' αὐτὸ ἡ ἄλωπού ἔβαλε τὰ δυνατά της νὰ κάμῃ γνωριμίαν μὲ αὐτόν.

Μίαν ἡμέραν ὅπου συνωμιλοῦσαν οἱ δύο των μὲ ἐν πουλάκι τὸ ὁποῖον ἐπροστάτευεν ὁ Καλόφωνος (ἔτσι ὠνομάζετο ὁ πετεινός) ὁ λόγος ἦλθε διὰ τὰ ἐλαττώματα:

— Εἶμαι βέβαιος ὅτι καὶ ἐγὼ ἔχω, εἶπε, καὶ ἤθελα

νὰ μοῦ τὰ εἰπῇ κάποιος. Ἐλα, Κοτόπουλό μου, πέ-ς μοῦ τα σύ!

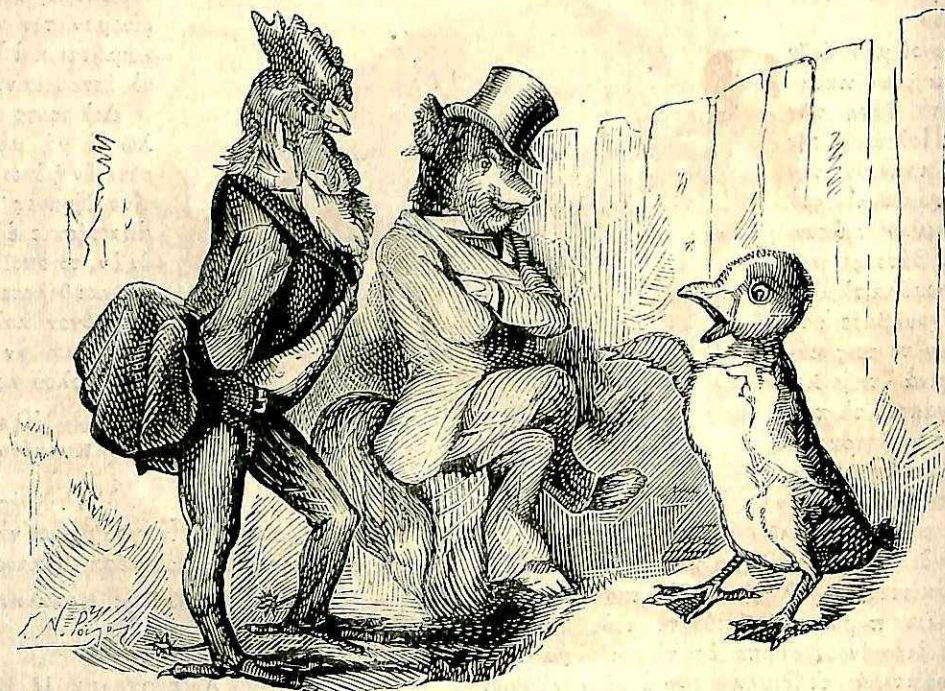
Τὸ Κοτόπουλο ἔλαβεν διότι τοῦ ἐπαρουσιάσθη τέ-τοια εὐκαιρία νὰ δείξῃ ὅτι εἶνε πολὺ εὐκρινὴς φίλος.
— Ναι, ναι, κύριε, παρετήρησα ὅτι ἔχετε πολλὰ ἐλαττώματα.

— Ἀλήθεια! εἶπε μὲ ψυχρότητα ὁ πετεινός. Καὶ ποῖα εἶνε αὐτὰ τὰ ἐλαττώματα, παρακαλῶ;

— Νά, εἶσθε πολὺ ὑπερήφανος καὶ ἐγωίστης καὶ ἀγαπᾶτε τὰς φιλονεικίας.

— "Α! έτσι; είπε με θυμόν ο πετεινός.
— Καί μεταχειρίζεσθε πολύ άσχημα τὰ παιδιά σας.
— Σώπα! έφώναξε έξω φρενών από τόν θυμόν του ο πετεινός. Έγώ τίποτα απ' αυτά που με κατηγορείς δεν έχω. Είσαι αὐθάδης, άχάριστος, άθλιος.
Καί ώρμησεν επάνω εἰς τὸ ταλαίπωρον Κοτόπουλον, τὸ ὁποῖον έφυγε μισαποθαμένον από τὸν φόβον καὶ από τὰς πληγὰς τὰς ὁποίας έλαβε.
— Απορῶ, είπεν ἡ άλωπού, πῶς ένα τέτοιον πρόστυχον ὄν έτόλμησε νὰ σᾶς προσβάλῃ. Καί έπειτα δὲν εἶνε αὐτὰ τὰ έλαττώματά σας.
— Αλλά ποῖα;
— Έγώ τούναντίον εύρίσκω ὅτι εἴσθε πολὺ πε-

αὐτὸ τὸ Κοτόπουλον. Αὐτὸ δὲν ἦτο ικανὸν νὰ έννοήσῃ τὴν εὐφυΐαν σας, καὶ με τὴν άχαριστίαν του απέδειξεν ὅτι δὲν ἦτο δόβλου άξιον τῆς τιμῆς πού τοῦ εκάμετε νὰ τὸ προστατεύετε.
— Τὸ ξεύρω, είπεν ὁ πετεινός, ὅτι εἶμαι πολὺ καλός, ἀλλὰ τί νὰ γείνη;
— Καί τί ὑπομονητικὸς πού έφανήκατε! Μόνον αφού σᾶς είπε τὰς μεγαλειτέρας προσβολὰς άπεφασίσατε νὰ τὸ μεταχειρισθῇτε ὅπως τοῦ ἤξιζε. Εἴσθε μεγαλόψυχος.
Με τοιαύτας ὁμιλίας ἡ Αλωπού εκολάκευε τὸν Καλόφωνον, αὐτὸς δὲ τὸσον εύχαριστημένος ἦτο ὥστε δὲν εἴμπορουτε πλέον νὰ κάμῃ χωρίς αὐτήν.

«ΚΑΙ ΠΟΙΑ ΕΙΝΕ ΑΥΤΑ ΤΑ ΕΛΑΤΤΩΜΑΤΑ, ΠΑΡΑΚΑΛΩ;»

(Σελ. 43.)

ριποιητικός. Καί υπερήφανος πού εἴσθε ὀλίγον, δὲν βλάπτει. Ὁ καθείς ξεύρει ὅτι τοὺς προγόνους σας τοὺς αναφέρει ἡ ἱστορία ἕνας από τοὺς ἰδικούς σας εἰδοποίησεν ένα αυτοκράτορα ῥωμαῖον ὅτι θὰ νικηθῇ από ένα λαὸν έχθρόν του ὁ ὁποῖος ἴσα ἴσα εἶχε τὸν πετεινὸν ὡς έμβλημα.

— Θαυμάζω τὴν πολυμάθειάν σας, είπε κατευχαριστημένος ὁ πετεινός. Έγώ δὲν εἰξεύρω τόσα διὰ τὸν έαυτόν μου ὅσα σεῖς. Τὸ μόνον πού εἰξεύρω εἶνε ὅτι εἶμαι από καλὴν οἰκογένειαν. Έξακολουθεῖτε, παρακαλῶ.

— Δὲν έννοῶ λοιπόν, επανέλαβεν ἡ Αλωπού πῶς σεῖς πού έχετε τὸσον εύγενεῖς τρόπους, τὸσον μεγάλο μυαλό, καταδεχθήκατε νὰ συναναστρέφεσθε με

Ἄλλ' ἡ πονηρὰ Αλωπού δὲν κατώρθωσεν ακόμη τὸν σκοπὸν τῆς, νὰ έμβῃ δηλαδὴ μέσα εἰς τὸ κοτέτσι. Ὅλοι αὐταὶ αἱ συνομιλίας εἰγίνοντο εἰς τὴν θύραν τοῦ κοτετσιοῦ ὁ Καλόφωνος, ένῳ ἤκουε τὰς κολακείας τῆς Αλωπούς, επρόσεχε τοὺς ὑπηκόους του ὥστε ἡ Αλωπού με κανένα τρόπον δὲν κατώρθωσε νὰ έμβῃ μέσα.

Μίαν ἡμέραν επὶ τέλους τῆς ἤλθε μία λαμπρὰ ιδέα.

— Ένα πρᾶγμα, είπεν εἰς τὸν πετεινόν, με κάμνει ν' άπορῶ. Πῶς δηλαδὴ ένα έξυπνον ὄν ὡσάν έσᾶς, καταδέχεται νὰ εἶνε εἰς τὴν έξουσίαν τοῦ ανθρώπου ἔγώ εἶμαι πτωχὸν ζῶν, τὸ ὁποῖον ζῶ ταπεινὰ διότι δὲν έχω τὸσον μεγάλους προγόνους, καὶ οὔτε δι' αὐτοὺς οὔτε δι' ἐμὲ ὠμίλησέ ποτε ἡ ἱστορία.

Έγώ οὔτε τὴν εὐφυΐαν σου έχω, οὔτε τὴν παλληκαριάν σου, οὔτε τὴν υπερηφάνειάν σου καὶ ὅμως δὲν έχω κανένα νὰ μ' έξουσιάζῃ, κανεὶς δὲν μ' έχει σκλάβο του, εἶμαι ἐλεύθερος, ένῳ σὺ καὶ οἱ ἰδικοί σας εἴσθε ὑποχρεωμένοι νὰ περιμένετε νὰ σᾶς θρέψουν οἱ κυριοὶ σας.

Ὁ πετεινός δυσηρεστήθη διὰ τοὺς τελευταίους λόγους τῆς Αλωπούς, ἀλλὰ δὲν είπε τίποτε.

— Μοῦ ἤλθεν ὅμως, κύριε Καλόφωνε, μία ιδέα, είπε μετ' ὀλίγον εἰς τὸ δάσος, ὀλίγον μακρὰ απ' ἐδῶ, εἰξεύρω ένα ὠραιότατον μέρος ὅπου εἴμπορεῖ ν' ἀποκαταστηθῇ καὶ νὰ ζήσῃ λαμπρὰ μία ἱάποικία. Ἄν ὑπάγετε, θὰ ἀποδείξετε εἰς τὸν κόσμον ὅτι τὸ

— Θα σκεθῶ διὰ τὴν ιδέαν σου, άπεκρίθη. Λέγεις λοιπόν ὅτι εἰξεύρεις ένα μέρος ὅμοιον με αὐτὸ τὸ ὁποῖον μοῦ περιέγραψες καὶ ὅτι εἴμπορούσες νὰ μᾶς ὑπάγῃς εἰς αὐτό;

— Βέβαια, εκλαμπρότατε.

Ὁ πετεινός έμβῆκεν εἰς τὸν ὀρνιθῶνα, συνεκάλεσε τὸ συμβούλιόν του, τὸ ὁποῖον άπετελεῖτο από έξ γραίας κότας, καὶ ανεκοίνωσεν εἰς αὐτὰς τὴν πρότασιν τῆς Αλωπούς.

Τρεῖς από τοὺς συμβούλους αὐτοὺς επήγαν με τὴν γνώμην τοῦ πετεινοῦ ἀλλὰ τρεῖς ἄλλοι άντεστάσαν. — Εἴμποροῦμεν νὰ εμπιστευθῶμεν εἰς αὐτὸν τὸν φίλον, έλεγαν, εἰς τὸ μέρος εκείνο θὰ

«ΚΑΙ ΩΡΜΗΣΕΝ ΕΠΑΝΩ ΕΙΣ ΤΟ ΚΟΤΟΠΟΥΛΟΝ»

(Σελ. 44.)

περωτὸν γένος διὰ νὰ εὐτυχίσῃ δὲν έχει ανάγκην νὰ εἶνε εἰς τὴν έξουσίαν τοῦ ανθρώπου. Σεῖς πού έχετε τέτοιαν καταγωγὴν, τόσῃ γενναιότητά, τόσα προτερήματα εἴμπορεῖτε νὰ κυβερνήσετε μόνος σας πολὺ καλλίτερα τὸ κράτος σας χωρίς τὴν προστασίαν τοῦ ανθρώπου. Ἄν δὲ μερικοὶ από τοὺς ὑπηκόους σας, οἱ ἰνδιάνοι, παραδείγματος χάριν, ἢ αἱ χῆνες, ἢ καὶ αἱ πάπια ακόμη θέλουν νὰ ζοῦν ανεξάρτητοι, θὰ τοὺς δώσετε νὰ καταλάβουν πόσα ἀπιδία βάζει ὁ σάκκος. Δι' αὐτὸ ἡ φύσις σᾶς έδωκε τὸσον τρομερὰ ὄπλα ὥστε εἴδωκε δυνατόν ράμφος καὶ πληκτρον ὡσάν σπειροῦνι από χάλυβα. Τότε θὰ έχετε βασιλεῖον λαμπρὸν καὶ θὰ βασιλεύετε μόνος σας.

Τὸ σχέδιον τοῦτο ἤρρεσε πολὺ εἰς τὸν κ. Καλόφωνον.

έχωμεν ὅπως εἰς τὸ κοτέτσι σιτάρι καὶ άραβοσίτι, τὰ ὁποῖα μᾶς ρίπτουν πολλὰς φορὰς τὴν ἡμέραν; θὰ εύροῦμεν ἐκεῖ κόραις ψαμμοῦ, φλοῦδες δαυκιῶν, περισεύματα τοῦ μαγειρείου, τόσα ἄλλα πράγματα; Εἰς τὴν γειτονιά θὰ εἶνε ἀράγε σταῦλος με ἄλογα καὶ νὰ πηγαίνωμεν νὰ τρώγωμεν φιλικὰ από τὸ φαγεῖ των; Προπάντων θὰ εύροῦμεν καμμίαν κοπρίαν ἢ ὁποία κρατεῖ ζεστὰ τὰ πόδια τὸν χειμῶνα καὶ δίδει τὸσον εύμορφα σκολήγια καὶ ἄλλα ὀρεκτικά;

Αἱ παρατηρήσεις αὐταὶ έβαλαν εἰς σκέψιν τὸν πετεινόν, ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ἡ ιδέα ὅτι θὰ γείνη βασιλεὺς τὸν εκάμε νὰ λησμονήσῃ κάθε σκέψιν. Ἄλλ' εκτὸς τούτου ἡ πρότασις τῆς Αλωπούς εἶχε γίνει γνωστὴ μέσα εἰς τὸ κοτέτσι, ἡ ἀγάπη τῆς ἐλευθε-

ρίας ἐφλόγισεν ὅλας τὰς καρδίας, καὶ μία ἐπιτροπὴ παρουσιάσθη εἰς τὸν Πετεινόν, ὅπως δεχθῇ τὴν πρότασιν τῆς Ἀλωπούς.

Τὴν ἰδίαν νύκτα λοιπὸν ὁ κ. Καλόφωνος, παρακολουθούμενος ἀπὸ τὰς πενήντα κόττας του καὶ τὰ μικρά των, ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὸ κοιτάσι, ἀπὸ μίαν τρύπαν τὴν ὁποίαν ἐμεγάλωσε μετὰ τὸ ῥάμφος του. Αἱ πάπαι ἐπῆραν τὸ κατόπι των ἄλλ' αἱ χῆνες πλέον γνωστικαὶ ἐμειναν εἰς τὸ μέρος ὅπου εἶχαν ζῆσαι ἐως τότε. Ἡ ἀλήθεια εἶνε ὅτι μερικαὶ κακκαὶ γλῶσσαι εἶπαν ὅτι δὲν ἔφυγαν διότι ἡ τρύπα δὲν ἦτο ἀρκετὰ μεγάλη καὶ δὲν ἐχωροῦσαν· ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ πιστεύωμεν τὰς κακὰς γλῶσσας.

Ὅπως καὶ ἂν εἴνε, εἴτε ἀπὸ φρονιμᾶδα εἴτε ἀπὸ ἀνάγκην, ἔμειναν, καὶ ἔκαμαν, πολὺ καλὰ. Τὸ λαμπρὸν μέρος, ὅπου ἡ Ἀλωπού ἐπῆγε τὸν κ. Καλόφωνον καὶ τὴν αὐλήν του, ἦτο ἐν σπήλαιον ὅπου τὰ δυστυχισμένα πλάσματα δὲν ἄργησαν νὰ πληρώσουν ἀκριβὰ τὴν ἀνόητον ἐμπιστοσύνην ποὺ ἔδειξαν. Τὶ συνέβη ἐκεῖ μέσα, δὲν εἰμποροῦμεν νὰ τὸ εἰπούμεν· ἀλλ' εἰμποροῦμεν νὰ βεβαιώσωμεν ὅτι καμμία ἀπὸ τὰς κόττας ἐκεῖνας ποὺ ἠκολούθησαν τὸν Πετεινόν δὲν ἐβόηκε ἀπὸ καὶ μέσα, οὐδ' αὐτὸς ὁ κ. Καλόφωνος καὶ ὅτι ὅλοι ἀπὸ τὸ σπήλαιον ἐπέρασαν εἰς τὸν στόμαχον τῆς Ἀλωπούς.

(Παράφρασις)

ΦΙΛΟΜΗΛΑ

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ὁ μικρὸς Κωστάκης εἶνε ἀδιόρθωτος. Πρό τινων ἡμερῶν ἔσπασε πολὺτιμὸν τι σκεῦος. Ἡ μήτηρ τοῦ ὀργισθεῖσα ἠθέλησε νὰ τὸν τιμωρήσῃ.

— Τώρα νὰ ἰδῇς κατεργάρη, τῷ εἶπε, ξύλο ποὺ θὰ φᾶς.

Καὶ ὁ Κωστάκης μετ' ἀπάθειαν:

— Καὶ θαρρεῖς, μαμά, πῶς μετὰ τὸ ξύλο θὰ διορθωθῇ ἡ ζημιὰ;

Ἐστᾶλη ὑπὸ τοῦ Κορυδαλλοῦ.

Πρὸ τίνος ἐγίνετο λόγος ἐνώπιον τῆς μικρᾶς Ἑλένης, ὅτι ἡ Αὐλὴ τοῦ βασιλέως Γεωργίου ἠτύχησε νὰ ἴδῃ πολλοὺς ἐπισήμους ξένους· ἡ δὲ μικρὰ Ἑλένη ἡ ὁποία δὲν ἠδύνατο νὰ ἐννοήσῃ πῶς αἱ αὐλαὶ βλέπουν, ἐρωτᾷ μετὰ περιεργείας:

— Μαμά, ποῦ ἔχουν αἱ αὐλαὶ τὰ μάτια των;

Ἐστᾶλη ὑπὸ Ἰωάννης Κ. Βασιλειάδου.

Ὁ μικρὸς Μιμῆς, ὁ ὁποῖος ποτὲ δὲν εἶδεν ἀράπην, πολὺ

ἐξεπλάγη ὅτε μίαν ἡμέραν ἐπήγαγε περίπατον μετὰ τὸν πατέρα του καὶ εἶδεν ἕνα μαῦρον.

— Πατέρα, ποῖος τὸν ἔβαψε αὐτὸν τὸν ἄνθρωπον στὰ μαῦρα; ἐρωτᾷ.

— Ὁ Θεός, παιδί μου.

— Μπα! καὶ αὐτὸς πῶς ἐστάθη νὰ τὸν μαυρίσουν ἔτσι;

Ἐστᾶλη ὑπὸ τῆς Πονηρᾶς Ἀλιπούς.

Ὁ Ἀντωνάκης ἐμάλωσε μετὰ ἕνα συμμαθητὴν του καὶ ἔχει ἕνα γδάρσιμον εἰς τὸ μέτωπον.

— Πῶς εἶνε ἔτσι τὸ μέτωπόν σου; τὸν ἐρωτᾷ ὁ πατέρας του ὅταν ἐσχόλασε;

— Τὸ ἐδάγκωσα, πατέρα, ἐκεῖ ποῦ ἔτρωγα.

— Καὶ φθάνει κανεὶς νὰ δαγκώσῃ τὸ μέτωπόν του, κατεργάρη;

— Βέβαια ὄχι! Μὰ δὲν τὸ καταλαβαίνει; Ἐγὼ ἀνέβηκα σὲ μιὰ καρέκλα καὶ ἔφθασα.

Ἐστᾶλη ὑπὸ τοῦ Ἐρυθροῦ Ψιττακοῦ.

ΤΑΜΕΙΟΝ ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΑΠΟΡΩΝ

ΕΠΙΜΕΛΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΚΑΙ ΜΑΘΗΤΡΙΩΝ

ΕΤΟΣ Β'.—ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΩΝ

κατατεθεισῶν ἐν τῷ Γραφείῳ τῆς ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ μέχρι τῆς 26 Μαρτίου 1884.

Φρ. Ἐκ.	Φρ. Ἐκ.	Φρ. Ἐκ.
Ἀθροισμα τῶν μέχρι τῆς 31 παρελθόντος Ἰανουαρίου κατατεθεισῶν συνεισφορῶν	11,35	φρ. 1
Ι. Γ. Ψαρούδας, Ἀθηνῶν	1	
Ἰωάννης Παράσχης, Ἰωαννίνων	1,50	
Ἄλπις Πατρῶν	10	
Ἑλένη Πετρακοπούλου, "	40	
Ἀδριάννα Πεταλᾶ, Γουργιέθου	10	
Ι. Κ. Ψάλτης, Κωνσταντοῦ	50	

Ἐν ὅλῳ μέχρι τῆς 26 Μαρτίου... φρ. 40,75

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ»

Ἔως αὐτὴν τὴν στιγμήν καμμία Νεφέλη δὲν ἐφάνη ἀκόμη εἰς τὸν ὀρίζοντα τῆς ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ. Ἀκούς, ἀγαπημένο μου Κῦμα ἄλδος πολυφλοίσθοιο; Κάμε τῆς λοιπὸν σὺ τὸν νεφεληγερέτην.

Πολὺ χαριτωμένη ἦτο ἡ τελευταία ἐπιστολή σου, προσφιλεστάτη Ἡρώς τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως. Προμαντεύω ἀπ' αὐτὴν ὅτι εἰμπορεῖς νὰ γίνῃς μίαν ἡμέραν καὶ Ἡρώς τῆς Ἑλληνικῆς φιλολογίας, ἂν καταγίνῃς μετ' ἐπιμέλειαν. — Εἶπε εἰς τὰς φίλας σου νὰ μοῦ γράφουν καὶ αὐταί, ἀφοῦ τὰς ἀγαπῶ καὶ αὐτὰς ὅσον καὶ σέ. Τόσο δὲ θάρρος δὲν ἔχουν! Ὅπως δὲ ποτε σὺ μὴ παύσῃς νὰ μοῦ γράφῃς συχνὰ καὶ πολλὰ.

Δὲν γνωρίζω, λέγεις, ζηλεμένη μου Βοσκοπούλα, τὴν ἀγάπην ποὺ μοῦ ἔχετε; Βέβαια τὴν γνωρίζω, καὶ γι' αὐτὸ καὶ ἐγὼ κρατῶ τόσο καμάρι καὶ σὰς ἀγαπῶ τόσο πολὺ. Χάρις μου τὴν Ποιμενικὴν Φλογέραν, σὲ παρκαλῶ, καὶ εἰπέ τῆς νὰ μοῦ γράφῃ καὶ αὐτή.

Ἐρησαν λοιπὸν ἡ ἑστᾶς ἐκεῖ στὸ Μάντζεστερ, φιλάττη Ποτηρὰ Ἀλεποῦ; Ἐρεῖς ἐσὺ τώρα, μιὰ καὶ στὸ Μπλάκ-πουλ; ἔχει πολλὰ πουλαρικά ἐκεῖ... Εἰς τὴν Μικρὰν Σεισορρηθραν νὰ ποῦ λέγω ὅτι ἐπιθυμεῖς γὰρ μάθης τὸ ὄνομά της; ἔχει ὅμως πολὺν καιρὸν νὰ μοῦ γράψῃ καὶ δὲν εἰξεύρω οὔτε ἐγὼ τί γίνεται.

Ὁ Ἀραπάκος μοῦ γράφει ὅτι πολὺ δύσκολος ἦτο ὁ συλλαβογράφος τῆς Μικροῦλας Τραλαλᾶ εἰς τὸ φύλλον τοῦ Ἰανουαρίου καὶ νομίζει αὐτὸς ὅτι μποροῦσε νὰ τὸν εἴπῃ καὶ μετ' ὀλιγώτερα λόγια, ἂν ἐρωτοῦσε μόνον ποῖ εἰν' ἐκεῖνο τὸ πράγμα ποὺ φωνάζει Κουκουρῖκο!!! Τοῦ ἐνθυμίζει δὲ ἐν ἄλλῳ αἰνίγμα ἐπίσης δύσκολον, τὸ ὁποῖον εἶχεν ἀκούσει: Ἄλλοτε, τὸ ἐξῆς:

«Τετράποδο καὶ μετ' οὐρά

Ἄστα κεραμίδια πάνω

Νιάρ, νιάρ φωνάζω λιγυρά

Καὶ τὰ ποντίκια πιάνω.»

Τὰ ποιήματα τῶν μικρῶν μου φίλων τὰ διαβάξω μόνον μετὰ πολλὴν μου εὐχαρίστησιν, ὅταν μοῦ στέλλουν, ἀλλὰ δὲν τὰ δημοσιεύω, ἀγαπητὲ Καρκαβίτσα· δι' αὐτὸ δὲν δημοσιεύω καὶ τὸν Μάρτην σου, μολονότι σὲ συγκαίρω, ἂν τὸν ἔγραψες μόνος σου, καὶ σὲ συμβουλεύω νὰ καταγίνῃσαι, διότι ἔχεις τὰ λαντὸν.

Τὰ αὐτὰ ἔχω καὶ πρὸς σέ νὰ εἴπω, φίλε Χρῆστε Εὐφροσύνη διὰ τὸ διήγημά σου «Τὰ παθήματα τῆς Λιλίνας».

Ὁ Νεοῖδεάτης δὲν ἔχει μόνον τὸ ὄνομα, ἀλλὰ κατεβάσει καὶ πραγματικῶς νέας ιδέας τὸ κεφάλι του· ἀκούσατε τί μοῦ γράφει: «...Χθὲς τὸ ἑσπέρας ἄμα ἔλαβον τὸ «Εἰς τὴν Θάλασσαν!» καὶ τὸ φύλλον σου, ἀγαπητὴ μου ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ, προσεκάλεσα περὶ τοὺς δεκαπέντε μικροὺς μου φίλους καὶ ἀνέγνωμεν τὰς ὡφελίμους ἱστορίας σας. ὅλοι δὲ ἔμειναν καταγοητευμένοι καὶ μοὶ ὑπεσχέθησαν ὅτι θὰ γείνωσι συνδρομηταί σου.» Σὲ εὐχαριστῶ, φίλε μου, σὲ εὐχαριστῶ πολὺ. Τοὺς περιμένω μετ' ἀνοικτὰς ἀγκάλας· ἔχω δι' ὅλους ἀγάπην.

Τὸ ψευδώνυμον Ἀριστείδης ὁ Δίκαιος δὲν ἔχει ἄλλον κύριον, ἀγαπητὲ Δ. Π. Δύνασαι ἐπομένως νὰ τὸ φέρῃς σὺ καὶ σοὺ εὐχομαι νὰ φανῇς ἀντάξιός τοῦ ψευδωνύμου σου. Στείλῃ μοῦ ἄλλας Πνευματικὰς Ἀσκήσεις.

Καλὲ τί γίνεται ἡ Ἀλὸς καὶ τὸ Ἰορ καὶ τὸ Ἀρ μ' Ἐβ-ρης; Πῶς δὲν μοῦ ἔγραψαν τόσον καιρὸν;

Κάποιον λάθος θὰ ἔγινε καὶ δὲν ἐσημειώθησαν τὰ ὀνόματά σας μεταξὺ τῶν λυτῶν εἰς τὸ φύλλον τοῦ Ἰανουαρίου, ἀγαπητὰ μου Πρωτόπειρος Μέλισσα καὶ Ἐλαφρὰ Ἀκατος· μήπως δὲν εἶχατε στείλει εἰς χωριστὸν χάρτην τὰς λύσεις; Εἰς τοῦτο πρέπει νὰ προσέχετε πολὺ· ἂν θέλετε νὰ μὴ

συμβαίνουν εἰς τὸ ἐξῆς τοιαῦτα λάθη, πρέπει νὰ γράφετε εἰς χωριστὸν χαρτίον τὴν ἐπιστολήν, εἰς χωριστὸν τὰς λύσεις, εἰς χωριστὸν τὰς πνευματικὰς ἀσκήσεις πρὸς δημοσίευσιν, εἰς χωριστὸν τὸ παιδικὸν πνεῦμα, καὶ εἰς καθὲν ἀπὸ αὐτὰ τὴν ὑπογραφήν σας καὶ τὸ ψευδώνυμόν σας. Καὶ μὴ φοβεῖσθε νὰ συμβῇ ποτὲ λάθος. Τ' ἀκούτε; τὸ λέγω δι' ὅλους τοὺς φίλους μου ὅσοι θέλουν νὰ ἔχουν ἀλληλογραφίαν μαζί μου.

Νὰ ποῦ λέγω σήμερον εἰς τὴν Ροδόχρουν Μηλέαν καὶ τὴν Μικρὰν Πεταλοῦδα ὅτι ζητεῖς τὸ ὄνομά των, μικροῦλά μου Φιλέρημος Τρυγῶν. Εἶσαι εὐχαριστημένη τώρα;

Ποῖος σοῦ τὸ εἶπεν ἡ ποῦ τὸ ἐδιάβασες, ἀγαπητὴ Κλεώ-ρη Ἀθ. ὅτι ἡ πρὸς τὴν δόξαν ὁδὸς εἶνε διὰ τῶν ἀνακτόρων, καὶ ἡ πρὸς τὴν ἀρετὴν διὰ τῆς ἐρήμου; αὐτὸ εἶνε στρεβλὴ ιδέα, παιδί μου.

Καὶ ἐγὼ σὲ ἀσπάζομαι, μικροῦλή μου Σιλαφέρνη· τὸ αἰνίγμά σου ὅμως εἶνε πολὺ γνωστὸν καὶ δὲν τὸ δημοσιεύω. Ἐγὼ λέγω, βλέπεις, ὅτι προσφέρεις τὰς προσήσεις σου εἰς ὅλους τοὺς συνδρομητάς μου, φιλάττη μου Μαρία Γ. Ἀμπανοπούλου. Εἶνε ὅμως τόσο πολλοὶ ὥστε φοβοῦμαι μήπως δὲν ἀρκέσουν νὰ τὰς μοιρασθοῦν ὅλοι.

Δὲν σὲ ἐλησμόνησα, φίλτατε Ζωσιμᾶ, ἀπεναντίας σὲ ἀγαπῶ πολὺ καὶ δι' αὐτὸ δὲν δημοσίευσαι τὰς πνευματικὰς σου ἀσκήσεις· δὲν ἦσαν καλὰ καὶ φαντάσου τί θὰ ἔλεγαν οἱ ἄλλοι φίλοι μου! δι' ἐξουρίας νὰ γράφῃς ὡραία πράγματα.

Ἄ μπά! Θεὸς φυλάξῃ, Τσαντζαμίρι μου! ἂν μόνον ὅταν εἶσαι ἀσθενὴς καὶ ἔχεις διακόψει τὰ μαθήματά σου εἰμπορεῖς νὰ μοῦ γράφῃς πολλὰ, ὅπως αὐτὴν τὴν φορὰν, εὐ-χομαι ποτὲ νὰ μὴ λάβω μεγάλην ἐπιστολήν σου, ποτέ! ἐγὼ θέλω νὰ ἦσαι πάντοτε καλὰ καὶ ἄς εἶνε μικροῦτσικαὶ αἱ ἐπιστολαὶ σου.

Τὰ αἰνίγματα ποὺ μοῦστεῖλες, Ἀρτεμὶς Βλέσσα, τὰ εἶχα δημοσιεύσει ἄλλοτε. Πρωτοτύπους πνευματικὰς ἀσκή-σεις θέλω νὰ μοῦ στέλλετε.

Μαῦρον Κῦμα δὲν ἔχομεν, Μιχαὴλ Στρογκῶφ· δὲν τὸ εἶπα τὴν ἄλλῃ φορὰ; Ἡ Ἀμαρυλλὴ θὰ μάθῃ σήμερον ὅτι ἐπιθυμεῖς νὰ σοὺ εἴπῃ τὸ ὄνομά της.

Ἐνα ἀπὸ τοὺς συλλαβογράφους σου θὰ δημοσιεύσω προσε-χῶς, χαριεστάτη μου Ἀνοιξία.

Ὁ Ἄρης, καὶ ἡ Ἰωάννα Δυκρῶ, καὶ ὁ Πυγμαλίων καὶ ὅσοι ἄλλοι δὲν εἶδαν νὰ δημοσιεύσω τὰς Πνευματικὰς ἀσκήσεις των. Ἀς μοῦ στείλουν ἄλλας καλλιτέρας.

Εἰς τὴν Ποιμενικὴν Φλογέραν, ἦν, ὡς λέγεις, γνωρί-ζεις, Μαθαρίττις Ταῦρε, θὰ εἴπω τοὺς χαιρετισμούς σου.

Πολὺ με εὐχαριστεῖ αὐτὸ ποὺ μοῦ γράφει ὁ Κορυδαλ-λὸς ὅτι καὶ οἱ μεγάλοι διαβάξουν τὸ περιοδικόν μου μετὰ ὅσον ἐνδιαφέρον τὸ διαθάζουν καὶ οἱ μικροὶ μου φίλοι. Σὲ πι-στεύω Κορυδαλλέ· δὲν εἶσαι ὁ μόνος ποὺ μοῦ τὸ γράφεις· καθ' ἡμέραν τὰ αὐτὰ ἀκούω ἀπὸ πολλοὺς ἄλλους.

Παρακάλεσε μετὰ ὅλην τὴν καρδίαν σου τὸν Θεὸν νὰ σὲ κάμῃ πρόνιμην, μικροῦλά μου Πηδηκτοῦλα. Εἶμαι βε-βαία ὅτι δὲν θὰ σοῦ τὸ ἀρνήθῃ· πρέπει ὅμως νὰ τὸν βοη-θήσῃς εἰς τοῦτο· λιγὰ καὶ σὺ...

Διὰ τὴν ἡμέραν νὰ κατοικήῃς εἰς τὰς Ἀθήνας, Εὐθαλία; Μὴ νομίζῃς ὅτι ἐδῶ τὰ κοριτσάκια εἶνε εὐτυχέστερα, ὅτι παίζουν περισσότερον, καὶ ὅτι οἱ γονεῖς ἀγαποῦν περισσό-τερον τὰ παιδιά των;

Πῶς ἤθελες νὰ σοὺ ἀπαντήσω, μικρὸ μου Κοτόπουλο, ἀφοῦ δὲν ἠμπόρεσα νὰ διαβάσω τὴν ἐπιστολήν σου· ἦτο τό-σον κακογραμμένη, ὥστε καὶ σὺ δὲν θὰ μ' ἐμπορούσες νὰ τὴν διαβάσῃς, ἀλλὰ τί περιμένει κανεὶς ἀπὸ ἕνα κοτόπουλο, παρὰ ὀρνιθοσκαλισμάτα;

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

33. Έλλιποσύμφωνον. "Ο·ι· — ε· — α· — η· — α· — ε· — η· — ε· — η· — ε· — α· — α· — ο· — η· — η· — η· — η· — α· — ε· — η· — α· — α·

Έστάλη υπό της Γραίας Δρύος.

34. Φωνηεντόλιπον. Π·ρ·τ·μ·τ·ρ·ν· — ν· — ν· — μ·ν· — τ·ς — μ·ν·ς — π·ρ·ν· — σ·ν·ν·στρ·φ·τ· — μ· — φ·λ·ς — ν·θρ· π·ς.

Έστάλη υπό του Πιπερόσπουρου.

35. Συλλαβόγριφος.

Το πρώτον μέρος μου πηδᾷ, τὸ ἄλλο εἶνε λεῖον.
Χωρὶς ἐμὲ δὲν εἴμπορεῖ νὰ ταξειδεύσῃ πλοῖον.

Έστάλη υπό του Τσάπλιακου.

36. Συλλαβόγριφος. Τὸ πρῶτόν μου εἶνε γράμμα, τὸ δεύτερόν μου μέρος τοῦ προσώπου, τὸ σύνολόν μου ἀρχαῖος βασιλεὺς τῆς Αἰγύπτου.

Έστάλη υπό Καρτεσίου Π. Κουρτίδου.

37. Συλλαβόγριφος. Τὸ πρῶτόν μου εἶνε γράμμα, τὸ δεύτερόν μου ἀντωνυμία, τὸ σύνολόν μου εἶνε νῆσος.

Έστάλη υπό του Σχοινοδάτου.

38. Λεξιγριφος. Μὲ κεφαλὴν καὶ μὲ οὐρὰν εἶμαι ἥρωας τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου, ἄνευ αὐτῶν εὐρίσκομαι εἰς τοὺς κήπους.

Έστάλη υπό Κ. Α. Οικονόμου.

39. Λεξιγριφος. "Ὅπως εἶμαι ἂν μ' ἀφήσῃς εἶμαι πόλις τῆς Μακεδονίας, ἂν τὴν κεφαλὴν μου κόψῃς καὶ τὸν τόνον μεταθέσῃς εἶμαι ἀπαραίτητον εἰς τὰς λέμβους.

Έστάλη υπό Έλευθ. Δ. Ζήδρου.

40. Ἀκροστιχίς. Τὰ ἀρχικὰ γράμματα τῶν ζητουμένων ἐξ λέξεων ἀποτελοῦσι τὸ ὄνομα μεγάλου ποιητοῦ:

1. Βασίλισσα ζωσα. 2. Καρπός. 3. Χώρα κατὰ τὸ ἥμισυ ὑπόδουλος καὶ κατὰ τὸ ἥμισυ ἐλευθέρα. 4. Χαρακτηριστικὸν τοῦ γήρατος. 5. Τετράποδον. 6. Ἠγεμονία τῆς Τουρκίας.

Έστάλη υπό του Σπινθόρου.

41. Μεταγραμματισμός.

Ἐπάνω ἀπὸ τὰ νέφη εἶν' ἡ δίκη μου χώρα,
Τῶν ποιητῶν τὰ χεῖλη μὲ ψάλλουν κάθε ὥρα.
Τὸ πρῶτόν μου φωνῆεν στὸ τέλος ἂν κολλήσῃς,
Γυναικὰ δίχως τέκνα ἔμπρός σου θ' ἀπαντήσῃς.

Έστάλη υπό του Πολυγέρου.

42. Ἀναγραμματισμός.

"Ὅπου κι' ἂν πᾶς μὲ βλέπεις παντοῦ θά μ' ἀπαντήσῃς.
Μὲ φεύγεις σὰν φωνάζω, πλὴν μετ' ἐμοῦ θά ζήσῃς.
Ἐὰν τὸ πρῶτον γράμμα στὸ τέλος μου τὸ βάλλῃς,
Στὸν Ὀλυμπον θά μ' εὕρῃς θεῶν—μὴν ἀμφιβάλλῃς.

Έστάλη υπό του Κορκοράν.

43. Κυβόλεξον.

1. Εἶμαι παιδί τῆς θάλασσας, πλὴν ἄστατο πολὺ.
2. Εἶμαι κ' ἐγὼ στὴ θάλασσα, ἀλλὰ καὶ στὴν ξηρά.
3. Γιὰ μένα λένε ἀδειανὴ πὼς ἔχω κεφαλὴ.
4. Κ' ἐγὼ εἶμαι κατὰμαυρος μὲ μάτια φλογερά.

Έστάλη υπό του Ἀραπάκου.

ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΟΝΟΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΛΥΤΩΝ

Ἀθηνόγινους Κλεώνη, Ὀθλία καὶ Στίσιανος Γ. 9 καὶ 11. — Ἀνοξίς, 8. — Ἀφροδίτη, 9. — Βασιλειάδου Ἰωάννα Κ. 3. — Βατοκελαδοῦσα Περιστέρα 2. — Βλίσσα Ἀρτεμίας Σ. 4. — Βουράζου Κ. Γ. Α. 9. — Βοσχοπούλα, 11. — Γαίκα Ατκ. 10. — Διάβολος ὁ Κύπριος, 9. — Δράμαλη Κατίνα, 8. — Δυκρίο Ἰωάννα καὶ Ἰππόλυτος, 3. — Ἐλαφρὰ Ἀκατος 2 καὶ 10. — Εὐσεργίου Γ. 3. — Εὐσῆς, Ἀνθός, 3. — Ἡρακλῆς ὁ Δωδεκανεῖος 8 καὶ 10. — Ἡρὼς τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως, 7. — Καγκάδη Ἰωάννα, 11. — Κορυθαλλός, 14. — Κουβελὰ Εὐανθία Ν. 1. — Κουρτίδης Καρτεσίος Π. 7. — Κόμα, 19. — Λάμπρου Πάνος Ι. 5 καὶ 10. — Λουκία δι' Ἀμπεροῦ 4 καὶ 9. — Μέλαις Ἀετός 6 καὶ 8. — Μεταξὺ Ἰάκωβος 4 καὶ 9. — Μὴ με λησμονεῖ! 2. — Μικρούλα Τραλαῖα, 12. — Μιζάν Ρέζα, 1. — Μιχαὴλ Στρογγύρ, 8. — Μυρμηδῶν, 8. — Νεοῖδεάτης 7. — Πάνδροςος Ἀθηνᾶ, 10. — Πάσσαρη Ἀ. — Μικρούλα Τραλαῖα, 12. — Σκόπας ὁ Εὐρυτῶν 11 καὶ 12. — Σμαράγδα Α. Ο. 16. — Σπεράντζα Παναγιωτίτσα, 4. — Στράτος Σιλαφίνης 5 καὶ 6. — Σπλάβος Σπυρίδων Ἐ. 5. — Σκόπας ὁ Εὐρυτῶν 11 καὶ 12. — Σμαράγδα Α. Ο. 16. — Σπεράντζα Παναγιωτίτσα, 4. — Στράτος Νικόλαος 11. — Σπρίνης Ι. 8 καὶ 9. — Σχοινοδάτης 7 καὶ 6. — Τσαντζαμίνι Ι καὶ 5. — Τσάτσα Γελαστή, 10. — Τσίρος τοῦ Πιλάγου 2 καὶ 10. — Φιλίημος Τρυγών Ι καὶ 3. — Ψαράς Νικόλαος Σ. 5. [Τὰ ὀνόματα τῶν λυτῶν τὰ ληφθέντα μετὰ τὴν 26 Μαρτίου θὰ δημοσιευθῶσιν εἰς τὸ προσεχὲς φύλλον.]

44. Τρίγωνον.

1. Οἱ ἔχθροί μου μὲ φοβοῦνται καὶ μὲ χαίρουνται οἱ φίλοι.
2. Ἐγὼ πάλιν εἶμαι μέρος εἰς ὀλόκληρον τὸν χρόνον.
3. Καὶ ἐμένα θά μ' ἀκούσῃς ὅταν σμίλουν φίλων χεῖλη.
4. Στὸ ἀλφάβητον ἐγώμμαι, δίχως πνεῦμα, δίχως τόνον.

Έστάλη υπό του Ἐρυθροῦ Ψιττακοῦ.

45. Σταυρός. Μὲ τὰ γράμματα Α, Α, Η, Η, Ρ, Σ, σχηματίσιν ἐν εἵδει σταυροῦ τὰ ὀνόματα δύο θεῶν μὲ κοινὸν γράμμα τὸ δεύτερον.

Έστάλη υπό της Ἑλληνικῆς Σημαίας.

46. Πρόβλημα. Ὁ Θεὸς μου μοῦ ἠγόρασε μίαν ὥραιαν ἐργοθήκην. Ὁ ἀριθμὸς τῶν δραχμῶν τὰς ὁποίας ἐπλήρωσεν εἶνε τὸσον μεγαλειότερος τοῦ ἀριθμοῦ 24, ὅσον μεγαλειότερον εἶνε τὸ τετραπλάσιον αὐτῶν ἀπὸ τὸν ἀριθμὸν 120. — Πόσας δραχμὰς ἐπλήρωσε;

Έστάλη υπό της Τσάτσας Γελαστής.

47. Λογοπαίγνιον. Ποῖα λέξις γράφεται μὲ Α, Ν;

Έστάλη υπό του Τσίρου τοῦ Πιλάγου.

48. Λογοπαίγνιον. Ποῖος θεὸς τῆς μυθολογίας κρέμαται ἐπὶ τοῦ τοίχου;

Έστάλη υπό του Μέλανος Ἀετοῦ.

Διὰ τοὺς μανθάνοντας τὴν γαλλικὴν.

49. Logogriphe.

Avec six pieds, je sers à construire un palais
Chef d'té, je ne sers qu'à bâtir un chalet.

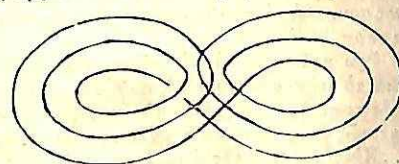
50. Facétie.

A qui sont les calendriers? — les maisons? — les omelettes? — les oiseaux?

ΛΥΣΕΙΣ

13. "Ὅστις δὲν ἐργάζεται δὲν πρέπει οὔτε νὰ τρώγῃ. — 14. Μοσχάριον (Μόσχα, Ρίον). — 15. Πηλίκος (Π, λυκος). — 16. Πάσσαλος (Πᾶς, σάλος). — 17. Καθηγητής (Κ, Θ, Γῆ, τῆς). — 18. Κεφαλληνία (Κεφαλή, Ν, Α). — 19. Δέρμα, ἔρμα. — 20. Ἰστρός, ἰστός. — 21. Κορμός, ὄρμος. — 22. Λαιμαργία. — 23. Ὁ ἀριθμὸς 88 (22 + 11 = 33).

24.

25. 1. Μικρός. — 2. Γνωστικός. — 3. Σκληρός. — 4. (Δὲν ἔχει ἀντίθετον). — 5. Ἀσχημος. — 6. Εὐφυής. — 7, 8 καὶ 9 (δὲν ἔχουν ἀντίθετον). — 26. Αἱ Θερμοπύλαι. — 27. Διότι καὶ ἡ μοναχὴ ἔῃ μόνη, καθὼς ὁ ἀρτοποιὸς ζυμῶνει. — 28. Τὰ ἐντὸς τοῦ δωματίου εὐρισκόμενα. — 29. Μὴ ἀμέλει τρώγειν οὔτε πίνειν. — 30. Ἀλογος ὁ τῶν χρησίων ἀμελῶν καὶ ἀσχολούμενος εἰς ἄχρηστα. — 31. Sa-pin. — 32. L'île de Crète.

ΤΑ ΠΡΩΤΑ ΓΑΝΤΙΑ

Τώρα πρώτην φοράν ἡ Σοφία ἐφόρεσεν ἀληθινὰ γάντια!

Τὸν περασμένον χειμῶνα, ὅπου ἀκόμη ἦτο πολὺ μικρὰ ἡ Σοφία, ἔβαζαν τὰς χεῖρας της, ὅταν τὴν ἔβγαζαν εἰς τὸν περίπατον, μέσα εἰς κάτι γάντια πλεγμένα μὲ λευκὸν μαλλί, ἀλλὰ τὰ γάντια αὐτὰ δὲν ὠμοιάζαν μὲ ἀληθινὰ, ὅπως καὶ ἓνα παχουλὸ μωρὸ μὲ τὴν φασκίαν του δὲν ὁμοιάζει καθόλου μὲ ἓνα παιδάκι, τὸ ὁποῖον ἔχει καὶ τὰ δύο τοῦ πόδια ἐλευθερά καὶ φορεῖ εἰς τὸ καθένα ἀπὸ ἐν ὑποδηματάκι. Διότι τὰ δάκτυλα τῆς Σοφίας ἐκτὸς ἀπὸ τὸν ἀντίχειρα ἐμβαίνουν ὅλα μαζί εἰς τὸ μάλλινον γάντι. Τώρα ὅμως τὰ χεῖριά τῆς Σοφίας ἐπροβιάσθησαν, διότι ἔχει πλέον ἀληθινὰ γάντια! Ἀπὸ τὸ καμάρι τῆς διότι ἀπέκτησε γάντια, θέλει νὰ τὰ βάλλῃ ὀλομόναχην ἂν καὶ κοπιᾷ τρομερά.

Ἡ Σοφία εἶνε ἐπιτηδεῖα· πέρνει τὸ γάντι τῆς καὶ τὸ ἀνοίγει πολὺ, ἔπειτα χώνει μέσα τὸ χεῖρ τῆς ἕως εἰς τὸ μέσον, τὸ μικρὸν δάκτυλον δὲν εἶνε κουτόν, ἐμβαίνει ἴσα εἰς τὸ σπῖτι του! Ἀλλὰ τὰ δύο μεσαῖα δάκτυλα δὲν ἐμβαίνουν!

— Μήπως τὸ γάντι ἔχει ἓνα δάκτυλον περισσότερον, ἢ μήπως τὸ χεῖρ τῆς ἔχει ἓνα δάκτυλον ὀλιγώτερον;

Ἡ δυστυχὴς Σοφία τὰ μετρᾷ, τὰ μετρᾷ, ἀλλὰ πάντα μένει εἰς τὸ γάντι τῆς ἓνα σπιτάκι ἄδειο· ὁ νοικατοράς του θὰ εἶνε εἰς τὸ πλάγι.

Βγάζει τὸ γάντι τῆς ἡ Σοφία καὶ ξαναρχίζει τὴν δουλειὰ τῆς. Πολὺ καλὰ, ὁ ἀντίχειρ εἶνε εἰς τὴν θήκην του... νά! ποῦ ἐμβῆκε καὶ ὁ λιχανός. Λαμπρά! ἐμβῆκε καὶ ὁ μέσος δάκτυλος ὁ ὁποῖος εἶνε ὁ μεγαλειότερος ἀπὸ ὅλους!

Ναί, ἀλλὰ τώρα ὁ μικρὸς δάκτυλος δὲν εἴμπορεῖ νὰ ἐμβῇ! Εἶνε εἰς τὸ πλαγινὸν σπιτάκι τοῦ γείτονός του καὶ δὲν θέλει πλέον νὰ ἐβῇ ἀπὸ ἐκεῖ!

Διὰ νὰ τὸν βάλλῃ εἰς τὴν θέσιν του, πρέπει νὰ χαλάσῃ τὴν ἡσυχίαν τοῦ τρίτου δακτύλου, ὁ ὁποῖος εἶνε τὸσον καλὰ εἰς τὴν θέσιν του. Ἡ Σοφία ἔχασε πλέον τὴν ὑπομονὴν τῆς, βγάζει τὸ γάντι τῆς... Πρέπει νὰ ξαναρχίσῃ πάλιν. Δοκιμάζει καὶ ἄλλην μίαν φοράν, καὶ κρατεῖ τὸν ἀντίχειρα τελευταῖον, καὶ ἀνοίγει τὰ δάκτυλά τῆς ὅσον ἡμπορεῖ περισσότερον!

Εὐγέ τῆς! νὰ ὅλα ἐμβῆκαν, τὸ καθένα εἰς τὴν μικρὴν θήκην του, ὁ ἀντίχειρ ἐμβῆκε τελευταῖος.

Τί καλὰ! τί καλὰ! ἡ Σοφία ἐξυρεῖ τώρα νὰ βάλλῃ τὰ γάντια τῆς!

(Μίμησις)

Κ^α Σ. Α. Π. Κ.

ΕΚΘΕΣΙΣ ΜΝΗΜΕΙΩΝ ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΑΓΩΝΟΣ

Ἀγαπητέ μου Λεωνίδα,

Σήμερα δὲν θὰ σοῦ γράψω τίποτε ἄλλο παρὰ διὰ τὴν ἔκθεσιν τῶν πραγμάτων τῆς Ἐπαναστάσεως· σοῦ προλέγω ὅμως ὅτι θὰ σοῦ τὰ περιγράψω ὅπως εἴ-
μπορῶ καὶ ὄχι ὅπως ἀξιίζει· σήμερα ἐπρωτοκατάλαβα ὅτι δὲν ξεύρω ἀκόμη τίποτε, ἐνόησα τί ἐννοῦσε ὁ πατέρας ὅταν μίαν ἡμέραν ἔλεγεν ὅτι τὸ πλεον βα-
ρύτερον σίδερον εἶναι ἢ πένα.

Λοιπὸν προχθὲς ἐπῆγα μὲ τὸν πατέρα τὴν μη-
τέρα καὶ μὲ τὴν Ἀντιγόνην μας εἰς τὴν Ἐκθεσιν, ἔξω εἰς τὸ Πολυτεχνεῖον, ἐκεῖ ὅπου ὅταν ἦσο ἐδῶ ἐπῆγαμε καὶ εἶδαμε τὰς ἀρχαιότητας τῶν Μυκηνῶν τὸ ἐνθυμεῖσθαι;

Πρὶν ἀκόμη ἀναβῶμεν τὴν μεγάλην μαρμαρίνην κλίμακα εἶδαμεν καὶ κανόνια· ἀπ' αὐτὰ τὸ ἐν κατασκευασμένον καὶ σπασμένον εἰς τὸ στόμα εἶνε ἡ περίφημος Κοψαχειῖλα, ἡ ὁποία ἔκαμε τόσα ἀν-
δραγαθήματα εἰς τὴν Ἐπανάστασιν.

Ὅταν ἐμβῇκα εἰς τὴν μεγάλην αἴθουσαν ὅπου ἔχουν βαλμένα ὅλα ἐκεῖνα τὰ ἐπίσημα πράγματα μ' ἔπιασε μία ἀνατριχίλα, ὥσάν νὰ ἦτο ἕνας διαφορε-
τικὸς ἀέρας ἐκεῖ μέσα καὶ μ' ἐρύσθησε εἰς τὸ πρόσω-
πον· ἐστάθηκα καὶ ἐκύτταξα· οἱ τοῖχοι ὅλοι ἦσαν στολισμένοι μὲ τὰς εἰκόνας τῶν μεγάλων ἐκείνων ἀνθρώπων, οἱ ὅποιοι μὲ τόσας θυσίας ἀνέστησαν ἀπὸ τὴν σκλαβιὰν τὴν Ἑλλάδα· ὅλους ἐκείνους τοὺς ἀνθρώπους, τῶν ὁποίων ἀπὸ μικρὰ παιδιὰ ἀκούαμεν τὰ ὀνόματα, τοὺς ἐδλεπα ἐκεῖ ζωγραφισμένους· τὸν Ῥῆγαν τὸν Φερραῖον, τὸν Μάρκον Βότσαρη, τὸν Κα-
ραϊσκάκη, τὸν Κολοκοτρώνη, τὸν Μιαούλη, τὸν Κα-
νάρη, καὶ τόσους ἄλλους· τί ἐκφραστικὰ πρόσωπα! εἰς τὴν ἀντικυρὴν πλευρὰν τοῦ τοίχου εἶνε κρε-
μασμένοι αἱ εἰκόνες τῶν Φιλελλήνων, οἱ ὅποιοι ἀφῆκν τὴν πατρίδα των καὶ ἦλθαν κ' ἐπολέμησαν διὰ τὴν ἐλευθερίαν· ἀπ' αὐτοὺς περισσοτέρων ἐντύπωσιν μοῦ ἔκαμαν ὁ Βύρων ὁ μέγας ποιητής, ὁ Ἀστυγὴς, ὁ Σανταρόζας, καὶ ὁ Φαβιέρος.

Κάτω ἀπὸ τὰς εἰκόνας εἶνε τὰ ἀκροστόλια, δηλαδὴ αἱ ἄκρα τῆς πύρας τῶν πλοίων τὰ ὁποῖα ἐπολέμησαν μὲ περισσοτέραν γενναϊότητα εἰς τὴν Ἐπανάστασιν· ἀπ' αὐτὰ μοῦ ἔκαμαν ἐντύπωσιν τὸ ἀκροστόλιον τοῦ πλοίου τοῦ Μιαούλη, τὸ ὁποῖον εἶνε ἕνας ξύλινος ἄνθρωπος καταχρυσωμένος, τοῦ πλοίου τοῦ Ἀστυγὸς, καὶ τῆς Μπουμπουλίας.

Κάτω ἀπὸ τὰς εἰκόνας εἶνε καὶ οἱ θυρεοί, ὅ-
πως μοῦ τοὺς εἶπε ὁ πατέρας, τῶν ὅπλων τῶν με-
γάλων ἐκείνων ἀνθρώπων, καὶ εἰς τὴν μέσσην μία πυ-
ραμὶς στολισμένη μὲ ὅπλα ἐπίσης· εἰς ἕνα ἀπὸ τοὺς θυρεοὺς εἶνε τὰ ὅπλα τοῦ Μάρκου Βότσαρη καὶ τοῦ

Καραϊσκάκη· τί νὰ σοῦ εἰπῶ; μολονότι ἦτο ἀπηγο-
ρευμένον νὰ τὰ ἐγγίσῃ κανεὶς, ἐγὼ δὲν ἐδῶσταξα, ἡ-
πλώσα τὸ χέρι μου καὶ τὰ ἤγγισα καὶ ἐφίλησα ὅσα ἔφθανα μὲ τὰ χεῖλη μου· ὦ! δὲν εἴμπορῶ νὰ σοῦ εἰπῶ τί ἡσθάνθηκα ὅταν ἀκούμνησα ἐκεῖ ἐπάνω τὸ χέρι μου, τὰ χεῖλη μου, ἐκεῖ ὅπου ἀκούμνησε τὸ χέ-
ρι τῶν δύο ἐκείνων ἡρώων. Ποτὲ ἔως ἐκείνην τὴν ἡμέραν δὲν εἶχα αἰσθανθῇ τέτοιο αἶσθημα καὶ ποτὲ δὲν ἐπεθύμησα περὶ πολὺ νὰ εἰξεύρω νὰ γράψω εἰς τὸ χαρτί ὅσα ἔχω μέσα εἰς τὴν καρδιά μου· ἄλλα ὅπλα μοῦ ἔκαμαν ἐντύπωσιν, ἡ σπάθη τοῦ Αὐτοκράτορος Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ ποὺ εἶχε χρυσὰ γράμματα εἰς τὴν λαβὴν καὶ χρυσὴν τὴν Παναγίαν, τὸ σπαθί τοῦ Σανταρόζα, τὸ περίφημον τουφέκι ὁ Λιάρος, καὶ ἕνα σπαθί ποὺ εἶδε πολέμους καὶ πολέμους, ποὺ ἐθέ-
ρισε ἀμέτρητα κεφάλια, διότι ἀπὸ τὸ 1792 τὸ ἐκρά-
τουσαν ὅλο μεγάλοι ἀρματωλοὶ εἰς τὰ χεῖρια των, καὶ τὰ μεγάλα τρομπόνια, καὶ ἡ λόγχη τοῦ Λάμπρου Κατσώνη.

Ἐπειτα ἐπλησίασα εἰς καὶ τὰς ἐλῶματα καὶ εἶδα τὸ τηλεσκόπιον τοῦ Καραϊσκάκη, τὸ ὥρολόγιον τοῦ Κουντουριώτου, τὰς σφραγίδας του, τὸ δακτυλίδι τοῦ Κολοκοτρώνη, τὸ γάντι ὅπου ἔβαζε μέσα τὸ κομ-
μένο του χέρι ὁ Ἀλέξανδρος Ὑψηλάντης, τὸ δακτυ-
λίδι τῶν Φιλικῶν ποὺ ἀνοίγε ἡ πέτρα καὶ ἔβαζαν μέσα φαρμάκι, διὰ νὰ φαρμακωνῶνται ὅταν ἐπιπταν εἰς ἐχθρικά χεῖρα, καὶ . . . στοχάσου . . . τὴν σφαῖραν ποὺ ἐσχότωσε τὸν Μάρκον Βότσαρη, καὶ ἕνα ὄντι βγαλμένο ἀπὸ τὴν σιαγόνα του ὅταν τὸν ἐξέθαψαν εἰς τὸ Μεσολόγγι! . . .

Εἰς ἕν ἄλλο ἐλῶμα εἶνε τὸ τηλεσκόπιον τοῦ Λάμπρου Κατσώνη, ἡ φέρμελη τοῦ Μάρκου Βότσα-
ρη, εἰς ἄλλην εἶνε μία Φυσικὴ γραμμένη μὲ τὸ χέρι τοῦ Ῥῆγα τοῦ Φερραίου, ἡ διαθήκη ποὺ ἔγραψεν ὁ Καραϊσκάκης ὀλίγας στιγμὰς πρὶν ἀποθάνῃ, καὶ ὅπου ἀνατρίχισα ὅταν κοντὰ εἰς τὰς ἄλλας παραγ-
γελίας ἐδιάβασα καὶ αὐτὴν: «καὶ χίλια γρόσια νὰ πάρουν ἐκεῖνοι ὅπου θὰ μὲ θάψουν»!

Ἐπάνω εἰς τοὺς στήλους ποὺ εἶνε στολισμένοι μὲ μωραίνην ἔχουν στήσῃ τὰς σημαίας· εἶνε κατατρυπη-
μένα ἀπὸ σφαῖρας, μπαλωμένα, κουρελιασμένα, καπνισμένα ἀπὸ μαρούτι· συλλογίσου μία στιγμὴ ἀπὸ τί κινδύνους καὶ ἀπὸ τί λαχτάrais πέρασαν, τί χεῖρα τὰς ἐβόσταξαν, τί εἶδαν, τί βουνα ἐπέρα-
σαν, εἰς τί κάστρα τὰς ἔστησαν, καὶ ὕστερα βάλε με τὸν νοῦν σου τί ἡσθάνθηκα ὅταν ἐστάθηκα ἐμπρός των. Μία ἀπ' αὐτὰς εἶνε ἀκόμη αἱματωμένη! . . .

Εἰς τοὺς τοίχους, μέσα εἰς κορνίζας, εἶνε κρε-
μασμένα πολλὰ ἔγγραφα· εἰς τὴν ἀρχὴν δὲν ἐνόη-

σα καλὰ καλὰ τὴν ἀξίαν των· ἄλλα μοῦ τὰ ἐξήγησεν ὁ πατέρας καὶ τότε τὰ παρετήρησα μὲ μεγάλην συγκίνησιν· ὅλα ἐκεῖνα τὰ ἔχουν γράφει μὲ τὸ χέρι των οἱ μεγάλοι ἄνθρωποι τῆς Ἐπανάστα-
σεως· εἰς αὐτὰ βλέπει κανεὶς τί μεγάλα αἰσθήματα εἶχε μέσα ἡ καρδιά των· σοῦ φαίνεται πῶς τοὺς βλέ-
πεις νύκτα ἡμέραν νὰ συλλογίζωνται διὰ τὴν ἐλευ-
θερίαν τῆς Ἑλλάδος, πρὸθυμοὶ νὰ δώσουν τὴν πε-
ριουσίαν των, νὰ χύσουν τὸ αἷμά των δι' αὐτήν. Ἐντύπωσιν μοῦ ἔκαμε τὸ κρυπτογραφικόν, ὅπως μοῦ τὸ εἶπαν, ἀλφάβητον τῆς Φιλικῆς Ἐταιρίας, μὲ ἄλλα γράμματα ποὺ τὰ εἴξευραν μόνοι αὐτοί, καὶ ἡ σκυτάλη, ἕνα χαρτί μὲ κάτι τρύπας ποὺ τῶδαζαν ἐπάνω σὲ χαρτί γραμμένον καὶ ὅποια λέξεις ἐφαί-
νοντο ἐκεῖνας ἔπρεπε νὰ διαβάσουν, ὥστε διὰ τοὺς ἄλλους, ποὺ δὲν εἶχαν τὴν σκυτάλην, τὸ γραμμένον χαρτί ἔλεγεν ἄλλ' ἄντ' ἄλλων· ἡ ἐπιστολὴ τοῦ Μάρ-
κου Βότσαρη γραμμένη ὀλίγας ἡμέρας πρὶν φονευθῇ εἰς τὸ Καρπενήσι, μία ἐπιστολὴ τοῦ Διάκου, καὶ τὰ σε νι ἄ λ α, καὶ τὴν σημεία μὲ τὰ ὁποῖα ὁ ναύαρχος ἐπρόσταζε τοὺς πυρπολητὰς νὰ πᾶν νὰ κολλήσουν τὰ πυρπολικά εἰς τὰ ἐχθρικά πλοῖα.

Ἐφυγα σὰν παραχαλισμένος· καὶ ὅταν τὸ βράδυ

ἐκοιμήθηκα, εἶδα εἰς τ' ὄνειρόν μου πῶς ἦμουν μέγας κ' ἐφοροῦσα φουστανέλλαν κ' ἐκρατοῦσα ἕνα ἀπὸ τὰ σπαθιά ἐκεῖνα, ἕνα ἀπὸ τὰ τουφέκια ἐκεῖνα καὶ μίαν ἀπὸ τὰς σημαίας ἐκεῖνας, κ' ἐπολε-
μοῦσα· καὶ ὅλοι ἐκεῖνοι ποὺ ἦσαν ἐκεῖ ζωγραφι-
στοὶ εἶχαν ζωντανεῦσαι καὶ μὲ ἐκύτταζαν μὲ ἀγάπην καὶ μοῦ ἔλεγαν: «Εὐγε! εὐγε!» Ἀχ! νᾶξευρες πό-
σον ἐλυπήθηκα ὅταν ἐξύπνησα καὶ εἶδα ὅτι ἀντὶ ἀγωνιστῆς εἶμαι . . . μαθητῆς τοῦ Σχολαρχείου!

ὁ φίλος σου

Ἀχιλλεὺς Μαυρογέρακας

Υ.Γ. Ἀφ' οὗτο ἐπῆγα εἰς τὴν ἔκθεσιν ἔπεσα μὲ τὸ κεφάλι εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπανα-
στάσεως. Ὅσο διαβάω τὰ κατορθώματά των τόσον τοὺς θαυμάζω. Τί ἄνθρωποι, Λεωνίδα! τί ἄνθρωποι. Μονάχα τέτοιοι ἄνθρωποι εἴμποροῦσαν ν' ἀναστήσουν ἕνα νεκρωμένο ἔθνος!

ὁ ἴδιος.

Ὅτι πιστὸν ἀντίγραφον

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ Π. ΚΟΥΡΤΙΑΝΗΣ
(Αἰμίλιος Βίμαρμένος)

Ο ΑΝΟΙΚΤΟΚΑΡΔΟΣ

[Συνέχεια ἴδε σελ. 35]

Ε'

Πρέπει νὰ σᾶς εἰπῶ ὅτι εἰς ὅλον τὸ χωρίον δὲν εὕρισκετο εὐθυμότερον παιδί ἀπὸ ἐμέ. Ἦμην πραγ-
ματικῶς Ἀνοικτόκαρδος· ὄνομα καὶ πρᾶγμα. Κάπου κάπου μ' ἔπιανε συγκίνησις, διότι εἶχα κα-
λὴν καρδίαν, ἀλλ' ἡ συγκίνησις μου ἐβαστοῦσε ὀλί-
γον· τὰ δάκρυά μου ὠμοῖαζαν μὲ τὴν πρῶνιν δρο-
σίαν ποὺ τὴν ξηραίνει γρήγορα ὁ ἥλιος.

Ὁ Παυλάκης ἐκάθητο πολὺ φρόνιμα εἰς τὸ σχο-
λεῖον, καὶ δὲν εἶχα ἀνάγκην νὰ τοῦ ὑπόσχομαι χαλδᾶ διὰ νὰ τὸν κάμω νὰ κάθηται φρόνιμα. Κάθε πέμ-
πτην ἐσχολλάζαμεν τὸ μεσημέρι καὶ ἡ μητέρα μᾶς ἔδιδε τὴν ἄδειαν νὰ πηγαίνωμεν νὰ παίζωμεν εἰς τὰ χωράφια ἢ εἰς τὴν ἀκρογιαλίαν. Πάντοτε εἰς αὐτὴν τὴν τελευταίαν ἔπαιρνα τ' ἀδελφιά μου κ' ἐπηγαί-
ναμεν. Κάποτε τὰ ἔπερνα δίχως νὰ θέλουν, διότι ἐπροτιμοῦσαν τὰ λιβάδια ἀπὸ τὴν θάλασσαν.

Πρὸ πάντων αἱ ἀδελφαί μου Μάρθα καὶ Ἄννα, αἱ ὁποῖαι ἀγαποῦσαν νὰ μαζεύουν ἄνθη, δὲν ἤθελαν νὰ ἔρχωνται μαζί με τὸν Παυλάκην τὸν Γιάννην κ' ἐμέ. Ἡ ἀλήθεια ὅμως εἶνε ὅτι δὲν διεσκέδαζαν δι-
όλου· καὶ τὰς μετεχειρίζομεθα ὅπως ἠθέλαμεν διὰ νὰ μᾶς βοηθοῦν εἰς τὰ παιγνιδιά μας· ἐκτίζαμεν μὲ

χαλίκια καὶ μὲ ἄμμον καὶ ὥσάν κάστρον ὑψηλόν, τὸ ὁποῖον ὀνομάζαμεν Φανάρι τῆς Λαγκρού-
νας. Μᾶς ἐχρειάζετο πολὺ ὑλικὸν διὰ νὰ τὸ κά-
μωμεν καὶ μόλις ἐφθάναμεν οἱ πέντε μας. Ἀμα δὲ ἐτελειώναμεν τὸ κάστρο μας, ἐμπήγαμεν ἕνα μεγá-
λον κλάδον εἰς τὴν κορυφὴν, ἐκρεμούσαμεν εἰς αὐτὸ ἕν φαναράκι χαρτίνον, εἰς τὸ ὁποῖον ἐβάλαμεν ὀλίγον ἀλλεματοκέρι, καὶ ἔπειτα, ἡσυχὰ καθήμενοι εἰς τὴν ἀκρογιαλίαν, ἐδλέπαμεν νὰ προχωροῦν τὰ κύματα. Ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἐπλησίαζαν εἰς τὸν φάρον· ὅταν δὲ ἐγίνοντο δυνατότερα καὶ ἦσαν κοντὰ νὰ φθάσουν τὴν κορυφὴν τοῦ φάρου μας, ὠρμούσα εἰς τὸ νερόν ἔχων τὸ παντελόνι μου σηκωμένον ἐπάνω ἀπὸ τὰ γόνατα καὶ ἔπερνα τὸν Φάρον τῆς Λαγκρού-
νας. Ἡ μάμμη μοῦ ἔδιδε πάντα ἀπὸ καμμία πέν-
τάραν ν' ἀγοράζω ἀλλεματοκέρι ἀπὸ τότε ποὺ τῆς εἶπα:

— Μὰ σὰν ἦταν ἕνα φανάρι εἰς τὴν Λαγκρούνα (τὸ χωριὸν μας) τὸ καράδι τοῦ παπποῦ δὲν θὰ ἔπεφτε ἐπάνω εἰς τοὺς βράχους.

— Ἦταν τόσο σκοτάδι, ἀπεκρίθη, κινούσα τὴν κεφαλὴν τῆς, ποὺ δὲν ὁρᾷ τὸ ἐβλεπαν τὸ φανάρι . . . Μὰ, ἂς εἶνε, εἶσαι καλὸ παιδί νὰ τὸ συλλογίζεσαι αὐτό, διότι ἀπὸ ὅλους σὰς ἐδῶ μόνον ἐγὼ τὸ ἐνθυ-